

Roman autora bestselera
Zato što te volim i Samo budi ovde

Devojka od papira

GIJOM MUSO

FRANCUSKI BESTSELER #1

www.vulkani.rs

GIJOM MUSO

Devojka od papira

Mojoj majci

*Čemu služe knjige ako ne
oživljavaju život, ako ne dopiru
do nas da ih upijamo s požudom?
Henri Miler*

Prolog

*To što se zanimamo za život pisca zato što volimo
njegove knjige isto je kao da se zanimamo za život divlje
patke zato što volimo da jedemo pačju džigericu.*

Margaret Atvud

(USA tudej-6. februar 2008)

„TRILOGIJA O ANĐELIMA“ OČARAVA AMERIKU

**Priča o nemogućoj ljubavi žene i njenog anđela čuvara predstavlja književni
uspeh godine. Rešenje jednog fenomena.**

U izdavačkoj kući Dabldej niko nije verovao u njega. Prvi roman nepoznatog pisca Toma Bojda, starog tek 31 godinu, štampanje u samo 10.000 primeraka, ali za samo nekoliko meseci postao je jedan od najvećih bestselera godine.

Društvo anđela, prvi deo trilogije, ostao je 28 nedelja na vrhu liste najprodavanijih knjiga. Pošto je s lakoćom prodat u više od tri miliona primeraka u SAD, preveden je i u više od četrdeset zemalja.

Radnja romana smeštena je u ponekad romantičnom i maštovitom Los Anđelesu, i govori o nemogućoj ljubavi između

Dilajle, mlade studentkinje medicine, i Rafaela, anđela čuvara koji bdi nad njom još od detinjstva. Međutim, ova nadrealna priča zalazi i u društveno osetljive teme, kao što su incest, nasilje, donacija organa i ludilo.

Po ugledu na *Harija Potera* i *Sumrak*, roman *Društvo anđela* brzo je udružio publiku oko jedne vrlo bogate mitologije. Najstrastveniji čitaoci sačinjavaju istinsku zajednicu s posebnim moralnim kodeksom i ideologijom. Na stotine stranica na internetu već su posvećene likovima koje je stvorio Tom Bojd. Autor je vrlo neupadljivi mladi profesor iz Makartur Parka u Los Anđelesu. Pre nego što je upoznao uspeh, Bojd je predavao književnost adolescentima s teškoćama u razvoju, u gimnaziji u kojoj je i sam bio učenik petnaest godina ranije.

Nakon uspeha svog prvog romana, napustio je posao nastavnika jer je potpisao ugovor s Dabldejom za još dve knjige... i to za dva miliona dolara.

(Gramofon -1. jun 2008)

**FRANCUSKA PIJANISTKINJA AURORA
VALANKUR DOBITNICA PRESTIŽNE
NAGRADE „EJVERI FIŠER“**

Slavna tridesetjednogodišnja pijanistkinja Aurora Valankur u subotu je osvojila prestižnu nagradu *Ejveri Fišer*. Ova vrlo cenjena nagrada, potkrepljena sa 75.000 dolara, svake godine dodeljuje se jednom muzičaru za izuzetan doprinos klasičnoj muzici. Rođena je 7. jula 1977. godine u Parizu i smatra se jednim od najtalentovanijih muzičara svoje generacije.

Superstar klavirskih dirki

Obrazovala se na Institutu *Kertis* u Filadelfiji. Još 1997. godine otkrio ju je šef orkestra Andre Greven i pozvao na turneju. Bilo je to priznanje koje joj je otvorilo vrata međunarodne karijere. Ona potom redovno nastupa s najvećim orkestrima, ali razočarana elitizmom klasičnog muzičkog sistema, u januaru 2003. godine naglo se povlači s klavirske scene. Na motociklu kreće na put oko sveta, koji će trajati dve godine i završiće se na jezerima i stenovitim obalama nacionalnog Parka Savaj Madhopur u Indiji, gde provodi nekoliko meseci.

Godine 2005. nastanjuje se na Menhetnu i ponovo pronalazi put ka sceni i muzičkim studijima, a istovremeno se aktivno angažuje u zaštiti životne sredine. To angažovanje donosi joj veliku medijsku pažnju i tako postaje poznata i van krugova poznavalaca klasične muzike.

Koristeći svoje fizičke prednosti, pozira za nekoliko modnih magazina (glamurozni snimci za *Veniti fer*, zatim obnaženi snimci za *Sports illustrejtid..*) i postaje zaštitni znak jedne vodeće marke donjeg veša. Reklamni ugovori učiniće je najplaćenijim muzičarem na planeti.

Atipična i kontroverzna muzičarka

Uprkos mladosti, Valankur je čist primer klavirske virtuoznosti, ali joj se često zamera izvesna hladnoća, naročito u interpretaciji romantičnog repertoara.

Uzdigla je svoju slobodu i nezavisnost do neslučenih razmera i postala košmar za organizatore koncerata, jer se više ne zna ni broj otkazima u poslednjem trenutku i hirovima karakterističnim za holivudsku divu.

Takav karakter manifestuje i u privatnom životu. Ova večita udavača objavljuje da ne očekuje ništa od ljubavnih veza, ističe načelo *carpe diem* i samo reda kratkotrajna osvajanja. Njene burne veze sa slavnim osobama iz šou-biznisa učinile su je jedinim klasičnim muzičarem stalno prisutnim u žutoj štampi, koja se nikada pre nije interesovala za čistunice za klavirom...

(LosAnđeles tajms - 26. jun. 2008)

**AUTOR „TRILOGIJE O ANĐELIMA“
DAJE DONACIJU OD 500.000
DOLARA ŠKOLI U LOS ANĐELESU**

Dok njegov drugi roman *Sećanje na anđela* već zaposeda prvo mesto na rang-listama, pisac Tom Bojd dao je donaciju od pola miliona dolara za gimnaziju Harvest iz Los Anđelesa, što je potvrdio i direktor te ustanove. Škola se nalazi u siromašnom kvartu Makartur Park, a Bojd ju je pohađao kao adolescent. Kad je postao profesor, tu je predavao književnost, sve dok se nije povukao nakon uspeha prve knjige.

Naše novine kontaktirale su s piscem, ali on nije želeo da komentariše ovu informaciju. Zagonetni romanopisac nije bio raspoložen za intervju jer već uveliko piše treći tom svoje sage.

(Stars njuz - 24. avgust 2008)

LEPA AURORA PONOVO SAMA!

Nesreća jednih sreća je drugih. S trideset jednom godinom, pijanistkinja i top-model upravo je raskinula s poslednjim mladim pratiocem, španskim teniserom Havijerom Santosom, s kojim je proteklih nekoliko meseci imala romansu.

Zbog toga je sportista sa svojim prijateljima iz Barselone otišao na Ibicu, da tamo provede nekoliko dana vrlo zasluženog odmora posle uspeha na Rolan Garosu i Vimbldonu.

Što se tiče bivše dame njegovog srca, ne verujemo da će dugo ostati sama...

(Varajeti - 4. septembar 2008)

„TRILOGIJA O ANĐELIMA“ USKORO NA FILMU

Kompanija Kolumbija pikčers otkupila je prava za filmsku adaptaciju *Trilogije o anđelima*, fantastične romantične sage Toma Bojda.

Društvo anđela i *Sećanje na anđela* predstavljaju dva naslova veoma dobro poznata milionima čitalaca, koje su ove dve knjige već držale u neizvesnosti od prve do poslednje strane.

Vrlo brzo trebalo bi da počne adaptacija scenarija i snimanje prvog toma.

Od: patricija.moore@speedaces.com

Tema: Ozdravljenje

Datum: 12. septembar 2008.

Za: thomas.bojd@gmail.com

Dobar dan, gospodine Bojde. Već dugo želim da vam pišem. Zovem se Patricija, imam 31 godinu i sama podižem dvoje dece. Živela sam s čovekom kog sam volela do njegovog

poslednjeg daha i s kojim sam zasnovala porodicu. On je patio od neurološke bolesti koja mu je malo-pomalo oduzela svu snagu. Iz te faze moga života izašla sam toliko izgubljena da ni dan-danas u to ne mogu da poverujem. Naša priča trajala je tako kratko... Upravo u vreme naše drame otkrila sam vaše knjige.

Bežala sam u vaše priče i tu pronašla harmoniju sa samom sobom. Likovi iz vaših romana često imaju tu sreću da mogu da izmene svoju sudbinu i prošlost i da isprave svoje greške. I ja sama se nadam da ću imati priliku da ponovo volim i da opet budem voljena.

Hvala što ste mi pomogli da se povratim i pomirim sa životom.

(Pariško jutro - 12. oktobar 2008)

**AURORA VALANKUR: PRAVI TALENAT
ILI MEDIJSKA PREVARA?**

Gomila posetilaca sinoć se gurala da uđe na izuzetnu predstavu u pozorištu Šanzelize.

Mlada i briljantna muzičarka nastavlja da privlači medijsku pažnju, u skladu s njenim imidžom.

Na programu je bio Betovenov Imperator, dok su u drugom delu sledile Šubertove *Improvizacije*. Međutim, privlačan program nije opravdao očekivanja.

Uprkos besprekornoj tehnici koju je demonstrirala, koncert je protekao kao bez duše i bez ikakve topline. Ne ustručavamo se da kažemo: Aurora Valankur je samo marketinški proizvod koji se u televizijskim emisijama predstavlja kao nadarena i genijalna pijanistkinja. Bez plastike i lica anđela, bila bi samo prosečna muzičarka, jer *fenomen Valankur* ne počiva ni na čemu drugom do na dobro podmazanoj marketinškoj mašineriji koja je osrednju interpretatorku vešto pretvorila u megazvezdu.

Šta je najtužnije u svemu tome? To što ta njena muzička nezrelost nije sprečila publiku, koju je unapred osvojila likom, da joj sve vreme aplaudira.

Od: myral4.washingtondhotmail.com

Tema: O knjigama koje nisu kao druge...

Datum: 22. oktobar 2008.

Za: thomas.bojd@gmail.com

Dobar dan, gospodine Bojde.

Zovem se Mira i imam 14 godina. Ja sam jedna od onih mladih iz predgrađa, kako nas zovu u novinama. Idem u školu u Makartur Parku i prisustvovala sam vašoj konferenciji kada ste dolazili u našu školu. Nikada nisam mogla da zamislim da ću se jednoga dana zainteresovati za romane. Pa ipak, vaši su me očarali. Štedela sam od džeparca da kupim vašu drugu knjigu, ali nikako nisam uspela da skupim dovoljno novca. Zato sam satima ostajala u biblioteci Barns i Nobis i pročitala je nekoliko puta... Jedno skromno hvala.

(TMZ.com - 13. decembar 2008)

**ZALJUBLJENI AURORA I TOM NA KONCERTU
GRUPE „KINGS OF LEON“?**

Kings of Leon su u subotu imali moćan nastup u Forumu u Los Angelesu. Među masom obožavatelja rok grupe iz Nešvila bili su i pijanistkinja Aurora Valankur i pisac Tom Bojd, koji su izgledali veoma bliski. Zaljubljeni pogledi, nežne reči koje su razmenjivali na uvce, ruke oko struka. Ukratko, njih dvoje su mnogo više od prijatelja. Uostalom, sledeće fotografije govore sve. Uverite se...

(TMZ.com - 3. januar 2009)

**AURORA VALANKUR I TOM BOJD:
DŽOGING ZALJUBLJENIH**

Želja za održavanjem linije ili beg zaljubljenih? Aurora Valankur i Tom Bojd su u svakom slučaju juče dopustili sebi dugu seansu džoginga kroz drvorede Central Parka i još su pobeleli od snega...

(TMZ.com - 18. mart 2009)

**AURORA VALANKUR I TOM BOJD
TRAŽE STAN NA MENHETNU**

(USA tudej - 10. april 2009)

**NOVA KNJIGA TOMA BOJDA
IZLAZI PRE KRAJA GODINE**

Izdavačka kuća Dabldej juče je objavila vest finalno poglavlje sage Toma Bojda izaći će naredne jeseni. Piščeve fanove očekuju sati i sati čitanja.

Poslednji tom *Trilogije o anđelima* trebalo bi da bude jedan od najvećih uspeha godine.

(Entertejnmnet tudej - 6. maj 2009)

TOM TRAŽI SAVRŠEN PRSTEN ZA AURORU

Pisac je proveo tri sata kod Tifanija u Njujorku u potrazi za savršenim prstenom za ženu s kojom se viđa već nekoliko meseci.

Jedna prodavačica je izjavila: „Izgledao je vrlo zaljubljeno i bilo mu je izuzetno stalo da izabere nakit koji će njegovu prijateljicu ispuniti zadovoljstvom.“

Od: svetlana.sharapova@hotmail.com

Tema: Uspomena na jednu ljubav

Datum: 9. maj 2009.

Za: tomas.boyd@gmail.com

Dragi gospodine Bojde,

Najpre vas unapred molim da mi oprostite ako bude nekih pravopisnih grešaka. Ja sam Ruskinja i loše govorim engleski. Vašu knjigu mi je poklonio čovek koga sam volela i koga sam srela u Parizu. Kad mi je dao vašu knjigu, jednostavno je rekao: „Čitaj i shvatićeš.“ Taj čovek (zvao se Martin) i ja danas više nismo zajedno, ali me vaša priča podseća na vezu koja nas je spojila i koja me učinila tako živom. Dok vas čitam, ne trepćem. Kažem vam hvala, ako pročitate ovu poruku i želim vam mnogo uspeha u vašem privatnom životu.

Svetlana

(Online - 30. maj 2009)

**AURORA VALANKUR I TOM BOJD
SVAĐAJU SE U RESTORANU**

(Online-16.jun 2009)

AURORA VALANKUR NEVERNA TOMU BOJDU?

(TMZ.com -2. jul 2009)

**AURORA VALANKURI TOM BOJD:
KRAJ JEDNE PRIČE**

Slavna pijanistkinja, koja je nekoliko meseci proživljavala lepu ljubavnu priču s piscem Tomom Bojdom, primećena je prošle nedelje u društvu Džejmisa Buljarija, bubnjara rok grupe *Sfinks*.

Sigurno ste već videli ovaj snimak... Neverovatno je popularan na *Jutjubu* i *Dejlimoušnu* i izazvao je mnoštvo komentara, od kojih su neki, i to oni najbrojniji, bili podrugljivi, a ostatak sažaljivi.

Mesto događaja? Sala Rojal Albert hola u Londonu. Događaj? *Proms*, jedan od najslavnijih festivala klasične muzike na svetu, koji uvek direktno prenosi BBC.

Na početku snimka Aurora Valankur ulazi na scenu, prati je aplauz hiljada obožavalaca, koji zbijeni stoje ispod raskošne viktorijanske kupole. Odevena u uzanu crnu haljinu, ukrašenu diskretnom bisernom ogrlicom, pozdravlja orkestar, seda za klavir i po dirkama sigurno prevlaci prve akorde Šumanovog *Koncerta*.

Auditorijum je tokom prvih pet minuta bio usredsređen, ponesen muzikom. U početku snažna, Aurorina muzička fraza postajala je sve slobodnija, blaga kao neki san, sve dok...

... pošto je izigrao službu obezbeđenja, neki čovek uspeva da se popne na scenu i kreće prema solistkinji.

„Aurora!“

Mlada žena skači i ispušta kratak krik.

Tad orkestar jednoglasno prestaje da svira, smesta se pojavljuju dva telohranitelja, skaču na nepozvanog i bacaju ga na pod. „Aurora!“, ponovi on.

Pošto se povratila od šoka, pijanistkinja ustaje i pokretom ruke moli telohranitelje da oslobode čoveka koji je prekinuo koncert. Na trenutak svi ostaju začuđeni, a sala utonu u neobičnu tišinu.

Čovek se pridiže, namešta košulju u pantalone i makar prividno vraća prisustvo duha. Zenice mu sijaju, crvene od alkohola i nedostatka sna.

Nije bio ni terorista ni pripadnik neke sekte.

Samo zaljubljeni čovek.

Samo jedan nesrećan čovek.

Tom prilazi Aurori i nešto joj nespretno saopštava, s pomalo luckastom nadom da će to biti dovoljno da ponovo probudi plamen u pogledu one koju još voli.

Ali mlada žena ga prekida jer nije u stanju da sakrije neprijatnost ili da duže podnesi njegov pogled: „Gotovo je, Tome!“

Ojađen, on širi ruke u znak nerazumevanja.

„Gotovo je“, ponavlja ona šapatom, ne podižući pogled.

(Los Anđeles dejli njuz - 10. septembar 2009)

**TVORAC „TRILOGIJE O ANĐELIMA“
UHAPŠEN U PIJANOM STANJU**

U petak uveče uhapšen je autor bestselera jer je vozio u pijanom stanju. Vozio je 150 km na sat na putu gde je ograničenje 70.

Umesto da ništa ne govori, bio je drzak prema policajcima, preteći da će im uništiti karijere. Stavili su mu lisice na ruke i smestili ga u ćeliju za trežnjenje. Prema službenom izveštaju, imao je više od 1,6 promila alkohola u krvi, a u Kaliforniji je dozvoljeno 0,8. Postoje nekoliko sati kasnije pušten, poslao je izvinjenje putem javnog saopštenja, koje je preneo njegov agent Milo Lombardo: „Poneo sam se kao poslednji imbecil, potpuno neodgovorno, a na taj način mogao sam dovesti u životnu opasnost i sebe i druge.“

(Pablišers vikli - 20. oktobar 2009)

**IZLAZAK POSLEDNJEG TOMA
„TRILOGIJE O ANĐELIMA“ KASNI**

Izdavačka kuća Dabldej upravo je objavila da će izlazak romana Toma Bojda biti odložen za naredno leto. Čitaoci će, dakle, morati da se strpe još osam meseci kako bi saznali rasplet ove uspešne sage.

Do ovog zakašnjenja došlo je zbog nedavnih neugodnosti koje je autor imao nakon raskida s Aurorom Valankur, koji mu je teško pao te je, izgleda, zapao u stanje duboke depresije.

Verzija kojom je to opovrgao njegov agent Milo Lombardo glasi: „Tom ni u kom slučaju ne pati ni od kakvog sindroma nedostatka inspiracije! On svakodnevno radi, kako bi svojim čitaocima poklonio najbolji mogući roman. To svako može da razume.“

Međutim, ne može da spreči negodovanje fanova, koji neće ni da čuju za bilo kakva opravdanja. Prostorije izdavača su tokom čitave sedmice preplavljene izrazima protesta. Preko interneta je čak nagoveštena peticija kojom će se zahtevati od Toma Bojda da poštuje svoje obaveze!

Od: yunjinbuy@yahoo.com

Tema: Poruka iz Južne Koreje

Datum: 21. decembar 2009.

Za: thomas.boyd@gmail.com

Dragi gospodine Bojde.

Ja Vam neću pričati o svom životu. Hoću da vam jednostavno priznam da sam nedavno boravio u psihijatrijskoj klinici zbog duboke depresije. Čak sam u nekoliko navrata pokušavao da okončam svoj život. Za vreme tog boravka, jedna bolničarka ubedila me je da otvorim jednu od vaših knjiga. Već sam znao za vas: teško je ne primetiti korice vaših romana u metrou, autobusu ili na terasama kafića. Mislio sam da vaše priče nisu po mojem ukusu. Prevario sam se. Naravno, život nije kao u knjizi, ali sam ja u vašim avanturama i vašim likovima pronašao tu malu iskru bez koje me više ne bi bilo.

Primate izraze moje velike zahvalnosti.

Jundin Buim

(Online - 23. decembar 2009)

PISAC TOM BOJD UHAPŠEN U PARIZU

Autor bestselera uhapšen je prošlog ponedeljka u Parizu na Aerodromu *Šarl de Gol*, pošto se u jednom kafeu potukao s konobarom koji je odbio da ga posluži zbog toga što se već nalazio u poodmaklom pijanstvu. Bojd je pritvoren. Javni tužilac mu je posle ispitivanja zakazao suđenje pred prekršajnim sudom u Bobinjiju krajem januara. Bojdu će tada biti suđeno za nasilje s predumišljajem, vređanje i nanošenje lakših telesnih povreda.

Od: mirka.bregovic@gmail.com

Tema: Vaša najvernija čitateljka iz Srbije

Datum: 25. decembar 2009.

Za: thomas.boyd@gmail.com

Dragi gospodine Bojde.

Prvi put se obraćam nekome koga poznajem samo kroz njegova dela!

Ja sam profesorka književnosti u jednom malom mestu na jugu Srbije, gde ne postoji ni biblioteka ni knjižara. Dozvolite mi da vam ovog 25. decembra poželim srećan Božić. Noć pada na moje selo zabelelo od snega. Nadam se da ćete jednoga dana doći i posetiti našu zemlju, a zašto ne i moje selo Rikanovicu!

Hvala za sve snove.

Prijateljski pozdrav,

Mirka

P.S. Ne mogu da se uzdržim da vam ne kažem da ne verujem ni u jednu jedinu reč od onoga što se priča po novinama i internetu u vezi s vašim privatnim životom.

(Njujork post - 2. mart 2010)

TOM BOJD U PONORU?

Pre dva dana, u 23 sata, iz još nepoznatih razloga, uspešni autor napao gosta u otmenom baru *Friza* na Beverli Hilsu. Njihova prepirka prerasla je u tuču. Policija je brzo stigla na lice mesta i uhapsila mladog pisca, a zatim je kod njega pronašla 10 grama kristal meta.

Optužen je za posedovanje droge i određena mu je mera uslovne slobode, ali će uskoro morati da se pojavi pred Višim sudom u Los Anđelesu.

Kladimo se da će mu ovog puta biti potreban dobar advokat da bi izbegao zatvor...

Od: eddy93@free.fr

Tema: Nešto dobro

Datum: 3. mart 2010.

Za: thomas.boyd@gmail.com

Da se predstavim: zovem se Edi, imam 19 godina i završio sam CAP (kurs) za poslastičare u Stenu, pariškom predgrađu. Izgubio sam godine na koledžu i u gimnaziji zbog moje izrazite sklonosti ka druženju s hašišem.

Ali ima već godinu dana kako je jedna super devojka ušla u moj život i odlučio sam da prestanem da se glupiram. Vratio sam se učenju, a s njom ne samo da učim već i razumem to što učim.

Od knjiga koje mi daje da čitam, vaše su mi omiljene: one pomažu da iz mene izađe sve ono najbolje što imam u sebi.

Sada s nestrpljenjem očekujem vašu sledeću priču. Ali ne sviđa mi se ono što mediji pričaju o vama. Moji omiljeni likovi u vašim romanima upravo su oni koji umeju da ostanu verni svojim vrednostima. Dakle, ako postoji i delić istine u svemu tome, pazite na sebe, gospodine Bojde. Nemojte da se izgubite u alkoholu ili u nekim govornima kao što je droga.

I nemojte da postanete neki nepristojni glupan...

S velikim poštovanjem,

Edi.

1.

Kuća na okeanu

Dešava se da žena sretne neku bitangu i odluči da od nje napravi pravog čoveka. One u tome ponekad uspeju. Dešava se da žena sretne pravog čoveka i odluči da od njega napravi bitangu. One u tome uvek uspeju.

Čezare Paveze

„Tome, otvori mi!“

Uzvik se izgubi u naletu vetra i ostade bez odgovora.

„Tome! To sam ja, Milo. Znam da si tu. Izađi iz tog tvog brloga, pobogu!“

Malibu**Los Anđeles, Kalifornija****Kuća na plaži**

Milo Lombardo već je pet minuta bez prestanka lupao po drvenim roletnama na prozorima koji gledaju na terasu kuće njegovog najboljeg prijatelja.

„Tome! Otvori ili provaljujem vrata! Znaš da sam u stanju da to uradim!“

Na sebi je imao strukiranu košulju, dobro skrojeno odelo i naočari za sunce, a po licu mu se videlo da mu to nije jedan od boljih dana.

U početku je verovao da će vreme zalečiti Tomove rane, ali bilo je daleko od toga jer se kriza samo pogoršavala. Poslednjih šest meseci pisac uopšte nije izlazio iz kuće, više je voleo da se zabarikadira u zlatnom zatvoru, ne odgovarajući ni na zvonjavu mobilnog telefona ni na interfon.

„Još jednom te molim, Tome, pusti me da uđem!“

Milo je svako veče dolazio i lupao na vrata luksuznog doma, ali je u odgovor dobijao samo grdnje komšija i neizbežnu intervenciju patrola koja je bdela nad sigurnošću i mirom bogatih stanovnika enklave Malibu kolonija.

Ovoga puta više nije bilo vremena za odlaganje: trebalo je delovati pre nego što bude prekasno.

„E pa dobro, sam si to hteo!“, zapreti on, pa onda skide kaput i dočepa se velike štangle koju mu je pribavila Karol, njihova prijateljica iz detinjstva, koja je radila u LAPD-u (*Los Angeles Police Department*).

Milo se osvrnu. Plaža od sitnog peska sanjarila je na zlatnom suncu rane jeseni. Luksuzne vile bile su stisnute kao sardine i pružale se duž obale mora, spojene željom da nepozvanima zabrane pristup obali. Mnogi poslovni ljudi, medijske ličnosti i zvezde iz industrije zabavne izabrali su to mesto za svoje prebivalište. Da pomenemo samo filmske zvezde: Tom Henks, Šon Pen, Dikaprio, Dženifer Aniston - svi su oni imali kuću u ovom kutku.

Milo protrlja oči jer ga zaslepi svetlost. Pedesetak metara dalje, ispred kolibice pobijene na stubove, s durbinom na očima i u kupaćem kostimu, stajao je Adonis, koji je imao zadatak da nadgleda plivače i izgledao kao hipnotisan siluetom surfera koji su krotili moćne pacifičke talase.

Pošto je ocenio da je *vazduh čist*, Milo se dade na posao.

Zavuče savijeni kraj štangle u pukotinu okvira i gurnu je svom snagom; komadići drvenih roletni poleteše na sve strane.

Stvarno, da li imamo pravo da svoje prijatelje štitimo od njih samih? - zapita se dok je upadao u kuću.

Ali ovaj ubod griže savesti nije trajao ni sekundu: Milo je, osim Karol, imao samo još tog jednog prijatelja na svetu i odlučio je da pokuša da učini sve da ovaj zaboravi na tugu i povrati volju za životom.

* * *

„Tome?“

Utonulo u polusenku, prizemlje se kupalo u sumnjivom mrtvilu, gde su se preplitali smrad i ustajali vazduh. Sudopera u kuhinji bila je zakrčena tonama posuda, a salon opustošen kao posle provale: izvrnut nameštaj, odeća razbacana po podu, polomljeni tanjiri i čaše. Milo preskoči preko kartonskih kutija od pice, ambalaže od kineske hrane i praznih pivskih flaša i otvori prozore kako bi pustio svetlost i provetrio sobe.

Kuća je bila sagrađena u obliku slova L, na dva nivoa, s podzemnim bazenom. Uprkos neredu, odavala je mirnu atmosferu zahvaljujući nameštaju od javorovog drveta, žutom Parketu i obilju prirodne svetlosti. U isto vreme starinski stil i savremeni dizajn, mešavina modernog i tradicionalnog nameštaja, tipičnog za vreme kad je Malibu bio samo plaža za surfere, daleko od svake pomisli da će postati zlatno skrovište za milijardere.

Tom je ležao na otomanu, sklupčan u položaju fetusa, i prosto ga je bilo jezivo i pogledati: čupav, bled, lice mu se ne vidi od brade, kao Robinson Kruso. Uopšte nije ličio na one intelektualne fotografije koje su ilustrovale pozadinu korica njegovih romana.

„Ustaj, čoveče!“, zagrme Milo.

Približi se sofi. Niski sto bio je zakrčen izgužvanim i savijenim lekarskim receptima. Bili su to recepti koje mu je prepisala doktorka Sofija Šnabel, *psihijatar za zvezde*, čiji je kabinet na Beverli Hilsu manje-više legalno pružao usluge psihoterapije dobrom delu lokalnog džet-seta.

„Tome, probudi se!“, povika Milo, prilazeći uzglavlju svog prijatelja.

On oprezno pregleda etikete lekova razasutih po podu i stolu: vikodin, valijum, zanaks, zoloft, stilnoks. Đavolska mešavina analgetika, anksiolitika, antidepresiva i sredstava za uspavljivanje. Fatalni koktel XX veka.

„Za boga miloga!“

Obuze ga panika, uplaši se da se Tom otrovao lekovima pa ga zgrabi za ramena kako bi ga izvukao iz veštačkog sna.

Dok ga je prijatelj tresao kao šljivu, pisac najzad otvori oči: „Šta ti radiš ovde?“ prošaputa on.

2.

Dva prijatelja

Izgovarao sam beskrajne litanije koje ponavljamo kada pokušavamo da pomognemo nekom slomljenom srcu, ali tu reči ne mogu ništa da učine. (...) Ništa od onoga što možemo da kažemo nikada neće učiniti srećnim tipa koji se oseća kao u crnim govnima, zato što je izgubio onu koju voli.

Ričard Brotigan

„Šta ti radiš u mojoj kući?“, prošaputah.

„Pa brinem se, Tome! Već mesecima si ovde zatvoren i zaglupljuješ se gutanjem sredstava za smirenje.“

„To je moj problem!“, odbrusih dok sam se pridizao.

„Ne, Tome, tvoji problemi su i moji. Mislio sam da je to prijateljstvo, zar ne?“ Sedoh na otoman, s glavom među rukama, slegoh ramenima, napola postićen, napola očajan.

„U svakom slučaju“, nastavi Milo, „ne računaj na mene da ću pustiti da te jedna žena dovede u to stanje!“

„Ti mi nisi otac!“, odgovorih s mukom ustavši.

Obuzet vrtoglavicom, teško sam se održavao na nogama i morao sam da se oslonim uz naslon otomana.

„To je istina, ali ako Karol i ja nismo tu da ti pomognemo, ko će?“

Okrenuh mu leđa i ne potrudih se da mu odgovorim. Bio sam još u gaćama; pređoh preko sobe i odoh do kuhinje da popijem čašu vode. Milo pođe za mnom, povuče veliku kantu za smeće, otvori zamrzivač i počeo da prebira po njemu.

„Savetovao bih ti da se oslobodiš ovih mlečnih proizvoda ako nemaš nameru da se ubiješ jogurtom kojem je istekao rok“, reče on dok je njušio posudu u kojoj se nalazio beli sir sumnjivog mirisa.

„Niko te ne tera da ga jedeš.“

„A ovo grožđe, jesi li siguran da je Obama bio predsednik kada si ga kupio?“

On zatim počeo da dovodi u red dnevni boravak, skupljajući najkrupnije otpatke, ambalažu i prazne flaše.

„Zašto čuvaš sve ovo?“ upita prekornim tonom, pokazujući na kutiju s dijapozitivima Aurorinih fotografija.

„Zato što sam U SVOJOJ KUĆI i zato što U SVOJOJ KUĆI ne moram da ti podnosim račune.“

„Možda, ali ta devojka te je razbila na hiljade komada. Zar ne misliš da je vreme da je skineš s pijedestala?“

„Slušaj, Milo, ti nikada nisi voleo Auroru...“

„To je tačno, ne cenim je baš. I ako hoćeš da ti kažem sve, oduvek sam znao da će se završiti tako što će te ostaviti.“ „Pa dobro. A mogu li da znam zašto?“

Reči koje su mu već dugo bile na srcu počeo je žestoko da izlaze na usta:

„Zato što Aurora nije kao mi! Zato što nas prezire! Zato što je rođena sa srebrnom kašikom u ustima. Zato što je za nju život uvek bio samo igra, dok je za nas uvek bio borba...“

„Kao da je to tako jednostavno... Ti je nisi ni poznao!“

„Prestani da je dižeš u nebesa! Pogledaj šta ti je uradila!“

„Ono što je sigurno jeste da se to tebi nikad neće dogoditi! Na stranu tvoje bimbo devojke, ljubav nikada nije našla mesto u tvom životu!“

Ton je počeo da se diže, a da to obojica nismo želeli; sada bi svaki nastavak mogao da odjekne kao šamar.

„Ali to što ti osećaš nema nikakve veze s ljubavlju!“, planu Milo. „To je nešto drugo: skraćeno izdanje patnje i rušilačke strasti.“

„Ja barem preuzimam rizike. Dok ti...“

„Zar ja ne preuzimam rizike? Skočio sam padobranom s vrha Empajer stejt bildinga. Sve je to snimljeno na videu...“ „I šta ti je to donelo osim ogromne kazne?“ Milo nastavi da nabraja, kao da me nije čuo:

„Spustio sam se skijama niz Kordiljere u Peruu. Vinuo sam se paraglajderom s vrha Everesta, bio sam deo grupe od nekoliko osoba na svetu koja se popela na K2...“

„Istina je da si za izigravanje kamikaze vrlo jak, ali ja govorim o riziku da voliš. A taj rizik ti nikada nisi preuzeo, čak ni sa...“

„PRESTANI!“, raspali on žestoko i zgrabi me za okovratnik potkošulje kako bi me sprečio da nastavim rečenicu.

Ostade tako nekoliko sekundi, stisnutih ruku i mrkog pogleda, sve dok ne postade svestan situacije: došao je da mi pomogne, a zamalo da me udari pesnicom...

„Izvinjavam se“, reče on i popusti stisak.

Slegoh ramenima i izađoh na prostranu terasu koja se otvara ka okeanu. Zaštićena od pogleda, kuća je raspolagala direktnim prilazom na plažu privatnim stepenicama, duž kojih su se nalazile dekorativne vaze od terakote, s biljkama na izdisaju jer ih nisam zalivao već mesecima.

Navukoh stare *rejban vejferer* naočare, zaboravljene na stolu od javanske tikovine, da se zaštitim od svetlosti, a zatim se spustih u stolicu za ljujanje.

Posle obilaska kuhinje, Milo mi se pridruži s dve šoljice kafe i pruži mi jednu.

„Dobro, prestanimo s detinjarijama i razgovarajmo ozbiljno“, predloži on, smestivši stražnjicu na sto.

Pogled mi se zamaglio i nisam pružao nikakav otpor. U tom trenutku sam imao samo jednu želju: da mi najbrže moguće ispriča šta je imao da mi kaže, i da ode, kako bih ja mogao da izbljujem tugu s glavom u umivaoniku, pre nego što ponovo uzmem šaku pilula koje će me katapultirati daleko od stvarnosti.

„Koliko dugo se poznajemo, Tome? Dvadeset pet godina?“

„Skoro“, rekoh i srknuh gutljaj kafe.

„Ti si još od naše mladosti uvek bio glas razuma“, započeo Milo. „Sprečavao si me da pravim gluposti. Bez tebe bih već odavno bio u zatvoru ili možda čak i mrtav. Bez tebe Karol nikada ne bi postala žaca. Bez tebe ne bih mogao da kupim kuću svojoj majci. Ukratko, znam da ti dugujem sve.“

Zbunjen, odbacih ove argumente nadlanicom ruke: „Ako si došao da me tom vrstom laskanja izvučeš...“

„To nije laskanje! Oduprli smo se svemu, Tome, i drogi, i bandama, i odvratnom detinjstvu...“

Ovaj put argument je pogodio cilj i uspeo da u meni izazove drhtavicu. Uprkos uspehu i društvenom usponu, jedan deo mene uvek je imao petnaest godina i nikada nije napustio Makartur Park ni tamošnje dilere, marginalce i stepeništa s kojih dopiru krici. Ni sveprisutni strah.

Okrenuh glavu i moj se pogled izgubi u okeanu. Voda je bila bistra i presijavala se u hiljadu nijansi, od tirkizne do ultramarin plave. Samo nekoliko skladnih i pravilno poredanih talasa potresalo je Pacifik. To spokojstvo bilo je u suprotnosti s lomovima naše prve mladosti.

„Čisti smo“, nastavi Milo. „Na pošten način smo zaradili našu lovu. Ne nosimo noževe ispod jakne. Nema ni kapljice krvi na našim košuljama, nema ni traga od kokaina u našim novčanicama...“

„Ne vidim baš dobro kakve to veze ima sa...“

„Imamo sve što je potrebno da budemo srećni, Tome! Zdravlje, mladost, posao koji nas oduševljava. Ne možeš sve da baciš u blato zbog jedne žene. To je previše glupo. Ona to ne zaslužuje. Čuvaj svoju muku za dane kada prava nesreća zakuca na vrata.“

„Aurora je žena mog života! Zar ne možeš to da razumeš? Zar ne možeš da ispoštuješ moj bol?“

Milo uzdahnu:

„Ti baš hoćeš da ti otvoreno kažem: ako je to *zaista* bila žena tvog života, onda bi trebalo da bude ovde, sada, s tobom, da te spreči da toneš u taj rušilački delirijum.“

On odjednom ispi svoj espresso, a zatim konstatova:

„Ti si učinio sve da je vratiš. Preklinjao si je, pokušavao da je napraviš ljubomornom, a onda si se ponižavao pred celom zemaljskom kuglom. Gotovo je: ona se neće vratiti. Okrenula je novi list i bilo bi dobro da i ti učiniš isto.“

„Ne ide mi“, priznadoh.

Izgledalo je da se za trenutak zamislio i na licu mu se ocrta izraz zabrinutosti i tajnovitosti u isto vreme.

„U stvari, verujem da ti jednostavno više nemaš izbora.“

„Kako to?“

„Istuširaj se i obuci.“

„Gde idemo?“

„Da jedemo kotlet u *Spagu*.“

„Nisam gladan.“

„Ne vodim te tamo zbog jela.“

„Zbog čega, onda?“

„Da potkrepim sve što sam ti rekao, ako je to baš neophodno.“

3.

Uništeni čovek

*Ne, Žefe, ti nisi sasvim sam
 I prestani da plačeš
 Tako pred celim svetom
 Zato što te je jedna sredovečna žena
 Zato što te je jedna lažna plavuša
 Pustila da padneš (...)
 Ja znam da imaš veliko srce
 Ali ga treba podići, Žefe
 Žak Brel*

„Zašto je tenk Parkiran ispred moje kuće?“, upitah, pokazujući na imponantni sportski automobil čiji su čudovišni točkovi ostavili trag na putu Koloni.

„To nije tenk“, odgovori Milo uvređeno, „to je *bugati vejron*, verzija *san noar*, jedan od najmoćnijih automobila na svetu.“

Malibu**Sunčano rano popodne, vetar šušti po krošnjama**

„Opet si kupio nova kola! Ti praviš kolekciju automobila ili šta?“ „Ovo nije automobil, stari moj, već umetničko delo!“

„Ja to zovem zamkom za lake ženske. Zar stvarno postoje devojke kod kojih prolazi taj pristup sa starom krntijom?“

„Ti misliš da je meni to potrebno za udvaranje!“

Jedva primetno napravih sumnjičavu grimasu. Nikada nisam razumeo taj muški zanos kupeima, roudsterima i drugim automobilima s otvorenim krovom...

„Hajde, dođi da pogledaš zverku!“ predloži Milo blistavih očiju.

Da ne bih razočarao svog prijatelja, prisilih se da zajedno s vlasnikom napravim jedan krug. Nekako sam po sebi sklupčan, ovalnih i elipsastih linija, *bugati* je ličio na čauru s nekoliko izbočina koje su se presijavale na suncu i presecale bleskom karoseriju crnu kao noć: hromirana rešetka hladnjaka, metalni retrovizori, blistave felne iz kojih je izbijao plavičasti dim disk-kočnica.

„Hoćeš li da baciš pogled na motor?“

„Svakako“, uzdahnuh.

„Znaš li da je proizvedeno samo petnaest ovakvih?“

„Ne, ali sam oduševljen što sam to sada saznao.“

„S ovim se dostiže 100 km/h za malo više od dve sekunde. A maksimalna brzina mu je oko 400 km/h.“

„Baš korisno u ovo vreme skupog goriva, radara na svakih sto metara i sve te ekologije!“

„Ti si jedno obično džangrizalo, Tome, potpuno nesposobno da ceni ugodnosti i zadovoljstva života.“

„Zato je potrebno da jedan od nas dvojice uravnotežava naš duet“, prihvatih. „Kako si ti već izabrao svoju ulogu, ja sam uzeo ono što je preostalo.“

„Hajde, uskači.“

„Mogu li da vozim?“

„Ne.“

„Zašto?“

„Zato što vrlo dobro znaš da ti je oduzeta vozačka dozvola...“

Bolid napusti senovite drvorede Malibu kolonije i uputi se ka auto-putu Pacifička obala, koji je pratio okean. Automobil se dobro slagao s putem. Kabina, obložena zelenkastom kožom narandžastog odsjaja, odisala je toplinom. Osetio sam se zaštićenim u toj mekanj kutiji i zatvorih oči, uspavan starom soul pesmom Otisa Redinga, koju su pustili na radiju.

Bilo mi je vrlo dobro poznato da ovaj prividni i krhki mir dugujem samo dozi sredstava za umirenje, koju sam posle tuširanja stavio da se topi ispod jezika, ali i takvi trenuci spokojstva bili su retki, tako da sam naučio da ih cenim.

Otkad me je Aurora napustila, u srce mi se trajno uvukla neka vrsta kancera, kao kad se pacov uvuče u špajz, i nagrizala me. Tuga me je razdirala kao neki ljudožder, sve dok me nije lišila svih emocija i volje. Strah od depresije držao me je prvih nekoliko nedelja budnim i primoravao da se postepeno borim protiv malodušnosti i čemera. Zatim me je i strah napustio, a s njim i dostojanstvo, čak i volja da to prikrivam. Ta unutrašnja rak-rana neprestano me je izjedala, razblaživala boje života, sisala sve sokove iz mene i gasila svaku iskru u mom srcu. Kad sam ostao bez imalo volje da ponovo uspostavim kontrolu nad svojim životom, kancer se pretvorio u zmiju, koja mi pri svakom ujedub ubrizgava novu dozu otrova, a ovaj se pogubno uvlači u mozak u vidu bolnih sećanja: belasanje Aurorine kože, njen miris *de roš*, treptanje njenih očiju, pozlaćene školjke koje blistaju u njenom pogledu...

A onda i uspomene počese da postaju bleđe. Pomoću lekova sam otupeo i sve mi je postalo mutno. Dopustio sam da se udaljim od svega, provodeći dane ispružen na otomanu, obavijen crnilom, zazidan u hemijski oklop, dotučen teškim zanaks snom, koji se u najgorim danima završavao košmarima, prepunim ugriza šiljatih njuški i naboranih repova iz kojih sam izranjao plivajući, ukočen i cvokotav, obuzet samo jednom željom: da ponovo pobegnem od stvarnosti uz pomoć antidepresiva, još tuplji nego prethodni put.

Dani i meseci protkali su mi u toj komatoznoj magli a da toga nisam ni bio svestan, čula su mi otupela i nisam osećao svoje telo. A stvarnost je bila tu: moja muka je bila uvek ista i ja već godinu dana nisam napisao ni redak. I mozak mi se sledio. Reči su mi izmicale, želja napustila, mašta presahla.

U nivou plaže Santa Monika, Milo uđe na Interstejt 10 u pravcu Sakramenta.

„Jesi li video rezultate bejzbola?“ upita on veselim tonom, pružajući mi svoj *ajfon* povezan sa sportskim kanalom. „Anđeli su tukli Jenkije!“

Bacih rasejan pogled na ekran.

„Milo?“

„Da?“

„Trebalo da gledaš put, a ne u mene.“

Znao sam da moje muke zbunjuju mog prijatelja i da ne razume tu moju mentalnu falinku, neuravnoteženi deo koji svi mi nosimo u sebi. Bez razloga je verovao da sam zaštićen od toga.

Skrenusmo desno kako bismo se vratili ka Vestvudu. Uđosmo u Zlatni trougao Los Anđelesa. Moglo se primetiti da u toj četvrti nije bilo ni bolnice ni groblja. Samo čiste ulice s buticima s astronomskim cenama, gde je trebalo zakazivati sastanak kao kod lekara. S demografskog stanovišta, na Beverli Hilsu se niko nikada nije ni rađao ni umirao...

„Nadam se da si gladan“, reče Milo i naglo izlete na Kanon Drajev.

Uz veoma samouvereno kočenje, zaustavi *bugati* ispred otmenog restorana.

Pošto je dobacio ključeve čuvaru Parkinga, Milo krenu ispred mene sigurnim korakom i zaputi se prema ustanovi u kojoj je praktikovao svoje navike.

Mogućnost da može da ode i ruča u *Špagu* bez rezervacije, kad god mu se ćefne, dok većina smrtnika mora da rezerviše sto tri nedelje unapred, stari zločesti dečak iz Makartur Parka doživljavao je kao rukavicu u lice društvu.

Šef sale nas odvede do prefinjenog popločanog dvorišta, gde su najbolji stolovi čekali svetske poslovne veličine ili slavne ličnosti iz šou-biznisa. Dok smo sedali za sto, Milo mi dade diskretan znak: na nekoliko metara od nas Džek Nikolson i Majki Daglas završavali su aperitive, dok je za drugim stolom jedna glumica iz sitkoma, koja je pothranjivala naše adolescentske fantazije, žvakala list salate.

Sedoh u prestižno okruženje potpuno ravnodušan. Ima već dve godine kako mi je pristup holivudskom snu omogućio da se približim nekim idolima iz detinjstva. Obilazeći privatne proslave po klubovima i vilama nalik palatama, imao sam priliku da razgovaram s glumcima, pevačima i piscima o kojima sam maštao dok sam bio mlađi. Ali ti su se susreti razbijali o zid razočaranja i završavali gubitkom iluzija. Bilo bi bolje da nikad nisam zavirio iza kulisa fabrike snova. U stvarnom životu, heroji moje rane mladosti često su bili samo pokvarenjaci koji su se bacali u smišljeni lov na devojkice grabljivice, da ih najpre konzumiraju, a pošto se zasite, da ih odbace, pa da se onda bace na novo, svežije meso.

Bilo je takođe tužno što su se neke glumice, koje su na ekranu plenile šarmom i duhom, u stvarnom životu kretale na tankim linijama koke, anoreksije, botoksa i liposukcije.

Ali s kojim pravom sam ja mogao da sudim o njima? Zar nisam i ja postao jedan od tih tipova koje sam prezirao. Žrtva iste izolacije, iste zavisnosti od medoksa i iste prevrtljive egocentričnosti, koja je u trenuci ma lucidnosti vodila u osećaj odvratnost prema sebi.

„Posluži se!“ oduševi se Milo, pokazujući na hleb pečen na maslacu, koji su nam upravo doneli zajedno s aperitivima.

Krajem usana zagrizoh parče hleba prekriveno tankom kriškom išaranog i mekanog mesa.

„To je govedina iz Koba“, objasni on. „Znaš li da je u Japanu trljaju sakeom, kako bi masnoća prodrila u mišiće?“

Ja se namrštih. On nastavi:

„Da bi im bilo prijatnije, dodaju im u hranu pivo, a da bi se opustila, puštaju im klasičnu muziku. Ako je zaista tako, onda je odrezak u tvom tanjiru slušao Aurorine koncerte. Možda se i on čak zaljubio. Vidiš, imate dosta toga zajedničkog!“

Znao sam da on čini sve što može da me nasmeje, ali mene je čak i osećaj za humor napustio.

„Milo, počinje da me zamara ovo ovde. Hoćeš li da mi objasniš šta si imao važno da mi kažeš?“

On proguta poslednju krišku hleba, ne dozvolivši mesu ni da mu pomiluje nepca, a zatim izvadi iz torbe laptop i otvori ga na stolu.

„Dobro, smatraj da od sada s tobom ne razgovara tvoj prijatelj, već agent.“

Bila je to ritualna formula za otvaranje svakog sastanka na kojem smo, navodno, govorili o poslu.

Milo je bio radni stožer našeg malog preduzeća. S mobilnim telefonom priljubljenim za uvo, živeo je sto na sat, u neprekidnoj vezi sa izdavačima, stranim agentima i novinarima, uvek vrebajući neku zgodnu priliku da promoviše knjige svog jedinog klijenta. Nisam nikad saznao kako je ubedio Dabldej da objavi moj prvi roman. U surovom svetu izdavaštva, izučavao je svoj zanat na licu mesta, bez prethodnog iskustva i obrazovanja, da bi iznenada postao jedan od najboljih, i to samo zato što je bespogovorno verovao u mene, više nego što sam ja ikada verovao u sebe.

Oduvek je mislio da mi duguje sve, ali ja sam vrlo dobro znao da je *on* taj koji je mene pretvorio u zvezdu i omogućio mi da već od prve knjige uđem u začarani krug bestselera. Posle tog prvog uspeha, dobio sam biografije i preporuke najrenomiranijih literarnih agenata, ali sve sam ih odbio.

Osim što mi je bio prijatelj, Milo je imao i redak kvalitet koji sam stavljao iznad svih ostalih: odanost.

Na to sam pomislio pre nego što sam bio spreman da saslušam šta je imao da mi otkrije tog dana.

4.

Unutrašnji svet

*Ako je spoljni svet bez nade, onda mi je
unutrašnji dvostruko dragoceniji.*

Emili Bronte

„Da počnemo s dobrim vestima: prodaja prva dva toma još ide odlično.“

Milo okrenu ekran kompjutera ka meni: crvene i zelene krivulje uzdizale su se postojano ka vrhu grafikona.

„Internacional je preuzeo američko tržište i *Trilogija o anđelima* postaje pravi planetarni fenomen. Za samo šest meseci, dobio si više od pedeset hiljada pisama čitalaca. Jesi li svestan toga?“

Okrenuh glavu i podigoh pogled. Ništa nisam shvatao. Oblaci zasićeni parom bledeli su u zagađenom vazduhu Los Anđelesa. Nedostajala mi je Aurora. Šta mi vrede svi ti uspesi ako nemam s kim da ih podelim?

„Druga dobra vest: snimanje filma počinje sledećeg meseca. Kira Najdi i Adrijen Brodi dali su svoj pristanak i velike zverke iz Kolumbije su oduševljene. Upravo su angažovali umetničkog direktora *Harija Potera* i planiraju za sledeći jul pojavljivanje u tri hiljade bioskopa. Išao sam da prisustvujem na nekoliko kastinga: bilo je divno. Trebalo je da dođeš...“

Dok je konobarica donosila obroke koje smo naručili - taljatele od krabe za njega i omlet s pečurkama za mene - Milov telefon poče da vibrira na stolu.

On baci pogled na broj koji se pojavio na ekranu i namršti se. Na trenutak je oklevao da preuzme poziv, a zatim ustade od stola da bi se osamio ispod malog staklenika koji je celom dužinom povezivao popločano dvorište s ostatkom restorana.

Razgovor nije dugo trajao. Do mene je dopirao u odlomcima, ali nejasan zbog buke iz sale. Učinilo mi se da je žustar, protkan nemim prekorima i ukazivanjem na probleme koji su mi bili nepoznati.

„Bio je to Dabldej“, objasni mi Milo vrativši se za sto. „Nazvali su u vezi s nečim o čemu sam hteo da pričam s tobom. Ništa naročito: samo problem sa štampanjem tvog poslednjeg romana u deluks izdanju.“

Bilo mi je stalo do tog izdanja i želeo sam da bude brižljivo urađeno: korice od veštačke kože u gotskom stilu, glavni likovi urađeni u akvarelu, bez predgovora i pogovora.

„O kakvom je problemu reč?“

„Da bi udovoljili zahtevima čitalaca, pre naglili su s objavljivanjem tiraža. Izvršili su pritisak na štampara da to bude što brže, a on je nešto zasrao. Rezultat: imaju oko sto hiljada neispravnih primeraka. Nameravaju da ih unište, ali je nezgodno to što su neki primerci već isporučeni knjižarama i sada moraju ih obaveste da ih povlače.“

On izvuče jedan primerak iz torbice i pruži mi ga. Nisam morao dugo da listam, greška je bila očigledna: od pet stotina stranica, koliko ih ima roman, bila je odštampana samo polovina. Priča se naglo prekidala nasred 266. strane, na rečenici koja je i sama bila nedovršena:

Bili obrisao oči i crnilo od maskare.

„Molim te, Džek, nemoj da odeš tek tako.“

Ali on već beše obukao mantil. Otvori vrata a da i ne pogleda svoju ljubavnicu.

„Preklinjem te!“, kriknu ona, padajući

I to je bilo sve. Nije bilo čak ni tačke. Knjiga se prekidala na *padajući*, a onda je sledilo više od dvesta praznih stranica.

Pošto sam svoje romane znao napamet kao pesmice, nisam imao nikakvih poteškoća da se prisetim cele rečenice: „*Preklinjem te*“, kriknu ona, *padajući na kolena*.

„Dobro, ne mari za to“, preseče Milo uzevši viljušku. „Greška je njihova pa neka se sami izvuku iz tog sranja. Tome, najvažnije je da...“ Znao sam šta će reći čak i pre nego što je završio rečenicu: „Ono što je najvažnije, Tome, to je... tvoj sledeći roman.“ *Moj sledeći roman...*

On proguta veliki komad testa, a zatim ponovo počeo da tipka po tastaturi laptopa.

„Očekivanja su ogromna. Pogledaj samo ovo!“

Pokazao mi je kanal za prodaju na *Amazon.com*. Samo na osnovu pretplata i rezervacija, moj *sledeći roman* već je bio na prvoj poziciji, ispred četvrte epizode *Milenijuma*.

„Šta misliš o ovome?“

Ja pređoh u napad:

„Mislio sam da je Stig Lašon mrtav i da četvrti tom nikada neće biti objavljen.“

„Govorim ti o *tvom* romanu, Tome!“

Ponovo pogledah u ekran, shvativši tek tad da je stavljeno u prodaju nešto što još nije ni postojalo i što, verovatno, nikada neće ni postojati. Izlazak moje knjige najavljen je za 10. decembar, za nešto više od tri meseca. Prodavali su knjigu od koje još nisam napisao ni slove i za koju sam u glavi imao samo nejasnu zamisao.

„Slušaj, Milo...“

Ali moj prijatelj je odlučio da mi ne dopusti da govorim:

„Ja ti ovaj put obećavam lansiranje dostojno Dena Brauna: stvarno će biti potrebno da se živi na nekoj drugoj planeti, a ne na zemlji, pa da neko ne čuje da je tvoj novi roman izašao.“

Milo je bio toliko ponesen svojim oduševljenjem da ga je bilo teško zaustaviti:

„Stavio sam sve na *Jutjub*, *Fejsbuk*, *Twitter* i društvene forume, gde se tvoji *aficionados* svađaju s onima koji te ogovaraju.“ „Milo...“

„Samo u SAD i u Engleskoj, Dabldej se već obavezao da prvi tiraž ide minimalno u četiri miliona primeraka. Veliki natpisi predviđaju fantastičnu nedelju. Knjižare će se otvarati u ponoć kao za Harija Potera!“

„Milo...“

„A što se tebe tiče, biće potrebno da uvek budeš korak ispred: mogu da ti ugovorim ekskluzivni intervju na NBC-u...“ „Milo!“

„U toku je velika panika, Tome! Nijedan drugi pisac ne želi da mu knjiga izađe iste nedelje kad i tvoja, uključujući i Stivena Kinga, koji je svoje novo džepno izdanje odložio za januar, da mu ne bi oteo čitaoce!“

Da bih ga naterao da začuti, tresnuh pesnicom o sto.

„PRESTANI S TIM BUNCANJEM!“

Čaše na stolu zaigraše i gosti restorana poskočiše, bacajući ka nama prekorne poglede.

„Neće biti moje sledeće knjige, Milo. U svakom slučaju, ne pre naredne godine. Ja to više ne mogu da postignem i ti to vrlo dobro znaš. Ispražnjen sam, nesposoban da bilo šta napišem, a što je najvažnije, nemam više želje za tim.“

„Ali barem pokušaj! Rad je najbolji od svih lekova! Osim toga, pisanje je tvoj život. To je za tebe jedini izlaz iz ovog mrtvila!“

„Nemoj da misliš da nisam pokušao. Dvadeset puta sam sedao pred monitor, ali me užasava i sam pogled na njega.“

„Možda bi mogao da kupiš drugi kompjuter ili da pišeš rukom na školskim sveskama, kao što si nekada radio.“

„Mogu da pokušam i na pergamentu ili na ploči od voska, ali to ne bi bogzna šta promenilo.“

Izgledalo je da je i Milo izgubio strpljenje.

„Ranije si mogao da radiš bilo gde! Viđao sam te kako pišeš na terasi Starbaksa, na neudobnim sedištima aviona, dok sediš uz žičanu ogradu terena za košarku, okružen tipovima koji urlaju. Čak sam te video kako kucaš čitava poglavlja na tvom mobilnom telefonu dok na kiši čekaš autobus.“

„Pa dobro, bilo pa prošlo.“

„Milion ljudi čekaju nastavak tvoje priče. To je nešto što duguješ svojim čitaocima!“

„To je samo knjiga, Milo, nije lek za sidu!“

On otvori usta da ne ostane dužan, ali mu se lice sledi, kao da je naglo postao svestan da ne postoji način da me odvraća od moje odluke. Tada je odlučio da mi prizna istinu. „Tome, postoji i jedan *stvarni* problem“, započe on.

„Na šta misliš?“

„Na ugovore.“

„Koje ugovore?“

„One koje smo potpisali s Dabldejom i stranim izdavačima. Uplatili su nam velike avanse pod uslovom da se obavežeš rokovima.“

„Ja se nisam obavezao ni na šta.“

„Ja sam se obavezao i za tebe, i za mene, i za te ugovore, koje sigurno nisi ni pročitao, a potpisao si ih...“

Poslužih se čašom vode. Nije mi se svideo tok kojim je krenuo ovaj razgovor. Još pre mnogo godina podelili smo uloge: ja sam njemu prepustio da vodi poslovni deo, a ja sam kormilario bunilom svoje mašte. Taj *dil* mi je do sada uvek odgovarao.

„Već smo nekoliko puta pomerili datum objavljivanja. Ako ne završiš knjigu do decembra, snosićemo značajne finansijske penale.“

„Na tebi je samo da im vratiš avanse.“

„To nije tako jednostavno.“

„Zašto?“

„Zato što smo ih već potrošili, Tome.“

„Kako to?“

On razdražljivo odmahnu glavom:

„Trebalo li da te podsećam koliko je koštala tvoja kuća? Ili dijamantski prsten koji si poklonio Aurori i koji ti čak nije ni vratila?“ *Kakva smelost!*

„Čekaj, šta ti to pričaš? Vrlo dobro znam šta sam zaradio i šta mogu sebi da priuštim!“

Milo spusti glavu. Na čelu mu zablistaše graške znoja. Usne mu se naboraše, a njegovo lice, koje je do pre nekoliko minuta zračilo entuzijazmom, posta mračno i izobličeno.

„Ja sam... ja sam sve izgubio, Tome.“

„Šta si izgubio?“

„I tvoj i moj novac.“

„Šta to pričaš?“

„Skoro sve sam uložio u jedan fond koji se posle našao u aferi s Mejdofom.“

„Nadam se da se šališ.“ Ali nije se šalio.

„Svi su se uhvatili u tu zamku“, reče on sav ožalošćen. „Velike banke, advokati, političari, glumci, Spielberg, Malkovič, pa čak i Eli Vize!“

„I koliko nam je tačno ostalo, ako izuzmemo kuću?“

„Tvoja kuća je već tri meseca pod hipotekom, Tome. I da budem iskren, nemaš više dovoljno čak ni za zemljišnu taksu.“

„Ali... tvoja kola? Ona sigurno koštaju oko milion dolara...“

„Malo više od dva. Ali od prošlog meseca ih parkiram kod komšije u garaži, da mi ih ne zaplene sudski izvršitelji!“

Ostadoh bez reči, zabezeknut, trenutak se rastegao, neprijatan, a onda mi sinu:

„Ne verujem ti! Upravo izmišljaš čitavu tu priču kako bi me naterao da se vratim poslu! To je to, zar ne?“

„Nažalost, nije.“

Sad ja uzeh mobilni, kako bih pozvao kabinet finansijskog savetnika kojem sam prepustio sve uplate mojih finansijskih obaveza, tako da je imao pristup raznim mojim računima. Sagovornik mi je potvrdio da nemam sredstava na računima, o čemu me je neprekidno već nedeljama obavestavao raznim preporučenim poštanskim pošiljkama i SMS porukama, koje su sve ostajale bez odgovora.

Uf, kada li sam prestao da podižem poštu i odgovaram na poruke?

Povrativši prisustvo duha, nisam bio paničan, čak me nije obuzela ni želja da se bacim na Mila i razbijem mu lice. Samo sam osetio veliko gađenje.

„Slušaj, Tome, već smo se vadili i iz mnogo gorih situacija“, usudi se on da mi dobaci.

„Shvataš li ti šta si uradio?“

„Ali ti možeš sve da popraviš“, ubeđivao me je on. „Ako uspeš da završiš roman na vreme, brzo ćemo se uspeti uz strminu.“

„Kako si to zamislio da za manje od tri meseca napišem pet stotina strana?“

„Ti već imaš nekoliko poglavlja ispod miške, znam ja to.“ Stavih glavu među ruke. On zaista uopšte nije razumeo moj osećaj nemoći.

„Upravo sam proveo sat vremena objašnjavajući ti da sam ispražnjen, da je moj duh zaključan, da je suv kao kamenčić u pustinji. Problemi s novcem tu ništa ne menja. Gotovo je!“

On nastavi da insistira:

„Ti si mi uvek govorio da ti je pisanje neophodno da uspostaviš uravnoteženost i mentalno zdravlje.“

„Dobro, vidiš da sam se prevario: ludim me nije učinilo to što sam prestao da pišem, već ljubav.“

„Zar ne shvataš da se uništavaš zbog nečega što ne postoji?“

„Zar ljubav ne postoji?“

„Ljubav sigurno postoji. Ali ti si se zalepio za tu blesavu teoriju srodnih duša. Kao da postoji neka vrsta savršenog spoja između dve individue, predodređene da se sretnu...“

„Pa dobro, zar je blesavo verovanje da možda postoji neko sposoban da nas učini srećnim, neko s kim bismo poželeti da ostarimo?“

„Naravno da nije, ali ti veruješ u nešto drugo: u tu ideju da na zemlji postoji samo jedna osoba stvorena za nas. Kao neka vrsta originalnog dela koji nam nedostaje i koji je potreban našem telu i duši.“

„Upozoravam te da je to upravo ono što kaže Aristofan u Platonovoj *Gozbil*“

„Možda, ali taj tvoj Aristoobožavatelj i njegov Plankton nisu nigde napisali da je baš Aurora tvoj deo koji nedostaje. Veruj mi: okani se te iluzije. Mitologija je možda verodostojna u tvojim romanima, ali to ne prolazi u stvarnosti.“

„Ne, u stvarnosti se moj najbolji prijatelj zaista ne zadovoljava time što me je upropastio. Štaviše, on čak sebi dozvoljava da mi deli lekcije!“, povikah ustavši od stola.

Milo takođe ustade, očajan. U tom trenutku osetio sam da je spreman da učini bilo šta kako bi mi ubrizgao dozu kreativnosti u vene.

„Dakle, uopšte nemaš nameru da ponovo počneš da pišeš?“

„Ne. I ti ne možeš ništa protiv toga. Napisati knjigu nije isto što i proizvesti automobil ili vešmašinu“, povikah s vrata.

Kad sam izašao iz restorana, čuvar parkinga pruži mi ključeve *bugatija*. Sedoh za volan bolida, upalih motor i ubacih u prvu. Kožna sedišta mirisala su na kuru mandarina, a konzola od lakiranog drveta bila je ukrašena dugmadima od čistog aluminijuma, tako da mi je izgledalo da se nalazim u nekom prostranom brodu.

Naglo ubrzanje prikova me za sedišta. Dok su točkovi ostavljali tragove guma na asfaltu, primetih u retrovizoru Mila kako trči za mnom i upućuje mi salve psovki.

5.

Krhotine raja

Pakao postoji i sada znam da njegov užas
počiva na krhotinama raja.

Alek Koven

„Vraćam ti tvoju alatku, možeš da je vratiš vlasniku“, ogłosi se Milo, pružajući Karol čeličnu štanglu koju mu je bila pozajmila.

„Njen vlasnik je Savezna Država Kalifornija“, odgovori mlada policajka, stavljajući je u gepek svojih kola.

Santa Monika**7 h uveče**

„Hvala što si došla da me potražiš.“

„Gde su se denula tvoja kola?“

„Tom ih je pozajmio.“

„Tom više nema dozvolu!“

„Recimo da se okrenuo protiv mene“, priznade Milo oborene glave.

„Priznao si mu istinu?“, upita ga ona zabrinuto.

„Da, ali ga to nije podstaklo da ponovo počne da radi.“

„Lepo sam ti rekla da će tako biti.“

Ona zatvori kola, a onda se, idući jedno pored drugog, spustiše do visećeg mosta koji je vodio na plažu.

„Ali zar ne misliš da je besmisleno da čovek dopusti da ga uništi jedna obična ljubavna priča?“, iznervira se Milo.

Ona ga tužno pogleda:

„To je možda besmisleno, ali se svakodnevno događa. Ja mislim da je to dirljivo i strahovito ljudski.“

On sleže ramenima i dopusti joj da preuzme inicijativu.

Visokog rasta, tamne kože, s kosom boje gavranovih krila i očiju bistrih kao voda, Karol Alvarez podsećala je na majansku princezu.

Poreklom iz El Salvadora, stigla je u SAD s devet godina. Milo i Tom su je poznavali još od detinjstva. Njihove porodice - ili ono što je od njih ostalo - stanovale su u istoj oronuloj kući u Makartur Parku, losanđeleskog španskog Harlema, omiljenog stecišta narkomana i mesta za raščišćavanje računa automatskim oružjem.

Sve troje delili su istu bedu, isti dekor neuglednih zgrada, trotoara posutih lišćem i otpacima i radnji s gvozdenim zavesama.

„Da sednemo za trenutak?“ predloži ona i raširi maramu.

Milo joj se pridruži na belom pesku. Mali talasi dopirali su do obale i izbacivali srebrnastu penu koja je zapljuskivala bose noge šetača.

Plaža bi leti bila krcata, ali i veoma mirna na jesen. Nezamenljivi čuveni drveni gat Santa Monike već je više od jednog veka dočekivao stanovnike Los Anđelesa, koji su posle radnog dana dolazili ovde da pronađu lek za stres i gradska uzbuđenja.

Karol zasuče rukave bluze, izu cipele, zatvori oči i izloži lice vetru i suncu indijanskog leta. Milo je pogleda tužno i s mnogo nežnosti.

Ni nju, kao i njega, život nije štedeo. Imala je jedva petnaest godina kada joj je očuh ubijen. Dobio je metak u glavu prilikom provale u njegovu prodavnicu mešovite robe, za vreme kobnih pobuna koje su se razbuktale u siromašnim četvrtima 1992. godine. Posle ove tragedije, igrala je žmurke sa socijalnim službama, kako bi izbegla da je smeste u neku hraniteljsku porodicu. Više je volela da se skrasi kod Crne Mame, jedne stare prostitutke, dvojnice Tine Turner, koja je oduzela nevinost polovini dečaka iz Makartur Parka.

Manje-više je uspešno nastavila studije, radeći usput svašta: kao konobarica u Pica hatu, prodavačica bižuterije, hostesa za doček gostiju na kojekakvim drugorazrednim kongresima. Poseban uspeh bio je kada je na svoj dvadeset drugi rođendan iz prvog pokušaja prošla na konkursu za ulazak u policijsku školu u sastavu LAPD-a, i začuđujućom brzinom se uspela se do prvih redova: počevši od pozornika, stigla je do detektiva, a već nekoliko dana nosila je čin policijskog narednika. „Jesi li se skoro čula s Tomom?“

„Šaljem mu dve poruke dnevno“, odgovori Karol otvarajući oči, „ali u najboljem slučaju dobijam samo lakonske odgovore.“ Ona čvrsto pogleda Mila: „Šta sada možemo da učinimo za njega?“

„Najpre da ga sprečimo da guta ovo“, odgovori on i izvadi iz džepova bočice sa sredstvima za uspavljivanje i lekovima za smirenje, koje mu je krišom uzeo.

„Jesi li svestan da je sve što se događa delom i tvoja greška?“

„Je li moja greška što ga je Aurora napustila?“, branio se on.

„Ti vrlo dobro znaš na šta mislim.“

„Je li moja greška što je došlo do svetske ekonomske krize? Jesam li ja kriv što je Mejdof maznuo pedeset milijardi dolara? Odgovori mi iskreno! Kakvo je bilo tvoje mišljenje o toj devojci?“

Karol sleže ramenima u znak nemoći.

„Ne znam ništa o tome, ali ono u šta sam bila sigurna jeste da ona nije za njega.“

U daljini, na gatu, vašar je bio na vrhuncu. Dečja graja mešala se s mirisima šećerne vune i kandiranih jabuka. Sa sve velikim točkom i rolerkosterima, zabavni park bio je sagrađen iznad vode, naspram malog ostrva Santa Katalina, koje se naziralo kroz izmaglicu.

Milo uzdahnu:

„Bojim se da niko nikada neće upoznati kraj *Trilogije o anđelima*.“

„Ja ga znam“, odgovori mirno Karol.

„Ti znaš kraj priče?“

„Tom mi ga je ispričao.“

„Stvarno? Kada?“

Njen pogled se zamuti.

„Davno“, odgovori ona neodređeno.

Milo se namršti. Iznenadjenje se pomeša s dozom razočaranja. Mislio je da zna sve o Karolinom životu: viđali su se skoro svakog dana, bila mu je najbolja prijateljica, jedina prava porodica i, iako je odbijao to da prizna, jedina žena prema kojoj je nešto osećao.

Dok su mu misli lutale negde, Milo baci pogled na plažu. Kao u televizijskim serijama, neke hrabre duše na surferskim daskama uhvatile su se u koštac s talasima, dok su instruktorke plivanja, s telima iz snova, nadgledale more iz drvenih osmatračnica. Međutim, Milo ih je gledao, a nije ih video, jer je imao oči samo za Karol.

Između njih je postojala vrlo jaka veza, ukorenjena u detinjstvu i učvršćena osećajem stidljivosti i poštovanja. Iako se nikada nije usudio da izrazi svoja osećanja, bilo mu je stalo do Karol kao do ženice oka svoga, i stalno je strepeo zbog rizika njenog posla. Ona je to ignorisala, ali se nekih večeri događalo da Milo sedne u kola i celu noć provede na parkingu ispred njene zgrade, jer se pored nje osećao sigurno. Istina je da se on više od ičega na svetu plašio da će je izgubiti, iako ni sam nije znao na osnovu čega je sebi uvrteo u glavu da će ona završiti ispod nekog voza, ili da će je pogoditi zalutali metak dok zaustavlja nekog džankija. Ili da će morati da se pomiri sa sudbinom da je vidi razdraganu u naručju nekog drugog čoveka.

Karol stavi naočari za sunce i otkopča dugme na bluzi. Uprkos vrućini, Milo odole želji da zavrne rukave košulje. Na gornjem delu nadlaktice bio je tetoviran tajanstvenim znacima, neizbrisivim svedocima njegove davnašnje pripadnosti čuvenoj MS-13, ekstremno nasilničkoj bandi, takođe poznatoj i kao Mara salvatruča. Ona je vladala blokovima Makartur Parka, a on joj se kao besposličar priključio s dvanaest godina. Pošto mu je majka Irkinja, a otac Meksikanac, članovi klana, koji su stvorili mladi imigranti rođeni u San Salvadoru, smatrali su ga Čikanom i podvrgli ga prijemnom ispitu zvanom *corton*: bila je to brucoška podvala koja se svodila na kolektivno silovanje devojke, ili propisno mlaćenje momka barem trinaest minuta. Bio je to apsurdan čin, koji je smatran ispitom hrabrosti, čvrstine i odanosti, ali koji se ponekad završavao tragično.

Uprkos svojim godinama, Milo je uspeo da *preživi* ispit i za nešto više od dve godine već je krao kola, dilovao krek, reketirao preprodavce i preprodavao vatreno oružje za račun Mare. S petnaest godina postao je svirepa zver, čiji se život sastojao samo od nasilja i straha. Namamljen u taj vrtlog, koji mu je u budućnosti najavljivao jedino smrt ili zatvor, dugovao je spas samo Tomovoj inteligenciji i Karolinom naklonosti. Njih dvoje uspeli su da ga izvuku iz tog pakla, demantujući tvrdnju da se iz Mare može izaći samo mrtav.

Sunce na zalasku bacalo je poslednje zrake. Milo zatrepta očima nekoliko puta, koliko da se zaštiti od bleska, toliko i da odagna uspomene i bol iz prošlosti.

„Hajdemo na plodove mora“, predloži on ustajući u jednom skoku.

„S obzirom na to koliko ti je ostalo na račun u banci, mislim da ja treba tebe da pozovem“, primeti Karol.

„Dobro, ionako je red da častiš za unapređenje“, reče on i pruži joj ruku da joj pomogne da ustane.

Napustiše plažu bez poleta i predoše nekoliko metara duž biciklističke staze, koja je povezivala Venis Bič sa Santa Monikom.

Zatim se uputiše na Promenadu 3. ulice, široko kaldrmisano šetalište, oivičeno palmama koje su zaklanjale nekoliko čuvenih umetničkih galerija i restorana.

Smestiše se na terasu pivnice *Anisovac*, čiji je meni, napisan isključivo na francuskom, sadržao jela egzotičnih naziva kao: *Nemac u odresku slanine, goveda pržolica u luku ili delfinovane jabuke*.

Milo je insistirao da za aperitiv proba anisovac, koji mu je serviran na kalifornijski način, u velikoj čaši ispunjenoj komadićima leda.

Uprkos žonglerima, muzičarima i vatrometu, koji su zabavljali ljude na ulici, večera je protekla u sumornom raspoloženju. Karol je bila tužna, Milo izmučen i opterećen osećajem krivice. Razgovor se vrteo oko Toma i Aurore.

„Da li ti znaš zašto on piše?“, upita iznenada Milo usred obroka, shvatajući da ne poznaje onu najvažniju psihološku crtu svoga prijatelja. „Kako to misliš?“

„Znam da je Tom oduvek voleo da čita, ali da piše, to je već druga stvar. I u ranoj mladosti si ga poznavala bolje nego ja. Šta ga je nateralo da napiše prvu priču?“

„Otkud znam“, požuri Karol da odgovori.

Ali slagala je.

Malibu

8 h uveče

Posle lutanja po gradu, uprkos opasnosti da ga zaplene, parkirao sam *bugatija* ispred kuće za koju sam upravo saznao da mi više ne pripada. Pre nekoliko sati bio sam na dnu rupe, ali na pragu sreće od deset miliona dolara. Sada sam bio samo na dnu rupe...

Skrhan, zadihan iako nisam trčao, skljkah se na kauč. Pogled mi se gubio u ukrštenim gredama koje su podupirale blagu kosinu plafona.

Bolela me je glava, leđa su mi bila ukočena, ruke mlitave, a stomak zgrčen. Zbog drhtanja nisam mogao da dišem, a grudi su mi se napinjale; bio sam ispražnjen iznutra, uništen opekotinama na koži.

Godinama sam noći provodio u pisanju, unoseći u to sve svoje emocije i energiju. Zatim sam na sve četiri strane sveta sazivao dobrotvorne konferencije i sastanke. Stvorio sam dobrotvornu organizaciju kako bih deci iz mog starog kraja omogućio da studiraju umetnost. Tokom nekih koncerata sam se čak malo i takmičio sa svojim idolima: *Rok botom rimajndersima*.

Ali danas sam izgubio volju za sve: za ljude, knjige, muziku, pa čak i za zrake sunca koje zalazi nad okeanom.

Prisilih sebe da ustanem, izađem i da se na nekoliko trenutaka naslonim na ogradu terase. Niže na plaži, stari žuti *krajsler* s poliranom drvenarijom - ostatak iz vremena *Bič bojsa* - ponosno je isticao na svom zadnjem staklu devizu grada: *Malibu, where the mountain meets the sea*.

Do zaslepljenosti sam fiksirao plamenu traku koja je doticala liniju horizonta i osvetljavala nebo, pre nego što je odnesu talasi. Taj prizor, koji me je nekada toliko očaravao, u meni više nije izazivao nikakvu emociju. Nisam više ništa osećao, kao da je moja zaliha emotivnosti bila do kraja iscrpena.

Samo jedna stvar mogla je da me spase: da ponovo pronađem Aurora, njeno vitko telo, mramornu kožu, srebrnkaste oči i miris peska. Ali znao da se to neće dogoditi. Znao sam da sam izgubio bitku i da mi posle nje ne preostaje ništa drugo do želja da spalim neurone kristal metom ili bilo kojom drugom svinjarijom do koje mogu da dođem.

Trebalo je da spavam. Od povratka u dnevnu sobu nervozno sam tražio lekove, ali sam ubrzo zaključio da se Milo potrudio da nestanu. Otrčah u kuhinju da kopam po kesama za smeće. Ništa. Obuzet panikom, pohitah na sprat, otvorih sve plakare i na kraju zavukoh ruku u putnu torbu. Pronađoh u jednom malom džepu načetu kutiju lekova za spavanje i nekoliko kesica praška za smirenje, koje su tu ostale još od mog poslednjeg promotivnog putovanja u Dubai, na dobrotvorni skup u velikoj knjižari Tržnog centra Emirata.

Skoro protiv svoje volje, pustih da mi u ruku sklizne sve što se tu našlo i za trenutak zastadoh, zagledan u desetak belih i plavih tableta, koje kao da su mi se rugale:

Uzmi nas ako smeš!

Nikada nisam bio bliže ponoru. U glavi su mi se motale stravične slike: moje telo na kraju nekog užeta, crevo s gasom u ustima, cev revolvera prislonjena na slepoočnicu. Pre

ili kasnije, moj život će bez sumnje baš tako završiti. Zar to u dubini duše nisam oduvek znao?

Uzmi nas ako smeš!

Kao izgovor, progutah šaku pilula. Teško sam gutao, ali mi je malo mineralne vode pomoglo da cela količina prođe.

Onda se odvucoh do sobe i sruših na krevet.

Taj prostor bio je prazan i hladan, oivičen ogromnim zidnim panoom od luminescentnog stakla tirkizne boje, dovoljno providnim da propusti dnevnu svetlost.

Sklopčah se na madracu, ophrvan morbidnim mislima.

Okačeni o beli zid, ljubavnici Marka Šagala posmatrali su me sa sažaljenjem, kao da je i njima bilo žao što ne mogu da mi ublaže patnju. Pre kupovine kuće (koja više nije bila moja kuća) i prstena za Auroru (koja više nije bila moja Aurora), moja prva ludost bila je kupovina platna poznatog ruskog slikara. Šagalova slika, jednostavno nazvana *Ljubavnici u plavom*, datirala je iz 1914. godine. Bio sam kao gromom pogođen ovom slikom koja je predstavljala zagrljeni par, sjedinjen tajnom, iskrenom i smirenom ljubavlju. Ona je za mene bila simbol ozdravljenja dva izmučena bića, priljubljena jedno uz drugo, koje je mogla da razdvoji samo rupa na zidu.

Dok sam lagano tonuo u stanje dubokog dremeža, imao sam utisak da me postepeno rastržu svi bolovi ovog sveta. Telo mi je nestajalo, svest se gubila, život me je napuštao...

6.

Kada sam te sreo

*Čovek još u sebi mora imati haosa da
bi porodio treperavu zvezdu.*

Fridrih Niče

POŽAR**KRIK ŽENE****POZIV U POMOĆ!**

Buka zbog razbijene čaše povuče me iz košmara. Naglo otvorih oči. Soba je utonula u tamu, a kiša dobovala po prozorima.

S mukom se uspravih; grlo mi je bilo suvo. Sav sam bio u groznici i obliven znojem. Teško sam disao, ali još sam bio živ.

Bacih pogled na radio-budilnik:

3:16

U prizemlju se nešto dešavalo, jasno sam čuo udaranje roletni o zid.

Pokušah da uključim lampu pored uzglavlja, ali kao što se često dešavalo, zbog nevremena je u Malibu koloniji nestala struja.

Ustadoh s teškom mukom. Osećao sam mučninu i glava mi je bila teška. Srce u grudima lupalo mi je kao da sam upravo istrčao maraton.

Obuze me vrtoglavica te morah da se oslonim o zid da ne bih pao. Sredstva za uspavlivanje me možda nisu ubila, ali su me poslala u nekakvo neodređeno stanje iz kojeg nisam uspevao da se iščupam. Naročito su me brinule moje oči: osećao sam kao da me grebu i da gore, toliko da sam jedva uspevao da ih držim otvorene.

Izmučen migrenom, primorao sam se da siđem niz nekoliko stepenika držeći se za ogradu stepenica. Pri svakom koraku imao sam utisak da mi se stomak okreće i da ću povratiti nasred stepenica.

Napolju je besnelo nevreme. Pod svetlošću munja, kuća je podsećala na svetionik usred oluje.

Kada sam stigao na dno stepeništa, konstatovao sam da je nastala pustoš: pošto je prozor ostao širom otvoren, vetar je slobodno divljao kroz njega i oborio kristalnu vazuu koja se razbila o pod, a pljusak je napravio i potop u dnevnoj sobi.

Sranje!

Požurih da zatvorim prozor i odvucoh se do kuhinje da pronađem kutiju sa šibicama. Kada sam se vratio u dnevni boravak, iznenada osetih nečije prisustvo, i disanje.

Napravih nagli okret i...

Neka ženska silueta, vitka i krhka, sumnjičavo se izdvoji iz senke plavičaste noćne svetlosti koja je dopirala spolja.

Poskočih, a zatim razrogačih oči: koliko sam mogao da vidim, devojka je bila gola, s jednom rukom na donjem delu trbuha, a drugom preko grudi.

Samo mi je još ovo falilo!

„Ko ste vi?“, upitah, približavajući se i ispitujući je od glave do pete.

„Hej, ne ustručavajte se!“, povika ona i zgrabi vuneno škotsko ćebe s kauča, kako bi se ogrnula oko struka.

„Kako to mislite *ne ustručavajte se?*.“ Svet se izokrenuo! „Upozoravam vas da ste vi u mojoj kući!“

„Možda, ali to nije razlog da...“ „Ko ste vi?“, upitah ponovo. „Mislila sam da me prepoznajete.“

Loše sam je raspoznavao u senkama, a glas mi nije govorio ništa; nisam imao nikakvu želju da se igram zagonetki. Kresnuh šibicu i upalih fitilj stare šarene lampe, koju sam kupio na buvljaku u Pasadeni.

Bleda svetlost obasja sobu i otkri pojavu mog nezvanog gosta. Bila je to mlada žena, otprilike dvadeset pet godina, bistrog pogleda, napola preplašenog, napola buntovničkog, i kose boje meda, mokre od kiše.

„Ne vidim kako bih mogao da vas prepoznam kad se nikada nismo sreli.“

Ote joj se podrugljiv osmeh, ali ja odbih da prihvatim njenu igru.

„Dobro, sad je dosta, gospođice! Šta radite ovde?“

„To sam ja, Bili“, reče ona kao da je to očigledno, podižući ćebe na ramena.

Primetih da se trese i da joj usta drhte. Ništa čudno: bila je sva mokra od nevremena, a u prostoriji ledeno.

„Ne poznajem ja nikakvu Bili“, odgovorih i uputih se ka velikom plakaru od orahovine, koji mi je služio za sve i svašta. Povukoh klizna vrata, pretražih sportsku torbu koja se tu nalazila i uzeh peškir za plažu s havajskim motivima.

„Držite!“, povikah i dobacih joj peškir na drugi kraj dnevnog boravka.

Ona ga uhvati u letu, obrisa kosu i lice i prezrivo me pogleda.

„Bili Doneli“, pojasni ona, vrebajući moju reakciju.

Ostadoh nepomičan nekoliko sekundi, stvarno ne shvatajući smisao njenih reči. Bili Doneli bila je sporedni lik u mojim romanima. Prilično privlačna, ali pomalo izgubljena devojka, koja je radila kao bolničarka u jednoj bostonskoj državnoj bolnici. Znao sam da bi se mnoge čitateljke prepoznale u njenom karakteru večite *devojke iz susedstva*, koju prate tužne ljubavne priče.

Bio sam zbunjen pa napravih nekoliko koraka prema njoj približivši lampu. Kao i Bili, imala je vitak stas, dinamičan i senzualan, i bistro, pomalo četvrtasto lice, išarano neupadljivim crvenkastim pegama.

I ko je sad ova devojka? Neki dosadni fan? Čitateljka koja se poistovetila s mojom heroinom? Nepoznata ljubiteljica?

„Vi mi ne verujete, je li?“, upita ona i smesti se na tabure iza bara u kuhinji, zgrabi jabuku iz korpe za voće i zagriže je.

Stavih lampu na drveni sto. Uprkos jakom bolu, koji mi je probadao mozak, čvrsto sam odlučio da sačuvam mir. Impulsivno ponašanje u blizini slavni zvezda bilo je svakodnevice u Los Anđelesu: znao sam da je Stiven King jedno jutro u svom kupatilu pronašao čoveka naoružanog nožem; da se jedan scenarista početnik uvukao kod Spilberga samo da bi mu pročitao scenario, i da je neuravnoteženi Madonin fan zapretio da će joj prerezati grlo ako se ne uda za njega...

Dugo sam bio pošteđen tog fenomena.

Izbegavao sam televizijske ekrane, odbijao većinu poziva za intervju i, uprkos Milovom insistiranju, nisam se mnogo pojavljivao u javnosti ni tokom promocija knjiga. Ponosio sam se činjenicom što su moji čitaoci više cenili moje priče nego moju ličnost, ali veza s Aurorom me je i protiv moje volje uvukla na velika vrata u medije, i iz kategorije pisaca transformisala u javnu ličnost.

„Hej! Alo! Ima li koga na vezi?“, obrati mi se *Bili* mašući rukama. „Reklo bi se da ste strašno napeti, s tim vašim očima kao lastavičja jaja!“

Isti slikoviti rečnik...

„Dobro, sada je dosta, navući ćete nešto na sebe i mudro otići svojoj kući.“

„Mislim da će biti teško da se vratim kući...“

„Zašto?“

„Jer je moja kuća u vašim knjigama. Mislim da ste previše isključivi za književnog genija.“

Uzdahnuh, a ogorčenje me nije napuštalo. Pokušah da je urazumim: „Gospođice, *Bili* Doneli je izmišljena ličnost...“

„Do sada, slažem se.“

Da li to uvek ovako ide?

„Zlato, ove noći, u ovoj kući, mi smo u stvarnosti.“

„To mi je sasvim jasno.“

Dobro, hajdemo dalje.

„Dakle, ako ste vi ličnost iz romana, to znači da ne možete biti ovde.“

„Da!“

Ovo je bilo isuviše lako.

„Objasnite mi onda kako, ali brzo, jer sam stvarno pospan.“

„Zato što sam pala.“

„Pala odakle?“

„Pala iz knjige. Pala iz vaše priče! Pa otkud ja znam!“

Pogledah je s nevericom, ne razumevši ni reč njenog bulažnjenja.

„Pala sam iz jednog retka, usred jedne nedovršene rečenice“, dodade ona i, da bi me uverila, pokazala na sto gde je bila knjiga koju mi je Milo dao za vreme ručka.

Ona ustade, prinese je i otvori na strani 266. Po drugi put u toku dana, naiđoh na pasus gde se priča naglo prekida:

Bili obrisa oči i crnilo od maskare.

„Molim te, Džek, nemoj da odeš tek tako.“

Ali on već beše obukao mantil. Otvori vrata a da i ne pogleda svoju ljubavnicu.

„Preklinjem te!“, kriknu ona, padajući

„Vidite, tu piše: *kriknu ona, padajući*. To sam ja pala kod vas.“

Bio sam sve zbunjeniji. Zašto ovakve stvari uvek padaju (slučajno se baš tako kaže) na mene? Šta sam uradio da to zaslužim? Bio sam bez sumnje pomalo stoniran, ali ne dovoljno da ovoliko odlepim. Zaboga, uzeo sam šaku tableta za spavanje, a ne LSD! Bilo kako bilo, ova devojka je možda postojala samo u mojoj glavi. Verovatno je bila samo neprijatna manifestacija preterane doze medikamenata koja me je dovela do delirijuma.

Pokušao sam da se zakačim za ovu ideju i ubedim sebe da je ona samo halucinacija, tvorevina moga uma, ali ipak nisam mogao da se uzdržim a da ne primetim:

„Vi ste potpuno luckasti, a to je eufemizam. Sigurno vam je to neko već rekao, zar ne?“

„A vama bi bilo bolje da odete na spavanje zato što vam je glava u dupetu. I to je eufemizam, zar ne?“

„Da, ići ću da spavam, zato što nemam vremena za gubljenje s devojkom koja lupeta gluposti!“

„Dosta mi je vaših uvreda!“

„A meni je dosta da me muči jedna obična maloumnica - pala s neba pravo u moju kuću, u tri sata ujutru, ma šta mi napriča!“

Obrisah graške znoja sa čela. Ponovo sam teško disao. Osetih kako mi grčevi nespokojstva zahvataju vratne mišiće.

Mobilni telefon ostao mi je u džepu. Izvadih ga da pozovem obezbeđenje zaduženo da bdi nad kućom.

„Tako znači, izbacujete me napolje!“, povika ona. „To je svakako jednostavnije nego da mi pomognete!“

Nije trebalo da ulazim u njenu igru. Naravno, nešto kod nje me je dirnulo: njuška kao iz manga stripa, podrugljiva svežina, malo lice nezrelog dečaka, koje je naglašavalo oči duboke kao jezero, i savršene noge. Ali njene reči bile su suviše bizarne da bih mogao da učinim nešto za nju.

Ukucah broj i stadoh da čekam.

Prvo zvonjenje.

Lice mi je gorelo, a glava bila sve teža i teža. Onda mi se vid toliko zamutio da sam počeo da vidim duplo.

Drugo zvonjenje.

Trebalo je da se malo umijem, trebalo je da...

Dekor oko mene postade nestvaran i sve mi se zavrte. Začuh i treće zvonjenje iz mobilnog telefona, ali nekako vrlo daleko, zatim izgubih svest i sruših se na pod.

7

*Bili na svetlosti meseca**Muze su kao utvare i događa se da na scenu stupe nepozvane.*

Stiven King

Kiša je i dalje padala bez prestanka, ostavljajući krupne tragove na prozorima koji su se tresli pod naletima vetra. Struja je došla, a lampe su isprekidano žmirkale.

Malibu kolonija**4 h izjutra**

Tom je čvrsto spavao na otomanu, umotan u ćebe.

Bili je upalila radijatore i navukla kućnu haljinu, koja joj je bila prevelika. S peškirom vezanim oko glave i šoljom čaja u ruci, šetala je po kući, otvarala plakare i fioke, pedantno vršeći inspekciju svega, od sadržaja ormara do frižidera.

Uprkos neredu koji je vladao u salonu i kuhinji, dopali su joj se boemski duh i rokenrol dekoracije: drvena lakirana daska za surfovanje obešena o plafon, koralna lampa, durbin od niklovanog mesinga, starinski džuboks...

Provela je pola sata kopajući po policama s knjigama, udovoljavajući I u i tamo svojoj želji za nadahnućem. Na pisaćem stolu nalazio se Tomov laptop. Ona ga uključi bez imalo ustezanja, ali nije mogla da mu pristupi bez lozinke. Pokušala je s nekim maštovitim šiframa iz autorovog sveta, ali nijedna nije urodila plodom.

Zavuče ruku u fioke i naiđe na desetine pisama čitalaca sa svih strana sveta. Na nekim kovertama bili su crteži, na drugima fotografije, u nekima suvo cveće, amajlije, medaljoni koji donose sreću... Za nešto više od sata, pažljivo je pročitala svu tu poštu, da bi sa iznenađenjem konstatovala da dobar deo pisama govori o njoj.

Što se tiče radnog dela, bila je tu gomila dokumenata za koje Tom nije čak našao za shodno ni da ih otvori: računi, bankarski izveštaji, pozivi na premijere, kopije novinskih članaka koje mu je poslala Dabldejeva služba za odnose s javnošću. Bez imalo ustezanja otpečati većinu koverata, pročešlja listu pišćevih troškova, udubi se u čitanje novinskih naslova o njegovom raskidu s Aurorom.

Dok je sve to čitala, često je bacala pogled ka kauču, da bi se uverila da Tom i dalje spava. U nekoliko navrata napuštala je pretragu da ga ušuška i pokrije, kao da bdi nad bolesnim detetom.

Takođe poče detaljno da razgleda dijapozitive s Aurorinim fotografijama, na kojima je ona predstavljena u brojnim diskretnim kadrovima. Pijanistkinja je odavala vanserijsku ležernost i ljupkost. U isto vreme odisala je i snagom i nevinošću.

Dok je gledala te snimke, *Bili* nije mogla da se uzdrži a da se naivno ne zapita zašto su neke žene samim rođenjem dobile lepotu, obrazova- nje, bogatstvo i talente, a druge tako malo.

Zatim se nasloni na okvir prozora i zagleda u kišu koja je dobovala po prozorskim staklima. Ugleda svoj lik u staklu, ali nije joj se svidela prikazana slika. Oduvek je bila podeljena što se tiče svog izgleda: smatrala je da joj je lice četvrtasto, a čelo preširoko.

Njeno telo, koje se pomalo klimatalo, činilo ju je sličnom skakavcu. Ne, nije smatrala da je mnogo lepa, ne s tim neupadljivim grudima, uzanim bokovima, nezgrapnim hodom velikih nogu i crvenim pegama na licu, koje je posebno mrzela. Sledile su, naravno, noge, beskrajno dugačke... Bilo je to njeno *fatalno oružje u igri udvaranja*, što je bio izraz korišćen u Tomovim romanima. Te noge zaluđivale su mnoge muškarce, ali skoro nikad džentlmene. Ona otera te misli iz glave i, da bi pobjegla od neprijatelja u ogledalu, okrenu se od prozora, s namerom da poseti sprat.

U pišćevom garderoberu otkri besprekorno složenu žensku odeću na vešalicama. Bila je to, bez sumnje, Aurorina odeća, koju je zaboravila, a koja je svedočila o tome da je raskid s Tomom bio iznenađan. Pažljivo pregleda tu Alibabinu pećinu, dok su joj oči sijale sjajem kao u male devojčice. U njoj su se nalazile neke stvari nezaobilazne u aktuelnoj modi: *balmen* haljina, bež *berberi* kaput, *berkin* torba - i, gle, zaista! -*notifaj* džins...

U kliznoj fioci za cipele pronašla je pravi sveti gral: par lakih cipela s oznakom Kristijana Lubutena. Čudno, bile su upravo njen broj. Nije mogla da se suzdrži a da ih ne proba pred ogledalom, izigravajući jedno četvrt sata Pepeljugu u svetlim farmerkama i satenskoj majici.

Završivši posetu spratu, uđe u Tomovu sobu. Iznenadi se kad vide da je prostorija okupana plavičastom svetlošću, iako nijedna lampa nije bila uključena. Priđe slici na platnu, koja je bila obešena na zidu, i zagleda se u nju, očarana nežnim zagrljajem ljubavnika.

Dok je razbijala polumrak, Šagalova slika imala je nešto nestvarno u sebi i izgledalo je kao da svetluca u noći.

8.

Kradljivica života

Svet ti neće ništa pokloniti, veruj mi. Ako želiš da imaš život, ukradi ga.

Lu Andreas-Salome

Talas topline obuže mi telo i udari mi u lice. Osećao sam se dobro, u toplom, zaštićen. Za trenutak sam odoleo želji da otvorim oči i nastavio taj amniomski dremež u vatiranoj čauri. Zatim mi se učini da čujem neku pesmu u daljini: bio je to refren rege šlagera, čije su se note mešale s mirisom koji je dolazio iz detinjstva: bio je to miris palačinki od banane i kandiranih jabuka.

Nestašno sunce izlivalo je svetlost po čitavoj sobi. Moja migrena nestade. Dok sam držao ruku ispred očiju, da me sunce ne bi zaslepilo, okrenuh glavu prema terasi. Muzika je poticala iz mog malog radioaparata, koji je stajao na stočiću od polirane tikovine.

Oko stola je sve bilo u pokretu: zamagljene ivice neke haljine s prorezom do kuka lebdele su u senkama. Pridigoh se da sednem uz uzglavlje kauča. Poznavao sam tu ružičastu haljinu s tankim bretelama! Poznavao sam to telo, čija igra mi je omogućila da lako pogodim o kome se radi.

„Aurora...“, promucah.

Ali se prozirna i zamagljena silueta primače toliko da zakloni sunce i... Ne, to nije bila Aurora, već ludača koja se sinoć predstavila kao osoba iz romana!

U jednom skoku izađoh iz svog ušuškanog legla, da bih se odmah hitro vratio nazad, shvativši da sam go kao od majke rođen.

Ova lujka me je skinula!

Očima potražih odeću ili barem samo gaće, ali mi ništa nije bilo nadohvat ruke.

Ovo neće tek tako proći!

Zgrabih s kreveta pokrivač, opasah se oko struka i ustremih ka terasi.

Vetar beše oterao oblake. Nebo se raščistilo i blistalo neodoljivom plavom bojom. Klon Bili kretao se oko stola u letnjoj haljini, kao neka pčela koja leprša oko cveta.

„Što se vi još movate ovde?“, zagrmeh.

„To je baš neobičan način da mi zahvalite što sam vam pripremila doručak!“

Pored malih palačinki stavila je dve čaše soka od grejpfruta i pripremila kafu.

„I onda, s kojim pravom ste mi skinuli odeću?“

„Dobro, svakom po zasluži! Sinoć se niste ustručavali da me detaljno proučite od glave do pete...“

„Pa vi ste U MOJOJ KUĆI!“

„Samo napred! Nećete valjda da dižete toliku dreku samo zato što sam ga videla!“

„Šta ste videli?“

„Pa, vašeg malog Isusa, malog tupavka...“

Mog malog Isusa! Mog malog tupavka, pomislih, stežući cebe oko struka.

„Dobro zapamtite nežnu stranu prideva *malí*, jer ste u tom pogledu prilično dobri...“

„Dobro, dosta sa šalama!“, prekinuh je.

„Osim toga, ako mislite da ćete me pridobiti laskanjem...“ Ona mi pruži šoljicu kafe:

„Da li vam se nekad dešava da govorite bez urlanja?“

„I s kojim pravom ste obukli tu haljinu?“

„Zar ne mislite da mi dobro stoji? Ona je pripadala vašoj maloj prijateljici, zar ne? Inače ne mogu da vas zamislim da ste od onih što vole da se...“

Skljokah se na stolicu i protrljah oči da povratim prisustvo duha. Sinoć sam se naivno ponadao da je ova devojka samo halucinacija, ali to, nažalost, nije slučaj: bila je to devojka, prava, a pritom i gnjavatorica prve klase.

„Popijte kafu pre nego što se ohladi.“

„Neću, hvala.“

„Izgledate kao mrtvac, a nećete kafu?“ „Ja neću *vašu* kafu, u tome je razlika.“ „Zašto?“

„Zato što ne znam šta ste mi tutnuli u solju.“

„Zar vi stvarno verujete da pokušavam da vas otrujem?“

„Poznajem ja otkačene kao što ste vi...“

„Otkačene kao ja!“

„Da! Nimfomanke koje se zanose i žive u ubeđenju da ih voli glumac ili pisac koga one obožavaju.“

„Ja nimfomanka! U tom slučaju, stari moj, vi zaista vaše želje doživljavate kao stvarnost. I ako mislite da vas ja obožavam, tu se grdno varate!“

Protrljah slepoočnice, gledajući kako se sunce izdiže iza linije horizonta. Osećao sam bolove u vratnim pršljenovima, a i bol u glavi odjednom se povratio, s tim što mi ovog puta zahvati potiljak.

„Dobro, da prestanemo s ovom šalom. Vi ćete se vratiti vašoj kući i na taj način me nećete primorati da pozovem policiju, slažete li se?“

„Slušajte, ja razumem da vi odbijate da prihvatite istinu, ali...“

„Ali?“

„Ja sam stvarno Bili Doneli. Ja sam zaista lik iz romana i budite uvereni da me ovo užasava isto toliko kao i vas.“

Poražen, završih tako što slučajno srknuh gutljaj kafe, a onda, nakon dužeg oklevanja, ispih šoljicu do kraja. Napitak je možda otrovan, ali otrov očigledno nije imao trenutno dejstvo.

Ipak nisam spuštao gard. Sećam se da sam kao dete gledao emisiju na televiziji u kojoj je ubica Džona Lenona pravdao svoj čin željom da se domogne delića slave svoje žrtve. Ja sigurno nisam Bitls, a ova žena je svakako ljupkija od Marka Dejvida Čapmana, ali sam znao da su mnogi stokeri psihotični i da bi prelazak na sam čin mogao biti iznenadan i nasilan.

Zato ponovo pokušah da je razuverim najsmirenijim mogućim glasom:

„Slušajte, ja mislim da ste vi pomalo... uzrujani. To se događa. Svi prolazimo kroz loše faze, iz dana u dan. Možda ste nedavno izgubili posao ili pak nekog bliskog? Ili vas je možda napustio vaš prijatelj? Možda ste se onda osetili odbačenom i željnom osвете? Ako je takav slučaj, poznajem jednu ženu psihologa koja bi mogla da vas...“

Ona prekide moju govoranciju, mašući mi ispred očiju receptima koje mi je prepisala doktorica Sofija Šnabel:

„Prema onome što sam i sama mogla da shvatim, vi ste taj kome je potrebna pomoć psihijatra, zar ne?“

„Preturali ste po mojim stvarima!“

„Potvrdno“, odgovori ona, pridržavajući mi kafu.

Njeno ponašanje me je zbunjivalo. Šta sam mogao da učinim u takvoj situaciji? Da zovem policiju ili lekara? Kad smo već kod toga, bio sam spreman da se opkladam da je ona u prošlosti već imala posla i sa sudskim organima i sa psihijatrima. Biće da je najjednostavnije da pređemo na *manu militari*, ali da sam je takao, ludača bi verovatno izjavila da sam pokušao da je silujem, a tom riziku nisam hteo da se izlažem.

„Vi niste proveli noć kod kuće“, konstatovao sam u poslednjem pokušaju. „To je, bez sumnje, zabrinulo vašu porodicu ili prijatelje. Ako želite nekoga da obavestite, možete se poslužiti mojim telefonom.“

„Ne verujem! Kao prvo, niko se ne brine za mene, što je vrlo tužno, priznajem. Što se tiče vašeg telefona, upravo su vam ga isključili“, odgovori ona kao iz topa vraćajući se u salon.

Ugledah kako se uputila prema velikom radnom stolu, koji mi je služio kao pisaći. Sva nasmejana, izdaleka mi pokaza svežanj računa.

„Ništa iznenađujuće“, primeti ona, „Niste platili pretplatu već dva meseca!“

To prevrši svaku meru. Impulsivno krenuh ka njoj i povukoh je kako bi mi pala u naručje. Pa neka i budem optužen za agresivnost. Više sam voleo to nego da je više slušam. Držao sam je čvrsto, jednu ruku savio sam joj ispod njenih kolena, drugu na dno leđa. Ona se otimala svom snagom, ali ja nisam popuštao; tako je dovukoh na terasu, gde sam je grubo istovario najdalje što sam mogao, a onda se hitro vratih u dnevni boravak i zatvorih zastakljenu nišu za sobom. *I eto!*

Dobre stare metode, samo one i vrede.

Zašto sam sebi uopšte dozvolio da toliko dugo budem u tom neželjenom društvu? Uopšte nije bilo mnogo komplikovano da ga se konačno otarasim! U mojim romanima nisam baš to opisivao, ali ponekad nije bilo loše da snaga trijumfuje nad rečima...

Zadovoljnim osmehom pogledah devojkicu *zatvorenu* napolju. Ona mom dobrom raspoloženju odgovori srednjim prstom.

Najzad sam!

Bio mi je potreban mir. U nedostatku sredstava za smirenje, zgrabih *ajpod* i, s manirom druida koji pravi čarobni napitak, pripremih magičnu plej-listu sa izvedbama Majlsa Dejvisa, Džona Koltrejna i Filipa Glasa. Okrenuh klizni zupčanik i prostorija se ispuni prvim notama numere *Kind of Blue*, najlepšom džez temom na svetu, pločom koju su cenili čak i oni koji nisu voleli džez.

U kuhinji pripremih još jednu kafu, a onda se vratih u dnevnu sobu uveren da je moja neobična gošća odavno nestala s terase.

Ali ništa od toga.

Vidno lošeg raspoloženja - još jedan eufemizam - upravo je razbijala servis na kojem je poslužila doručak. Džezva za kafu, tanjiri, šolje, stakleni poslužavnik - sve što je moglo da se razbije bilo je bačeno na popločani pod. Zatim poče besno da udara po pokretnim panoima, a onda svom snagom katapultira jednu baštensku stolicu, koja se samo odbi o sigurnosno staklo.

„JA SAM BILI!“, povika u nekoliko navrata, ali trostruko staklo upijalo je njene reči i više sam nagađao nego što sam čuo šta više. Neće proći dugo a ta galama uzbuniće komšije, a oni će zvati obezbeđenje Malibu kolonije, koje će me definitivno osloboditi nasrtljivice.

Ona se beše skljkokala duž okvira prozora. S glavom među dlanovima izgledala je utučeno i klonulo. Dirnut njenom nevoljom, uporno sam je gledao, u potpunosti shvatajući da je sve ono što je rekla o meni bilo ili posledica neke čudne opčinjenosti ili posvećenog istraživanja.

Ona podiže glavu i među pramenovima zlatne kose primetih pogled koji je za tih nekoliko trenutaka od nežnog poprimio najhaotičniji izraz.

Polako se približih i sedoh uz zastakljenu pregradu, a moje oči se usadiše u njene u potrazi za istinom, za barem nekim objašnjenjem. To potraja sve dok ne primetih da njeni očni kapci podrhtavaju kao da je nešto boli. Ustuknuh, videvši da je haljina boje kože sva poprskana krvlju! Zatim primetih oštricu noža za hleb u njenim rukama i shvatih da je sama sebe povredila. Podigoh se da bih joj pružio pomoć, ali je ovog puta ona blokirala vrata tako što je stolom zaglavila spoljnu kvaku.

Zašto? - upitah je pogledom.

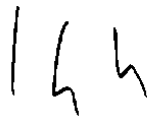
Naslutih crtu izazova u njenim očima i ona umesto odgovora nekoliko puta udari po staklu dlanom leve ruke iz koje je curila krv. Najzad smiri svoju raskrvavljenu ruku i ja vrlo jasno pročitah tri broja urezana na koži:

1 4 4

9

Tetovaža na leđima

Urezani krvlju, brojevi su igrali pred mojim očima:

U normalnim okolnostima, moj prvi refleks bio bi da okrenem hitnu službu i zatražim pomoć, ali me je nešto zadržalo da to odmah učinim. Rana je obilno krvarila, ali nije delovala fatalno. Šta je moglo da bude razlog za ovakav potez? Zašto je ova žena nanela sebi povredu?

Zato što je luda...

Pa neka bude i to, ali šta još?

Zato što joj nisam poverovao.

Kakve je veze broj 144 imao s onim što mi je ispričala?

Ona opet žestoko udari dlanom po staklu i spazih da je uperila prstom na knjigu koja se nalazila na stolu.

Moj roman, priča, likovi, fikcija...

Nametnu mi se očigledna ideja:

Strana 144.

Zgrabih knjigu i žurno je prelistah sve dok nisam stigao do famozne stranice. Bilo je to poglavlje koje je počinjalo ovako:

Sutradan nakon što je prvi put vodila ljubav s Džekom, Bili je otišla u salon za tetovažu u Bostonu.

Igla se kretala po njenim leđima i ubrizgavala joj boju ispod kože, i kratkim ubodima urezivala natpis nalik na arabesku.

Bio je to znak koji je koristilo staro indijansko pleme da izrazi suštinu ljubavnog osećanja: *mali deo tebe zauvek je ušao u mene i zarazio me kao otrov*. Bio je to natpis na telu koji je ona nameravala da od sada nosi kao svetu pričest, kako bi se suočila s bolovima koje donosi život.

Podigoh pogled prema mojoj *gošći*. Bila se potpuno zgrčila. Sada me je fiksirala zgaslim pogledom, dok joj je brada počivala na savijenim nogama. Jesam li izabrao pogrešan put? Da li je zaista bilo nečega razumljivog u čitavoj ovoj predstavi? Nesigurnim korakom približih se zastakljenoj niši. Njen pogled iznenada se zažari iza prozora. Prođe rukom po vratu kako bi pustila da joj bretele haljine kliznu duž leđa.

Primetih u visini plečke plemenski motiv koji sam dobro poznavao. Bio je to indijanski znak koji su koristili Janomami da bi opisali suštinu ljubavnog osećanja: *mali deo tebe zauvek je ušao u mene i zarazio me kao otrov...*

10.

Devojka od papira

Duh romanopisca živi u likovima njegovih romana i doista je obuzet njima, kao što je duh neke seljanke u potpunosti obuzet Isusom - Marijom - lošijom, ili pak duh luđaka đavolom.

Nensi Hjuston

Nakon oluje, u kući se sve smiri. Pošto je prihvatila da se vrati u dnevni boravak, ode u kupatilo, dok sam ja za to vreme pripremio čaj i vršio popis mog apotekarskog ormara.

Malibu kolonija**9 h ujutro**

Ona mi se pridruži za stolom u kuhinji. Istuširala se, navukla moj bade-mantil i zaustavila krvarenje tako što je na ranice pritisla peškir.

„Imam neki komplet prve pomoći“, rekoh, „ali on nije nešto naročito snabdeven.“

Ona ipak pronade u jednom džepčiću dezinfekciono sredstvo i brižljivo očisti ranu.

„Zašto ste to učinili?“

„Zato što niste hteli da me slušate, zaboga!“

Gledao sam je kako širi ivice posekotina da bi proverila dubinu. „Odvešću vas u bolnicu. Potrebno je da vam stave šavove na nekoliko mesta.“

„Sama ću to učiniti, zaboravljate da sam bolničarka. Potreban mi je hirurški konac i sterilna igla.“

„Dođavola! Zaboravio sam da ih stavim na spisak kada sam poslednji put išao u nabavku.“

„Nemate ni samolepljivih zavoja?“

„Slušajte, ovo je kuća na plaži, a ne poliklinika.“

„Imate li možda svileni konac ili konjsku dlaku? To bi moglo da završi posao. Ne, vi imate nešto bolje! Sigurna sam da sam videla čudotvorni proizvod, tamo, u...“

Ona usred rečenice ustade s taburea i, kao da je u svojoj kući, ode da pretrese fioke mog pisaćeg stola.

„Evo ga!“, dobaci ona dok se trijumfalno vraćala da sedne, noseći u zdravoj ruci tubu superlepka.

Ona odvrnu čep male tube na kojoj je pisalo: *specijalno za keramiku i porcelan* i nanese malo lepka na ranu.

„Sačekajte, jeste li sigurni u to što radite? Nismo u filmu!“

„Ne, ali ja sam junakinja romana“, odgovori ona zajedljivo. „Ništa ne brinite, to je moj izum.“

Ona primače ivice rane i zadrža ih zatvorene nekoliko sekundi, da bi lepak učinio svoje.

„Eto, to je to!“ uzviknu ponosno, pokazujući stručno zakrpljenu ruku.

Halapljivo zagriže krišku hleba koju sam joj namazao maslacem, a zatim ispi gutljaj čaja. Ugledah kako krupnim očima, sakrivenim iza šolje, pokušava da pronikne u moje misli.

„Postali ste mnogo ljubazniji, ali mi još ne verujete, zar ne?“, nagađala je dok je brisala usta rukavom.

„Jedna tetovaža nije *stvarni* dokaz“, primetih oprezno.

„Samopovređivanje je jedan od njih, zar ne?“

„Dokaz da ste nasilni i impulsivni, to da!“

„Onda mi postavljajte pitanja!“

Spretno izbegoh odgovor, odmahujući glavom:

„Ja sam pisac, a ne žaca ili novinar.“

„Sad je malo lakša, zar ne?“

Rugala mi se jer sam prosuo sadržinu šolje u sudoperu. Zašto bih sebe prisiljavao da pijem čaj koji toliko mrzim?

„Slušajte, predlažem vam jednu pogodbu...“

Zastadoh usred rečenice, razmišljajući na koji način bih mogao da predstavim stvari.

„Da?“

„Jako mi je stalo da vas stavim na probu tako što bih vam postavio niz pitanja o Bilinom životu, ali ako ne odgovorite makar na jedno, otići ćete bez pogovora.“

„Obećavam.“

„Onda smo potpuno saglasni: pri prvom netačnom odgovoru, izaći ćete iz ove kuće, a ako ne bude tako, zovem žace odmah. U tom slučaju možete da se iseckate i mesarskim nožem, deo po deo, a ja ću vas ostaviti da iskrvarite na terasi!“

„Jeste li uvek tako šarmantni ili se sad baš trudite?“

„Jesmo li se razumeli?“

„Okej, postavite pitanja.“

„Ime, datum i mesto rođenja?“

„Bili Doneli, rođena 11. avgusta 1984. godine u Milvokiju, pored jezera Mičigen.“

„Ime vaše majke?“ „Valerija Stenvik.“ „Zanimanje vašeg oca?“

„Radnik u Mileru, drugom po veličini proizvođača piva u zemlji.“ Odgovarala je kao iz topa, bez ikakvog oklevanja.

„Vaša najbolja prijateljica?“

„Na moju veliku žalost, nemam pravu prijateljicu. Samo drugarice.“

„Prvi seksualni odnos?“

Ona zastade da za trenutak razmisli i uputi mi mračan pogled kojim je želela da me uveri da njena pakost potiče samo iz prirode mog pitanja.

„Sa šesnaest godina, u Francuskoj, za vreme edukativnog putovanja na Azurnu obalu. Zvao se Teo.“

Kako su tekli odgovori, sve više me je obuzimao nemir, a kad sam video njen zadovoljni osmeh, shvatio sam da je bila svesna da poentira bez greške. U svakom slučaju, jedno je bilo sigurno: zna moje romane napamet.

„Vaše omiljeno piće?“

„Koka-kola. Preciznije: ni lajt ni ziro.“

„Najdraži film?“

„Večni sjaj besprekornog uma. To je potresan film o bolnoj ljubavi. Tako poetičan i tužan. Jeste li ga gledali?“

Ona pokrenu vitko telo i pođe da sedne na kauč. Ponovo sam bio frapiran njenom sličnošću s Bili: sjajna plava kosa, prirodna neusiljena lepota, podrugljiva intonacija, boja glasa, koji sam, koliko se sećam, u knjigama opisao kao: *izazovan i podrugljiv, povremeno čvrst i mladalački*.

„Kvalitet koji priželjkujete kod muškaraca?“

„To je Prustova zbirka pitanja, vaša smicalica?“

„Podseća tu i tamo.“

„Istina, volim da muškarac bude muškarac. Ne cenim toliko tipove koji po svaku cenu žele da se istaknu pred ženskim rodnom. Razumete li to?“

Odmahnuh sumnjičavo glavom. Bio sam spreman da nastavim kad ona uze reč:

„A vi, koji kvalitet najviše volite kod žena?“

„Maštu, mislim. Humor, on je osnova inteligencije, zar ne?“

Ona pokaza na foto-album s nizom Aurorinih fotografija.

„Vaša pijanistkinja mi ne izgleda veselo.“

„Da se mi vratimo na našu temu“, predložili i pridružih joj se na kauču. „Uzbuđuje vas da postavljate pitanja, zar ne? Uživajte u vašoj maloj moći!“ zabavljala se ona.

Ali ja nisam dozvolio da me zbuni i nastavih ispitivanje: „Da li biste nešto menjali u vašem fizičkom izgledu?“ „Volela bih da imam više oblina i mesa.“

Bio sam šokiran. Sve je bilo tačno. Bilo da je ova žena luda i da se fantastičnom mimikrijom identifikovala s Bili, bilo da je *stvarno* Bili, ja sam definitivno ispadao lud.

„Dakle?“, naruga mi se ona.

„Vaši odgovori samo dokazuju da ste dobro proučili moje romane“, rekoh, pokušavajući s polovičnim uspehom da prikrijem iznenađenje. „U tom slučaju, postavite mi još pitanja.“

Bilo je to upravo ono što sam i planirao da uradim. Da bih je isprovocirao, zavitlah knjigu u hromiranu kantu za smeće u kuhinji, zatim otvorih laptop, lagan kao vazduh, i ukucah šifru za pristup mom sajtu.

Istini za volju, uvek sam spremao mnogo više podataka o likovima nego što ih posle unesem u romane. Da bih bio u potpunoj empatiji s junacima, uveo sam običaj da za svakog od njih napišem detaljnu biografiju od dvadesetak stranica. Osmišljavao bih mnoštvo podataka o njima, počev od datuma rođenja do omiljene pesme, usput i ime vaspitačice u obdaništu. Tri četvrtine ovih suvih podataka ne uđu u konačnu verziju knjige, ali je sve to činilo deo nevidljivog rada iz kojeg je proizilazila tajna alhemija napisanog dela. S vremenom, kako sam sticao iskustvo, završio sam s ubeđenjem da je taj stil likovima davao određeni kredibilitet ili barem delić čovečnosti, što je možda objašnjavalo zašto su se čitaoci često prepoznavali u njima.

„Stvarno vam je stalo da nastavite?“, upitah i otvorih folder posvećen Bili.

Mlada žena izvuče iz jedne od fioka niskog stola mali upaljač od srebra i staru načetu kutiju *danhila*, na koju sam i ja zaboravio, a koje je verovatno ostavila devojka s kojom sam izlazio pre Aurore. Zapali cigaretu s određenim stilom:

„Jedva čekam.“

Bacih pogled na ekran i nasumice postavih pitanje: „Omiljena rok grupa?“

„Hm... *Nirvana*“, započe ona, a onda se predomisli: „Ne, *Red hot!*“ „Sve to nije baš originalno.“ „Ali je odgovor dobar, zar ne?“

Bilo je tako. Bez sumnje, imala je sreće. Danas svi vole *Red hot čili pepers*.

„Omiljeno jelo?“

„Da mi je to pitanje postavila neka bucmasta drugarica, odgovorila bih cezar salata, da ne bih ispala proždrljivica, ali je za mene pravi obrok jedna veoma obilna porcija pržene ribe s pomfritom!“

Ovog puta to nije moglo biti slučajno. Osetih kako mi graške znoja blistaju na čelu. Niko, pa čak ni Milo, nikada nije čitao tajne biografije mojih likova. One su se nalazile jedino u mom kompjuteru, a pristup je bio veoma dobro zaštićen. Odbijajući da priznam očigledno, pređoh na drugo pitanje:

„Vaš omiljeni položaj u seksu?“

„Nosite se!“

Ona ustade sa sofe, ugasi cigaretu i baci je pod slavinu. Pošto mi nije dala odgovor na ovo pitanje, povratilo mi se samopouzdanje.

„Broj partnera u vašem životu? Ali ovog puta odgovorite! Niste imali pravo na džokera, a ipak ste iskoristili jednog.“

Ona mi uputi pogled koji je bio sve osim blagonaklonog. „Znači, vi ste kao i ostali, je li? Samo vas to zanima...“

„Nikada nisam pretendovao da budem poseban. Dakle, koliko?“

„Vi to već znate, u svakom slučaju: desetak...“

„Koliko tačno?“

„Neću valjda da ih nabrajam pred vama!“

„To bi vam oduzelo previše vremena?“

„Šta pod tim podrazumevate? Da sam ja neka drolja?“

„Nikada to nisam rekao.“

„Ne, ali ste sigurno to pomislili.“

Bio sam neosetljiv na njeno ustezanje i istrajan u tome da je prisilim da odgovori na pitanja koja su za nju sve više i više ličila na mučenje. „Dobro, koliko?“ „Šesnaest, mislim.“

„A među tih *šesnaest, mislim*, koliko ste ih voleli?“ Ona uzdahnu:

„Dvojicu. Prvog i poslednjeg: Tea i Džeka.“

„Jednog nevinog i jednog iskusnog ljubavnika. Išli ste u ekstreme.“

Ona me prezrivo pogleda:

„Vau, bravo! Vi ste stvarno džentlmen!“

Morao sam stvarno da priznam da je na moje provokativno ponašanje svaki put imala pravi odgovor.

DRING!

Neko je upravo zvonio na vratima, ali ja nisam imao ni najmanju nameru da mu otvorim.

„Jeste li završili s vašim kul pitanjima?“, upita ona izazovnim tonom. Pokušah s trik-pitanjem: „Vaša omiljena knjiga?“ Zbunjena, sleže ramenima:

„Ne znam. Ne čitam mnogo, nemam previše vremena.“ „Dobar izgovor!“

„Ako me smatrate suviše blesavom, možete da se ljutite samo na sebe. Podsećam vas da sam izašla pravo iz vaše mašte. Vi ste me ovakvu stvorili!“

DRING! DRING!

Neželjeni posetilac izivljavao se na zvonu, nestrpljiv da se pojavi preda mnom.

Zatečen situacijom i zbunjen svim dobrim odgovorima, postao sam svestan da se moje ispitivanje okrenulo na zadirkivanje: „Za čim najviše žalite?“ „Za tim što više nisam dete.“

„U kojem trenutku vašeg života ste bili najsrećniji?“ „Kada sam se poslednji put probudila u Džekovom naručju.“ „Kada ste poslednji put plakali?“ „Zaboravila sam.“ „Insistiram.“

„Ne znam, plaćem zbog svake sitnice.“ „A zbog nečega važnog?“

„Pre šest meseci, kada sam morala da dozvolim da ga uspavaju injekcijom. Zvao se Argos. Zar to nije zabeleženo na toj vašoj ceduljici?“

DRING! DRING! DRING!

Morao sam da se zadovoljim tim odgovorima. Imao sam i više dokaza nego što mi je trebalo, ali me je sve to veoma zbunilo. Ta mala igra gurnula me je u neku drugu dimenziju, u neku drugu stvarnost, koju je moj duh odbijao da prizna. U toj pomućenosti okrenuh svoj bes na *Bili*:

„Vaš najveći strah?“

„Od budućnosti.“

„Sećate li se najgoreg dana u životu?“

„Nemojte to da me pitate, molim vas.“

„To je moje poslednje pitanje.“

„Molim vas...“

Čvrsto je stegoh za nadlakticu: „Odgovorite!“

„PUSTITE ME, to me boli!“ zaurla ona, otimajući se.

TOME!

povika glas iza vrata.

Bili se oslobodi mog stiska. Lice joj je prebledelo, a iz pogleda joj je izbijala bolna vatra.

**TOME, OTVORI MI,
ZABOGA! NE PRIMORAVAJ
ME DA TI DOĐEM U POSETU BULDOŽEROM!**

Milo, naravno...

Bili se skloni na terasu. Imao sam jaku želju da odem i utešim je zbog zla koje sam joj upravo naneo, jer sam bar shvatio da bes i tugu nije simulirala. Bio sam izbačen iz koloseka, jer sam doživeo da vidim kako izgleda perspektiva kad nemate s kim da je podelite.

11.

Devojčica iz Makartur Parka

Prijatelji su anđeli koji nas pridžuju
kada naša krila više ne mogu da se sete kako se leti.

Nepoznati autor

„Zamalo si izbegao buldožer!“ potvrdi Milo kad upade u salon. „Opa! Nikakvog poboljšanja kod tebe. Izgledaš kao da si se upravo posuo krečnjakom.“

„Šta sad hoćeš?“

„Došao sam da pokupim svoja kola ako nemaš ništa protiv! Da napravim poslednji krug pre nego što ih ostavim sudskim izvršiteljima...“

Malibu kolonija**10 h ujutro**

„Dobro jutro, Tome“, reče Karol ulazeći u dnevni boravak.

Nosila je službenu uniformu. Bacih pogled na ulicu i spazih policijsko vozilo parkirano ispred moje kuće.

„Dolaziš da me uhapsiš?“, našalih se dok sam je stezao u zagrljaj.

„Pa ti krvariš!“, povika ona.

Protrljah oči, a onda primetih krvave mrlje razmazane po mojoj košulji: bila je to uspomena koja je ostala od Biline isečene ruke.

„Ne boj se, to nije moja krv.“

„Varaš se ako misliš da si me smirio! Štaviše, još je sveža“, primeti ona sumnjičavim glasom.

„Stanite. Nikada ne biste pogodili šta mi se događa! Sinoć...“

„Čija je ovo haljina?“, prekide me Milo, podižući svilenu tuniku, umrljanu hemoglobinom.

„Aurorina, ali...“

„Aurorina? Nemoj mi reći da si...“

„Ne, nije je ona nosila. Bila je to druga žena.“

„Ah, viđaš se s nekom drugom!“, uzviknu on. „To je dobar znak! Poznajem li je?“

„U nekom smislu, da.“

Karol i Milo izmenjaše začuđene poglede, a onda upitaše uglas:

„Ko je to?“

„Bacite pogled na terasu. Bićete iznenađeni.“

Istim hitrim korakom prodoše kroz salon i radoznalo promoliše glavu iza vrata-prozora. Zatim nastade desetak sekundi tišine, a sve se završi Milovom konstatacijom:

„Napolju nema nikoga, stari moj.“

Iznenaden, pridruživ mu se na terasi, gde je duvao svež povetarac. Sto i stolice bili su izvrnuti, pločice posute stotinama komadića stakla. Pod je bio umazan kafom, kompotom od banane i sirupom od javora. Ali ni traga od Bili.

„Jesu li ovde kod tebe vršene nuklearne probe?“, raspitivala se Karol.

„Istina, ovde je gore nego u Kabulu“, dobaci Milo.

Da bih izbegao sunčevu svetlost koja me je zaslepljivala, stavih ruku ispod čela i zagledah se u horizont. Sinoćna oluja napravila je od plaže divlju obalu. Pored gomila kamenja izbačenih na pesak, bilo je tu i nekoliko trupaca, tamnih algi, stara daska za surfovanje, pa čak i bicikl. Međutim, morao sam da prihvatim ono što je bilo očigledno: Bili je nestala.

Vođena profesionalnim refleksom, Karol čučnu pored stakla i poče brižljivo da proučava tragove krvi koja je počela da se suši na staklu.

„Šta se to ovde dogodilo, Tome? Jesi li se tukao s nekim?“

„Ne! To je samo...“

„Aha, ja stvarno mislim da nam duguješ objašnjenje!“

„Baš si pravi đavo! Već bi imala objašnjenja da si mi dozvolila da završim rečenicu!“

„Pa dobro, onda je završio! Ko je napravio ovaj haos na terasi? I čija je ovo krv na haljini? Papina? Mahatme Gandija? Merilin Monroe?“

„Bili Doneli.“

„Bili Doneli? Pa to je jedan od likova iz tvojih romana!“

„Eto, tu smo.“

„Zabavlja te da se zezaš sa mnom?“ prasnu Milo. „Dao bih krv za tebe. Da je bilo potrebno, pomogao bih ti da zakopaš neki leš usred noći, a ti me posle svega smatraš za jednog...“

Karol se pridigla i postavila između njih, s tonom majke koja grdi svoju decu, imitirajući pokrete sudije u boksterskom ringu.

„*Times up*, momci! Dobro, da prestanemo s brbljanjem, spustimo gard, da sednemo za sto i da se natenane i u miru razjasnimo, važi?“

Tako smo i učinili.

U narednih četvrt sata, ne propuštajući nijedan detalj, ispričao sam im svoju neverovatnu priču, od prvog neobičnog susreta s Bili u gluvo doba noći do mog jutrošnjeg ispitivanja, koje se završilo s potvrdom njenog identiteta.

„Dakle, ako ja dobro razumem“, zaključio Milo, „jedna od junakinja tvog romana je zbog loše odštampane rečenice pala direktno u tvoju kuću. Kako je bila gola, navukla je haljinu tvoje bivše devojke, zatim ti je napravila palačinke s bananama za doručak. U znak zahvalnosti, ti si je zatvorio na terasu, a dok si uživao slušajući Majlsa Dejvisa, ona je sekla vene i krvarila svuda unaokolo, a zatim rane zalepila superlepkom, *specijalno za keramiku i porcelan*. Onda ste popušili lulu mira, igrajući igru istine, gde je ona zaključila da si ti opsednut seksom, a ti da je ona drolja, i na kraju je izgovorila čarobnu formulu i nestala baš kad smo mi pozvonili na vrata. Je li tako bilo?“

„Pusti sad to“, rekoh. „Bio sam siguran da ćeš sve okrenuti protiv mene.“

„Samo još jedno pitanje: s kakvim ste to *duvanom* napunili lulu mira?“

„Ne dolivaj ulje na vatru“, zamoli ga Karol.

Milo me odmeri zabrinuto:

„Trebalo bi da posetiš tvoju psihičku.“

„To ne dolazi u obzir, osećam se vrlo dobro.“

„Slušaj, znam da sam odgovoran za naš finansijski debakl. Znam da nije trebalo da vršim pritisak na tebe da napišeš sledeću knjigu u roku, ali zbog ovog sad me plašiš, Tome. Na putu si da izgubiš razum.“

„Ti si bez sumnje malo sagoreo“, pokuša da ublaži stvar Karol. „To je uobičajena kriza profesionalnog zamora. Nisi imao predaha tri godine. Pisanje po čitavu noć, susreti s čitaocima, konferencije, putovanja zbog prezentacija i promocija. Niko to ne bi mogao da izdrži, Tome. Tvoj rastanak s Aurorom bio je samo kap koja je prelila čašu. Tebi je potreban dobar odmor i to je sve.“

„Prestanite da pričate sa mnom kao s nekim detetom.“

„Trebalo bi da posetiš tvoju psihičku“, ponovi Milo. „Ona nam je pričala o lečenju depresije koja...“

„Kako to ona nam je pričala? Pozvali ste doktoriku Šnabel a da me niste obavestili?“

„Mi smo s tobom, Tome, a ne protiv tebe“, reče Milo da bi me smirio.

„Pa zar ne možeš da popustiš uzde ni tri minuta? Zar ne možeš ponekad da se baviš svojim životom, a ne uvek mojim?“

Dirnut ovim prigovorom, Milo odmahnu glavom, otvori usta, pomisli da nešto doda, ali mu se lice ukoči i on odustade. Uze cigaretu iz kutije *danhila*, koja je ostala otvorena, a zatim izađe na plažu da je nasamo popuši.

Ostadoh nasamo s Karol. I ona zapali cigaretu, povuče dim, a onda je prosledi meni, kao kad smo imali deset godina i krili se da pušimo iza ogolelih palmi Makartur Parka.

Pošto nije bila na dužnosti, rasplete punđu i pusti da joj crna kosa padne na morskoplavu uniformu. Bistri pogled probijao se kroz kao ugljen crne pramenove kose, njeno žensko lice, koje je uvek zračilo sigurnošću, podsećalo je na vreme kad je bila adolescentkinja. Veza koja nas je spajala bila je daleko od simpatije ili nežnosti. To takođe nije bilo obično prijateljstvo. Bila je to jedna od onih trajnih nepomutivih veza zasnovanih na privrženosti, kakve se mogu iskovati samo za vreme detinjstva i koje vas obavezuju za ceo život, češće u težim nego u lakšim situacijama.

Kao i svaki put kada bismo nas dvoje ostali nasamo, sećanje na našu haotičnu prvu mladost stezalo me u grlu snagom bumeranga: ta ničija zemlja, koja je bila naš jedini horizont, gušenje u smrdljivoj kaljuzi, čiji smo bili zarobljenici, bolna uspomena na razgovore posle škole na terenu za basket, ograđenom rešetkama...

Ovoga puta sam opet imao vrlo snažan utisak da još imamo dvanaest godina. Da su milioni knjiga koje sam prodao i kriminalci koje je ona uhapsila samo deo uloge koju smo oboje igrali, ali da u suštini nikada nismo stvarno otišli *odande*.

Posle svega, nije bilo slučajno što oboje nismo imali dece. Bili smo suviše zauzeti borbom sa sopstvenim neurozama da bismo imali poleta da prenosimo život dalje. O sadašnjoj Karol znao sam malo toga. U poslednje vreme smo se manje viđali, a kada bi se to dogodilo, brižljivo smo izbegavali da pričamo o bitnim temama. Možda zato što smo se naivno nadali da će prošlost nestati ako se ne podsećamo na nju. Ali ništa nije tako jednostavno. Da bi zaboravio na detinjstvo, Milo je izigravao klovna dvadeset četiri sata dnevno. Ja sam škrabao na stotine strana, uzimao koktele lekova i udisao kristal met.

„Ne volim krupne izjave, Tome...“, započe ona nervozno stiskajući neku kašičicu u ruci.

Pošto Milo nije bio u sobi, njeno lice je postalo tužno i zabrinuto, oslobođeno obaveze da se pretvara.

„Između tebe i mene, to je doživotno“, nastavi ona. „Za tebe bih dala jedan bubreg, pa i oba ako treba.“

„Ne tražim ti baš toliko.“

„Koliko mogu da se setim, ti si uvek bio taj koji je nalazio rešenja. Danas je na mene red, a ja nisam u stanju da ti pomognem.“

„Nemoj da brineš zbog toga. Meni je dobro.“

„Ne, tebi nije dobro. Samo bih htela da znaš jedno: zahvaljujući tebi, Milo i ja stigli smo dovde.“

Slegoh ramenima. Nisam čak ni bio siguran da smo zaista prešli neki put. Istina je da stanujemo u prijatnijim kućama i da nas ne muči strah u stomaku kao nekada, ali Makartur Park je na samo nekoliko kilometara vazdušnom linijom od mesta gde sada živimo.

„U svakom slučaju, svakog jutra kad se probudim, moja prva misao uvek si ti, Tome. I ako tebi ide, ide i onima koji su s tobom. Ako ti odustaneš, mislim da moj život više neće imati nikakvog smisla.“

Zaustih da joj kažem da ne priča gluposti, ali mi izleteše neke druge reči:

„Jesi li srećna, Karol?“

Ona me pogleda kao da sam izgovorio nešto nepristojno. Za nju je bilo toliko iznenađujuće što je razgovor o preživljavanju tako naglo smenilo pitanje o sreći.

„Ova priča o liku iz romana ne stoji na čvrstim nogama, slažeš li se“, nastavi ona.

„To se pojavilo tako iznebuha“, prihvatih ja.

„Slušaj, ja ne znam šta mogu konkretno da uradim da te podržim, osim da jačam svoje prijateljstvo i naklonost prema tebi. Onda, ova ideja da odeš da lečiš depresiju možda je nešto što vredi pokušati, zar ne?“

Posmatrao sam je s blagošću, na momente dirnut njenom pažnjom, ali odlučan da izbegnem svaki medicinski tretman.

„U svakom slučaju, ja čak nemam od čega ni da joj platim!“

Ona odbaci taj argument:

„Sećaš li se dana kada si dobio prvi honorar za autorska prava? Suma je bila ogromna, a ti si smatrao da treba da je поделиš sa mnom. Ja sam, naravno, odbila, ali si ti ipak saznao broj mog računa i preneo ček na moje ime. Sećaš li se kakav mi je bio izraz lica kada sam dobila izveštaj iz banke da je stanje na mom račun uvećano za 300.000 dolara?“

Prilikom prisećanja na tu epizodu, Karol malo živnu i nekoliko zvezda zablista u njenim suznim očima.

I ja se nasmeših prisećajući se tog srećnog perioda kada sam bezazleno verovao da će novac rešiti sve naše probleme. Za nekoliko sekundi, stvarnost se učini laganijom, ali to ne potraj a dugo. U njenom pogledu ostadoše samo suze očaja kada me zamoli:

„Prihvati, molim te. To lečenje ću ti ja platiti.“

Njeno lice ponovo postade lice one zbunjene devojčice koju sam poznavao u detinjstvu. Da bih je smirio, obećah da ću se podvrgnuti tretmanu.

12.

Rehab

Smrt će doći i imaće tvoje oči...

IZ PESME PRONAĐENE NA STOLU PORED UZGLAVLJA
 ČEZAREA PAVEZEA POSLE SAMOUBISTVA

Sedeći za volanom *bugatija*, Milo je vozio polako, što uopšte nije ličilo na njega. U kolima je vladala tišina nabijena nervozom.

„Dobro je, ne pravi takav izraz. Ne vodim te na kliniku *Beti Fordl*“

„Hm...“

Za sat vremena, koliko smo proveli kod mene, ponovo smo se sukobili, bezuspešno tražeći ključeve automobila. Prvi put u životu smo se zamalo potukli. Konačno, pošto smo naizmenično sasuli u lice neke probrane istine, pozvali smo servis-potrčka da pokupi i donese rezervni komplet koji je Milo držao u radnom stolu.

On uključi radio da opusti atmosferu, ali pesma Ejmi Vajnhaus nije uspeła da smanji napetost:

*They tried to make me go to Rehab
 I said NO, NO, NO*

Fatalist, kakav sam bio, spustih staklo i počeh da gledam kako duž obale mora promiču palme. Možda je Milo bio u pravu.

Možda sam skliznuo u ludilo i postao žrtva halucinacija. Bio sam veoma svestan toga: dok sam pisao, često sam hodao po tankoj žici. Pisanje me je dovodilo u neko čudno stanje: stvarnost je malo-pomalo ustupala mesto fikciji i moji junaci ponekad su postajali tako stvarni da su me svuda pratili. Njihove patnje, sumnje i sreća postajale su moje i nastavljale da me opsedaju i posle završetka romana. Moji likovi pratili su me i u snovima i ja sam ih ujutru pronalazio za stolom tokom doručka. Išli su sa mnom kada bih krenuo u nabavku, kada bih večerao u restoranu, kada bih išao da piškim, pa čak i kad bih vodio ljubav. Ponekad je bilo opijajuće, ponekad patetično, i zavodljivo i odbojno, ali do sada sam to blago bunilo uspevao da sačuvam u granicama razuma. Sve u svemu, ako me je dosad često dovodilo u opasnost da odlutam u mislima, nije me još nikada izvelo na granicu ludila. Zašto sam u to stanje dospeo sada, iako mesecima nisam napisao ni redak?

„Ah! Poneo sam ti ovo“, reče mi Milo i dobaci mi plastičnu kutijicu narandžaste boje.

Uхватih je u letu.

Lekovi za smirenje...

Odvrnuh poklopac i primetih bele štapiće koji kao da su mi se rugali s dna bočice.

Zašto mi ih je dao posle svih napora da me odvikne od njih? „Grubo odvikavanje nije bilo dobra ideja“, objasni on kako bi opravdao svoj gest.

Srce mi se steže, a nelagodnost dopre do mozga. Osećao sam se usamljenim i bolelo me je po celom telu, kao narkomana kome nedostaje droga. Kako je bilo moguće da neko toliko pati bez fizičkih rana?

U glavi su mi odzvanjali akordi stare pesme Lua Rida: *I'm waiting for my man*. Čekam svog čoveka, diler. Ipak je čudno da je moj diler moj najbolji prijatelj.

„Ovo lečenje depresije će te potpuno obnoviti“, uteši me on. „Deset dana ćeš spavati kao beba!“

Trudio se iz petnih žila da mu glas zvuči veselije, ali sam dobro video da ni on u to ne veruje.

Stegoh bočicu u ruci, i to tako jako da je izgledalo da će se plastika rasprsnuti. Sećam se da sam jednom uzeo celu tableticu, samo jednu, ispod jezika da se otopi, i momentalno se osetio bolje. Sa tri-četiri mogao sam i da se ubijem. U mom slučaju, prošlo je dobro. *Vi imate sreće*, uveravala me je doktorka Šnabel, *neke osobe pate od vrlo teških sekundarnih efekata*.

Za inat stavih bočicu u džep a da nisam uzeo lek.

„Ako ovo lečenje depresije ne bude išlo kako treba, pokušaćemo nešto drugo“, uveravao me je Milo. „Pričali su mi za jednog tipa u Njujorku: Konor Makoj. Izgleda da on čini čuda s hipnozom.“

Hipnoza, lažna depresija, bočice s lekovima... Počinjalo je da me umara to bežanje od stvarnosti. Nisam želeo to blaženstvo od deset dana pod neurolepticima. Nisam želeo neodgovornost koju je ono imalo za posledicu. Ponavljam, imao sam želju da se suočim sa stvarnošću licem u lice, pa makar u tom slučaju ostao i bez kože.

Već dugo sam bio fasciniran vezama koje su postojale između stvaranja i mentalne bolesti. Kamila Klodel, Mopasan, Nerval, Arto, svi oni su malo-pomalo tonuli u ludilo. Virdžinija Vulf utopila se u reci; Čezare Paveze ubio se barbituratima; Nikola de Stil bacio se kroz prozor; Džon Kenedi Tul povezo je izduvni lonac s kabinom automobila... Da ne govorimo o Hemingveju, koji je dramatično razneo lice hicem iz karabina. Isto je bilo i s Kurtom Kobejnom: metak u glavu u rano jutro Sijetla, a umesto zbogom, rečenica nažvrljana za njegovog imaginarnog prijatelja iz detinjstva: *Bolje je hrabro izgoreti nego ugasiti se na tihoj vatri*.

Rešenje kao i svako drugo, na kraju krajeva...

Svaki od ovih stvaralaca izabrao je svoj način, ali je rezultat isti: kapitulacija. Ako umetnost postoji zato što stvarnost nije dovoljna, može naići i trenutak kada ni umetnost nije dovoljna, pa se pravi još jedan korak, ka ludilu ili smrti. Iako nisam imao talenat nijednog od ovih umetnika, ipak sam, nažalost, delio s njima neuroze.

Milo zaustavi kola na parkingu sa zasađenim drvećem ispred jedne moderne zgrade u ružičastom i zelenom mermeru: bila je to klinika dr Sofije Šnabel.

„Mi smo tvoji saveznici, a ne tvoji neprijatelji“, još jednom mi potvrdi Karol, koja nam se pridružila na stepeništu trema.

Sve troje uđosmo zajedno u zgradu. Na prijemnom odeljenju sam sa iznenađenjem konstatovao da je sastanak bio zakazan na moje ime i da su moju hospitalizaciju planirali još od prethodne večeri.

Pomiren sa sudbinom i ne postavljajući pitanja, sledio sam prijatelje do lifta. Prozirna kapsula odnela nas je do poslednjeg sprata, gde nas jedna sekretarica uvede u ogromnu prostoriju i obavesti da će doktorka brzo doći.

Soba je bila svetla i prostrana, s velikim radnim stolom i ugaonom garniturom od bele kože.

„Lepa fotelja!“ zašišta Milo i sede na fotelju u obliku dlana.

Prostor su ukrašavali budistički kipovi, stvarajući vedru atmosferu, koja je bez sumnje bila takva da su se priče pacijenata mogle negirati Sidartinom bistom u bronzi, točkom zakona u gipsu, parom gazela i mermernom fontanom...

Pogledah Mila, koji se trudio da pronađe neku zanimljivu priču ili šalu, čemu je bio vičan. Bilo je tu materijala za desetine njegovih aluzija, od kipova do dekora u ordinaciji, ali on ne reče ništa i na osnovu toga shvatih da nešto ozbiljno krije od mene.

Potražih podršku od Karol, ali ona izbeže moj pogled, pretvarajući se da se interesuje za univerzitetske diplome koje je Sofija Šnabel okačila po zidovima.

Još od ubistva Itana Vitakera, doktorica Šnabel je postala nezaobilazni *psihič za zvezde*. Primala je na savetovanje neka od najvećih imena Holivuda: glumce, pevače, producente, medijske zvezde, političare, sinove i sinove sinova.

Takođe je vodila i televizijsku emisiju, gde su ljudi iz čitavog sveta mogli da otkriju deo svoje intime i da nekoliko minuta imaju *konsultacije sa zvezdama* (to je bio i naslov emisije), pričajući u programu uživo o svom nesrećnom detinjstvu, zavisnostima, preljubama, seks-snimcima i seksualnim fantazijama o trojci.

Jedan deo te industrije zabave laskao je Sofiji Šnabel. Drugi deo se plašio. Šušalo se da je ona za dvadeset godina prakse formirala arhivu dostojnu Edgara Huvera: u njoj je pohranjeno na hiljade sati psihoanalize i prikazane najskrivenije tajne i najosetljivija priznanja celog Holivuda. To su poverljivi dokumenti, normalno, zaštićeni medicinskom tajnom, koji bi, kad bi bili objavljeni, mogli da dignu u vazduh establišment zabave i da se u politici i sudstvu zakotrljaju glave.

Jedna nedavna afera još više je učvrstila Sofijinu moć. Nekoliko meseci ranije, jedna od njenih pacijentkinja, Stefani Harison - udovica milijardera Ričarda Harisona, osnivača lanca supermarketa Grin kros - preminula je u trideset drugoj godini života od preterane doze lekova. Autopsijom su u njenom organizmu pronađeni tragovi antidepresiva, sedativa i pilula za mršavljenje. Sve same banalnosti, osim što su doze bile astronomske. Brat pokojnice je na televiziji optužio Šnabelovu da je doprinela smrti njegove sestre. Angažovao je čitav bataljon advokata i privatnih detektiva koji su pretražili Sofijin stan i došli do više od pedeset recepata. Bili su to medicinski uputi adresirani na pet različitih pseudonima, svi potpisani imenom Sofije Šnabel. Doktorici je afera teško pala. Još pod utiskom smrti Majkla Džeksona, javno mnjenje je upoznato s postojanjem široke mreže lekara spremnih da svoje najsrećnije pacijente snabdevaju uslužnim receptima. Zabrinuta zbog ove prakse, država Kalifornija podnela je protiv doktorke tužbu zbog lažnih recepata, a zatim je iznenada povukla. Takvo ponašanje nije bilo lako objasniti, pošto je državni tužilac imao na raspolaganju sve elemente da je optuži. Ovaj preokret, koji se umnogome pripisuje nedostatku političke hrabrosti sudstva, izdigao je Sofiju Šnabel u rang nedodirljive. Da bi se ušlo u privilegovani krug doktorikinih pacijenata, bila je potrebna preporuka nekog od starih pacijenata. Ona je uvek imala najnovija *korisna obaveštenja*, koja su pripadnici elite usmenim putem širili međusobno, kao što su: *Gde se nabavlja najbolja koka? Koji mešetar odaje informacije o najisplativijim berzanskim plasmanima? Kako dobiti mesta u loži za utakmice Lejkersa? Koji broj nazvati za izlazak s kolgerlom koja ne liči na kolgerlu?* (Naravno, samo za muškarce). Ili pak: *Koji estetski kirurg može da ugradi nove grudi a da niko ne posumnja da su ugrađene?* (Naravno, samo za žene).

Poznanstvo s doktoricom Šnabel dugovao sam uspešnoj kanadskoj glumici kojoj je Milo bezuspešno pokušavao da se udvara i koju je doktorica Šnabel izlečila od nekog ozbiljnog oblika agorafobije. Bila je to devojka za koju sam mislio da je površna, ali se pokazala prefinjenom i obrazovanom, i podsećala me na šarmantne filmove Džona Kasavetisa i slike Roberta Rimana.

Između Sofije Šnabel i mene nikada nije prostrujao pravi fluid. Ubrzo su se naši sastanci sveli na jednostavnu isporuku lekova, što nas je na kraju krajeva oboje zadovoljavalo: nju jer se nikad nisam zadržavao duže od pet minuta, a plaćao sam punu cenu za sat, a mene zato što se nikada nije ni namrgodila kad je trebalo da mi prepíše sve one gluposti koje sam gutao.

„Gospodice, gospodo.“

Doktorica Šnabel uđe u ordinaciju i pozdravi nas. Ponosno je pokazivala isti obavezni osmeh, a nosila je, što je često činila, haljinu od sjajne kože, suviše pripijenu uz telo, kao i bluzu s dubokim dekolteom. Neki su to nazivali začetkom novog stila... Kao i uvek, bilo mi je potrebno nekoliko trenutaka da se naviknem na njenu impresivnu količinu guste kose, koju je ona smatrala sređenom, a odavala je utisak kao da je na glavu nakalemila šešir od kovrdžave dlake još neohlađenog leša.

Način na koji im se obratila potvrdio je moj osećaj da se već sreća s Milom i Karol. Bio sam isključen iz razgovora, kao da su mi oni roditelji i kao da su već doneli odluku na koju nisam mogao da stavim nikakvu primedbu.

Još više me je brinulo što sam video da je i Karol hladna i daleka, iako smo pre samo jedan sat izmenjali emocije. Delovala je zbunjeno i neodlučno, očigledno prisiljena da se priključi operaciji koju nije odobravala. Po Milovom izgledu, reklo bi se da je on odlučniji, ali osećao sam da je njegova sigurnost samo fasada. Slušajući dvosmislen razgovor koji su vodili sa Sofijom Šnabel, shvatio sam da se očigledno odnosi na mene: nikada nisu otvoreno pomenuli lečenje depresije. Koliko sam čuo, iza niza *pregleda*, kojima je nameravala da me podvrgne, krilo se zatočeništvo! Milo je pokušavao da me stavi pod nadzor i tako izbegne finansijsku odgovornost! Dovoljno sam poznao zakon da bih znao da lekar u Kaliforniji može službeno da zahteva zadržavanje od sedamdeset dva sata, ako proceni da je pacijent dovoljno nestabilan i da predstavlja opasnost za društvo. Naslućivao sam da joj ne bi bilo mnogo teško da me svrsta u tu kategoriju.

Već godinu dana sam i često imao posla sa snagama reda i daleko od toga da su moje nevolje sa zakonom bile završene. Bio sam na uslovnoj slobodi, pod krivičnom istragom zbog posedovanja opojnih sredstava. Ali susret s Bili, o čemu je Milo upravo do detalja pričao doktorici, završio se tako što će me, po potrebi, bez pardona proglasiti psihotičnim luđakom koji pati od halucinacija.

Mislio sam da je došao kraj iznenađenjima kad začuh kako Karol spominje krvave mrlje na mojoj košulji i staklu na terasi.

„Je li to bila vaša krv, gospodine Bojde?“, upita me doktorica.

Nisam odgovorio jer mi ionako ne bi poverovala. U svakom slučaju, njeno mišljenje je već bilo formirano i učinilo mi se da sekretarici diktira stručni izveštaj:

Subjekt se samopovredio i pokušao da nanese ozbiljne telesne povrede drugom licu. Njegova moć rasuđivanja, koja je očigledno oslabljena, čini ga nesposobnim da shvati potrebu za tretmanom, što opravdava meru nadzora...

„Ako baš želite, sprovedemo neke preglede.“

Ne, nisam želeo preglede, nisam hteo izmišljenu depresiju, nisam više želeo lekove! Ustadoh sa stolice kako bih izbegao ovaj razgovor.

Napravih nekoliko koraka duž pregradnog zida od hrapavog stakla, gde je bila izložena skulptura koja je predstavljala točak zakona, ukrašena sitnim draguljima i cvetnim motivima. Visok skoro metar, budistički amblem širio je osam zraka koji označavaju put za oslobađanje od patnje. Tako se okretao darmin točak: slediti put ka *onom što mora biti*, istražiti stazu dok se ne pronađe *pravo delo*.

Svestan onoga što je bilo očigledno, podigoh skulpturu i svom snagom je hitnuh ka zastakljenom zidu, koji se rasprsnu u mnoštvo staklenih komadića.

Sećam se krika koji je Karol ispustila.

Sećam se satenskih zavesa koje su zalepršale na vetru.

Sećam se one razjapljene rupe kroz koju je zaduvao vetar, razbacao papire na sve strane i prevrnuo vazuu.

Sećam se prizivanja boga.
Sećam se kako sam bezvoljno klonuo u prazninu.
Sećam se svog tela koje me napušta.
Sećam se tuge devojkice iz Makartur Parka.

13.

Begunci

*Mnogi ljudi me pitaju kada ću najzad napraviti film
sa stvarnim likovima. Ali šta je to stvarnost?*

Tim Barton

„Lepo ste se smestili ovde!“, začu se neki glas.
Ali to nije bio glas anđela, a još manje glas Svetog Petra.
Bio je to glas Bili Doneli!

Parking klinike**Podne**

Posle pada s drugog sprata, obavijen zavesom, našao sam se na krovu nekog starog razdrndanog *dodža*, parkiranog tačno pod prozorom ordinacije Sofije Šnabel.

Slomio sam jedno rebro, bolelo me je koleno, vratni pršljenovi i članak, ali nisam bio mrtav!

„Ne bih htela da vas požurujem“, nastavi Bili, „ali ako se brzo ne mrdnemo odavde, bojim se da vas neće zaobići luđačka košulja.“

Opet se poslužila Aurorinim ormarom i uzela belu majicu, izbledele farmerke i strukirani blejzer ukrašen srebrnastom čipkom.

„Pa dobro, bar nemojte provesti Božić na tom krovu!“ insistirala je ona, mašući kompletom ključeva na privesku sa znakom *bugatija*.

„Dakle, vi ste ukrali Milove ključeve!“, konstatovao sam, silazeći s *dodža*.

„Ko to kaže hvala?“

Bilo je naprosto neverovatno da sam pretrpeo samo nekoliko lakših povreda, ali kada sam stao jednom nogom na zemlju, nisam mogao a da ne ispustim bolan krik. Uganuo sam članak i nisam uspevao da zakoračim.

„**ON JE OVDE!**“, povika Milo kad se pojavio na parking, vodeći za sobom tri bolničarke sa stasom ragbista.

Bili se smesti za volan *bugatija*, a ja uleteh za njom na suvozačevo sedište.

Ona dade gas i krenusmo ka izlazu s parkinga baš kad se automatska vrata zatvoriše. Vrlo sigurna u sebe, ona napravi uvežbani zaokret na šljunkovitom tlu.

„Pobeći ćemo na stražnji izlaz.“

„**VRATI SE, TOME!**“, preklinjala me je Karol dok smo vrtoglavom brzinom prolazili pored nje.

Tri kolosa od bolničarki pokušase da nam prepreče put, ali Bili s očiglednim zadovoljstvom ubaci u višu brzinu i naglo ubrza.

„Priznajte da ste ipak srećni što me ponovo vidite!“, dobaci mi ona trijumfalno, dok je automobil probijao prepreku i nosio nas ka slobodi.

14.

Who's that girl?

Borba! Upali to svetio koje se ugasilo.

Dilan Tomas

„A šta sada, gde idemo?“ upitah, držeći se obema rukama za sigurnosni pojas.

Pošto smo skrenuli na Pikov bulevar, *bugati* se punom brzinom uputi ka auto-putu Pacifička obala.

Zavaljena u vozačevom sedištu, zamišljajući da je Ajrton Sena, Bili se odlučila za agresivnu vožnju: nagla kočnja, munjevita ubrzanja, nagli zaokreti pri punoj brzini.

„Ova kola su prava raketa!“, zadovolji se ona da kaže umesto odgovora.

Dok mi je glava bila priljubljena za naslon sedišta, imao sam utisak da sam u avionu u trenutku odvajanja od zemlje. Gledao sam je kako menja brzine s neuobičajenom spretnošću. Očigledno je silno uživala.

„Samo je malo je bučan, zar ne?“

„Bučan!!! Šališ se, je li? Muzika ovog motora je čist Mocart!“ Moja primedba nije ostavila nikakav efekat na Bili, pa ponovih, sav razdražen:

„Dobro, gde idemo?“

„U Meksiko.“

„Šta?“

„Pripremila sam vam putnu torbu i toaletni pribor.“

„Ali to ne može tako! Ja nigde ne idem!“

Opirao sam se pravcu u koji je sve ovo krenulo, pa je zamolih da me odvede kod nekog lekara koji bi se pobrinuo za moj članak, ali ona nije obraćala pažnju na moju molbu.

„Parkirajte“, naredih i zgrabih je za ruku.

„To me boli!“

„Smesta zaustavite ovu krtiju!“

Ona naglo zakoči, zakačivši ivicu trotoara. *Bugati* se lagano zanese, a onda se zaustavi u oblaku prašine.

„Kakva je to priča o Meksiku?“

Oboje smo izašli iz kola i počeli da se svađamo na travnatom uzvišenju na ivici puta.

„Vodim vas tamo gde vi nemate hrabrosti da idete!“

„Pa dobro, mogu li da znam na šta ciljate?“

Da bih nadjačao buku saobraćaja, bio sam primoran da vičem, što je bol između rebara učinilo još žešćim.

„Da pronademo Auroru!“ dreknu ona baš kada teretnjak prođe tik kraj *bugatija* uz zaglušujuću buku sirene.

Ja je pogledah potpuno zbunjen.

„Ja ne vidim kakve veze Aurora ima s ovom diskusijom.“

Vazduh je bio nekako uljan i zagušljiv. Iza žičane ograde, u daljini su se nazirale piste i kontrolni toranj međunarodnog aerodroma u Los Angelesu.

Bili otvori kovčeg i pruži mi primerak magazina *Pipi*. Korice su obuhvatale nekoliko tema: na pomolu raskid Brandželine, šale Peti Doerti, fotografije s odmora u Meksiku šampiona Formule 1 Rafaela Barosa, s njegovom novom verenicom... Aurorom Valankur!

Pažljivo otvorih časopis na označenim stranama i otkrih glamurozne fotografije, napravljene na nekom rajskom mestu. Između strmih litica, belog peska i tirkiznoplave vode, Aurora je zračila lepotom i spokojstvom u zagrljaju svog novog hidalga.

Pogled mi se zamuti. Obuzeše me bolni grčevi, pokušah da pročitam članak, ali nisam uspeo. Već se i prve rečenice bolno utisnuše u moju svest.

Aurora: Naša priča počela je nedavno, ali ja znam da je
Rafael čovek koga sam čekala.

Rafael: Naša sreća biće potpuna kada mi Aurora rodi dete.

S gađenjem bacih časopis, koji mi je zalicilo na običnu kuhinjsku krpu, a zatim, uprkos tome što mi je oduzeta dozvola, sedoh za volan, zatvorih vrata i napravih polukrug kako bih se vratio nazad u grad.

„Hej! Nemojte da me ostavite pored puta!“ povika Bili, poče da maše rukama i stade ispred haube.

Pustih je da uđe u automobil i shvatih da nije raspoložena za gubljenje vremena.

„Razumem vaš bol...“ započe ona.

„Nema potrebe za sažaljenjem, ništa vi ne razumete.“

Vozio sam i pokušavao da sredim misli. Trebalo je da razmislim o svemu. Trebalo je da razmislim o svemu što se od jutros dogodilo. Trebalo bi da ja...

„I gde ste sad planirali da idete?“

„Kući.“

„Pa vi više nemate kuću! Uostalom, ni ja više nemam kuću.“

„Pronaći ću nekog advokata“, promrmljah. „Pronaći ću način da povratim svoju kuću i sav novac koji je Milo izgubio.“

„To neće ići“, reče ona odlučno odmahujući glavom.

„Začepite! I gledajte svoja posla!“

„Ali ovo se i mene tiče! Podsećam vas da sam ovde zaglavila vašom greškom, zbog te proklete loše odštampane knjige!“

Dok je na semaforu bilo crveno svetio, zavukoh ruku u džep i osetih olakšanje kad pronađoh tubu s lekovima za smirenje bolova. Jedno rebro mi je bilo polomljeno, članak mi je goreo, a srce mi se cepalo. Zato bez ikakve grize savesti stavih pod jezik tri tablete da se tope.

„Tako je svakako lakše...“, dobaci mi Bili prekornim glasom koji je odisao razočaranjem.

Upravo tad osetih želju da joj izvadim utrobu, ali samo duboko uzdahnuh, kako bih sačuvao smirenost.

„Preostalo je samo da skrstite ruke i da se nakljukate lekovima koje je ostavila vaša drugarica da ih samo lepo pokupite!“

„Vi ne znate ništa o mojoj vezi s Aurorom. I za vašu informaciju, znajte da sam već sve pokušao da je ponovo osvojim.“

„Možda ste bili nespretni ili nije bio dobar trenutak. Možda ste mislili da poznajete žene, ali prema onome kako se sve dogodilo, pre će biti da ste žešća neznalica. Mislim da bih mogla da vam pomognem...“

„Ako stvarno želite da mi pomognete, dopustite mi bar minut tišine. Samo jedan!“

„Vi hoćete da me se otarasite? Pa dobro, počnite ponovo da radite. Što brže završite novi roman, brže ću se vratiti u svet mašte!“

Zadovoljna ovim duhovitim odgovorom, prekrsti ruke, čekajući moju reakciju, koja izostade.

„Slušajte“, nastavi ona živahno, „predlažem vam da se dogovorimo: otići ćemo u Meksiko, ja ću vam pomoći da opet osvojite Auroru, a vi ćete zauzvrat napisati treći tom trilogije jer je to jedini način da me pošaljete tamo odakle sam došla.“

Protrljah slepoočnice, zatečen ovim zanimljivim predlogom.

„Ponela sam vaš laptop, u koferu je“, pojasni ona, kao da je taj detalj mogao nešto da promeni u mojoj odluci.

„Ne ide to tako“, objasnih. „Ne može se pisati roman po naređenju. To je alhemija. Pored toga, trebalo bi mi najmanje šest meseci žestokog rada da završim tu knjigu. To je silan posao za koji ja nemam ni snage ni želje.“

Ona mi se naruga imitirajući me:

„Ne može se pisati po naređenju. To je alhemija...“

Ona pusti da prođe nekoliko sekundi, a zatim prasnu:

„Zaboga, kada ćete prestati da uživati u vašem bolu! Ako ne zadate sebi neki rok, završićete tako što ćete sami sebi odrati kožu. Lakše vam je da se uništite pekući se na tihoj vatri nego da smognete hrabrosti da priznate sopstvenu grešku, zar ne?“

Pogodak!

Ne odgovorih na njen argument. Bila je pomalo u pravu. Uostalom, malopre, kod doktorke, nešto se otkačilo u meni kada sam bacio statuu i razbio staklo: neki revolt, želja da ponovo uzmem svoj život u svoje ruke. Ali bio sam primoran da konstatujem da je ta trenutna želja nestala jednako brzo kao što je i došla.

Sada sam osetio da se Bili povratila, spremna da mi saspe u lice sve istine:

„Ako ne budete vodili pravi rat sa sobom, znate li šta će se dogoditi?“ „Ne, ali vidim da ćete mi i to reći.“

„Uzimaćete sve više lekova, preći ćete na teške droge. Svaki put kad izgubite veru u sebe i postanete odvrtni sebi, uhvatićete se za neki opojni oslonac. A kako više nemate ni prebijene pare, završićete na ulici, gde će vas jednog lepog jutra pronaći mrtvog, sa špicem još zabodenim u mišicu.“

„Sjajno...“

„Morate takođe znati da, ako ne reagujete odmah, nikada više nećete skupiti dovoljno snage da napišete i najmanji redak.“

Gledao sam put odsutnim pogledom, držeći obe ruke na volanu. Naravno da je bila u pravu, ali verovatno jeste bilo suviše kasno da reagujem. Bez sumnje sam se pomirio sa sudbinom da ću potonuti, dozvoljavajući da prevlada sve ono najdestruktivnije u meni.

Ona me ošinu pogledom:

„A sve te lepe vrednosti koje propovedate u vašim knjigama: otpornost na nesreću, drugu šansu, snagu koju treba pokrenuti za oporavak od žestokog udarca, sve to je lakše napisati nego primeniti, zar ne?“

Sasvim neočekivano, njen glas se odjednom utiša, kao da ga je savladalo previše emocija, umora i straha.

„A ja? Baš vas briga za mene! Ja sam u toj priči sve izgubila: nemam više porodicu, posao, krov nad glavom i nalazim se u stvarnosti gde jedina osoba koja bi mogla da mi pomogne više voli da sažaljeva samu sebe.“

Iznenaden njenom nevoljom, okrenuh glavu i pogledah je, pomalo smeteno, a da nisam bio previše siguran šta da joj odgovorim. Njeno lice bilo je obasjano svetlošću, a u očima joj je goreo dijamantski prah.

Onda pogledah u retrovizor i ubacih u munjevitu brzinu, prestigoh dugačku kolonu vozila, napravih polukružno nasred auto-puta i krenuh na jug.

„Gde idemo?“, upita ona, brišući neposlušnu suzu.

„U Meksiko“, rekoh, „da povratim svoj život i promenim vaš.“

15.

Pakt

*Nema čarobnog štapića, nema specijalnih efekata.
Reći bačene na papir su ga stvorile i jedino će nas reći na papiru
od njega osloboditi.*

Stiven King

Zaustavismo se na benzinskoj stanici odmah posle Torans Biča. Ne znam da li je *bugati* stvarno imao raketni motor, ali je u svakom slučaju gutao gorivo kao raketa!

Auto-put Pacifička obala

Saut Bej, LA

2 h po podne

Bilo je mnogo sveta ispred benzinske stanice. Da bih izbegao previše dugo čekanje, odlučih da napunim rezervoar na jednoj od pumpi za samoposluživanje. Izlazeći iz kola, ispustih krik: moj članak me je sve više boleo i počeo je da otiče. Ubacih kreditnu karticu, ukucah broj koji je odgovarao mojoj adresi stanovanja, zajedno s mojim...

VAŠA KARTICA NE OMOGUĆAVA ISPORUKU BENZINA

Poruka se prikaza digitalnim slovima na ekranu. Izvukoh platinastu karticu, protrljati je rukavom košulje i ponovih operaciju, ali opet bez uspeha.

Sranje...

Zavukoh ruku u novčanik, ali tu pronađoh samo novčanicu od 20 dolara. Iznerviran, nagnuh se kroz prozor na suvozačevoj strani: „Moja kartica ne funkcioniše!“

„Dobro, to je logično, zar ne? Nemate više ni prebijene pare. Ta kartica nije magična!“

„Da li vi slučajno imate malo novca?“

„A gde bih ga to sakrila?“ odgovori ona mirno. „Bila sam gola kao glista kada sam aterirala na vašu terasu!“

„Baš vam hvala za podršku!“, bio sam ironičan, dok sam se šepajući vraćao do kase.

Unutrašnjost radnje vrvela je od sveta. U mračnom dnu čula se čuvena *Girl from Ipanema* u čarobnoj verziji Stena Geca i Žoaoa Žilberta. Remek-delo, nažalost oskrnavljeno, pošto se bez prestanka vrtelo već četrdeset godina u liftovima, supermarketima ili benzinskim pumpama.

„Lepa krtija!“ zašišta neko u redu.

Nekoliko kupaca i zaposlenih radoznalo je gledalo *bugati* kroz prozore i vrlo brzo se oko mene okupi gomila ljudi. Objasnih svoj problem s kreditnom karticom tipu za kasom, koji me strpljivo sasluša. Treba reći da sam imao prefinjen izgled, a uzgred i automobil od dva miliona dolara, iako nisam imao čime da platim ni deset litara goriva.

Prisutni zatim počеше da postavljaju pitanja na koja nisam imao nikakav odgovor: Da li je zaista trebalo uplatiti 300.000 dolara avansa prilikom narudžbine? Da li zaista najpre

treba da se okrene tajni ključ da bi se dostiglo 400 km/h. Da li zaista samo menjač košta 150.000 dolara?

Onda jedan od kupaca - elegantni pedesetogodišnjak sede kose, u beloј košulji s kineskom kragnom, izmiri svoj račun i predloži mi šalјivim tonom da otkupi moj sat i plati rezervoar goriva. Predloži da ga plati 50 dolara. Zatim se ponude podigoše na ozbiljniji nivo: jedan radnik na pumpi ponudi mi 100 dolara, zatim 150, a poslovođa podiže ponudu na 200...

Sat je bio poklon od Mila i sviđao mi se zbog jednostavnosti: neupadljivo metalno kućište, belo-sivi brojčanik, kaiš-narukvica od kože crnog aligatora. Ja sam se u satove razumeo koliko i u krtitje. Pokazivao je vreme i to je bilo sve što sam od njega očekivao.

Svi koji su stajali u redu prihvatise igru i poslednja ponuda dođe do 150 dolara. Tad čovek s kineskom kragnom izvadi iz novčanika svežanj novčanica. Izbroja deset banknota od 100 dolara i stavi ih na pult:

„Hiljadu dolara za vas ako posao zaključimo odmah“, dobaci mi on pomalo svečano.

Oklevao sam. Više sam buljio u taj sat za ta tri minuta nego u prethodne dve godine. Neizgovorljiva marka - *IWC Schaffhausen* - nije mi ništa značila i nisam imao nikakvu predstavu o toj materiji: iako sam mogao da recitujem cele stranice Doroti Parker, bilo mi je teško da nabrojim više od dve marke satova.

„Posao zaključen“, rekoh konačno i skinuh sat.

Stavih u džep 1.000 dolara, od čega 200 dadoh pumpadžiji da unapred platim pun rezervoar benzina. Spremao sam se da krenem kada se predomislili i upitah ga da li možda ima zavoj za moj članak.

Prilično zadovoljan transakcijom, vratih se do *bugatija* i uvukoh u rezervoar pištolj za punjenje goriva. Videh izdaleka kako mi kupac sata daje jedva primetan znak rukom, a onda sede za volan Mercedesovog kupea i ode.

„Kako ste se snašli?“, upita Bili spuštajući staklo prozora.

„U svakom slučaju, ne zahvaljujući vama.“

„Hajde, recite da barem nešto saznam.“

„Plan B“, odgovorih ponosno, dok sam sve vreme gledao kako brojke defiluju automatom.

Probudio sam dovoljno radoznalosti da me upita: „Može li još neka informacija?“ „Prodao sam svoj sat.“

„Vašeg portugalca?“

„Kakvog Portugalca?“

„Ma vaš sat. To je model koji se popularno zove *portugalac*, od IWC-a.“

„Srećan sam što sam to naučio.“

„Koliko vam je platio?“

„Hiljadu dolara. To će nam biti dovoljno za gorivo do Meksika. A mogu vam ponuditi i da ručamo pre nego što nastavimo put.“ Ona sleže ramenima:

„Hajde, recite mi istinu.“

„Pa to je istina. Hiljadu dolara“, ponovih i okačih pištolj za punjenje. Bili stavi glavu među dlanove:

„Ali on vredi najmanje 40.000!“

U trenutku pomislih da se šali - satovi umeju da budu skupi, ali baš toliko. Međutim, kad ugledah njeno izobličeno lice, bio sam i više nego primoran da priznam da su me žestoko nasamarili...

Pola sata kasnije

Fastfud pored puta posle Hantington Biča

Obrisah lice vlažnom maramicom, obmotah zavojem članak, pa napustili toalet da bih se pridružio Bili za stolom.

Sedela je na tabureu i završavala obilnu porciju banana splita, koju je naručila posle dva čizburgera i velike porcije pomfrita. Kako je moguće sačuvati liniju uz toliko hrane?

„Mmm, što je ukusno, hoćete li da probate?“, predloži ona punih ustiju.

Odbih njenu ponudu i zadovoljih se time da maramicom obrišem šlag kojim je umazala vrh nosa.

Ona mi se nasmeši, a zatim raširi ispred sebe veliku putnu kartu, kako bi proučila detalje naše ekspedicije.

„Dobro, vrlo je jednostavno: prema ovom časopisu, Aurora i njen dečko su na odmoru do kraja nedelje u hotelu deluks kategorije u Kabo San Lukasu.“ Ona se naže nad kartu, uze marker i krstićem označi poziciju u Donjoj Južnoj Kaliforniji, na dnu Meksičkog poluostrva.

Već sam čuo za to mesto. Visoko se kotiralo kod surfera zahvaljujući vrlo moćnim talasima.

„Pa to baš i nije blizu!“ konstatovah i naručih šoljicu kafe. „Zar ne biste više voleli da idemo avionom?“

Ona me mrko pogleda:

„Da bismo išli avionom, potreban je novac, a vi ste u bescenje dali svoje jedino blago!“

„Mogli bismo da prodamo automobil?“

„Prestanite s glupostima i usredsredite se malo! Na kraju krajeva, vi vrlo dobro znate da ja nemam pasoš.“

Prstom je sledila zamišljeni pravac puta na karti:

„Ovde smo otprilike na nešto više od dvesta kilometara od San Dijega. Predlažem vam da izbegavamo auto-puteve na kojima se plaća putarina, kako ne bismo razbacivali suviše novca, a ako dozvolite da ja vozim, mogli bismo da budemo na meksičkoj granici za manje od četiri sata.“

„Zašto bih morao da dam vama da vozite?“

„Pa dobro, nekako sam pogodnija, zar ne? Krntije očigledno nisu šolje iz kojih vi pijete čaj. Izgledate darovitiji za teretne kamione nego za automobile. Osim toga, s tim vašim člankom...“

„Hm...“

„Izgledate smoždeni. Vređa vas da vas vozi žena, bar malčice, a? Prevazišli ste stadijum mačo-mena, nadam se!“

„Nemojte previše da se zanosite! Slažem se da vam prepustim volan do San Dijega, ali posle ćemo se menjati zato što je put dug.“

Izgleda da se zadovoljila ovom podelom zadataka pa nastavi da izlaže svoj plan:

„Ako sve bude išlo kako treba, predveče ćemo preći granicu u Tihuani i moći ćemo da nastavimo jurnjavu dok ne pronađemo neki mali simp motel u Meksiku.“

Neki mali simp motel... Kao da idemo na odmor!

„A sutra rano ustajemo i udaramo na put u ranu zoru. Kabo San Lukas je udaljen 1.200 kilometara od Tihuane. Možemo ih preći tokom dana i uveče stići u hotel gde boravi vaša Dulsineja.“

Izgledalo je lako reći tako nešto.

Mobilni zavibrira u mom džepu - još sam mogao da primam pozive, iako nisam mogao da zovem. Bio je to Milov broj. Već čitav sat puštao mi je poruke na svakih deset minuta, ali nisam obraćao pažnju na njih, a nisam se potrudio ni da ih saslušam.

„Onda smo potpuno saglasni: ja vam pomažem da se povežete sa svojom dragom, a vi zauzvrat pišete budući treći tom!“, zaključila ona.

„Na osnovu čega smatrate da još imam šanse kod Aurore? Ona je u velikoj ljubavi s vozačem Formule 1.“

„To je moj posao. Vaš je da pišete. Ali nema šale, a? Poštovaćete uslove dogovora sa mnom.“

„Dobro, evo još nečega: uslovi dogovora!“

Ona gricnu šešir, kao dete kad traži inspiraciju pre nego počne da piše domaći zadatak.

„Prvo“, započe ona, pišući jedno veliko 1) na papirnoj servijeti, „hoću da prestanete da me predstavljate kao babarogu u vašim knjižurinama! Zabavlja vas da kroz moj krevet provučete sve gubitnike na kugli zemaljskoj, a? Uzbuduje vas da me spajate s oženjenim dvonošcima za koje je žena izgubila svaku draž i koji u meni vide samo mogućnost za jednovječernje uživanje, koliko da zadovolje libido? Možda moja nesreća smiruje vaše čitateljke, ali mene iscrpljuje i nanosi mi bol.“

Ova nagla opomena ostavi me bez glasa. Tačno je, nisam štedeo Bili u svojim pričama, ali to za mene nije bilo nešto što bi moglo da ima posledice: bila je to ličnost iz mašte, čista apstrakcija koja je živela samo u mojoj i mašti čitalaca. Heroina, čiji se književni život sastojao od samo nekoliko redaka odštampanih na papiru. A evo, u stvarnosti, to epizodno stvorenje počinje da se buni protiv svog tvorca!

„Zatim“, nastavi Bili, dok je kaligrafski precizno ispisivala 2) na papirnom stolnjaku. „Već mi je dosta da vučem đavola za rep. Volim svoj posao, ali zaglibila sam na hematologiji i sita se nagledala kako ljudi pate i umiru svaki dan. Ja sam pravi sunder: upijam svu nevolju pacijenata. Štaviše, zadužila sam se da platim studije! Ne znam da li znate kolika je plata bolničarke, ali valjda vam je jasno da nije bogatstvo!“

„Pa šta mogu da uradim da bi vam bilo prijatnije?“

„Hoću da dobijem premeštaj na pedijatriju: da češće gledam život nego smrt... Tražim to poslednje dve godine, ali ona guja Kornelija Skinner sistematski me voza, izgovarajući se svaki put da je broj ljudi u službi prepolovljen. A onda...“

„O, ima još?“

„Ima! Da bi se dodalo malo maslaca u spanać, mislim da bi bilo dobro da dobijem neko nasledstvo...“ „Dobro, videćemo!“

„Šta to vama znači? Vama je lako! Dovoljno je da napišete jedan red! Jedna rečenica! Hoćete li ja da vam je sastavim? Evo: *Bili je dobila 500.000 dolara od ujaka, čija je jedina naslednica.* Tačka!“

„Da, prosto. Ako sam dobro razumeo, vi želite da vam ubijem ujaka!“

„Ne! Ne mog pravog ujaka! Nekog daljeg dedu ujaka kojeg nikada nisam videla, na kraju krajeva, kao što se dešava u filmovima?“

Zadovoljna, naglasila je kraj rečenice.

„Dobro, je li to kraj vaše liste želja za Božić Batu? Možemo li da nastavimo put?“

„Još nešto“, smiri me ona. „Ono najvažnije.“

Ona upisa jedno 3) na dnu stolnjaka, a zatim je sledilo ime:

Džek

„Evo“, objasni ona ozbiljno: „Želim da Džek definitivno napusti svoju ženu i da dođe da živi sa mnom.“

Džek je bio njen ljubavnik. Oženjen čovek, zgodan, ali sebičan muškarac, otac dva mala dečaka, s kojim je već dve godine održavala razornu i strastvenu vezu. Bio je to narcisoidni, ljubomorni i posesivni pokvarenjak, koji ju je držao pod svojim uticajem, koji joj se čas lažno zaklinjao u veliku ljubav, a čas je izlagao poniženjima i spuštao na rang konkubine koju može da ljubi i odbacuje kako mu se prohte.

Ljutito odmahnuh glavom:

„Džek ima svrdlo umesto mozga!“

Nisam čak imao vremena da vidim kad je njena ruka krenula ka meni. U punom letu, zalepi mi majstorski šamar, koji me zamalo obori s taburea.

Svi gosti restorana okrenuše se ka našem stolu, očekujući moju reakciju.

Kako ona ne može da se odbrani od tog pedera? - upita besan glas u mojoj glavi. *Zato što je zaljubljena u njega, pobogu!* - odgovori glas razuma.

„Ne dozvoljavam vam da sudite o mom sentimentalnom životu, utoliko više što ja ne sudim o vašem“, odgovori ona gledajući me prkosno. „Ja ću vam pomoći da povratite Auroru, a vi ćete pisati o mom životu u kojem svakog jutra mogu da se probudim pored Džeka. Jesmo li se dogovorili?“

Ona potpisa srećni ugovor koji je sastavila na salveti, a zatim brižljivo otcepa taj deo i pruži mi nalivpero.

„Posao zaključen“, rekoh trljajući obraz.

I ja parafirah dokument i ostavih nekoliko dolara na stolu, pa onda napustismo fastfud restoran.

„Ovaj šamar ćete mi skupo platiti“, obećah i prostrelih je pogledom. „To ćemo tek da vidimo“, odgovori ona odvažno i sede za volan.

16.

Imitacija brzine

To je na pola sata odavde. Ja sam tamo za dva minuta.

Replika iz filma *Petparačke priče* Kventina Tarantina

„Vozite previše brzo!“

Vozili smo se već tri sata.

Sto kilometara išli smo duž obale mora: Njuport Bič, Laguna Bič, San Klemente, ali je put pored obale bio toliko zakrčen da smo posle Oušnsajda prešli na Kaliforniju 78, da bismo presekli preko Eskondida.

„Vozite previše brzo!“, ponovih ja, pošto nije reagovala na moju primedbu.

„Šalite se!“, pobuni se Bili. „Jedva da idemo 120.“

„Ograničenje je 90!“

„Pa šta? Ovom kamionu to ne smeta, zar ne?“ reče ona, pokazujući na antiradar koji je Milo ugradio.

Otvorih usta da protestujem kad se upali crveni signal na ivici kontrolne table. Nešto zabrinjavajuće zazveketa u motoru, ubrzo usledi zastoј, koji prisili bolid da se zaustavi nekoliko metara dalje i pruži mi priliku da izlijem sav bes koji je ključao u meni:

„Zaista sam znao da ideja da pronađemo Auroru nije bila bogzna šta! Nikada nećemo stići u Meksiko: nemamo novca, nemamo strategiju, a sada više nemamo ni automobil!“

„U redu je, ne uzbuđujte se, možda ćemo uspjeti da ga popravimo“, leće ona otvarajući vrata.

„Da ga popravimo? Pa to je *bugati*, a ne bicikl!“

Bili se nije dala zbuniti, podiže haubu i poče da čačka po motoru. Ja sam je sledio, nastavljajući s prekorima:

„Te krtije zaštićene su elektronskim sistemima. Potrebno je dvanaest inženjera da dijagnostikuju najmanju havariju. Meni je svega dosta: idem da stopiram da se vratim u Malibu.“

„U svakom slučaju, ako ste hteli da me grdite zbog kvara, to je nepotrebno.“ Dobaci mi ona i zatvori haubu.

„Zašto to kažete?“

„Zato što je sređeno.“

„Vi me zavitlavate?“

Ona okrenu ključ i motor zabruja, spreman da ponovo krene.

„Bilo je to trostruko ništa: jedan od hladnjaka u sistemu za hlađenje se otkacio, što je automatski prekinulo četvrti turbokompresor i upalilo sigurnosnu signalnu lampicu centralnog hidrauličnog sistema, zbog čega se vozilo automatski zaustavlja.“

„Stvarno, trostruko ništa?“, rekoh sav zabezeknut.

Čim smo nastavili put, ne izdržah a da je ne upitam:

„Gde ste to naučili?“

„Pa dobro, vi biste to morali da znate.“

Bilo mi je potrebno nekoliko trenutaka razmišljanja da istražim pedigre mojih likova i pronađem odgovor: „Vaša dva brata!“

„Pa da“, odgovori ona nalegavši na papučicu za gas. „Vi ste od njih napravili mehaničare, a oni su mi preneli malo svoje strasti!“

„Vozite prebrzo!“

„Pobogu, nećete valjda opet da počnete sa tim!“

* * *

Dvadeset minuta kasnije

„A migavac! Morate da date migavac pre nego što uletite na raskrnicu kao furija!“

Nestašno se obliznula jezikom.

Upravo smo prošli Rančo Santa Fe i nameravali da dođemo do Nacionala 15. Vazduh je bio topao, a blaga svetlost s kraja popodneva obojila je oker bojom drveće i brežuljke. Meksička granica nije bila daleko.

„Tako je kako je“, rekoh, pokazujući na auto-radio. „Zar nećete da ugastite to sranje od muzike, kojom mi već dva sata probijate uši?“

„Izražavate se vrlo otmeno. Oseća se čovek od pera u vama...“

„Ozbiljno, zašto slušate sve te gluposti: remikse remiksa, debilne rep reči, klonirane RNB pevačice...“

„Milosti, imam utisak da slušam svog oca.“

„A ta budalaština, šta je to?“

Ona podiže pogled ka nebu:

„Blek ajed piz budalaština!“

„Dogodi li vam se nekad da slušate pravu muziku?“

„A šta je za vas prava muzika?“

„Tohan Sebastijan Bah, Rolingstonsi, Majls Dejvis, Bob Dilan...“

„Napravićete od mene K7, tatice, slažete li se?“, uzvratila ona i isključila radio. U naredna tri minuta ne prozbori ni reč. Bio je to za nju podvig dostojan Ginisove knjige rekorda, a onda počeo da se raspituje:

„Koliko vam je godina?“

„Trideset šest“, rekoh brišući slepoočnice.

„Imate dve godine više nego ja“, konstatovao ona.

„Da, pa šta onda?“ „Ništa, ništa“, reče ona i zazvižda.

„Ako planirate da mi servirate priču o jazu među generacijama, odmah vas prekidam, mala moja!“

„Samo me moj deda zove mala moja...“

Ponovo uključila radio i potražila neku stanicu s džez muzikom. „Ipak je čudno što slušate samo muziku komponovanu pre vašeg rođenja, zar ne?“

„A vaš ljubavnik, onaj vaš Džek, podsetite me na njegove godine starosti?“

„Ima četrdeset dve godine“, prihvatila ona, „ali je on malo više u trendu nego vi.“

„To ti kažeš! Svako jutro u kupatilu zamišlja da je Frenk Sinatra, pevušeći ispred ogledala *My Way*, s fenom u rukama umesto mikrofona.“ Ona me pogleda raširenih očiju.

„Pa da“, rekoh. „To je privilegija pisca: poznajem sve vaše tajne, do najsitnijih detalja. Šalu na stranu, šta to nalazite kod tog momka?“ Ona sleže ramenima:

„Ušao mi je pod kožu. To se ne može objasniti...“

„Hajde, potrudite se malo!“ Ona iskreno odgovori:

„Nešto se među nama dogodilo već na prvi pogled: to je očigledno neka vrsta divlje privlačnosti. Prepoznali smo se. Kao da smo oduvek bili zajedno.“

Svašta... Niz banalnosti za koje sam, nažalost, lično odgovoran.

„Ali taj tip se ubacio kod vas: prilikom vašeg prvog susreta, on je dobrovoljno napustio svoj brak, ali je čekao šest meseci da bi vam priznao da je i dalje oženjen!“

Njeno lice preblede od podsećanja na tu ružnu uspomenu.

„I onda, među nama rečeno, Džek nikada nije ni imao nameru da napusti svoju ženu...“

„Tačno! Računam na vas da to promenite.“

„Zatim, priređuje vam poniženje za poniženjem, a vi ga, umesto da mu kažete da je govno, obožavate kao boga!“

Ona ne nađe za shodno da mi odgovori i usredsredi se na vožnju, što je za posledicu imalo novo povećanje brzine.

„Sećate li se prošle zime? Obećao vam je pod zakletvom da ćete tad konačno zajedno čekati Novu godinu. Znam da je za vas bilo važno da zajedno s njim započnete novu godinu. Bilo vam je stalo do te simbolike. Zbog toga ste se, da biste mu pričinili zadovoljstvo, pobrinuli za sve: rezervisali ste lep mali bungalov na Havajima i preuzeli na sebe sve troškove putovanja. A šta se dogodilo? Veče pred polazak, obavestio vas je da nije uspeo da se izvuče. Uvek isti izgovori: žena, deca... A vi, da li se sećate šta se posle dogodilo?“

Dok sam očekivao odgovor koji nije stigao, pogledah na brzinometar koji je pokazivao 170 km/h.

„Vi stvarno vozite prebrzo...“

Ona ostade s jednom rukom na volanu i u znak nezadovoljstva pruži mi srednji prst baš u trenutku kada je **FLEŠ** radara vešto uhvatio svoj plen.

Ona pritisnu pedalu kočnice, ali već je bilo kasno.

Klasična sačekuša: kontrola na pustom drumu, 800 metara pre ulaska u neko malo naselje...

Zvuk sirene i rotaciona svetla. Sakriven u nekom šumarku, *ford kraun* lokalnog šerifa upravo je izleteo iz svog skloništa. Okrenuh se i kroz prozor ugledah plave i crvene svetlosne signale na kolima koja su jurila za nama.

„Ponovio sam vam najmanje DVA PUTA da vozite prebrzo!“

„Ako biste prestali da budete zajedljivi...“

„Najlakše je prenositi odgovornost za svoje greške na druge.“

„Hoćete li da ga se otresem?“

„Prestanite s vašim besmislicama i lepo se zaustavite pored puta.“

Bili dade migavac, učinila je to nekako nevoljno, dok sam ja nastavljao da joj dosađujem gundanjem:

„U crnim smo govnama: nemate dozvolu, vozite ukradeni auto i upravo ste počinili najveće preokoračenje brzine u istoriji okruga San Dijego!“

„Da, i šta onda! Sita sam vaših kurseva morala! Nije ni čudo što vas je vaša devojka napustila!“

Odmerih je izazovno:

„Pa... ne postoje reči kojima bih ja mogao vas da okvalifikujem! Vi ste... deset biblijskih pošasti u jednom!“

Nisam čak ni saslušao njen odgovor, suviše okupiran razmišljanjem o posledicama ako budemo morali da se pojavimo pred sudom. Šerif će narediti isključenje *bugatija* iz saobraćaja, pozvaće pojačanje, odvešće nas u stanicu i obavestiti Mila da su pronašli njegova kola. Zatim postoji opasnost da se situacija zaoštri kada se ustanovi da Bili nema ni ličnu kartu ni vozačku dozvolu. Da ne govorimo o mom statusu poznate ličnosti na uslovnoj slobodi, što nam nimalo neće pomoći da razrešimo situaciju.

Patrolna kola parkiraše se nekoliko metara iza nas. Bili ugasi motor, vrpoljeći se na sedištu kao neko derište.

„Ne pravite se važni. Ostanite na svom sedištu i stavite ruke na volan.“

Onako, naivno, otkopča još jedno dugme na bluzi, kako bi više otkrila grudi, a to me izbacilo iz takta:

„Mislite da će ga to smekšati! Niste ni svesni vaših postupaka! Upravo ste počinili fenomenalno prekoračenje brzine: 170 km/h u zoni ograničenja na 90. Ono što vas čeka jeste momentalno privođenje kod sudije za prekršaje i nekoliko nedelja zatvora!“

Ona vidno preblede i okrenu se da sa zebnjom sačeka nastavak postupka.

Rotaciona svetla bila su i dalje upaljena. Uprkos dnevnoj svetlosti, policajac uperi moćni snop svetlosti ka nama.

„Koju igru ovaj igra?“ upita ona zabrinuto.

„Skenira nas. Ušao je u bazu podataka, skenirao registraciju i čeka izveštaj.“

„Nećemo skoro stići u Meksiko, zar ne?“ „Moglo bi se reći.“

Pustih da protekne nekoliko sekundi, a onda joj zakucah ekser u srce:

„A vi se nećete skoro sastati s vašim Džekom.“

Nastade mrtva tišina, koja potraj a dobar minut, a onda se žaca udostoji da izađe iz svoje berline.

Video sam u retrovizoru kako mirno ide prema nama kao neka grabljivica koja lovi plen za koji zna da nema kud, i osetih kako me zapljuskuje nekakav sumorni talas.

Eto, kraj avanture...

Osetih neprijatnost u stomaku. Bila je to iznenadna i pogubna praznina, kao da nešto nedostaje. Bilo je to normalno; posle svega, zar nisam proživeo najčudniji i najluđi dan u životu? Za manje od dvadeset četiri sata izgubio sam svu svoju sreću, a najveća napast od svih mojih junakinja ušetala se potpuno gola u moj dnevni boravak, prošao sam kroz staklo da bih izbegao zatvaranje u ludnicu, pao s drugog sprata na krov *dodža*, ponosan na sebe prodao za 1.000 dolara sat koji vredi 40.000 i potpisao smešni ugovor na salveti u restoranu, upravo pošto sam dobio šamarčinu koja mi je zamalo otkinula glavu.

Ali bilo mi je bolje. Ponovo sam se osetio živahno i raspoloženo.

Pogledah Bili kao da smo se već rastali i kao da se nikada više nećemo videti. Kao da su se strasti stišale. I sada prvi put spazih žaljenje i strah u njenim očima.

„Žao mi je zbog šamara“, izvini se ona. „Malo sam preterala.“

„Hm...“

„A što se tiče sata, istina je da niste mogli znati.“ „Okej, izvinjenja prihvaćena.“

„A za Auroru, tačno je da nisam morala da kažem...“

„Dobro, u redu! Ne preterujte!“

Policajac lagano obiđe oko kola, kao da ih merka da ih kupi, zatim pažljivo proveri broj saobraćajne dozvole, očigledno srećan što to zadovoljstvo dugo traje.

„Ipak nismo sve to uradili uzalud“, rekoah razmišljajući naglas.

Počeo sam da predosećam da likovi iz romana nisu predviđeni da žive stvaran život. Poznavao sam Bili, njene mane, strahove, bezazlenost i ranjivosti. U neku ruku sam se osetio odgovornim za ono što se dogodilo i nisam hteo da je zatvor još više uništi. Ona

potraži moj pogled i videh da je povratila nadu. Ponovo smo bili u istom brodu. Opet smo bili zajedno.

Policajac zakuca na prozor i zatraži da spusti staklo. Bili poslušno izvrši naređenje.

Policajac je bio skroz u kaubojskom stilu: muževni mladić *a la* Džef Bridžiz, lica preplanulog od sunca, naočare *avijator*, maljava prsa na kojima je visio teški zlatni lanac.

Zadovoljan i sav gord što je uhvatio mladu i lepu ženu u svoju mrežu, na mene nije obraćao pažnju:

„Gđce.“

„Gdine cajče.“

„Znate li koliko ste vozili?“

„Uopšte nemam pojma: oko 170, zar ne?“

„Jeste li imali neki poseban razlog da vozite tom brzinom?“

„Bila sam u velikoj žurbi.“

„Lepa vam je ova zverka.“

„Da, a ne kao ova vaša gomila govana“, reče ona i pokaza na policijski automobil. „On beše jedva stiže do 120-130.“

Žacino lice se zgrči i odmah shvati da je u njegovom interesu da doslovno sledi proceduru.

„Vozačku i saobraćajnu.“

„Želim ti mnogo sreće...“, započe ona mirno paleći motor. On pođe rukom ka opasaču: „Smesta ugasite taj...“

„... jer s tom smrdljivom kantom nema šanse da nas stigneš.“

17.

Bili i Klajd

Ja sam jedan od te četvorice koji će pasti zajedno

Baš me briga za mene, drhtim zbog Boni

Nije važno ako mi skinu kožu

Ja, Boni, drhtim zbog Klajda Baroua

Serž Ginsburg

„Morate da napustite kola!“

Bugati pojuri punom brzinom uzanim puteljkom oivičenim eukaliptusom. Na prvi pogled izgledalo je da šerif i ne namerava da nas juri, ali mogli smo biti sigurni da će dići uzbunu.

Da nesreća bude veća, zbog marinaca smeštenih nekoliko kilometara odatle, mesto je bilo ultrazaštićena zona. Ukratko, bili smo zatvoreni sa svih strana.

Iznenada se s neba začu zaglušujuća buka i za stepen pojača naše brige. „Je li ovo zbog nas?“, zabrinu se Bili.

Spustih staklo na prozoru, proturih glavu i primetih policijski helikopter koji se okretao iznad šumarka. „Ovo me mnogo plaši.“

Istorijsko prekoračenje brzine, vređanje snaga reda, krivično delo bekstva: ako je šerifova kancelarija odlučila da u igru uvede i helikoptere, onda smo ga opevali.

Bili se uvuče na prvi šumski put i s jadnim *bugatijem* ode najdalje što je mogla, kako bi ga zakamuflirala.

„Granica je na samo četrdesetak kilometara odavde“, rekoh. „Pokušaćemo da pronađemo neki drugi automobil u San Dijegu.“

Ona otvori kofer, iz kog se rasu prtljag.

„To je vaše, stavila sam unutra nekoliko stvarčica!“, reče ona i dobaci mi stari *samsonajt*, prokleta tvrd i težak kofer, koji me umalo baci na tlo.

Videh da okleva šta da izabere ispred brda torbi punih odeće i cipela, koje je suptilno izabrala u Aurorinom ormanu.

„Zaboga, nećemo svako veče ići na bal“, rekoh da bih je požurio.

Ona zgrabi platnenu torbu sa srebrnim monogramom *Bjuti kejsa*. Krenuh da se udaljim, ali me zadržu, hvatajući me za ruku:

„Sačekajte, imam poklon za vas na zadnjem sedištu.“

Podigoh obrvu, strahujući od neke nove podvale, ali ipak bacih kratak pogled i ispod peškira za plažu otkrih... Šagalovo platno!

„Učinilo mi se da vam je mnogo stalo do njega.“

Pogledah Bili sa zahvalnošću. Zamalo i da je zagrlim.

Umotani na zadnjem sedištu auta, *Ljubavnici u plavom* ođavali su utisak da se strasno grle, kao dvoje studenata prilikom prvog sastanka u tami bioskopa.

Pogled na sliku je, kao i uvek, imao blagotvorno dejstvo na mene, čineći me spokojnim, izazivajući uzdah u srcu. Ljubavnici su bili tu, večni, vezani jedno za drugo, a snaga njihove veze delovala je kao okrepljujući melem.

„Prvi put vas vidim da se smešite“, primeti ona.

Uzeh sliku ispod ruke i kidnusmo kroz šumu.

Natovareni kao dve mazge, znojavi i zadihani - a naročito ja - spuštali smo se nogu pred nogu, s nadom da ćemo umaći helikopteru koji je i dalje nadletao. Očigledno nas nije otkrio, ali bismo u pravilnim intervalima čuli brujanje dok je proletao iznad nas kao stalna pretnja.

„Ne mogu više da izdržim“, rekoh i isplazih jezik. „Šta ste stavili u ovu torbu? Imam utisak da nosim težak sef!“

„Niste ni sportski tip“, konstatova ona.

„Možda sam se u poslednje vreme zapustio, ali da ste vi skočili s drugog sprata kao ja, bili biste manje pakosni.“

Bosih nogu, s mokasinama u rukama, Bili se vešto provlačila između stabala drveća i kroz šikaru.

Siđosmo niz poslednji brežuljak koji nas odvede do asfaltiranog puta. Nije to bio glavni put, ali je ipak bio dovoljno širok za saobraćaj u dva smera.

„U kom smeru, po vašem mišljenju?“ upita ona.

Odložih torbu s olakšanjem i stavih obe ruke na kolena da povratim dah.

„Ništa ne znam. Nisam prikačio mozak na *Google maps*.“

„Mogli bismo da pokušamo da stopiramo“, predloži ona, ne obraćajući pažnju na moju primedbu.

„Ovako natovarene nas neće niko primiti.“

„Niko neće primiti *vas*“, ispravi me ona. „Ali mene...“

Ona čučnu i poče da pretura po svojoj torbi i odatle izvadi novu odeću. Bez ustručavanja, raskopča farmerke, obuče beli mini-šorts, a umesto jaketa bledoplavu kratku *balmen* haljinu sa širokim i naglašenim naramenicama.

„Za manje od deset minuta bićemo u nekim kolima“, reče samouvereno, dodade i naočare za sunce i poče da hoda njišući bokovima.

Ponovo sam bio zapanjen dvojnošću koju je nosila u sebi i koja je u tren oka nestašnu i bezazlenu devojkicu pretvarala u izazovnu i arogantnu sponzorušu.

„Mis kamp prikolica opljačkala je butike na Rodeo Drajvu“, dobaci mi idući jednako iza mene.

Protaklo je nekoliko minuta. Dvadesetak kola je samo prošlo pored nas. Niko se nije zaustavio. Prošli smo pored prve table koja je najavljivala San Dijegito Park, zatim drugi na raskrsnici za ulazak na Nacional 5. Bili smo na dobrom putu, osim ako nismo išli u pogrešnom smeru.

„Treba da pređemo na drugu stranu i da stopiramo“, reče ona.

„Neću da vas vređam, ali dosta mi je vašeg naređivanja!“

„Vaše dupe će za manje od deset minuta biti na kožnom sedištu auta, hoćete li da se kladimo?“

„Sve kako vi želite.“

„Koliko vam je novca preostalo?“ „Malo više od 700 dolara.“

„Pet minuta“, ponovi ona. „Hoćete li da merite vreme? Ah, da, više nemate sat...“

„A šta ćete vi meni dati ako dobijem?“

Ona spretno izbeže pitanje i odjednom ponovo postade ozbiljna i fatalistički raspoložena:

„Tome, moraćemo da prodamo sliku...“ „To ne dolazi u obzir!“

„U tom slučaju, kako mislite da kupite automobil i platite troškove boravka u Meksiku?“

„Pa to ni u kom slučaju ne dolazi u obzir! Slika te vrednosti prodaje se samo na aukciji, a ne na prvoj benzinskoj stanici na koju naiđemo!“

Ona protrlja oči i razmisli minut, a onda predloži:

„Dobro, onda da je ne prodajemo, ali možemo da je založimo.“

„Da je založimo? To je slika svetskog majstora, a ne prsten moje babe!“

Ona sleže ramenima. Neki stari zarđali pikap, koji se jedva vukao, prođe kraj nas.

Ode dobrih desetak metara ispred nas, a onda krenu u rikverc. „Lovu na sunce“, zatraži ona smejući se.

Unutar starudije, dvojica Meksikanaca, po svemu sudeći vrtlara koji su preko dana radili u parku i svako veče se vraćali u Plajas de Rosarito, predložiše da nas odvezu u San Dijego. Stariji je bio muževan poput kakvog Benisija del Tora, koji je ušao u tridesetu godinu sa samo trideset kila, dok se mladi odazivao na ime Esteban i...

„Izgleda kao onaj seksi vrtlar iz *Očajnih domaćica*“, kliknu Bili, kojoj se on očigledno svideo.

„*Senora, ustedpuede usar el asiento, pero el senor viajard en la cajuela.*“

„Šta je to rekao?“ upitah predosećajući neku lošu vest.

„Rekao je da ja mogu da sednem napred, ali da biste vi morali da se zadovoljite prikolicom...“, odgovori ona, oduševljena što može da mi se ruga zbog ovog preokreta lošeg po mene.

„Vi ste mi ipak obećali kožno sedište!“ pobunih se, ali se ipak popeh pozadi i smestih među alatke i vreće sa suvom travom.

I've Got a Black Magic Woman...

Zanosni i duboki ton gitare Karlosa Santane odjekivao je kroz otvoreni prozor pikapa. Bio je prava šklopocija: stari *ševrolet* iz 1950. godine, koji je verovatno prefarban desetak puta, s kilometražom koja je sigurno već obrnula pun krug na brojaču.

Dok sam sedeo na snopu slame, brisao sam prašinu koja se nakupila na slici i obratio se direktno *Ljubavnicima u plavom*.

„Slušajte, žao mi je, ali moramo se rastati.“

Razmislio sam o onome što mi je rekla Bili i upravo mi je sinula jedna ideja. Prošle godine je magazin *Vašar taštine* zatražio da napišem priču za njihov božićni broj. Zamisao je bila da se na savremen način predstavi neki književni klasik - po jedan primer iz nekoliko klasičnih dela a ja sam izabrao da dam modernu verziju mog omiljenog Balzakovog romana. Tek, u glavnim crtama, priča prati životni put mlade naslednice, koja, pošto je spiskala sve što je imala, uzima pozajmicu tako što zalaže *šagrensku kožu* i vraća dug tako što *usliši želje* svom zajmodavcu. Mora se priznati da taj tekst nije bio jedan od boljih koje sam napisao, iako se čitaocima dopao, ali me je istraživački rad tad doveo u priliku da sretnem ličnost visokog ranga: bio je to Jošida Micuko, najuticajniji zalagaoničar u celoj Kaliforniji.

Slično kao i ordinacija Sofije Šnabel, mala Micukova radnja bila je jedna od prestižnih adresa koju su posećivali samo *lepi ljudi* losanđeleskog Zlatnog trougla. Ponekad je i u Holivudu, kao i na drugim mestima, potreba za gotovim novcem primoravala i najbogatije da se hitno reše neke od svojih ludorija, a od dvadesetak zalagaoničara na Beverli Hilsu, džet-set klijentela najviše je volela Jošidu Micuka. Zahvaljujući *Vašaru taštine*, bio sam u prilici da ga sretnem u njegovoj daščari blizu Rodeo Drajva. On je sam sebe s ponosom

prozvao zalagaoničarem za potrebe zvezda i nije se nimalo ustručavao, čak mu je bila i čast, da na zidovima svoje kancelarije okači fotografije na kojima je u najprisnijim pozama sa slavnim zvezdama, koje su tako, htele - ne htele, bile uhvaćene na delu.

Njegov magacin je, kao prava pravcata pećina Ali-babe, bio krcat raznoraznim dragocenostima. Setio sam se da sam tamo video klavir poznate džez pevačice, fetiš bejzbol palicu kapitena *Dodžersa*, dvolitarsku flašu *dom perinjona*, Magritovu sliku, *rols-rojs* koji je bio vlasništvo nekog repera, *harli* pevača sentimentalnih pesama, nekoliko sanduka vina sa znakom *Šato Muton Rotšild 1945* i malu zlatnu statu Oskara,

vlasništvo legendarnog glumca, čije ime sam namerno prećutao, a koji ju je založio uprkos zabrani Akademije.

Uključih mobilni telefon. Nisam uspevao da dobijem signal, ali sam još imao pristup adresaru i lako pronađoh Micukov broj.

Nagnuh se napred i doviknuh Bili:

„Hoćete li biti tako ljubazni da od vašeg novog druga zatražite dozvolu da upotrebim njegov telefon?“

Ona je nakratko pregovarala s vrtlarem, a onda rekla:

„Esteban je saglasan, ali će te to koštati 50 dolara.“

Bez volje da gubim vreme na cenkanje, pružih mu novčanicu u zamenu za staru *nokiju* iz 1990. godine. Pogledah mobilni s nostalgijom: ružan, težak, bezbojan, bez fotoaparata i Wfi konekcije, ali je barem funkcionisao.

Micuko se javi već posle prvog zvona.

„Tom Bojd na vezi.“

„Šta mogu da uradim za tebe, prijatelju moj?“

Ne znam tačno zašto, ali on je prema meni gajio velike simpatije. U svom tekstu sam ga opisao na pomalo neprijatan način, ali ga nisam nimalo uvredio, pa mi se činilo da je on tom *umetničkom* prikazu dao posebnu auru i zahvalio mi se tako što mi je poslao prvo izdanje *Hladnokrvnog ubistva*, potpisano rukom Trumana Kapotea.

Detaljno se raspitah šta ima novo kod njega i on mi priznade da mu s recesijom i krahom berze posao cveta kao nikad: već je otvorio još jednu radnju u San Francisku, a planira da otvori i treću u Santa Barbari.

„Pojavljaju se lekari, stomatolozi i advokati koji mi donose *leksuse*, garniture štapova za golf i bunde od nerca zato što ne mogu da izmire svoje račune. Ali ti me sigurno zoveš iz nekog dobrog razloga. Hoćeš da mi nešto predložiš, zar ne?“

Ispričah mu za mog voljenog Šagala, ali mi on dade samo ono što mu ide na čistu korist:

„Tržište umetničkih dela još nije izašlo iz krize, dođi sutra do mene i videću šta mogu da uradim.“

Objasnih mu da ne mogu da čekam do sutra, da sam u San Dijegu i da mi treba keš najkasnije za dva sata.

„Pretpostavljam da su ti upravo isekli telefon“, nagađao je on. „Nisam prepoznao tvoj broj, Tome. A kako brojni zli jezici laprdaju po gradu, ovde se sve brzo sazna...“

„Pa šta se to priča?“

„Da si tropa i da više vremena provodiš u krkanju jagodica nego u pisanju svog novog romana.“

Moje ćutanje govorilo je više od svih odgovora. Čuo sam na drugoj strani žice kako on za to vreme tipka po laptopu i shvatih da već proučava Šagalovu sliku i iznose koji je slika dostizala prilikom prodaja na poslednjim aukcijama.

„Mogu ti izvršiti telefonsku uplatu u narednih sat vremena“, predloži mi on spontano. „Ti si kod TTA, zar ne? To će te koštati 2.000 dolara.“

Čak i pre nego što sam odlučio, začuh zvuk prijema mejla koji je došao iz njegove kancelarije. Ako je Sofija primala ljude zbog njihovih tajni, Micuko ih je primao zbog novčanika.

„Što se tiče slike, predlažem ti za nju 30.000 dolara.“

„Nadam se da se šališ. Ona vredi najmanje dvadeset puta više!“

„Ona će, po mom skromnom mišljenju, kroz dve-tri godine vredeti čak četrdeset puta više kod Sadebija u Njujorku, kada neki novi Rusi požele da sprže svoje crne kartice radi produhovljavanja. Ali ako hoćeš da već večeras vidiš boju novca i da podigneš astronomsku sumu koju ću morati da uplatim mom kolegi u San Dijegu, mogu da ti dam samo 28.000 dolara.“

„Malopre si mi rekao 30.000!“

„Manje 2.000 za uspostavljanje telefonske uplate. I to pod uslovom da brižljivo slediš moja uputstva.“

Da li sam stvarno imao izbora? Hrabrio sam se, govoreći sebi, da imam na raspolaganju četiri meseca da nadoknadim sumu, uvećanu za 5% kamate mesečno, i da tako ponovo dođem u posed svog dobra. Nisam bio siguran da ću u tome uspeti, ali to je bio rizik kojem se vredelo izložiti.

„Obezbediću ti da ti proradi telefon“, završi Micuko. „Oh, uzgred, reci svom drugu Milu da mu je preostalo još samo nekoliko dana ako hoće nazad svoj saksofon.“

Prekidoh vezu i vratih Estebanu njegov kolekcionarski primerak od telefona. Baš u tom trenutku uđosmo u grad. Sunce je počelo da se spušta ka horizontu. San Dijego je bio okupan ružičastom i narandžastom svetlošću koja je nagoveštavala blizinu Meksika. Bili iskoristi crveno svetlo na semaforu, ustade sa svog sedišta i dođe da mi se pridruži pozadi.

„Brrr, sva sam se ukočila!“, reče ona trljajući noge.

„Stvarno, u ovom položaju...“

Ona poče da maše prema meni stranicom iscepanom iz blok-notesa:

„Dali su mi adresu jednog njihovih prijatelja auto-mehaničara, koji će možda moći da nam pronađe neka kola. A vi, kako napredujete s tim?“

Pogledah u ekran mobilnog telefona. Kao magijom, opet sam mogao da prosleđujem pozive, a jedan SMS od Micuka omogućio mi je da koristim i foto-aparat na svom telefonu.

Onda, uz Bilinu pomoć, počeh da snimam sliku iz svih uglova, ne zaboravljajući da u krupnom planu napravim snimke potvrde o autentičnosti zalepljene na poleđini platna. Na kraju, pomoću aplikacije na telefonu, u roku od nekoliko sekundi, fotografije automatski dobiše datum, zaštitu i geografski položaj, a onda ih poslaha na sigurnosni server. Ako je verovati Micuku, ovo markiranje je bilo validni dokaz na sudu u slučaju da neko ospori autentičnost slike u eventualnom procesu.

Operacija nam nije oduzela ni deset minuta, i dok nas je pikap dovezao do glavne železničke stanice, već smo dobili povratnu poruku zalagaoničara, kojom nam je dao adresu kolege kod koga ćemo deponovati sliku u zamenu za 28.000 dolara.

Pomogoh Bili da siđe na trotoar, zatim uznesmo naš prtljag, da bismo se na kraju zahvalili dvojici vrtlara za pomoć.

„*Si vuelves por aquí, me llamas, de acuerdo?*“, reče Esteban, dok je nekako suviše prisno grlio mladu ženu.

„*Si, sir*“, reče ona, prolazeći rukom kroz kosu, i dalje flertujući s njim.

„Šta vam je to rekao?“

„Ništa! Samo nam je poželeo srećan put.“

„Tako, samo se vi zafrkavajte sa mnom“, rekoh, stajući u red da uđemo u neki taksi.

Ona mi uputi blažen osmeh, koji me podstače da joj obećam: „U svakom slučaju, ako sve bude u redu, večeras ćete večerati sa mnom kesadilje i čili s mesom!“

Samo pominjanje hrane bilo je dovoljno da je pokrene da melje, ali ono što me je pre nekoliko sati užasavalo, sada je u mojim ušima odzvanjalo kao vesela i prijateljska muzika:

„A enčilade, znate li šta su enčilade!“, razgalami se ona. „Ja ih obožavam, naročito kada je piletina dobro zapečena. Znate li da se mogu pripremati i sa svinjetinom ili s rakovima, a? S druge strane, načos, bljak, baš i ne volim. A cskamole? Niste ih nikada probali? Dobro, onda ćemo morati da ih pronađemo. Zamislite, in su larve mrava! To je supermegafmo, do te mere da ih ponekad nazivaju kavijar od insekata.“

„Čudno, Zar ne? Ja sam to jednom jela. Bilo je to prilikom putovanja s društvom u...“

18.

Motel Kuća sunca

Čitav pakao sadržan je u jednoj jedinoj reći: samoća.

Viktor Igo

„Očigledno da posle *bugatija* možemo da pronađemo samo neki riki-kiki...“ primeti Bili, s dozom razočaranja u glasu.

**Predgrađe na jugu San Dijega - 19 sati
u trošnoj i mračnoj utrobi skromne garaže**

Bili se smesti na prednje sedišta automobila. Bio je to neki *fijat 500* iz šezdesetih godina prošlog veka, bez felni na točkovima. Santos, automehaničar kog su nam preporučili, ubeđivao nas je da je to porodični automobil.

„Naravno, nije baš najkomfortniji, ali mi možete verovati na reč da je izdržljiv!“

„Kako bi bilo da ga ipak obojimo pa da izgleda kao ružičasta bombona!“

„Bio je to auto moje kćerke“, objasni mi Čikano.

„Jaol!“ odgovori Bili udarajući se po glavi. „Zar ne bi bilo bolje reći da je to auto Barbike vaše kćerke?“

Što se mene tiče, provukao sam glavu u unutrašnjost automobila:

„Zadnje sedišta je iščupano“, konstatovah. „Tako će vam ostati više mesta za prtljag!“

Pokušavajući da ostavim utisak da znam ponešto o automobilima, počeh da pregledam farove, migavce i u kakvom su stanju svetla.

„Jeste li sigurni da je sve po propisima?“

„U svakom slučaju, ispunjava sve meksičke propise.“

Pogledah koliko je sati na mom telefonu. Uzeli smo 28.000 dolara, kako je predviđeno, ali smo nakon deponovanja slike izgubili mnogo vremena tražeći ovu garažu. Automobil je bio dobar samo za otpad, ali pošto oboje nismo imali vozačku dozvolu, nismo mogli ni da iznajmimo ni da kupimo vozilo na legalnom auto-placu ili u auto-salonu. Osim toga, imao je pogodnost što je registrovan u Meksiku, a to bi moglo da nam olakša prelazak preko granice.

Santos konačno prihvati da nam ga ustupi za 1.200 dolara, ali smo više od četvrt sata morali da se borimo da ubacimo moj veliki kofer i gospođičine stvari u vrlo skućeni prostor.

„Zar ovaj automobil ne bismo mogli da nazovemo *jogurt tetrapak*“, upitah, dok sam upinjao svu snagu ne bih li uspeo da zatvorim gepek.

„*El bote de yogur?*“, prevede on, praveći se da ne razume vezu između mlečnih proizvoda i olupine koju nam je prodao, i kao da se oduševio zbog toga.

Ovog puta ja sedoh za volan i s blagom zebnjom izađosmo na put. Pala je noć. Nismo do sada bili u San Dijegu i nije mi bilo nimalo lako da se orijentišem usred šume parkinga i trgovačkih zona, ali nekako smo izbili na Put 805, koji vodi ka graničnom prelazu.

Gume su škripale, a unjkavo bruhanje *fijata* bilo je jadno naspram žestokog zujanja *bugatija*.

„Prebacite već jednom u drugu“, reče mi Bili.

„Obaveštavam vas da sam već u četvrtoj, a pete nema!“

Ona pogleda brzinometar, koji je pokazivao jedva 70 km/h.

„Vi ste baš temeljni“, konstatova ona ljutito.

„Hvala bogu, sad sam barem siguran da nećete prekoračiti brzinu.“

Bilo kako bilo, tek, naša starudija dovede nas do ogromne granične postaje, gde se prelazilo u Tihuanu. Kao što se često događalo, mesto je bilo zakrčeno i vrlo živo.

Uđoh u red ispod table *Samo za Meksiko* i ukratko ponovih poslednja uputstva saputnici:

„Obično je mali rizik da će nas kontrolisati pri izlasku, ali ako se to dogodi, biće to zatvor, kako za vas, tako i za mene, a ovog puta nećemo moći da bežimo u ovome! Dakle, da pokušamo da izbegnemo gluposti, važi?“

„Sva sam se pretvorila u uvo“, reče ona, trepćući očima u stilu Beti Bup.

„Vrlo je jednostavno: ne otvarajte usta i ne pomerajte se ni za pedalj. Mi smo dvoje čestitih meksičkih radnika koji se vraćaju kući. Razumete?“

„Vale, señor!“

„A ako biste mogli da prestanete da me gnjavite s tom vašom pričom, to bi za mene bio pravi odmor.“

„Muy bien, señor!“

Prvi put nam se sreća nasmešila: za manje od pet minuta bili smo na drugoj strani, bez kontrole i bez frke.

Kao što smo i do sada činili, nastavismo duž obale. Srećom, auto-mehaničar je ostavio neki stari auto-radio s kasetofonom. Nažalost, jedina kasetna u kolima bila je album Enrikea Iglesiasa, koji je, izgleda, oduševio Bili, pa mi je probijao uši sve do Ensenade.

Tamo nas iznenada zahvati oluja i na nas se sruči provala oblaka. Vetrobran je bio sićušan, a brisači stakla toliko kratki da nisu mogli ništa protiv debele kišne zavese, do te mere da sam često nagonski rukom prelazio preko stakla da ga obrišem.

„A da stanemo čim budemo mogli?“

„Baš sam to hteo da predložim!“

Pojavi se prvi motel na našem putu, ali promašismo skretanje. Nije se ništa videlo na tri metra. Bio sam prinuđen da vozim 20 km/h, što je izazivalo prekore vozača iza mene, koji su mi tokom dobrih četvrt sata, koliko su me pratili, nestrpljivo i besno trubili.

Konačno nađosmo sklonište u San Telmu, u vrlo loše označenom motelu Kuća sunca, čija je svetleća reklama žmirkala i najavljivala vrlo nekomforni *Vacancy*. Sudeći po stanju vozila na parking, naslućivao sam da to mesto nema šarm i udobnost standardnog polupansiona, ali, na kraju krajeva, nismo na medenom mesecu.

„Uzimamo samo jednu sobu, zar ne?“ pecnu me ona gurnuvši vrata recepcije.

„Ali dvokrevetnu!“

„Ako mislite da ću se baciti na vas...“

„Ne brinite, ne plašim vas se, niti sam baštovan, niti sam po vašem ukusu.“

Recepcioner nas pozdravi gundanjem. Bili zatraži da pogleda sobu, ali ja zgrabih ključ i platih unapred.

„U svakom slučaju, nemamo gde drugde: lije kao iz kabla, a ja sam mrtav umoran.“

Jednospratna zgrada bila je sagrađena u obliku slova U, okružena dvorištem sa osušenim drvećem, čije su se izgledne siluete povijale pod udarima vetra.

Kao što se moglo očekivati, soba je bila skućena, slabo osvetljena i odisala sumnjivim mirisima, a nameštaj je verovatno bio u modi u vreme Ajzenhauera. Imala je ogromni televizor, koji je stajao na četiri točkica i bio opremljen zvučnikom ispod ekrana. Bio je to jedan od onih modela za ljubitelje antikviteta.

„Zamislite, na ovakvom ekranu ljudi su gledali prve korake čoveka na Mesecu i saznali za ubistvo Kenedija!“ našali se Bili.

Bio sam radoznao pa pokušah da uključim aparat. Začuh neko nejasno krčanje, ali nisam mogao da uhvatim nikakvu sliku.

„U svakom slučaju, na ovom ekranu neće gledati sledeće finale Superbola...“

Tuš-kabina u kupatilu bila je prostrana, ali na slavini behu tragovi rđe.

„Vi znate za onu izreku“, reče mi Bili smešeći se. „Treba najpre pogledati iza uzglavlja kreveta, da se vidi ima li prašine!“ Dok je govorila, pomeri ormarić i ispusti krik: „Fuj!“ reče ona bacajući cipelu na bubašvabu. Zatim se okrenu prema meni, tražeći u mojim očima malo podrške: „Da obavimo našu malu meksičku večeru?“ Ali moj entuzijazam beše splasnuo:

„Slušajte, ovde nema restorana, lije kao iz kabla, ja sam umoran i nije baš prijatno da ponovo ulazimo u kola po ovoj kiši.“

„Oho, vi ste kao i svi drugi: vrlo jaki na obećanjima...“

„Slažem se! I idem da spavam!“

„Čekajte! Da ipak popijemo po čašicu. Dok smo dolazili ovde, prošli smo neki mali bar, na manje od petsto metara...“ Skidoh cipele i legoh na krevet.

„Idite bez mene. Već je kasno, a sutra moramo da pređemo dug put. Osim toga, ne volim barove. U svakom slučaju, nikako barove pored puta.“

„Vrlo dobro, ići ću bez vas.“

Ona ode u kupatilo s nekoliko stvarčica i koji trenutak kasnije ugledah je kako izlazi u farmerkama i strukiranoj kožnoj jakni. Upravo se spremala da krene, kad osetih da joj se nešto vrzma po glavi.

„Malopre, kada ste rekli da niste po mom ukusu...“, započe ona.

„Da?“

„Koji tip muškarca je, po vašem mišljenju, po mom ukusu?“

„Pa onaj kreten od Džeka, na primer. Ili još bolje, Esteban, koji nije prestajao da vas gleda ispod oka sve vreme, ohrabren vašim koketnim pogledima i izazovnim držanjem.“

„Da li me zaista tako vidite ili samo želite da me povredite?“

„Iskreno rečeno, to je tako, jer ste takvi kakvi ste i ja to najbolje znam jer sam vas ja stvorio.“

Njeno lice se ukoči. Uhvati se za kvaku a da ništa ne dodade.

„Sačekajte“, rekoh i stigoh je na pragu. „Ponesite i nešto novca.“

Ona me izazovno pogleda:

„Da me stvarno poznajete, znali biste da ja nikada u životu nisam platila ni jedno jedino piće u baru...“

Pošto sam ostao sam, prepustih se mlakom tušu, previh zavoj oko članka, pa onda otvorih kofer da pronađem nešto za noć. Unutra me je, baš kako je rekla Bili, čekao laptop, koji mi je izgledao nekako zlokobno. Bazio sam po sobi nekoliko minuta, zatim otvorih orman da ostavim odeću i potražih jastuk, ali bez uspeha. U fioci noćnog stočića, pored jeftinog primerka Novog zaveta, pronađoh još dve knjige, koje su sigurno zaboravili raniji gosti. Prva je bila bestseler *Senka vetra* Karlosa Ruisa Safona, kojeg sam se sećao zato što sam jedan primerak poklonio Karoli. Druga je nosila naslov *La Compagnia de los Angelos* i bilo mi je potrebno nekoliko trenutaka da shvatim da se radi o španskom

prevodu mog prvog romana. Prelistah je radoznalo. Osoba koja ju je čitala potrudila se da podvuče neke rečenice i savije uglove nekih stranica. Ne bih znao da kazein da li je ovaj čitalac voleo ili mrzeo moje delo, ali ga priča u svakom slučaju nije ostavila ravnodušnim, a to piscu najviše i znači.

Razdragan zbog tog neočekivanog otkrića, sedoh za omanji pisaci sločić i ukljućih kompjuter.

A šta ako se želja za pisanjem ponovo javila? I ponovo mogu da pišem?

Program za kucanje zatraži lozinku. Osećao sam kako me postepeno hvata mućnina, ali pokušavao sam da se ubedim da je to od uzbuđenja.

Kada se rajski pejzaž pojavi u dnu ekrana, ukljućih program za obradu teksta i pojavi se strana za kucanje. Pokretni trepćući pokazivać u vrhu ekrana kao da je samo čekao da ga pustim u pokret tipkanjem po tastaturi. Onda mi se puls ubrza, kao da su mi kleštima stegli srćani mišić. Poće da me hvata vrtoglavica, a mućnina i gađenje bili su tako žestoki da... bio sam primoran da ugasim kompjuter.

Eto sranja!

Blokada pisca, sindrom prazne stranice...

Nikada nisam pomislio da bi to moglo jednog dana i mene da zadesi. Za mene je zastoj inspiracije bio rezervisan samo za štrebere, koji su pozirali praveći se da pišu, a ne za zavisnike od mašte, kakav sam bio, koji izmišljaju priće još od desete godine i ne mogu ništa protiv toga.

Da bi stvarali, neki umetnici moraju da isprovociraju beznade kada ga nemaju dovoljno u sebi. Drugima kao podsticaj služi tuga ili njihovi porivi. Frenk Sinatra je komponovao *I'm a Fool To Want You* nakon raskida sa Avom Gardner. Apoliner je napisao *Most Mirabo* posle razlaza s Mari Loransen. I Stiven King je često prićao da je napisao *Isijavanje* pod dejstvom alkohola i droge. Ja na mom niskom nivou nikada nisam osećao potrebu za uzbuđenjima da bih pisao. Godinama sam radio svaki dan, ukljućujući Božić i Dan zahvalnosti, kako bih kanalisao maštu. Kada sam imao inspiraciju, ništa više nije bilo važno: živeo sam u transu, u stanju produžene hipnoze. Za vreme tih blagoslovenih perioda pisanje je za mene bilo kao droga, euforićnije stanje od čistog kokainskog tripa, prijatnije od najvećih ludosti u pijanstvu.

A sada je sve to bilo daleko. Vrlo daleko. Osećao sam odbojnost prema pisanju, a ni pisanje više nije htelo mene.

* * *

Tableta za smirenje. Nemoj da se smatraš jaćim nego što jesi. Prihvati svoju zavisnost pokorno.

Legoh, iskljućih svetio, okrenuh se, pa se ponovo okrenuh u krevetu. Nisam nikako uspevaó da zaspim. Osećao sam se tako nemoćnim. Zašto više nisam bio sposoban da pišem? Zašto sam postao ravnodušan prema stvaranju? Stari radio-budilnik pokazivao je skoro 23 sata. Poćeó sam ozbiljno da se brinem za Bili, koja se još nije vratila. Zašto sam joj se obraćao tako strogo? Pomalo zato što sam bio zaćuđen njenom pojavom i što nisam mogao da kontrolišem njeno uvlaćenje u moj život, a naroćito zato što sam osećao da nisam u stanju da u sebi pronađem snagu da je vratim u njen imaginarni svet.

Ustadoh iz kreveta, obukoh se na brzinu i izađoh na kišu. Hodao sam dobrih deset minuta, a onda primetih natpis obavijen zelenkastim svetlom, koji je izdaleka ukazivao na *Linterna verde*.

Bio je to obićan bar gde su skoro svi gosti bili muškarci. Mesto je bilo krcato, a atmosfera praznićna. Tekila je tekla u potocima, a okolo se širio otrćani zvuk rok satire. Konobarica je išla od stola do stola s poslužavnikom punim flaša i služila goste alkoholom. Iza šanka je jedan kržljavi papagaj zabavljao gledaoce, dok je druga

konobarica, koju su stalni gosti zvali Paloma, igrala *la bambu* i primala porudžbine. Zatražiti joj pivo i ona me posluži *koronom* s kriškom limuna u flaši. Pređoh u luku pogledom preko sale, koja je bila ukrašena paravanima od obojenog drveta, što je pomalo podsećalo na majansku umetnost. Na zidu su bile okačene stare fotografije iz vesterna i nekoliko zastavica lokalnog fudbalskog tima.

Bili je sedela za stolom u dnu prostorije, s dva veseljaka koji su valjali viceve i glasno se smejali. S pivom u ruci približih se društvu. Ona me primeti, ali joj je očigledno bilo draže da me ignoriše. Videvši njene raširene ženice, naslutio sam da je već popila nekoliko čaša. Poznavao sam njene mane i znao sam da ne podnosi alkohol. Takođe sam poznavao i tip tih muškaraca i njihovu jadnu taktiku: ti momci nisu izmislili mašinu za savijanje banana, ali su imali pravi osećaj da otkriju ranjive žene, dovoljno očajne da im se podaju.

„Hajde, vodim vas u hotel.“

„Pustite me na miru! Vi mi niste ni otac ni muž. Predložila sam vam da dođete sa mnom, a vi ste mi pljunuli u lice!“

Onda slegnu ramenima i umoči tortilju u posudu sa sosom od avokada.

„Hajde, ne budite dete. Vi ne podnosite alkohol, znate to.“

„Ja vrlo dobro podnosim alkohol“, izazva me ona i ščepa flašu meskala, koja se šepurila na sredini stola. Nije imala potrebu za čašom. Zatim prosledi flašu dvojici svojih ortaka, koji takođe otpise direktno iz llaše. Mišićaviji od te dvojice, obučen u pulover sa Isusovim imenom, pruži mi flašu kao gest dobre volje.

Sumnjičavo se zagledah u malog škorpiona koji je plivao u dnu flaše: verovatno je bio tu jer ta životinja daje moć i muškost.

„Ne treba mi to“, rekoh.

„Ako nećeš da piješ, onda nas pusti na miru, prijatelju! Vidiš valjda da se gospođica lepo provodi s nama.“

Umesto da se vratim nazad, približih se korak i unesoh se u lice *Isusu*. Ma koliko da sam voleo Džejn Ostin i Doroti Parker, odrastao u gradu, i to u najgorem mogućem getu: zadavao sam udarce i primao ih, računajući tu i tipove naoružane noževima i pištoljima, mnogo bolje građene nego ovaj selja koji misli da može da me zastraši.

„Ti začepi gubicu!“

Zatim se opet okrenuh ka Bili.

„Kada ste se poslednji put napili u Bostonu, to se nije dobro završilo, sećate li se?“

Ona me odmeri prezrivo.

„Uvek iste reči koje povređuju, uvek reči koje ranjavaju! Vi ste zaista vrlo jaki na tom planu.“

Baš kad je Džek u poslednjem trenutku otkazao odmor na Havajima, ona je svratila u *Red pijano*, bar blizu Old stejt hausa. Bila je veoma potresena, skoro na kraju snaga. Da bi savladala bol, prihvatila je da je votkom časti neki Pol Voker, poslovođa lokalnih robnih kuća poznate trgovačke firme. Predložio joj je da je otprati do kuće. Ona nije rekla *ne*, što je on shvatio kao *da*. Kasnije, u taksiju, počeo je da je spopada. Tu ga je odbila, ali možda ne dovoljno odlučno, nije bila sigurna, pa je tip procenio da ipak ima pravo na kompenzaciju za piće koje joj je te večeri plaćao. Njoj se sve vrtelo u glavi, toliko da ni ona sama više nije znala šta želi. Kad su stigli ispred njenog stana, prijatelj Pol uvukao se u hodnik i pozvao se na još jedno piće. Sita opiranja i u strahu da ne probudi komšije, dozvolila mu je da se liftom popne zajedno s njom. Zatim... više se ničega nije sećala. Probudila se sutradan ujutro na svom kauču i primetila da joj je suknja podignuta iznad pojasa. U naredna tri meseca radila je testove za sidu i trudnoću i bila utučena do smrti, ali nije smogla hrabrosti da ga prijavi zato što je procenila da je, u krajnjoj liniji, delimično i sama odgovorna za ono što se dogodilo.

Oživeh joj tu gadnu uspomenu, a ona me odmeri suznim očima:

„Zašto... zašto mi priređujete takve svinjarije u romanima?“

Pitanje me ubode do dna srca. Odgovor sam ipak dao iskren:

„Bez sumnje zato što vi u sebi nosite neke od mojih demona: moju tamnu stranu, onu najodvratniju. Onu koja u meni izaziva gađenje i nerazumevanje. Onu zbog koje ponekad potpuno izgubim samopoštovanje.“

Bila je zabezeknuta, ali nije izgledalo da će mi se pridružiti.

„Odvešću vas u hotel“, insistirao sam pružajući ruku.

„*Como chingas!*“, zašišta *Isus* kroz zube.

Ne odgovorih na provokaciju, istovremeno ispuštajući Bili iz vida. „Možemo da izađemo samo zajedno. Ne idemo nigde jedno bez drugoga.“

Ona htjede da mi odgovori kada mi se *Isus* obrati sa joto, izrazom koji mi je bio poznat, jer je bio omiljena psovka Tereze Rodrigez, poreklom iz Hondurasa, koju sam zaposlio kao spremačicu i koja je bila komšinica moje majke u Makartur Parku.

Začu se udarac pesnicom. Bila je to prava, neodbranjava desnica, kao u dobra stara vremena moje prve mladosti, kojom me *Isus* posla na susedni sto, što izazva poigravanje krigli piva i takosa. Bio je to lep udarac, direktno u nos, nažalost, ne i jedini.

Za manje od sekunde cela sala okupi se oko mene i začuh povike oduševljenja što se najzad nešto dešava; tako započe opšti metež. Dva tipa priđoše otpozadi i podigoše me s poda, dok treći lupež učini da zažalim što sam uopšte kročio nogom u taj bar. Lice, jetra, stomak: udarci su pljuštali po meni zadivljujućom i zbunjujućom brzinom, pa mi je to prebijanje u neku ruku i dobro došlo. Ne zato što sam mazohista, već sam to stradanje doživeo kao prvu etapu na putu iskupljenja. Glava mi klonu i osetih metalni ukus krvi koja mi je tekla iz usta. Pred očima počеше u pravilnim intervalima da iskrsavaju stroboskopske slike, sećanja pomešana sa scenama u baru: Aurorin zaljubljeni pogled na fotografijama časopisa, namenjen nekom drugom tipu, a ne meni; Milova izdaja; Karolin Izgubljeni pogled; tetovaža na donjem delu Palominih leda; *la bomba tatina* koja je upravo pojačala muziku i koju sam video kako se trese u ritmu pljuska batina koji me je zasipao. Što se tiče Bili, ugledah njenu siluetu kako se približava sa škorpion-flašom u ruci, i kako je razbija o glavu jednog od mojih napadača.

Atmosfera se odjednom umiri. Shvatih, s olakšanjem, da je fešta završena. Osetih da me neko među svetinom podiže i hvata ispod miške, a zatim kako izlećem napolje, na kišu, i završavam s nosom u prljavoj bari.

19

Road Movie

*Sreća je mehur sapunice, koji menja boju kao
duga i koji se raspukne kad ga dotaknete.*

Balzac

„Milo, otvori mi!“

Utegnuta u svoju uniformu, Karol je lupala na vrata snagom autoriteta koju joj je dao zakon.

Pacifičke palisade**Kućica na dva sprata, obavijena jutarnjom maglom**

„Upozoravam te, obraćam ti se kao policajac, a ne prijateljica. U ime zakona Kalifornije, zahtevam da me pustiš da uđem.“

„Pišam se u usta zakonu Kalifornije“, progundā Milo odškrinuvši vrata.

„Vrlo konstruktivno, zaista!“, prekori ga ona ulazeći u kuću.

Bio je u gaćama i samo sa starim džemperom *Space Invaders* na sebi. Bio je bleđ, s podočnjacima, s kosom kao da se češljao štapinom dinamita. Bio je tetoviran na svakom delu mišica, a tajanstveni znaci Mare salvatruče kao da su goreli opasnim plamenom.

„Upozoravam te da još nema ni 7 sati ujutro, da sam spavao i da nisam sam.“

Na staklenom stolu u dnevnom boravku Karol spazi ostatak potpuno ispijene flaše votke, kao i skoro praznu kesicu trave.

„Mislila sam da si prestao s ovim“, reče ona tužno.

„Pa nisam, eto vidiš: moj život je opet skrenuo s puta, uništio sam svog najboljeg prijatelja i ne umem da mu pomognem sada kada je u nevolji. Dakle, da, opio sam se, popužio tri-četiri džointa i...“

„I imaš društvo.“

„Oho, a to je moja stvar, jasno?“

„Ko je to? Sabrina? Viki?“

„Ne, dve kurve za po 50 dolara, koje sam pokupio na Krik aveniji. Je li ti to dovoljno objašnjenje?“

Zatečena, ona se zbunjeno naceri, a da nije bila u stanju da odredi da li govori istinu, ili je samo provocira.

Milo uključi aparat za kafu i ubaci kapsulu.

„Dobro, Karol, mora da si imala dobar razlog da me probudiš u cik zore.“

Mlada policajka za trenutak oseti nelagodnost, a onda nastavi:

„Sinoć sam ostavila opis *bugatija* u komesarijatu, sa zahtevom da me obaveste ako nešto čuju. I pogodi šta? Upravo su pronašli tvoj automobil u nekom šumarku blizu San Dijega.“

Milovo lice konačno dobi neki sjaj.

„A Tom?“

„Nema nikakvih vesti o njemu. *Bugati* je zaustavljen zbog prekoračenja brzine, ali je navedeno da je vozač, koji je odbio da se zaustavi, u stvari žena.“

„Žena vozač?“

„Prema izjavi lokalne policije, za volanom nije bio Tom, već neka devojka. Izveštaj ipak beleži i prisustvo muškog saputnika.“

Ona načulji uši ka kupatilu. Osim vode iz tuša, čulo se i zujanje fena za kosu: zaista su bile dve osobe u prostoriji...

„Blizu San Dijega, kažeš?“

Karol pogleda izveštaj.

„Da, u nekoj divljini oko Rančo Santa Fea.“

Milo se počesa po glavi i poseja još više peruti iz nakostrešene kose.

„Mislim da ću otići tamo iznajmljenim kolima. Malo ću pročačkati možda pronaći nešto što će me uputiti na Tomovu stazu.“ „Idem i ja s tobom!“ odluči ona. „Nema potrebe.“

„Ne pitam te za mišljenje. Ići ću tamo hteo ti to ili ne.“ „A tvoj posao?“

„Nisam išla na raspust ili odsustvo od svoje pete godine! Osim toga*, neće biti naodmet ako dvoje vode istragu.“

„Mnogo se plašim da ne napravi neku glupost“, priznade Milo gledajući u prazno.

„A ti, zar već ne praviš gluposti?“, upita ga ona strogo.

Vrata kupatila se otvoriše, pojaviše se dve Južnoamerikanke i izađoše iz prostorije čavrljajući. Jedna od njih bila je polugola, s peškirom obavljenim oko glave, a druga u penjoaru.

Kad ih spazi, Karol spopade muka: te dve devojke bile su na njenoj teritoriji! Uz to, još su i prostakuše, štaviše, izlizane od upotrebe; jedna od njih imala je bistar pogled, dok je druga bila visoka i izborana. One su predstavljale ono što bi postala da nije uspela da se iščupa iz Makartur Parka.

On pokuša da prikrije koliko mu je neprijatno, ali je Karol sve bilo jasno.

„Vraćam se u komesarijat da ih obavestim da ću biti odsutna“, reče ona najzad, kako bi razbila tišinu koja je postala preteška. „Ti se istuširaj, razvedi svoje drugarice i dođi kod mene za jedan sat, može?“

Poluostrvo Donja Kalifornija, Meksiko

8 h ujutro

Oprezno otvorih jedno oko. S raskvašenog puta odbijalo se zaslepljujuće sunce koje je širilo jutarnje zrake po vetrobranu posutom kapljicama kiše.

Umotan u plišano čebe, ukočenih mišića i crvenog nosa, izronih iz sna, zgrčen na suvozačevom sedištu *fijata 500*. „Onda, jesmo li lepo spavali?“, upita me Bili. Uspravih se uz grimasu, poluparalizovan i ukočenog vrata.

„Gde smo?“

„Na pustom drumu, između nigde i negde.“

„Vozili ste celu noć?“

Ona potvrdi, dobro raspoložena, a ja u retrovizoru osmotrih svoje prljavo lice, nagrđeno udarcima koje sam dobio prethodno veče.

„Lepo vam stoji“, reče ona ozbiljno. „Uopšte mi se nije dopadala vaša bebeća faca.“

„Vi baš imate istinski dar da uделите kompliment.“

Pogledah kroz prozor automobila: pejzaž je postao nekako divalj, nepristupačan. Put je bio uzan, pun rupa i presecao brdovite pustinjske predele iz kojih su izranjale raštrkane suvonjave biljke: kaktusi, agave sa sočnim listovima, bodljikavo žbunje. Saobraćaj se odvijao lagano, ali odsustvo pravog kolovoza činilo je svako mimoilaženje s autobusom ili kamionom opasnim.

„Zameniću vas da malo odspavate.“

„Staćemo na sledećoj benzinskoj pumpi.“

Ali benzinske pumpe bile su retke i nisu sve radile. Pre nego što smo pronašli jednu otvorenu, prošli smo kroz nekoliko usamljenih zaseoka i ruševina utvarnih sela. Na jednoj od krivina naiđosmo na narandžastu *korvetu* pored puta, sa upaljenim trepćućim svetlima. Naslonjen na haubu, mladi stoper, koji bi po svom izgledu mogao biti neki slavni model u reklami za dezodorans, držao je u rukama mali natpis: *Out of gas*.

„Da mu pomognemo?“ predloži Bili.

„Ne, smrdi na klasičnu podvalu tipa koji simulira kvar da bi pokrao turiste.“

„Po vama se podrazumeva da su Meksikanci lopovi?“

„Ne, po meni se podrazumeva da ćemo s tom vašom manijom da se zbližavate sa svakim lepim momkom u zemlji opet upasti u govna.“

„Vi ste bili veoma zadovoljni što su nas primili kad smo mi stopirali!“

„Slušajte, jasno je kao dan: taj tip hoće da ukrade naš novac i kola! Ako je to ono što želite, stanite, ali ne tražite moj blagoslov!“

Ona, srećom, ne preuze taj rizik pa nastavismo put.

Pošto smo se snabdeli gorivom, zastali smo da se odmorimo ispred jedne porodične prodavnice mešovite robe. Iza dugačke i starinske vitrine nalazio se oskudan izbor svežeg voća, mlečnih proizvoda i poslastica. Kupili smo nešto za okrepljenje, a onda improvizovali piknik? nekoliko kilometara dalje, ispod Džošuinog drveta.

Dok sam srkao kafu koja se pušila, posmatrao sam Bili sa izvesnim divljenjem. Sedela je na ćebetu i halapljivo proždimala kanelske polvorone i euros prekriven smrznutim šećerom.

„Što je ovo dobro! Vi ništa ne jedete?“

„Postoji nešto što se ne slaže“, odgovorih pospano. „Vi u mojim romanima imate ptičji apetit, dok sve ovo vreme otkako smo se sreli gutate sve što vam dođe pod ruku...“

Ona se za trenutak zamisli, kao da je i sama tek sad to primetila, a onda se sve završi izjavom:

„To je zbog stvarnog života.“

„Stvarnog života?“

„Ja sam lik iz romana, Tome. Pripadam svetu mašte i u stvarnom životu nisam kod kuće.“

„Kakve to ima veze s vašim proždrljivim apetitom?“

„U stvarnom životu je sve ukusnije i ima više mesa. I ne ograničava se sve na hrani. Vazduh ima više kiseonika, pejzaži obiluju bojama koje rađaju želju za divljenjem u svakom trenutku. Život mašte je tako bezbojan...“

„Svet mašte je bezbojan? Ali to je potpuno suprotno od onoga što ja očekujem! Većina ljudi čita romane da bi pobešla od stvarnosti.“

Ona mi odgovori najozbiljnijim tonom na svetu:

„Vi ste možda vrlo jaki kada treba da ispričate neku priču, da opišete emocije, bol, ushićenje srca, ali ne umete da opišete osnove pravog života: recimo ukuse.“

„To baš i nije pohvalno“, reko, shvatajući da mi ukazuje na lomove koje doživljavam kao pisac. „O kojim ukusima, zapravo, govorite?“

Ona potraži primere oko sebe:

„Ukus ovog voća, na primer“, reče ona i iseče parče manga koji smo upravo kupili. „Ima li još?“

Ona podiže glavu i zatvori oči, kao da svoje lepuškasto lice nudi jutarnjem povetarcu.

„Pa dobro, ono što osetimo kada nam vetar čarlija po licu...“

„Hm, da...“

Malo sam popustio, ali sam i dalje bio sumnjičav, mada sam znao da je donekle u pravu: nisam bio sposoban da uhvatim lepotu trenutka. Ona mi je bila neshvatljiva. Nisam umeo da je uberem, da u njoj uživam, pa nisam mogao ni da je podelim sa svojim čitaocima.

„Ili pak prizor koji priređuje ovaj ružičasti oblak koji se spušta iza brda“, nastavi ona otvorivši oči i pokazavši prstom u daljinu.

Zatim ustade i produži sa zanosom:

„U vašim romanima ćete napisati: *Bili je pojela mango za desert*. Ali nikada nećete potanko opisati ukus tog manga.“ Nežno mi stavi u usta komad sočnog voća. „I, kakav je?“

Pogođen u živac, pristadoh na tu igru i pokušah da opišem voće s najvećom mogućom preciznošću:

„Dobro je sazreo, svež je baš kako treba.“ „Možete vi to i bolje.“

„Pulpa je slatka, topi se u ustima, ukusan je i ima vrlo prijatan miris...“

Primitih kako se smeje. Nastavih:

„Ima zlatnu boju, nakljukan je suncem.“

„Ne morate preterivati. Zvučite kao trgovac voćem u reklami!“

„Vi nikada niste zadovoljni!“

„Razumeli ste princip“, dobaci mi ona. „Dakle, nastojte da se toga selite kad budete pisali sledeću knjigu. Učinite da živim u svetu gde meso ima boju, gde voće ima ukus voća, a ne ukus kartona!“

Auto-put San Dijego

„Zaboga, zar nećeš da zatvoriš tvoj prozor?“

Karol i Milo vozili su se već ceo sat. Upališe radio i nadoše neku stanicu s vestima, praveći se da pažljivo slušaju lokalnu političku debatu kako bi izbegli da razgovaraju o nečemu zbog čega bi se posvađali.

„Kada me nešto zamoliš na tako suptilan način, zadovoljstvo mi je da ti učinim uslugu“, primeti ona podižući staklo.

„Šta, sad imaš problem i s mojim načinom izražavanja?“

„Da, imam problem s tvojom besplatnom neotesanošću.“

„Žao mi je, ja nisam književnik. Ne pišem romane!“

Ona ga pogleda začuđeno:

„Čekaj, šta stvarno hoćeš time da kažeš?“

Milo se najpre namršti, a zatim pojača radio, kao da nema nameru da odgovori, a zatim se predomisli i upita:

„Da li se između tebe i Toma nešto dogodilo?“ „Šta?!“

„Stvarno, ti si uvek bila potajno zaljubljena u njega, zar ne?“ Karol je bila iznenađena: „Ti to stvarno misliš?“

„Mislim da tokom svih ovih godina čekaš samo jedno: da te on najzad doživi kao ženu, a ne kao dežurnu prijateljicu.“

„Stvarno bi trebalo da prestaneš s pušenjem hašiša i alkoholom, Milo. Kad pričaš takve besmislice, dobijem želju da...“

„Da šta?“

Ona odmahnu glavom:

„Ne znam, da... da ti rasporim stomak, pečem na tihoj vatri, a onda da te kloniram u dve hiljade primeraka i sopstvenim rukama ubijem svakog od tih dve hiljade klonova, da u najvećim mukama...“

„U redu“, prekide je on. „Razumem šta hoćeš da kažeš.“

Meksiko

Uprkos tome što su nam kola išla brzinom puža, kilometri su se ipak nizali. Već smo prošli San Ignasio i, kao da to nije ništa, naš *jogurt tetrapak* je stvarno dobro podnosio put.

Osećao sam se dobro, prvi put nakon mnogo vremena. Sviđao mi se taj pejzaž, miris makadama i opojni vonj slobode; dopadale su mi se i radnje bez istaknutih reklama i odbačene olupine kola, zbog kojih sam imao utisak da putujemo legendarnim Putem 66.

I odjednom, trešnja na šlagu torte: na jednoj od retkih benzinskih pumpi pronašao sam dve audio-kasete za 0,99 dolara. Na prvoj su bile klasične rokenrol numere, od Elvisa do Stounsa. Druga je bila piratski snimak tri Mocartova koncerta u izvedbi Marte Argerič. Dobar početak da se Bili uputi u čari prave muzike.

U rano popodne, dok smo vozili kroz prilično pusti predeo, naše napredovanje se ipak usporilo jer smo naišli na nepremostivu prepreku. Nakon dobrog obroka, ogromno stado ovaca nije moglo da pronađe nijedno bolje mesto nego da zalegne baš nasred puta i da tu opušteno bleji. U blizini je bilo nekoliko farmi i rančeva, ali je izgledalo da ama baš niko na svetu nema nameru da dođe i skloni životinje s kolovoza.

Ništa nije pomagalo: ni dugo sviranje, ni pokreti koje je Bili izvodila da preživare otera s njihovog protivpravno zauzetog položaja. Dok smo bili primorani da sve te nedaće strpljivo podnosimo, ona zapali cigaretu, a ja sam prebrojavao novac koji nam je preostao. Jedna Aurorina fotografija ispade iz mog novčanika i Bili je ščepa pre nego što sam se snašao.

„Dajte mi to!“

„Čekajte, pustite me da pogledam! Vi ste je od nje uzeli?“

Bila je to jednostavna crno-bela fotografija, koja je delovala nekako čedno. Odevena u kratke pantalone i mušku košulju, Aurora mi se na plaži Malibu smešila sa žarom u očima, za koji sam verovao da je bio ljubav.

„Iskreno, šta vi vidite na toj vašoj pijanistkinji?“

„Šta vidim na njoj?“

„Dobro, slažem se, lepa je. To je u redu ako neko voli tip *savršene žene s telom manekenke, obdarene neodoljivim šarmom*. Ali, osim toga, šta to ona ima, a?“

„Stanite, molim vas: vi ste zaljubljeni u nekog prljavog glupana i nemate pravo da mi delite lekcije.“

„Je li njena kulturna strana ono što vas oduševljava?“

„Da, Aurora je obrazovana. I utoliko gore ako vam to smeta. Ja sam odrastao u usranoj četvrti. Sve vreme se čula vika: krici, psovke, pretnje, pucnji. Nije postojala nijedna knjiga osim TV vodiča i ja tamo nikada nisam mogao da čujem ni Šopena ni Betovena. Dakle, da, sviđalo mi se da budem blizu Parižanke koja mi je radije pričala o Šopenhaueru i Mocartu nego o guzicama, drogi, tučama, tetoviranju i veštačkim noktima!“

Bili klimnu glavom.

„Lepa tirada, ali Aurora vam se sviđa i zato što je lepa. Nisam sigurna da bi vam s pedeset kila više bila jednako uzbudljiva, džaba bi joj bio i Mocart i Šopen...“

„Dobro, sad je dosta. Vozite!“

„Kako da krenem napred? Ako vi stvarno verujete da će naša krtija izdržati sudar s ovcom...“

Ona povuče dim *danhila* pa nastavi da me zadirkuje: „Vaši mali razgovori o Šopenhaueru dolazili su pre ili posle poljupca Pogledah je zaprepašćeno.

„Da ja vama upućujem takve primedbe, već bih dobio šamar...“

„Hajdete, to je bilo da se nasmejemo. Mnogo volim vaš zbunjeni izgled kada pocrvenite.“

I neka mi onda neko kaže da sam ja stvorio ovu lukju...

Malibu

Kao i svake nedelje, Tereza Rodrigez pojavi se u Tomovom stanu da sredi kuću. Pisac u poslednje vreme nije želeo da ga uznemiravaju i uvek bi joj zalepio na vrata poruku da je oslobađa obaveze da radi, ali nikad nije zaboravio da ostavi kovertu s kompletnim iznosom za njene usluge.. Danas nije bilo ni reči na vratima *Utoliko bolje*.

Stara žena nije volela da mu uzima pare a da ništa ne radi, i mnogo se brinula za pisca kog je poznavala još iz Makartur Parka, kada je bio dečak.

Nekada su tri Terezine sobe bile na istom spratu kao i stan Tomove majke i graničile se sa stanom Karol Alvarez. Kako je Tereza živela sama posle smrti svoga muža, mladi dečak i njegova drugarica stekli su naviku da dolaze kod nje da rade domaće zadatke. Može se reći da je tu atmosfera bila mirna u poređenju s njihovim domovima. S jedne strane lakomislena i nervozna majka, koja je nizala ljubavnike i razbijala kućni nameštaj, s druge očuh tiranin, koji je neprekidno vikao na ukućane.

Tereza otvori vrata, unese pribor za rad i skameni se pred užasnim neredom u kući. Zatim skupi hrabrost i počne sve to da dovodi u red. Pređe usisivačem i krpom za prašinu, uključi mašinu za pranje suđa, ispegla gomilu veša i počisti posledice cunamija koji je uništio terasu.

Napusti kuću tri sata kasnije, nakon što je prikupila otpatke i smestila kese za smeće u plastične kutije predviđene za tu namenu.

Bilo je nešto posle 17 sati kada služba za odnošenje smeća prođe da Isprazni kontejnere ispred kuća u Malibu koloniji.

Prazneći jednu od najkabastijih posuda s otpacima, Džon Brejdi, jalan od radnika koji je to veće bio na dužnosti, uoči potpuno nov primerak drugog toma *Trilogije o anđelima*. Stavi ga sa strane i sačeka kraj smjene da ga bolje osmotri.

Vau! Kakvo lepo izdanje! Velikog formata, s divnim gotskim koricama i lepim akvarelima.

Njegova žena pročitala je prvi tom i s nestrpljenjem je očekivala izlazak drugog u džepnom izdanju. Kad evo, baš će on biti taj koji će joj pričiniti to zadovoljstvo, i to luksuznim izdanjem s tvrdim koricama!

Kad se vratio kući, Dženet se bukvalno bacila na knjigu. Poče da je čita u kuhinji, grozničavo okrećući stranice, toliko se zanevši da je zaboravila da na vreme izvadi jelo iz rerne. Kasnije, u krevetu, nastavi da prelazi poglavlja s toliko žara da Džon shvati da će to biti veče bez maženja i da će spavati kao u hotelu, leđa uz leđa. On se prepusti polusnu u lošem raspoloženju, besan što je sam izazvao tu nevolju, donoseći pod sopstveni krov prokletu knjigu koja ga je koštala i večere i bračnih zadovoljstava. On se lagano uspava družeći se s Morfejom, koji ga uze u naručje i kao utehu mu pruži prijatan san u kojem su *Dodžersi*, ekipa za koju je strastveno navijao, osvojili prvenstvo u bejzbolu, ostvarivši veliku pobjedu nad Jenkijima. Brejdi se, dakle, prepustio uživanju kada ga krik trže iz sna i probudi ga.

„Džone!“

On u panici otvori oči. Njegova žena ležala je pored njega i ispuštala glasne krike:

„Ti nemaš pravo ovo da mi radiš!“

„Šta da ti radim?“

„Knjiga se prekida na strani 266!“, prekori ga ona. „Ostatak su samo prazne strane!“

„Ali ja nemam nikakve veze s tim!“

„Sigurna sam da mi ovo namerno radiš!“

„Ali nisam, zaboga! Zašto to kažeš?“

„Hoću da pročitam i ostatak!“

Brejdi stavi naočare i pogleda na budilnik:

„Ali, dušo, sada je dva ujutro! Gde da nađem nastavak?“

„Market 24 otvoren je cele noći... Molim te, Džone, idi da mi kupi knjigu! Drugi tom je još bolji od prvog!“

Džon Brejdi uzdahnu. Oženio se s Dženet pre trideset godina, da s njom živi u dobru i u zlu. Ove noći bilo je ovo potonje, ali on je to stoički prihvatio. Na kraju krajeva, ni on nije uvek bio lak za suživot.

Podiže stare kosti, još potpuno pospan, navuče farmerke i veliki pu[^] lover, pa onda siđe da uzme kola iz garaže. Kad je stigao u Market 24 u Ulici Parpl, baci nepotpuni primerak u kantu za smeće.

„Kakvo sranje od knjige!“

Meksiko

Bili smo skoro na cilju. Ako se moglo verovati tablama koje pokazuju udaljenost do naseljenih mesta, ostalo je manje od 160 km do Kabo San Lukasa, našeg odredišta.

„Ovo je poslednje dolivanje goriva“, konstatova Bili, dok se parkirala ispred benzinske pumpe.

Nije još ni ugasila motor, kada se neki Pablo, ako je verovati kartici na bluzi, već baci na punjenje rezervoara i čišćenje vetrobrana.

Padala je noć. Bili napreže oči, pokušavajući da kroz staklo na drvenom panou u obliku kaktusa pročita natpise koji su preporučivali specijalitete u restoranu na uglu.

„Umirem od gladi. Da li bismo mogli nešto da pojedemo? Sigurna sam da tu unutra imaju super specijalitete i obilne porcije.“

„Preješćete se koliko žderete.“

„Nije to ništa ozbiljno, mene vi brinete! Sigurna sam da možete biti vrlo seksi u ulozi nekog ljubaznog doktora.“

„Vi ste stvarno bolesni!“

„Čijom greškom, šta mislite? A sad ozbiljno, Tome, popustite ponekad dizgine. Budite manje brižni. Pustite da vam život čini dobro umesto da vas uvek plaši.“

Hm... Evo je opet, zamišlja da je Paulo Koeljo...

Ona izađe iz kola i videh kako se penje drvenim stepenicama koje vode u restoran. U pripijenim farmerkama i strukiranoj kožnoj jakni, sa srebrnkastom *bjuti kejs* tašnom, imala je hod kaubojke koji se dobro slagao s dekorom. Platih Pablu gorivo i sustigoh je na stepeništu:

„Dajte mi ključeve da zaključam.“

„Sve je u redu, Tome! Opustite se. Prestanite svuda oko sebe da vidite samo opasnosti. Ponudili ste mi tortilje i punjene paprike, onda pokušajte da mi ih što bolje opišete!“

Osećao sam da nemam snage da je odbijem, pa odlučih da je pratim u taj *salun*, gde bismo mogli, kako sam verovao, ugodno da provedemo koji trenutak. Ali na to bismo mogli da računamo samo ako bi sve prošlo bez nevolja, koje su se kao za inat obrušavale na nas od početka ovog neverovatnog putovanja.

„Ko... Kola...“ započe Bili, dok smo se smeštali na terasi, da degustiramo palačinke od kukuruznog brašna.

„Molim?“

„Nisu više tamo“, rastuži se ona, pokazujući mesto gde smo ih ostavili na parkingu.

Besno izađoh iz krčme, a da nisam progutao ni zalogaj.

„Prestanite svuda oko sebe da vidite samo opasnost, ha! Popustite dizgine, ha! Baš ste me dobro posavetovali? Bio sam siguran da ćemo ovako završiti! Još smo ih častili i punim rezervoarom!“

Ona me tužno pogleda, ali to potraja samo koju sekundu, a onda se vrati uobičajenom sarkazmu:

„Pa dobro, ako ste bili sigurni da će nam kola biti ukradena, zašto se niste vratili da ih zaključate? Na kraju krajeva, oboje smo krivi!“

Ponovo sam se jedva uzdržao da je ne zadavim. Ovog puta nismo više imali ni kola ni prtljag. Pala je noć i počelo je da biva hladno.

Rančo Santa Fe

Šerifova kancelarija

„Narednica Alvarez... Je li ona s vama?“

„Šta želite da kažete?“, upita Milo, pružajući policajcu vozačku dozvolu i polisu osiguranja za *bugatija*.

Pomoćnik šerifa oseti se nelagodno pa pojasni pitanje, pokazujući na Karolinu siluetu iza stakla, koja je popunjavala papire sa sekretaricom

„Vaša drugarica, tamo, Karol, je li vam drugarica prijateljica ili samo drugarica?“

„Zašto, imate li nameru da je pozovete na večeru?“

„Tačno je da bih to mnogo voleo, naravno, ako je slobodna. Ona je neobično...“

Pažljivo je birao reči, da se ne izleti, ali odjednom postade svestan svoje nespretnosti i odluči da ne završi rečenicu.

„Preuzmite odgovornost, stari moj“, posavetova ga Milo. „Okušajte sreću! Čekajte, bolje ćete proći ako ja prvo kažem nešto povoljno za vas.“

Pomoćnik šerifa oseti se kao oparen, brzo proveri papire za vozilo i pruži Milu ključeve *bugatija*.

„Možete da ga preuzmete: sve je ispravno, ali od sada izbegavajte da pozajmljujete kola svakome.“

„Nije to bio bilo ko: bio je to moj najbolji prijatelj.“

„Pa dobro, možda biste morali bolje da birate prijatelje.“

Milo htede da odgovori nešto neprijatno, ali im se Karol pridruži u kancelariji.

„Kada ste ih zaustavili, šerife, jeste li sigurni da je vozila žena?“

„Verujte mi, narednice, umem da prepoznam ženu.“

„A muškarac na mestu suvozača, je li to bio on?“ upita ona, mašući romanom na kojem je bila Tomova fotografija.

„Istinu govoreći, nisam obratio pažnju na vašeg prijatelja. Više sam se bavio plavušom o kojoj sam vam govorio. Inače, prava smaračica.“

Milo oceni da gubi vreme i zatraži da preuzme svoje papire.

Šerif mu ih vrati i usudi se da postavi pitanje koje mu je gorelo na usnama.

„Tetovaže na vašoj mišici... Mara salvatruča, zar ne? Čitao sam o tome na internetu. Mislio sam da niko nikada ne može živ da izađe iz te bande.“

„Ne treba verovati svemu na internetu“, dade mu savet Milo izlazeći iz prostorije.

Na parkingu se posveti detaljnom pregledu *bugatija*. Vozilo je bilo u dobrom stanju. To što je u njemu bilo goriva, a prtljag ostao u gepeku, svedočilo je da su *lopovi* pobešli u žurbi. On otvori torbe i u njima pronade žensku odeću i kozmetiku. U kaseti napipa autokartu i časopis.

„Onda?“ upita Karol dok mu je prilazila. „Jesi li pronašao nešto?“

„Možda...“ odgovori on i pokaza joj pravac puta ucrtan na karti. „Uzgred, je li te onaj jazavac pozvao na večeru?“

„Tražio mi je broj telefona i predložio da izađemo neko veče. Zašto ti to smeta?“

„Nimalo. Na kraju krajeva, nije izmislio rupe na siru, zar ne?“

Ona htede da mu odgovori da će to tek videti, kad...

„Hej, jesi li video ovo?“ povika ona i pokaza mu fotografije Aurore i Rafaela Barosa na rajskoj plaži.

Milo pokaza na krstić, koji je markerom bio ucrtan na karti, i predloži svojoj prijateljici iz detinjstva:

„Šta kažeš na jedan mali vikend u lepom hotelu na Meksičkoj obali?“

Meksiko

Benzinska pumpa El Zakatal

Bili je milovala kratki svileni čipkasti kombinezon:

„Ako ovako nešto ponudiš svojoj prijateljici, ona će ti raditi ono što nikada nije. To su veštine za koje i ne znaš da postoje, toliko su pokvarene...“

Pablo razrogači oči. Bili je već deset minuta pokušavala da trampni sadržaj svoje *bjuti kejs* tašne za skuter mladog radnika na pumpi.

„A ovo je *nec plus ultra*“, izjavi ona, dok je iz torbe vadila flašicu s kristalnim poklopcem, čije su ivice blistale poput dijamanta.

Ona izvadi čep bočice i namesti zagonetni izraz na licu, kao mađioničar u napetom trenutku tačke.

„Udahni...“ reče ona, prinoseći eliksir pod nos mladom čoveku. „Osećaš li taj sjajni i zavodljivi miris? Ta izazovna i zavodljiva isparenja? Prepusti se da te preplave eterična ulja ljubičice, mogranja, ružičastog bibera i jasmína...“

„Prestanite da davite tog dečaka!“ zamolih je. „Navući ćete nam nevolje na vrat.“

Ali Pablo kao da je tražio da bude hipnotisan i, na njegovo veliko zadovoljstvo, Bili nastavi svoju tiradu:

„Prepusti se zanosu ovih muzičkih nota, frezija i cveća *ylang-ylang*...“

Pridoh skuteru, sav sumnjičav. Bio je to starinski bicikl s motorom, imitacija italijanske *vespe*, koju je verovatno neki lokalni proizvođač prodavao po Meksiku sedamdesetih godina prošlog veka. Prefarban je već nekoliko puta, a ram je bio dodatno prekriven mnoštvom nalepnica. Jedna od njih nosila je natpis: *Svetsko prvenstvo u fudbalu, Meksiko 1986...*

Bili je iza mojih leđa nastavljala svoj performans:

„Veruj mi, Pablito, kada neka žena stavi ovaj parfem, prodire u zavodnički vrt ispunjen senzualnim mirisima, koji je pretvaraju u divlju i neustrašivu tigricu žednu krvi...“

„Dobro, prestanite s tim cirkusom!“ podviknuh. „U svakom slučaju, dvoje nikada neće moći da sedne na ovaj skuter.“

„Hajde, hajde, pa nisam toliko teška“, okrenu se ona, ostavljajući Pabla pred koncentrisanom ženskom magijom koju je širila Aurorina *bjuti kejs*,

„Osim toga, previše je opasno. Pada noć, putevi su loši, načičkani rupama i džombama...“

„*Trato hecho?*“, upita Pablo koji nam se pridruži.

Bili ga obradova:

„To je dobar dil. Veruj mi, tvoja devojka će te obožavati!“, obeća mu ona i dočepa se njegovog malog svežnja ključeva. Ja odmahnuh glavom:

„To je smešno! Ova spravica će nas izdati posle dvadeset kilometara. Kaiš je verovatno istrošen i sad je kao kanap i...“ „Tome!“ „Šta?“

„Na ovakvim skuterima ne postoji kaiš, već se za prenos koristi lanac. Prestanite da izigravate muškarčinu kad ne znate ništa o mehanici.“

„Možda ova spravica nije paljena poslednjih dvadeset godina“, rekoh dok sam okretao ključ.

Motor se zakašlja dva-tri puta, a onda s naporom počeo da bruji. Bili sede iza mene, stavi mi ruke oko struka i nasloni glavu na moje rame.

Skuter krenu, pucajući iz auspuha kao petarde za Novu godinu.

20.

Grad anđela

Ne računaju se udarci koje zadajemo, već oni koje primamo i trpimo kako bismo išli napred.

Rendi Pauš

Kabo San Lukas
Hotel Kapija raja
Apartman br. 12

Jutarnja svetlost probijala se kroz zavese. Bili otvori jedno oko, zevnu i lenjo se protegnu. Digitalni brojčanik budilnika pokazivao je da je prošlo devet sati. Ona se vrati na svoj dušek. Na nekoliko metara od nje, na odvojenom krevetu, Tom je ležao sklupčan, utonuo u dubok san. Umorni i iznemogli od puta, stigli su u toku noći do hotela. Pošto je stari Pablov skuter ispustio dušu na desetak kilometara od odredišta, morali su da svoje putešestvije završe peške, pogađajući imena ptica tokom dugog marša koji ih je delio od mesta odmora.

U kratkim pantalonama i majici na bretele, Bili skoči na parket i vučjim korakom uputi se ka kauču. Pored dva *kvin sajk* kreveta, apartman je imao i kamin na sredini sobe i prostrani salon, čiji je nameštaj bio mešavina tradicionalnog meksičkog stila i tehnoloških štosova: ravni ekrani, raznorazni gadžeti, bežični internet... Drhteći, Bili zgrabi Tomovu bluzu i obmota je oko sebe kao ogrtač, a onda izađe kroz francuski prozor.

Čim je kročila napolje, ostade bez daha. Sinoć, kada su legli, bili su na ivici nerava i previše iscrpeni da bi mogli da uživaju u prizoru. Ali jutros... Bili se uputi na terasu okupanu suncem. Gledano odavde, isticala se punta poluostrva Kalifornija de Baha, odnosno Donje Kalifornije, tog čarobnog mesta gde se Tihi okean spaja sa Kortosovim morem. Da li je ikada mogla i da zamisli neki tako zavodljiv pejzaž? Ne, ne koliko se sećala. S osmehom na usnama i žarom u očima, osloni se laktovima na ogradu. S planinama u pozadini, stotinak kućica bilo je skladno poredano duž plaže sitnog peska, koju je zapljuskivalo more boje safira. Naziv hotela *La puerta del Paraíso* obećavao je kapiju koja vodi u raj. Teško bi bilo reći da je to daleko od istine...

Ona primače oko teleskopu, koji se nalazio na tronožnom stativu, namenjen budućim astronomima, ali umesto da gleda nebo ili planine, usmeri durbin na hotelske bazene. Bili su ogromni, preivali se u tri nivoa, spuštali do plaže i izgledalo je kao da se mešaju s morem.

U sredini svakog nalazilo se malo ekskluzivno ostrvce rezervisano za *lepe ljude*, koji du tu započinjali svoj dan hvatanjem bronzane boje pod palapama* s krovovima od suvog lišća.

Bili je bila sva ushićena dok je netremice gledala kroz durbin:

Tip sa stetson šeširom, tamo, zaboga, reklo bi se da je to Bono! A krupna plavuša s decom jako liči na Klaudiju Šifer! A brineta razbijač, tetovirana od glave do pete, s pundom u obliku glavice kupusa, moj bože, pa to je...

Zabavljala se tako nekoliko minuta, sve dok je nalet svežeg vetra ne natera da se skupi na fotelji od trske. Dok je trljala leđa da se zagreje, napipa nešto u unutrašnjem džepu bluze. Bio je to Tomov novčanik. Neki stari model, vrlo debeo, ispucale kože i izlizanih i povijenih ivica. Radoznala, otvori ga bez previše skrupula. Bio je naduven od velikog broja novčanica koje je dobio za sliku. Ali nju nije zanimalo novac. Pronađe Aurorinu fotografiju, zaključi da je stara, okrenu je i otkri ženski rukopis:

Ljubavi ti si za mene nož koji ću zariti u sebe

o

Da, citat koji je pijanistkinja verovatno odnekud prepisala. Egoistična varka, vrlo mučna i vrlo bolna da bi predstavljala romantičnu gotsku igru.

Bili vrati fotografiju u novčanik i počeo da pregleda ostatak sadržaja. Bio je oskudan: kreditne kartice, pasoš, dve tablete ibuprofena. I to je bilo sve. Pa odakle je onda poticala ta nadutost ako nije od novčanica? Ona pažljivije pretrese novčanik i otkri duplu postavu zašivenu debelim koncem.

Iznenadena, skide ukosnicu s kopčom, koja joj je pridržavala kosu, i malim brošem počeo da rašiva. Onda protrese džepčić i neki blistavi metalni predmet pade na njen dlan.

Bila je to čaura metka. Srce joj se naglo ubrza. Pošto je shvatila da je upravo narušila jednu tajnu, požuri da čauru ponovo stavi u duplu postavu. Tad oseti da tu ima još nečega. Bio je to neki stari požuteli i pomalo mutan polaroid. Na fotografiji se video mladi par kako se grli ispred žičane ograde i stuba ukopanog u beton. Ona bez ikakve teškoće prepozna Toma i proceni da tada nije imao ni dvadeset godina. Devojka pored njega bila je još mlađa, nije mogla imati više od sedamnaest-osamnaest godina. Bila je lepa, južnoameričkog porekla, visoka i nežna, divnih bistrih očiju koje su prosto prodirale sa slike, uprkos lošem kvalitetu. Sudeći po njenoj pozi, moglo se naslutiti da je ona sama napravila snimak tako što je držala aparat jednom rukom.

„Hej, ne ustručavajte se!“

Bili se trže i ispusti fotografiju. Okrenu se i...

Hotel Kapija raja

Apartment br. 24

„Hej, ne ustručavaj se!“, povika neki glas.

Dok je Milo kroz teleskop detaljno proučavao fizičke kvalitete dve polugole vile koje su se sunčale na ivici bazena, Karol banu na terasu. On se trže i okrenu se ka svojoj prijateljici, koja ga je strogo odmerila:

„To je postavljeno da se posmatraju Kasiopeja i Orion, a ne da pariš oči!“

„Možda se i one zovu Kasiopeja i Orion“, primeti on, pokazujući bradom na dve zavodnice.

„Baš si duhovit...“

„Slušaj, Karol, nisi mi žena, a još manje majka! Pre svega, kako si ušla u moju sobu?“

„Ja sam žaca, stari moj! Ako misliš da obična hotelska vrata predstavljaju problem...“ reče ona i baci platnenu torbu na jednu od trščanih stolica.

„Ja to zovem narušavanjem privatnosti!“

„Pa dobro, zovi policiju.“

„Baš si duhovita!“

Zbunjen, sleže ramenima i promeni temu: „Upravo sam proverio na recepciji. Tom je stigao u hotel sa svojom takozvanom prijateljicom.“

„Znam, već sam sprovela istragu: apartman br. 12, dva odvojena kreveta.“ „I to te smiruje, ta dva odvojena kreveta?“ Ona uzdahnu:

„Kad se ti nečega dohvatiš, strašno si dosadan...“

„A Aurora? Jesi li i nju podvrgla istrazi?“

„Naravno!“, reče i približi se teleskopu da ga usmeri ka obali.

Nekoliko sekundi pažljivo je osmatrala široko prostranstvo plaže sa sitnim peskom, do koga su povremeno dopirali prozirni talasi.

„I ako su moja saznanja tačna, Aurora bi u ovom trenutku trebalo da se nalazi... baš ovde.“

Ona namesti durbin u položaj koji je omogućavao Milu da baci pogled.

Pored obale, odevena u seksi kupaći kombinezon, lepa Aurora vozila je vodeni skuter s Rafaelom Barosom.

„Nije loš ovaj tip, zar ne?“, upita Karol, dok je zauzimala mesto za posmatranje.

„Dobar, a? Misliš, a?“

„Dobro, teško je zaključiti! Jesi li mu video četvrtasta ramena i atletski torzo? Momak ima facu glumca i pleća grčkog boga!“

„Dobro, hajde, u redu!“, prekori je Milo i odgurnu je da ponovo preuzme kontrolu nad teleskopom. „Mislio sam da je to napravljeno za posmatranje Orionu i Kasiopeje...“

Njoj se ote osmeh dok je on tražio novu žrtvu za vrebaje.

„Brineta, potpuno preplanula, s veštačkim grudima, rokerskom frizurom, to je...“

„Da, to je ona!“, prekide ga Karol. „Kada budeš završio s tom svojom zabavom, hoćeš li mi reći kako ćemo uopšte platiti hotelski račun?“

„Nemam ni najblažu predstavu“, priznade Milo tužno.

On se odvoji od svoje igračke, podiže sportsku torbu sa stolice i sede naspram Karol.

„Ova stvarčica je teška čitavu tonu. Šta je unutra?“

„To je nešto što sam ponela Tomu.“

On protrlja oči i zamoli je da mu objasni.

„Juče ujutro, pre nego što sam došla kod tebe, svratila sam do njegove kuće. Htela sam da se uvučem u kuću i vidim ima li nekih tragova. Popela sam se u njegovu sobu i zamisli: Šagalova slika je nestala!“

„Sranje...“

„A jesi li znao da se iza slike nalazi čelični sef?“ „Ne.“

Milu se za trenutak povraća nada. Možda je Tom imao skriveni štek koji bi im omogućio da nadoknade deo dugova.

„Bila sam zaintrigirana i nisam mogla da odolim a da ne pokušam neke kombinacije...“

„I uspela si da otvoriš kasu“, nagađao je on.

„Da, šifra 07071994.“

„Kako si došla do toga?“, naruga se on. „Božansko nadahnuće?“ Ignorisa je njegov sarkazam.

„To je jednostavno datum njegovog dvadesetog rođendana: 7. jul 1994. godina.“

Pri ovom prisećanju, Milovo lice se smrknu i on poluglasno progundao: „U to vreme nisam bio s vama, zar ne?“

„Ne... bio si u zatvoru.“

Jedan anđeo prođe i ispuca nekoliko strelica tuge u Milovo srce. Fantomi i demoni još su bili tu, spremni da ponovo izađu na površinu čim spusti gard. U glavi počеше da mu se smenjuju kontrastne slike: ove iz luksuznog hotela i one odvratne, iz zatvora. Raj bogatih i pakao siromašnih...

Pre petnaest godina, proveo je devet meseci u muškom popravnom domu Čino. Bilo je to jedno dugo putovanje kroz tamu. Bolno pročišćenje koje je obeležilo kraj njegovih strašnih godina. Od tada uprkos svim naporima koje je činio da postane novi čovek, život je za njega bio klizav i nestabilan teren, spreman da mu se izmakne pri svakom koraku, a njegova prošlost bomba sa izvađenim osiguračem, kadra da mu u svakom trenutku eksplodira u lice.

On zatrepta očima nekoliko puta, kako se ne bi prepustio uspomenu za koje je znao da su pogubne.

„Dobro, šta je bilo u tom sefu?“ upita on bezbojnim glasom.

„Moj poklon za njegov dvadeseti rođendan.“

„Mogu li da ga vidim?“

Ona klimnu glavom.

Milo podiže torbu, stavi je na sto i otvori bravu.

Apartman br. 12

„Zašto kopate po mojim stvarima?“ povikah i istrgeh novčanik iz Bilinih ruku.

„Ne, nemojte da se uzbuđujete!“

Teško sam izronio iz polukomatoznog stanja. Usta su mi bila kao od kartona, osećao sam umor po celom telu, članak me je užasno bolelo i imao sam neprijatan osećaj kao da sam noć proveo u mašini za pranje veša.

„Mrzim njuškala! Vi stvarno imate sve mane ovoga sveta!“

„Da, da, a čija je to greška?“

„Privatni život je važna stvar! Znam da nikada niste otvorili nijednu knjigu, ali kad to budete učinili, bacite pogled na Solženjicina. On je napisao nešto što je vrlo tačno: Nаша sloboda počiva na tome što drugi ne poznaju naše živote.“

„Pa dobro, tačno, htela sam da uspostavam ravnotežu“, branila se ona.

„Kakvu ravnotežu?“

„Vi znate sve o mom životu... Normalno je da sam pomalo radoznala da saznam više o vašem, zar ne?“

„Ne, to nije normalno! Uostalom, ništa nije normalno. Vi uopšte niste morali da napuštate vaš svet iz mašte, a ja ne bih morao da vas pratim na ovom putovanju.“

„Vi ste jutros baš lepo raspoloženi!“

Da li ja to sanjam... Da li ona to upućuje prekore meni!

„Slušajte, možda imate veštinu da svaku situaciju preokrenete u vašu korist, ali to sa mnom ne ide.“

„Ko je ova devojka?“, upita pokazujući na polaroid.

„To je moja strina! Da li vam se sviđa odgovor?“

„Ne, to zaista ne može da prođe kao duhovit odgovor. Čak i u vašim knjigama ne biste se usudili na tako nešto.“

Kakva drskost!

„To je Karol, prijateljica iz detinjstva.“

„A zašto tu fotografiju čuvate zašivenu u novčaniku kao relikviju?“ Uputih joj mrk pogled pun prezira.

„Oh, sranje“, prasnu ona odlazeći s terase. „Uostalom, baš me briga za tu vašu Karol!“

Uzeh u ruku požutelu fotografiju u belom okviru i zagledah se u nju. pre mnogo godina ušio sam je u postavu novčanika i nikad je više nisam pogledao.

Uspomene počеше polako da izbijaju na površinu. U glavi mi se uskomeša i vratih se šesnaest godina unazad. Karol mi je bila u naručju i molila me:

„Stani! Ne pomeraj se, Tome! Ptičica!“

Klik, bzzzzzzzzzz. Učini mi se kao da opet čujem ono karakteristično brujanje fotoaparata.

Htedoh da u letu zgrabim snimak, ali ona se pobuni:

„Hej! Pazi! Ne stavljaj prste na to, pusti neka se osuši!“

Ponovo je videh kako trčkara oko mene dok sam mahao polaroidom da ubrzam sušenje.

„Daj da vidim! Daj da vidim!“

Nastupiše tri pomalo magična minuta iščekivanja, a za to vreme se ona naslonila na moje rame i nestrpljivo vrebala pojavljivanje fotografije. Počela je da se smeje kao luda kad je videla konačan rezultat!

Bili stavi poslužavnik od doručka na sto od tikovine.

„Okej“, prihvati ona, „ne bih smela da zabadam nos u vaše stvari. Saglasna sam s tim vašim Solženjištiovom: svako ima pravo na svoje tajne.“

Ja sam se smirio, a ona se utišala. Nasu mi šoljicu kafe; ja njoj maslacem namazah krišku hleba.

„Šta se dogodilo tog dana?“, upita ipak ona posle nekoliko trenutaka.

Ali u njenom glasu više nije bilo volje za ispitivanjem niti neprijatne radoznalosti. Možda je jednostavno osetila da, uprkos prividnom otporu, bez sumnje imam potrebu da joj poverim tu epizodu iz svog života.

„Bio je moj rođendan“, započeh. „Dan kada sam napunio dvadeset godina...“

Los Angeles

Četvrt Makatur Park

7. jul 1994.

Toga leta vrućina je bila nepodnošljiva. Sve je uništavala, a u gradu je kipelo kao u loncu. Sunce je deformisalo asfalt košarkaškog terena, ali to nije sprečilo desetak momaka, razgoličenih do pojasa, da izigravaju Medžik Džonsona i igraju basket.

„Hej, Mister Frik! Dođi da nam pokažeš šta znaš.“

Uopšte ne reagujem. Uostalom, nisam ih ni čuo. Pustio sam do daske ton mog kasetofona. Udaranje ritmova i jaki basovi dovoljni su da nadjačaju njihove psovke. Idući duž žičane ograde, dođoh do početka parkinga, gde je jedno usamljeno drvo s nešto preostalog lišća pružalo malo hlada. Nije to bila neka klimatizovana biblioteka, ali barem sam mogao da čitam. Sedam na suhu travu i naslanjam leđa na stablo drveta.

Zakupljen muzikom, potpuno sam u svojoj čauri. Gledam na sat: 13 sati. Imam još jedno pola sata do autobusa kojim idem na Venis Bič, gde prodajem sladoled na šetalištu. Trebalo bi da pročitam nekoliko strana sa spiska starih knjiga koje mi je preporučila gospođica Miler, mlada, briljantna i buntovna profesorka književnosti na faksu, koja me je prilično gotivila. U torbi su mi bili Šekspirov *Kralj Lir*, *Kuga Albera Kamija*, *Ispod vulkana* Malkoma Laurija i hiljadu osamsto strana *Poverljivo iz L. A.* Džejsma Elroja.

Na mom vokmenu setne reči s poslednjeg albuma REM. I mnogo repa. To su zlatne godine Zapadne obale: fluidni Dr Dre, Snoop Dogi Dog s gangsta fankom i Tupakov gnev. U isto vreme i mrzim i volim ovu muziku. Tačno je da u većini slučajeva reči nisu bogzna šta: odbrana marihuane, vređanje policije, ogoljeni seks, pohvale zakonu o oružju i starim automobilima. Ali barem govore o našoj svakodnevi i svemu što nas okružuje: o ulici, getu, beznađu, ratu uličnih bandi, brutalnosti policije i devojkama koje ostaju trudne u petnaestoj godini i porađaju se po školskim klozetima. Droga je prisutna svuda, posebno u pesmama, kao i u gradu, i objašnjava sve: moć, lovu, nasilje i smrt. Osim toga, reperi stvaraju lažni utisak da žive kao i mi: da se okupljaju ispred zgrada, razmenjuju vatru s policajcima, završavaju u zatvoru ili bolnici, odakle nije nimalo jednostavno izaći na ulicu.

Izdaleka vidim Karol kako dolazi. Nosi haljinu od svetle tkanine, koja joj blago ističe figuru. Ipak, to baš i nije njen stil. Najveći deo vremena, kao i mnoge devojke iz kvarta, prikriva svoju ženstvenost širokom odećom, obično duksom s kapuljačom, džemperima XXL veličine ili košarkaškim šortsevima tri broja većim. Nosi veliku sportsku torbu, prolazi pored onih junačina na terenu, neosetljiva na njihova peckanja i neukusne primedbe, i pridružuje mi se na mom ostrvcu ubogog zelenila.

„Zdravo, Tome.“

„Zdravo“, rekoh i skidoh slušalice. „Šta to slušaš?“

Poznajemo se već deset godina. Osim Mila, ona mi je jedina prijateljica. Jedina osoba (izuzimajući gospođicu Miler) s kojom zaista razgovaram. Odnos koji nas povezuje je jedinstven. Jači je nego da mi je Karol sestra. Jači nego da je moja mala prijateljica. To je nešto drugo, čemu teško mogu da dam pravo ime.

Dugo se poznajemo, ali od pre četiri godine nešto se promenilo. Jednoga dana otkrio sam da u stanu koji se nalazi deset metara od moje sobe vlada pakao i užas. Da je devojka koju ujutro srećem na stepeništu već mrtva iznutra. Da nekih večeri, s obzirom na stanje stvari, strašno pati. Da joj neko isisava krv, život, sokove.

Nisam znao šta da radim i kako da joj pomognem. Bio sam usamljen. Imao sam tada šesnaest godina, bez novca, bez bande, bez oružja, bez mišićne mase. Samo mozak i volja, ali to nikad nije dovoljno za suprotstavljanje poniženju.

Dakle, učinio sam koliko sam mogao, poštujući ono što je ona od mene tražila. Nisam nikoga alarmirao i počeo sam za nju da izmišljam priču. Priču bez kraja, koja je pratila životni put Dilajle, adolescentkinje koja je ličila na nju, kao što dve kapi vode liče, i Rafaela, anđela čuvara koji bdi nad njom još od njenog detinjstva.

Tokom dve godine, viđao sam Karol skoro svakodnevno i svaki novi dan nestrpljivo je čekala da u mojoj priči doživi nešto novo. Govorila je da joj to služi kao oružje za suočavanje sa izazovima života. Da je moji likovi i njihove avanture uvode u imaginarni svet koji joj olakšava stvarnost.

Stalno okrivljujući sebe što ne mogu da pomognem Karol i na drugi način, provodio sam sve više i više vremena izmišljajući Dilajline avanture. Najveći deo svog slobodnog vremena posvetio sam stvaranju sveta u tehnici sinemaskopa, tajnovitog i romantičnog Los Anđelesa. Tražio sam dokumente, dela o mitologiji, proždirao stare knjige o magiji. U tome sam provodio noći i neprekidno oživljavao mnoge likove koji će se suprotstaviti snagama mraka i patnje.

Tokom nekoliko meseci, moja priča se toliko proširila da je s nadrealne priče prešla na uvod u istinsku sagu. Uneo sam u tu fikciju celo svoje srce, sve najbolje što sam imao u sebi, i ne sluteći pritom da će me ona kroz petnaest godina učiniti slavnim i da će je čitati milioni.

Eto zašto sada skoro da i ne dajem intervju, eto zašto, koliko god je moguće, izbegavam novinare. Zato što je nastanak *Trilogije o anđelima* tajna koju sam delio sa još samo jednom osobom na svetu.

„Onda, šta slušaš?“

Karol je tada imala sedamnaest godina. Nasmešila se: bila je lepa, opet puna života, snage i planova. I znam da misli da je sve to zahvaljujući meni.

„Prinsovu pesmu u izvođenju Šinejd O'Konor, jesi li je čula?“

„Ti se šališ! Svi znaju *Nothing compares 2 U!*“ Stoji ispred mene. Njena dugačka silueta ističe se pod julskim nebom.

„Hoćeš da idemo da gledamo *Foresta Gampa* u Sinerami? Pojavio se juče. Izgleda da nije loš...“

„Pa...“ rekoh bez entuzijazma.

„Možemo da iznajmimo *Beskrajni dan* u video-klubu ili da na VHS-u gledamo *Dosije X?*“

„Ne mogu, Karol, radim po podne.“

„Onda...“ započe ona.

Sva tajanstvena, poče da pretura po sportskoj torbi i izvuče konzervu koka-kole i promućka je da postane penušava kao da je šampanjac.

„Treba da proslavimo tvoj rođendan odmah.“

Pre nego što sam izgovorio ijednu reč u znak protesta, ona povuče jezičak i žestoko me popraska po grudima i licu.

„Prestani! Ti si lud! Šta ti je?“

„Nema veze, to je *lajt* kola, lako se pere, ha-ha!“

„To ti kažeš!“

Ja se brišem, praveći se da sam ljut. Pravo je zadovoljstvo videti je kako se smeje dobro raspoložena.

„Kako ne puniš svaki dan dvadeset godina, smatram da treba da ti poklonim nešto posebno“, izjavi ona pomalo svečano.

Ponovo se nagine nad svoju torbu i pruža mi ogroman paket. Na prvi pogled vidim da je poklon brižljivo upakovan i da potiče iz prave radnje. Uzimam ga u ruke i konstatujem da je težak koliko i ona; pomalo sam zbunjen. Znam da ni Karol, kao i ja, nema ni prebijene pare. Radi neke sitne poslove, ali to malo sklanja u stranu i čuva za studije.

„Pa pobogu, otvori, idiote! Prestani da ga samo muljaš po rukama!“

U kartonskoj kutiji nalazi se vrlo neobična stvar. Neka vrsta svetog grala za škrabalo kao što sam ja. Nešto bolje nego nalivpero Čarlsa Dikensa ili Hemingvejeva *rojal* pisaća mašina. Bio je to *pauer buk 540c*, sam vrh prenosnih računara. Već dva meseca, svaki put kada prođem pored izloga *Kompjuterskog kluba*, ne mogu da odolim - moram da se zaustavim i da mu se divim. Znam napamet karakteristike: procesor fantastičnih 33 Mhz, hard-disk 500 Mo, LCD monitor u boji s aktivnom matricom, integrisani modem, baterije koje omogućuju tri i po sata rada, prva mašina s trakpadom. Jedinствена alatka za rad, teška samo malo više od tri kilograma, a cena samo... 5.000 dolara!

„Ti ne možeš ovo da mi pokloniš“, rekoh.

„Verujem da mogu.“

Uzbuđen sam; i ona takođe. Oči joj blistaju, a nema sumnje da je to slučaj i s mojima.

„To nije poklon, Tome, to je dužnost.“

„Ne razumem...“

„Želim da jednog dana napišeš priču o Dilajli, recimo *Društvo anđela*. Želim da ta priča učini dobro i drugima, a ne samo meni.“

„Pa mogu da je napišem i na papiru, hemijskom olovkom!“

„Možda, ali kad primiš ovaj poklon, to je onda i obaveza koju preuzimaš. Obaveza prema meni.“

Ne znam šta da odgovorim.

„Gde si našla novac za ovo, Karol?“

„Ne tiče te se: snašla sam se.“

Zatim nastupa nekoliko sekundi kada niko ništa ne govori. Imam želju da je stegnem u naručje, možda čak i da je zagrlim, možda da joj kažem da je volim. Ali ni ona ni ja nismo spremni za to. Onda joj jednostavno obećavam da ću jednog dana napisati tu priču za nju.

Da bi odagnala naše emocije, iskopava poslednji predmet iz svoje velike torbe: stari Polaroidov foto-aparat koji pripada Crnoj Mami. Hvata me za struk, podiže aparat vrhovima prstiju, zauzima pozu i moli me:

„Stani! Ne mrđaj više, Tome! Ptičica!“

Hotel Kapija raja

Apartman br. 12

„Vau... ta Karol... baš neobična devojka...“ promrmlja Bili kad sam dovršio pripovedanje.

Imala je u pogledu mnogo nežnosti i ljudskosti, pomalo je izgledalo kao da me prvi put vidi.

„Šta ona sada radi?“

„Sada je policajac“, rekoh i srknuh gutljaj kafe koja se ohladila.

„A taj kompjuter?“

„Još ga čuvam, u kućnom sefu. Na njemu sam napisao prve skice *Trilogije o anđelima*. Vidite: održao sam obećanje.“ Ona odbi da me podrži u tom zadovoljstvu:

„Vi ćete ga održati tek kada napišete treći tom. Neke stvari je lako započeti, ali dobijaju pravi smisao tek kada se završe.“

Dok sam hvatao zalet da je zamolim da konačno prestane s tim frazama, neko zalupa na vrata.

Otvorih vrata, ne pazeći, uveren da ću ugledati nekog hotelskog momka ili spremačicu, ali, umesto toga...

Svi smo doživeli tu vrstu iskustva: trenutke koji izgledaju kao da ih je udesio nebeski arhitekta, sposoban da isprede nevidljive niti između bića u stvari i da nam donese baš ono što nam je potrebno u pravom trenutku:

„Dobar dan“, reče mi Karol.

„Zdravo, stari moj“, dobaci mi Milo. „Lepo je videti te ponovo.“

21.

*Amor, tekila i marijači**Bila je lepa kao tuđa žena.*

Pol Moran

Hotelski butik**2 h kasnije**

„Dosta! Prestanite da se ponašate kao dete!“, naredi Bili i povuče me za rukav.

„Zašto želite da me uvedete unutra?“

„Zato što vam je potrebna nova odeća!“

Pošto sam uporno odbijao da uđem, ona me gurnu s leđa i nađoh se u kružnim vratima kroz koja prođoh u luksuzni hol hotelske robne kuće.

„Vi ste bolesni!“, povikah dolazeći sebi.

„Vodite računa o mom zglobu! Ponekad bi se reklo da vam je mozak najobičnija kaša!“

Ona prekrsti ruke u maniru stroge nastavnice:

„Slušajte, obučeni ste kao strašilo, koža vam nije videla sunce već šest meseci, a na osnovu dužine vaše kose moglo bi se pretpostaviti da vam je frizer umro još prošle godine.“

„Pa šta?“

„Pa treba da promenite stil ako hoćete da se svidite nekoj ženi! Hajde, sledite me!“

Nevoljno sam išao za njom, ne baš raspoložen da se izložim šoping seansi. Ogromna sala, kojom je dominirala staklena kupola, u sebi nije imala ničega meksičkog, već je više podsećala na art nuvo dekoraciju otmenih butika u Londonu, Njujorku i Parizu. Na plafonu su visili kristalni lusteri, a na zidu su bile okačene džinovske fotografije, koje su pomalo podsećale na umetničke, a na kojima su bili Bred Pit, Robi Vilijams i Kristijano Ronaldo. Mesto je odisalo narcisoidnošću i uobraženošću.

„Dobro, da počnemo s kozmetikom za negu lica“, odlučio Bili.

Kozmetika za negu lica... Uzdahnuh odmahujući glavom.

Uredno obučene, prodavačice s kozmetičkog odeljenja odavale su utisak da su klonirane. Staviše nam se na raspolaganje, ali Bili, koja se odlično snalazila među parfemima, pomadama i losionima, odbi njihovu uslugu.

„Zapuštena brada i izgled kromanjonca vam uopšte ne stoje“, reče ona odlučno.

Odrekoh se svakog komentara. Tačno je da sam se poslednjih meseci potpuno zapustio.

Ona zgrabi korpu i u nju baci tri tube koje je izabrala.

„Ispiranje, piling, čišćenje“, nabroja ona.

Onda promeni odeljenje i nastavi s primedbama:

„Mnogo mi se sviđaju vaši prijatelji. Vaš drug je neki smešan tip, zar ne? Bio je toliko uzbuđen što vas ponovo vidi... Bilo je dirljivo.“

Upravo smo proveli poslednja dva sata s Karol i Milom. Zbog tog našeg ponovnog susreta, osetio sam toplinu oko srca i činilo mi se da mi se malo podigao moral.

„Mislite li da su poverovali u našu priču?“

„Ne znam“, priznade ona. „Teško je poverovati u neverovatno, zar ne?“

Hotelski bazen

Džimijev bar

Ispod krova od suvog lišća, bar je dominirao nad bazenom, nudio spektakularan pogled na more i neverovatan teren za golf s osamnaest rupa, koji se protezao duž okeana.

„Onda, šta misliš o toj Bili?“, upita Karol.

„Ima noge kojima može da otkopča dugmad na šlicu“, potvrdi Milo dok je na slamčicu ispijao gutljaj koktela serviranog u kokosovom orahu. Ona ga pogleda preneraženo.

„Trebalo bi da mi jednoga dana objasniš zašto sve svodiš na...“

On sleže ramenima, kao dete koje su upravo izgrdili. Ispred njih je barmen žustro mućkao posudu za mešanje pića i u zanosu pripremao *perfekt after ejt*, koji je naručila Karol.

Milo pokuša da nastavi razgovor:

„Dobro, a ti, kakvo je tvoje mišljenje? Nemoj mi reći da si progutali tu priču o liku iz romana, koji je ispao iz knjige?“

„Znam da to može izgledati luckasto, ali mi se mnogo sviđa ta ideja odgovori ona zamišljena.

„Prihvatam da je fizička sličnost zapanjujuća, ali ne verujem ni u bajke o vilama ni u magiju.“

Karol se pokretom glave zahvali konobaru koji je spustio njenu čašu na podmetač. Potom napustiše šank i spustiše se ka bazenima da nađu slobodne ležaljke.

Puna elana, saopšti Milu svoje duboko uverenje:

„Ta knjiga razlikuje se od drugih. Ona pokreće svest čitalaca, ukazujući im na pogrešne poteze, ali isto tako i na potencijale, čije postojanje čak nisu ni naslućivali. Ta priča mi je jednom spasla život i zauvek promenila putanju naših života tako što nam je omogućila da sve troje napustimo grad.“

„Karol?“

„Molim?“

„Ta devojka, koja se izdaje za Bili, obična je spletkasičica, to je sve. Cura koja koristi Tomovu slabost i pokušava da ga očerupa.“

„Kako misliš da ga očerupa?“, povika ona.

„Tvojom greškom nije mu ostalo ni prebijene pare!“

„Prestani da budeš zla! Zar veruješ da je meni lako da živim s tom odgovornošću? Nikada neću moći sebi da oprostim što sam napravio to sranje. Na to mislim i danju i noću. Već nedeljama tražim način da se iskupim.“

Ona ustade s ležaljke i dugo zadrža pogled na njemu.

„Mislim da si vrlo smiren za momka koga muči griza savesti, s obzirom na to da lepezom hladiš prste na stopalima, sa sve tim tvojim slamnatim šešikom i koktelom u kokosovom orahu.“

Ona mu okrenu leđa i udalji se ka plaži.

„Nisi fer!“

On skoči s ležaljke i potrča za njom u pokušaju da je zadrži. „Sačekaj me!“

Dok je trčao, okliznu se i pade licem u mulj. *Sranje...*

Hotelski butik

„Evo šta nam treba: hidratantni sapun od kozjeg mleka. Takođe i taj gel da vam uradim piling.“

Bili je nastavljala s kupovinom i obasipala me preporukama i kozmetičkim savetima.

„Stvarno vam preporučujem kremu protiv bora. Ulazite u kritično doba za muškarce. Do sada vas je debljina vašeg epiderma štitila od vremena, ali je sada s tim gotovo: vaše bore počinju da bivaju sve dublje. I, molim vas, ne budite toliko naivni da verujete ženama koje tvrde da zbog toga delujete šarmantnije!“

Kako je već uzela zalet, nisam stigao ni da joj odgovorim. Bila je sama sebi dovoljna:

„Osim toga, imate kolutove ispod očiju. S tim vašim podbratkom i podočnjacima, reklo bi se da se vraćate sa žurke koja je trajala tri dana. Zna li da treba spavati barem tri sata noću da se olakša drenaža?“

„Stvarno se ne može reći da ste mi u poslednja dva dana ostavili vremena za to...“

„Ah, eto, i to je moja greška! I hop, evo ga i serum s kolagenom. Tuba preparata za samopotamnjivanje da se dobije lokalni ten. Da sam na vašem mestu, išla bih malo i u spa centar. Imaju hajtek mašine za skidanje tih nesrećnih jastučića. Zar ne? Šta mislite o tome? Onda bi trebalo da uradite i manikir, imate nokte kočijaša.“

„Zna li vi šta pričate, kakvi crni nokti?“

Iznenada, prilikom obilaska odeljenja, dok smo ulazili u zonu parfimerije, zamalo se sudarih s fotografijom Rafaela Barosa u prirodnoj veličini. Sa osmehom za reklamu paste za zube, golih grudi, širokih ramena, pogleda punog žara i brade u stilu Džejmisa Blanta, lepi Apol bio je promoter slavne luksuzne firme, koja ga je izabrala da bude zaštitni znak novog parfema *Neukrotivi*.

Bili me pusti da se oporavim od šoka, a zatim pokuša da me ohrabriti

„Sigurna sam da su retuširali fotografiju“, pokuša ona da me uteši.

Ali ja nisam znao šta da radim s njenim milosrđem.

„Začepite, molim vas!“

Nije dozvoljavala da me savlada mrzovolja, pa me odvuče dalje i primora da učestvujem u lovu na blago.

„Pogledajte!“, uzviknu ona zaustavivši se ispred jednog izloga. „**Evo** našeg ubojitog oružja, da vaša koža ponovo zablista: maska od avokada“

„Ne dolazi u obzir da se mažem tim sredstvom za pranje suđa!“

„Šta da radim kad imate tamnu boju!“

Čim sam počeo da se ljutim, ona ponovo dodade ulje na vatru:

„Što se tiče nege kose, priznajem da moram da odbacim gel, zato što je za kroćenje vaše čupave metle potrebno nešto jače! Možemo da kupimo šampon s keratinom, ali bih vam radije zakazala kod Đorđa, hotelskog frizera.“

Sva poletna, pređe u odeljenje posvećeno muškarcima.

„Dobro, da pređemo na ozbiljnije stvari.“

Poče natenane da kopa po policama, kao kad kuvar bira sastojke za spremanje nekog prefinjenog jela.

„Da vidimo, daćete mi da probamo ovo, ovo, i... hm... ovo.“

Zgrabih u letu košulju boje fuksije, bledoljubičastu bluzu i satenske pantalone.

„Auh... jeste li sigurni da je ovo za muškarce?“

„Molim vas, nemojte ovde da mi upadate u krizu muškosti! Danas se pravi muškarci oblače prefinjeno. Na primer, ovakvu streč strukiranu košulju poklonila sam Džeku i...“

Ona zastade usred rečenice, pošto je malo kasno shvatila da je upravo napravila glupost.

I zaista, bacih joj odeću u lice i izađoh iz prodavnice bez ikakve rasprave.

Stvarno, te žene... uzdahnuh i uputih se ka pokretnim vratima.

* * *

Stvarno, te žene... uzdahnu Milo.

S tamponom od vate u okrvavljenoj nozdrvi, hodao je zabačene glave vraćajući se iz ambulante, gde mu je hotelski lekar upravo pružio pomoć posle ponižavajućeg pada. Zbog Karol se izvrnuo u bazen s lekovitim blatom i tako završio svoj let ka Orion i Kasiopeji, a pritom je nagazio i na nečiju stražnjicu, a istovremeno, kao neki najgori šmokljan, prosuo svoj koktel u kokosovom orahu na grudi uvaženog gosta hotela.

U ovom trenutku ne mogu nikoga da promašim...

Kad je stigao na terasu trgovačkog centra, on udvostruči oprez: pod je bio klizav, a u prolazu mnogo ljudi.

Nije trenutak da ponovo padam na zemlju, pomisli on, kad neki čovek i/lete kao raketa iz pokretnih vrata i sudari se s njim.

„Možete li da gledate gde idete“, jeknu Milo dok je padao na tlo. „Milo!“ povikah, pomažući mu da ustane. „Tome!“

„Jesi li povređen?“

„Nije ništa ozbiljno, pričaću ti.“

„Gde je Karol?“

„Ona sama sebi stvara nevolje.“

„Da popijemo pivo i nešto pojedemo?“

„Tvoj sam čovek!“

Prozor na moru bio je hotelski restoran za opuštanje. Raspoređen na tri nivoa, nudio je u stilu bifea kulinarske specijalitete iz dvanaest različitih zemalja. Zidovi od opeke bili su ukrašeni slikama lokalnih umetnika: mrtva priroda i portreti u jarkim bojama podsećali su na platna Marije Iskijerdo i Rufina Tamaja. Gosti su mogli da biraju između klimatizovane sale i stolova na otvorenom. Mi se sa uživanjem smestismo napolje i zauzmesmo mesto s čarobnim pogledom na suncem okupani bazen i Kortosovo more.

Milo je bio govorljiv:

„Srećan sam što te vidim takvog, stari moj. Bolje ti je, zar ne? U svakom slučaju, izgledaš bolje nego poslednjih šest meseci. To je zbog ove devojke, reci, a?“

„Istina je da me je ona izvukla iz rupe“, priznadoh.

Cela grupa konobara vrzmala se oko stolova s poslužavnicima punim čaša *kristal* šampanjca, kalifornijskih rolnica s gušćijom džigericom i hrskavih jastoga.

„Nisi morao da nestaneš glavom bez obzira“, prekori me on i zgrabi, dve čaše i tanjir s predjelom.

„Ipak me je taj skok spasao! Osim toga, mislio sam da ste hteli da me smestite u ludnicu!“

„To lečenje depresije bila je greška, priznajem“, reče pomalo postideno. „Bio sam očajan jer nisam znao kako drugačije da ti pomognem, tako da sam se uspaničio i glupo naseo na slatkorečivost one Sofije Šnabel.“

„Dobro, sve je to prošlost, okej?“

Kucnusmo se za našu budućnost, ali sam video da ga nešto muči:

„Razuveri me“, završi on pitanjem.

„Ova žena... ti ne veruješ da je ona *stvarno* Bili, zar ne?“

„Ma koliko izgledalo neverovatno, bojim se da verujem.“

„Ispada da zatvaranje u duševnu bolnicu i nije bila tako loša ideja“, isceri se on i proguta jednog jastoga.

Htedoh da mu odgovorim da će od mene tek dobiti sve što je zaslužio, kad mi telefon zavibrira, a metalni zvuk upozori me da mi je stigla poruka.

Dobar dan. Tome!

Identitet pošiljaoca poruke me štreću. Nisam mogao, a da ne odgovorim.

Dobar dan Aurora.

Šta radiš ovde?

Budi bez brige:nisam ovde zbog tebe.

Milo ustade, i veran svom stilu, bez stida počeo da čita razmenu poruka s mojom bivšom.

Zbog čega si onda ovde?

Dao sam sebi nekoliko dana odmora.Imao sam tešku godinu,valjda si svesna toga?

Nadam se da ne pokušavaš da me učiniš ljubomornom zbog plavuše koja je bila s tobom u robnoj kući.

„Kako je drska ta devojka, mislim stvarno!“, prasnu Milo. „Odgovori joj da se tera u tri lepe!“

Ali pre nego što sam mogao bilo šta da uzvratim, ona mi posla novu raketu:

I reci tvom drugu da prestane da me vređa...

„Drolja!“ zaurla Milo.

I da ne čita moje SMS-ove stojeći ti nad glavom.

Milo dozive tu poruku kao ponižavajući šamar i počeo pažljivo da osmatra okolne stolove.

„Eno je dole!“ reče pokazujući na sto pored bifea, u maloj niši otvorenoj ka moru.

Bacih pogled preko ograde: u baletankama i svilenom pareu, zagledana u svoj *blekberi*, doručkovala je s Rafaelom Barosom.

Da ne bih bio uvučen u njenu igru, isključih mobilni telefon i zamolih Mila da se smiri.

Njemu su bile potrebne dve čaše šampanjca da bi to postigao.

„Pa dobro, pošto ti je bolje, kako zamišljaš svoju budućnost?“, zabrinu se on.

„Mislim da ću nastaviti da predajem“, rekoh. „Ali ne u SAD, već negde drugde. Previše toga sam doživeo u Los Angelesu.“

„I gde misliš da odeš?“

„Možda u Francusku. Čuo sam za jednu međunarodnu gimnaziju na Azurnoj obali, koja je zainteresovana za moj profil. Okušaću sreću.“

„Dakle, napuštaš nas...“ konstatova on ozlojeđen.

„Treba da odrastemo, Milo.“

„A pisanje?“

„S pisanjem je gotovo.“

On otvori usta da se pobuni, ali pre nego što je prozborio reč, iza njega se sruči tornado protesta:

„Kako to gotovo je?! A šta je sa mnom?!“, zaurla Bili.

Svi pogledaše ka nama s neodobravanjem.

S Milovim lakrdijama i besom koji je ispoljavala Bili, osetio sam da uopšte nismo za ovo mesto, stecište zvezda i milijardera. Naša sredina bila je neki šator na periferiji, da pečemo kobasice na ćumuru, pijemo pivo direktno iz flaše i namestimo improvizovane koševе za basket.

„Obećali ste da ćete mi pomoći!“ prekori me Bili koja je još stajala pored našeg stola.

Milo se na to umeša kao neki drveni advokat:

„Istina je, ako si obećao...“

„O, opet ti!“ prekidoh ga i zapretilih mu kažiprstom.

Zgrabih mladu ženu za mišicu i povukoh je u stranu.

„Treba da prestanemo da se lažemo“, rekoh. „Ja NE MOGU više da pišem! Ja NEČU više da pišem! Tako je kako je! Ne tražim od vas da to shvatite, jednostavno prihvatite.“

„Ali ja hoću da se vratim kući!“

„Pa dobro, smatrajte da je od sada vaša kuća ovde. U ovoj kurvi od pravog života, koji vi, izgleda, toliko cenite.“

„Ali ja hoću da vidim svoje prijatelje.“

„Mislio sam da vi nemate prijatelja!“, uzvratih ja.

„Pustite me da barem još jednom vidim Džeka!“

„Momka ovde možete da nađete na svakom koraku.“

„Vi imate veliki problem s tim! Pa moja majka! Mogu li i majku da nađem na svakom koraku?“

„Slušajte, ja nisam odgovoran za ono što vam se događa.“

„Možda, ali imamo ugovor!“, reče ona i izvadi iz džepa komad izgužvane papirne servijete, koji je potvrđivao naš dogovor. „Vi imate mana na tone, ali sam verovala da ste barem čovek od reči!“

Još sam je držao za mišicu i primorah je da siđe sa mnom niz kamene stepenice, koje su vodile do bifea, pored bazena.

„Prestanite da pričate o ugovoru čiji deo ne možete da budete!“ rekoh, pokazujući bradom na sto odakle su nas Aurora i njen kompanjon gledali i uživali u prizoru.

Nisam više imao želju da se zavaravam i da živim u iluzijama.

„Naš dogovor je bez važnosti! Aurora je sredila svoj život, vi mi je nikada nećete vratiti.“

Ona me pogleda izazovno.

„Hoćete li da se kladimo?“

Raširih ruke u znak nerazumevanja.

„Ne brinite vi o tome.“

Ona se lagano primače, stavi ruku na moj vrat, nežno me pomilova i spusti poljubac na moje usne. Njena usta behu sveža i sladunjava. Uzdrhtah od iznenađenja i neprimetno ustuknuh.

Onda osetih kako mi srce zaigra i probudi u meni već dugo ugašene osećaje. Iako je u početku izgledalo da mi je taj neočekivani poljubac silom izmamljen, više nisam imao nikakvu želju da ga prekinem.

22.

Aurora

*Oboje smo bili izgubljeni u sumi okrutnog vremena
promena; izgubljeni u našoj samoći; (...) izgubljeni
u toj našoj bezgraničnoj ljubavi (...); mistični
bezbožnici, lišeni podzemnih grobnica i Boga.*

VIKTORIJA OKAMPO, PREPISKA S
PJEROM DRIJEOM LA ROŠELOM

Burbon strit bar**2 h kasnije**

Serija munja izbrazda nebo. Oluja zatutnja i žestoka kiša sruči se na hotel, prodrma palme, izazva podrhtavanje palasa i prošara površinu vode hiljadama komadića blata. Pre sat sam pronašao sklonište na pokrivenoj terasi vinskog bara u kući na plantaži u kolonijalnom stilu, koja je podsećala na stare nastambe u Nju Orleansu. Sa šoljicom kafe u ruci, posmatrao sam turiste koji su se vraćali u komfor apartmana pošto ih je jaka kiša rasterala.

Osećao sam potrebu da budem sam, kako bih povratio prisustvo duha. Bio sam besan na sebe. Besan što sam se uznemirio zbog Bilinog poljupca i što sam bio spreman na ponižavajuću simulaciju s jedinim ciljem da Auroru učinim ljubomornom. Nismo više imali petnaest godina i ti nestašluci nisu imali nikakvog smisla.

Izmasirah slepoočnice i okrenuh se svom poslu. Beznadežno sam gledao kako kursor žmirka u levom gornjem uglu ekrana s praznom si ranicom. Uključio sam stari *mak*, koji mi je donela Karol s pomalo luckastom nadom da će ta mašina iz prošlosti pokrenuti moj stvaralački proces. Tačno je da sam na toj tastaturi iz vremena starog *sjaja* napisao sloline stranica, ali ni taj kompjuter nije čarobni štapić.

Bio sam nesposoban da se bar malo koncentrišem i nisam bio kadar **da** sastavim ni tri reči. U isto vreme kad sam izgubio poverenje u sebe, izgubio sam i nit priče.

Oluja je vazduh učinila teškim i jedva se disalo. Dok sam nepomično sedeo ispred ekrana kompjutera, osetih kako me hvata mučnina. Imao sam vrtoglavicu. Moj duh je bio negde drugde, zaokupljen drugim brigama, a započinjanje i najmanjeg poglavlja izgledalo mi je teže nego penjanje na Himalaje.

Ispih poslednji gutljaj kafe i ustadoh da naručim novu šoljicu. Unutrašnja prostorija imala je formu engleskog bara. Drvenarija, mozaici i kožna garnitura za sedenje davali su tom mestu udobnu i toplu atmosferu.

Pridoh šanku i primetih impresivnu kolekciju flaša, poredanih iza hara od mahagonija. Mesto je prosto podsticalo da se umesto kafe naruči viski ili konjak, da se pijucka uz dim *havane*, a sve to uz duboki hrapavi glas Dina Martina.

U samom uglu prostorije, neko je upravo seo za klavir i počeo da prebira po klavijaturi prve taktove *As Time Goes By*. Okrenuh se, očekujući da naletim na Sema lično, američkog pijanistu iz filma *Kazablanka*.

Aurora, obučena u dugački pulover od kašmira i u crnim helankama ukrašenim čipkastim motivima, sedela je na kožnom tabureu. Prekrstila je noge, tako da su izgledale još duže zahvaljujući tamnocrvenim salonkama. Ona podiže glavu prema meni, svirajući bez prekida. Nokti su joj bili lakirani u ljubičasto, a na levom kažiprstu nalazio se svetlucavi kamenčić. Prepoznah na njenom vratu krstić od crnog kamena koji je često nosila na koncertima.

Za razliku od mojih, njeni prsti su s mnogo lakoće leteli po klavijaturi. Neusiljeno pređe s *Kazablanke* na *La Complainte de la Butte*, a onda na improvizaciju *My Funny Valentine*.

Bar je bio skoro prazan, ali ju je nekoliko gostiju gledalo s oduševljenjem, opčinjeni njenim zračenjem: mešavina tajanstvenosti Marlen Ditrh, zavodljivosti Ane Netrebko i senzualnosti Melodi Gardo.

Što se mene tiče, nisam ni ozdravio ni izlečio zavisnost od te droge bio sam ovisnik od te privlačnosti. Bilo je tako bolno što je ponovo vidim. Kada me je napustila, odnela je svu svetlost iz mog života: moje nade, sigurnost, veru u budućnost. Učinila mi je život praznim, oduzela mu smeh i boje. Naročito je ugasila moje srce i odnela svaku mogućnost da ponovo volim. Sada je moj unutrašnji život podsećao na sprženu zemlju, bez drveća i ptica, zauvek sleđenu januarskom hladnoćom. Nisam više imao ni apetita, ni drugih želja osim one da svakodnevnim uzimanjem medikamenata spržim neurone i tako se poštedim suočavanja sa suviše bolnim uspomnama.

Zaljubio sam se u Auroru kao da me je zahvatio fatalni i rušilački virus. Sreo sam je na aerodromu u Los Angelesu, dok sam čekao u redu za ukrcavanje na let Junajted erlajnsa za Seul. Išao sam u Južnu Koreju na promociju knjiga, a ona da svira Prokofjeva. Zavoleo sam je od prvog trenutka, zauvek: taj melanholični osmeh, bistri pogled, poseban način na koji je terala kosu iza uva dok je okretala glavu kao usporena slika. Onda sam zavoleo i sve modulacije njenog glasa, njenu inteligenciju i humor, to prividno povlačenje u sebe. S vremenom sam zavoleo i sve njene skrivene mane, bol življenja, rane ispod čeličnog oklopa. Tokom nekoliko meseci upoznali smo neobuzdanu sreću koja nas je lansirala u stratosferu: bili su to trenuci kad sve lebdi, s previše kiseonika i stalnom vrtoglavicom.

Naravno da sam bio svestan da za to postoji cena koju treba platiti. Predavao sam književnost i znao sam za upozorenja autora kojima sam se divio: Stendal i njegova kristalna jasnoća; Tolstoj i njegova Ana Karenjina koja se baca pod voz nakon što je sve žrtvovala za ljubav; Arijana i Solal, dvoje ljubavnika iz *Lepotice i vlastelina*, koji završavaju neumitnim padom u drogu i eter u jezivoj samoći neke hotelske sobe. Ali strast je kao droga: kad se jednom spozna, njeno rušilačko dejstvo nikoga ne može da spreči da, pošto dospe u njene kandže, nastavi da se uništava.

S pogrešnim ubeđenjem da sam samo s njom ja pravi ja, završio sam lako što sam ubedio sebe da će naša ljubav večno trajati i da ćemo uspeli tamo gde su se drugi spotakli. Ali Aurora nije budila ono najbolje u meni. Izvlačila je iz mene karakterne crte koje mrzim i kojima sam se već dugo služio za prljavu borbu: izvesna posesivnost, očaranost lepotom, slabost da verujem da se iza anđeoskog lica neizbežno krije dobra duša i narcisoidni ponos što sam u vezi s tako sjajnom ženom, što je jasan znak da se razlikujem od drugih mužjaka svoje vrste.

Naravno, s obzirom na to koliko je bila poznata, umela je da uspostavi distancu i nastojala je da se ni u čemu ne prevvari, ali slava retko čini dobro osobama koje pogleda i samo im pojačava narcisoidnu ranjivost, toliko da više nisu u stanju da je podnesu.

Bio sam svestan svega toga. Znao sam da se Aurora najviše od svega plašila da će njena lepota izbledeti i da će izgubiti svoj umetnički talenat: te dve čarobne moći koje joj je Bog dao i po kojima se razlikovala od ostalih ljudskih bića. Znao sam da njen smireni glas može postati sipljiv. Znao sam da se iza te svetačke smirenosti krije žena s manjkom poverenja u sebe, koja teško pronalazi unutrašnju ravnotežu i strahove leći

hiperaktivnošću, obilazeći sve svetske prestonice, planirajući datume koncerata tri godine unapred i prekidajući kratke veze bez posledica. Do kraja sam verovao da ću ipak moći da budem njena tačka oslonca, a i da ona može to isto biti za mene. Zbog toga je trebalo da uspostavimo međusobno poverenje, ali je ona stekla naviku da spaja dvoličnost i ljubomoru kao sredstva zavodjenja, što zaista nije pomagalo u uspostavljanju spokojne klime. Naša veza se završila jer se sva izokrenula. Mi smo bez sumnje mogli biti srećni na nekom pustom ostrvu, ali život nije pusto ostrvo. Njenim prijateljima, pariškim, njujorškim i berlinskim pseudo-intelektualcima nisu bili po ukusu moji popularni romani, dok su s moje strane, Milo i Karol nju smatrali snobom, oholom i sebičnom osobom.

Oluja se razbesnela i zasula prozore debelom zavesom kiše. U otmenoj i prefinjenoj atmosferi *Burbon strit bara*, Aurora završi poslednje akorde pesme *A Case Of You*, koju je upravo izvela baršunastim bluz glasom.

Dok je auditorijum aplaudirao, ona otpi gutljaj bordoja iz čaše na klaviru i klimnu glavom publici u znak zahvalnosti. Onda zatvori instrument, kako bi dala do znanja da je šou završen.

„Prilično uverljivo“, rekoh prilazeći joj. „Nora Džouns morala bi se zabrine ako rešiš da se ubaciš na njen teren.“

Ona mi pruži čašu, s namerom da me izazove.

„Da vidimo da li si izgubio osećaj.“

Priljubih usne tamo gde je ona malopre stavila svoje i gucnuh. Pokušavala je da me uputi u tajne enologije, jedne od svojih strasti, ali je digla ruke od mene pre nego što sam usvojio i osnovna znanja.

„Hm... Šato Latur, berba 1982“, rekoh bez ikakve nade da sam pogodio.

Ona se jedva приметно nasmeši na moj nedostatak vere u sebe, a onda me ispravi:

„Šato Margo, 1990.“

„Ja sam još uvek na *kokakoli lajt*: tu nema komplikacija s datumima.“

Ona se nasmeja kako se smejala i *pre*, onomad kada smo se voleli. Napravi onaj pokret glavom, vrlo lagan, koji je bio tako uobičajen za nju kada je htela da se dopadne, i jedan pramen zlatne kose izvuče se ispod šnale koja joj je pridržavala kosu.

„Kako si?“

„Dobro“, odgovori ona. „Reklo bi se da si ti, naprotiv, ostao zaglavljen u paleolitu“, primeti ona aludirajući na moju bradu. „Pa, kako su ti usta? Jesu li mogli da te zašiju?“

Zbunjen, zatreptah očima.

„Šta da zašiju?“

„Parče usne koje ti je otkinula plavuša u restoranu. To ti je nova prijateljica?“

Spretno izbegoh odgovor i naručih za šankom *isto što pije i gospođica*. Ona je bila uporna:

„Ta devojka je lepa. Ne preterano elegantna, ali lepa. U svakom slučaju, to među vama ima izgleda da bude vulkansko...“ Uzvratih kontranapadom:

„A ti se i sama lepo provodiš s tvojim sportistom? Možda nije baš najbistriji, ali ima pravu facu. U svakom slučaju, pristajete jedno drugom. I to je još velika ljubav, tako sam čitao u novinama.“

„Zar ti sad čitaš tu vrstu novina? Napisali su toliko gluposti o nama da sam pomislila da te je to spasilo. A što se tiče velike ljubavi... Hajde, Tome, ti dobro znaš da ja u to nikada nisam verovala.“

„Čak ni sa mnom?“

Ona otpi još jedan gutljaj vina, ustade s taburea i ode da se nalakti na prozor.

„Na stranu naša, moje veze nikada nisu imale čvrstinu. Bile su prijatne, ali sam uvek uspevala da se poštedim strasti.“

Bila je to jedna od stvari koja nas je odvojila. Za mene je ljubav bila kao kiseonik: jedina stvar koja životu pruža malo sjaja, raskoši i snage. Za nju je ona, koliko god magična, na kraju bila samo iluzija i prevara.

Gledajući u prazno, ona pojasni svoje razmišljanje:

„Veze se grade i razgrađuju, takav je život. Jednog jutra, on se probudi na jednoj, a ona na drugoj strani, a da se nikad ne zna zašto. Ne mogu nvek da dam sve drugoj osobi s tim Damoklovim mačem nad glavom. Neću da gradim svoj život na osećanjima zato što se osećanja menjaju. Ona su krhka i nesigurna. Veruješ da su duboka, a ona se pokore nekoj suknji u prolazu ili laskavom osmehu. Bavim se muzikom zato što me muzika nikada neće napustiti. Volim knjige zato što će one uvek biti tu. I onda... ne poznajem nijedan par koji se voleo dok ih smrt ne rastavi.“

„Zato što živiš u narcisoidnom svetu, među umetnicima i slavnim ljudima, gde se veze sklapaju i raskidaju brzinom svetlosti.“

Zamišljena, lagano se uputi prema terasi i stavi čašu na ogradu.

„Mi nismo umeli da idemo dalje od početne ekstaze“, analizirala je ona. „Nismo umeli da istrajemo...“

„Ti nisi umela da istraješ“, ispravih je uverljivo. „Ti snosiš odgovornost za neuspeh naše ljubavi.“

Poslednja munja zapara nebo, a zatim se oluja udalji jednako brzo kao što je i došla.

„Ono što sam ja želeo“, nastavih, „jeste da podelim život s tobom. U krajnjoj liniji, verujem da ta želja da se sve doživi udvoje, žudnja da se obogatimo onim što je kod partnera različito, nije ništa drugo do ljubav.“

Sivilo počeo da se raspršuje i komad plavog neba stiže da razbije oblake.

„Ono što sam ja želeo“, bio sam uporan, „jeste da nešto izgradim s tobom. Bio sam spreman da preuzmem tu obavezu, spreman da zajedno s tobom prođem kroz iskušenja života. To ne bi bilo lako, nikada nije ni bilo, ali je to ono što sam želeo: sadašnjost, sa svim njenim preprekama koje trasiraju naše postojanje.“

Neko je u glavnoj prostoriji opet seo za klavir. Do nas dopreše notr intimne i senzualne varijacije *India Song*.

Videh kako iz daljine dolazi Rafael Baros s daskom za surfovanje ispod miške. Da bih izbegao da mu budem predstavljen, uputih se ka drvenim stepenicama, ali me Aurora zadržala, zgrabivši me za zglob ruke

„Ja sve to znam, Tome. Znam da nikada ništa nije izvesno, da ništa nije obećano...“

U njenom glasu osećalo se nešto dirljivo i krhko: glazura fatalne žene koja je upravo počela da se razbija.

„Da bi se zaslužila ljubav, znam da treba dati telo i dušu i preuzeti rizik da se sve izgubi... ali ja nisam bila spremna da to učinim, a nisam ni danas...“

Oslobodih se njenog stiska i siđoh niz nekoliko stepenika. Ona dođe iza mojih leđa:

„Molim te da mi oprostiš ako sam te navela da misliš suprotno.“

23.

Samoća(e)

Samoća je poslednje dno ljudskog stanja. Čovek je jedino biće koje oseća samoću i koje traži društvo.

Oktavio Paz

Region La Paz**Rano po podne**

S torbom na leđima, Karol je skakutala s kamena na kamen duž obale.

Zaustavi se i baci pogled ka nebu. Pljusak je trajao manje od deset minuta, ali je i toliko bilo dovoljno da pokisne od glave do pete. S potpuno mokrom odećom i licem niz koje su se slivale kišne kapi, ona oseti kako joj se mlaka voda uvlači ispod džempera.

Kakva sam ja glupača! - pomisli i prođe rukama kroz kosu. Setila se da ponese paketić prve pomoći i nešto da se čalabrcne, ali ne i peškir i odeću za presvlačenje.

Prijatno jesenje sunce pojavilo se umesto oblaka, ali nije bilo dovoljno da je osuši. Da ne bi osećala hladnoću, ona odluči da nastavi put, držeći se podnošljivog tempa hoda, opijena lepotom malih uvala i planina u pozadini, prekrivenih kaktusima. Na krivini strme staze, malo pre nego što će izaći na žal, neki čovek izlete iz grma ispred nje. Pokuša da ga zaobiđe tako što skrenu s puta, ali on joj stade na nogu. Ona ispusti krik, ali nije mogla da zaustavi spektakularan pad, koji je odvuče pravo u naručje tog nametljivca.

„Karol, to sam ja!“ smiri je Milo dok ju je blago prihvatao u naručje.

„Šta ti radiš ovde?“, povika ona i odvoji se od njega. „Pratio si me?“

Ti si potpuno lud!“

„Odmah krupne reči...“

„I prestani da me gledaš tim očima prženog oslića“, povika ona i iznenada primeti da joj mokra odeća ocrtava obline.

„Imam peškir“, ponudi on i zavuče ruku u torbu. „I suvu odeću.“

Ona mu istrže torbu iz ruke i ode iza velikog bora da se presvuče.

„I nemoj da koristiš situaciju i pariš oči, perverznojaku! Nisam ti ja jedna od onih tvojih kokošaka!“

„Teško mi je da te vidim iza tog tvog paravana“, primeti on i uhvati u letu mokri džemper i šorts, kojih se ona upravo oslobodila.

„Zašto si me pratio?“

„Hteo sam da provedem malo vremena s tobom, a imam i da ti postavim jedno pitanje.“ „Nadam se najgorem.“

„Zašto si mi malopre rekla da ti je priča o *Trilogiji o anđelima* spasla život?“

Ona za trenutak začuta, a onda strogo odgovori:

„Možda ću ti objasniti jednoga dana, kad budeš manje blesav.“

Čudno. Koliko ju je on poznavao, retko kad je bila tako zajedljiva. Ipak, pokuša da nastavi razgovor:

„Zašto mi nisi predložila da ti se pridružim u šetnji?“

„Htela sam da budem sama, Milo. Zar ti to nije doprlo do mozga?“ upita ona i navuče izgužvani pullover.

„Ali ubiće nas samoća! Biti sam je nešto najgore što postoji!“

Karol izađe iz zaklona u muškoj odeći previše velikoj za nju.

„Ne, Milo, ono što je još gore od toga jeste kad neko mora da se nosi s tipovima tvog profila.“

On prihvati udarac.

„Šta mi ti zapravo zameraš?“

„Pusti sad to, trebalo bi mi bar tri sata da sve nabrojim“, reče ona i nastavi da se spušta prema plaži.

„Ne idi! Radoznao sam“, priznade i krenu za njom.

„Imaš trideset šest godina, a ponašaš se kao da imaš osamnaest“, započe ona. „Neodgovoran si, neotesan, samo dežurni razvratnik, a kuneš se samo u tri stvari...“

„Tri stvari?“

„Automobile, pivo i poljupce“, pojasni ona.

„Je li to sve?“

„Ne: ja takođe mislim da ti nisi pouzdana osoba za bilo koju ženu“, sasu mu ona u lice dok su pristizali na pesak.

„Pojasni mi to malo.“

Ona izazovno stade ispred njega i pogleda ga u oči:

„Ti spadaš u one muškarce za jednokratnu upotrebu: u kauboje s kojima su žene spremne da okrenu krug kada su usamljene, i s kojima možda provedu noć, ali ih nikada ne zamišljaju kao oca svoje dece.“

„Ne misle sve žene isto kao i ti!“, branio se on.

„Da, Milo. Sve promućurne žene, koje imaju bar tri daske u glavi, misle baš kao ja. Koliko si nam svojih devojaka predstavio za sve ovo vreme? Nijednu! Sreli smo ih na gomile, ali uvek isto: striptizete, polukurve ili jadne izgubljene devojke koje skupljaš po bednim barovima pred zoru, koristeći to što su pripite!“

„A ti? Može li se znati kog si nam ti to dobrog momka dovela? A, ne, istina je: nikad te niko nije video s momkom! Zar to nije čudno, šećeru? Prešla tridesetu, a ne zna ni za jednu vezu!“

„Možda je najjednostavnije da ti pošaljem faks svaki put kad nekoga uvedem u svoj život.“

„Priznaj! Više bi volela da vidiš sebe u ulozi supruge pisca, zar ne? Da te pominju na koricama. Čekaj da ti opišem: Tom Bojd živi u Bostonu, u Masačusetsu, sa ženom Karol, dvoje dece i labradorom. To je ono što ti očekuješ, zar ne?“

„Brini ti o svojim potomcima. Treba da prestaneš da nas zasmehavaš tom svojom nezrelošću.“

„A ti si lažljiva kao puš-ap brusthalter.“

„Uvek metafore zasnovane na seksu: ti stvarno imaš problem s tim, mali.“

„Ti treba da se zabrineš za to!“ odbrusi on. „Zašto nikada ne nosiš haljine ili suknje? Zašto nikada ne oblačiš kupaći kostim? Zašto skačeš kao oparena svaki put kada te neko dodirne po ruci? Da li više voliš žene ili je nešto drugo u pitanju?“

Pre nego što je Milo završio rečenicu, po licu ga ošinu majstorski šamar, iz sve snage. Imao je tačno toliko vremena da uhvati Karolinu šaku, da bi izbegao još jedan.

„Pusti me!“

„Ne pre nego što se smiriš!“

Otimala se kao đavo, svom snagom vukući ruku, sve dok svog protivnika nije izbacila iz ravnoteže. I ona tad pade leđima na pesak i u tom padu povuče Mila za sobom. On svom težinom zaleže na nju i taman htjede da se odvoji kad oseti cev pištolja na slepoočnici.

„Odbij!“, naredi ona i otkoči pištolj.

Uspela je da ga pronađe i izvuče iz torbe. Moglo je da joj se dogodi da zaboravi odeću za presvlačenje, ali oružje nikad. „Vrlo dobro“, reče Milo bezbojnim glasom.

Dezorijentisan, polako ustade i tužno pogleda svoju prijateljicu, koja se izmače i uhvati pištolj obema rukama.

Ona zatim nestade, a on osta nekoliko minuta potpuno zbunjen, u laguni s belim peskom i tirkiznom vodom.

Tog popodneva se senka blokova iz Makartur Parka pružila sve do kraja Meksika.

24.

La cucaracha

Ljubav je kao živa u ruci. Držiš li ruku otvorenu, ostaće ti na dlanu; stisneš lije u pesnicu, iskliznuće ti između prstiju.

Doroti Parker

Restoran Mesečeva kći**9 h uveče**

Luksuzni restoran bio je smešten uz strmu morsku obalu, istovremeno gledajući i na bazen i na Kortosovo more. Pejzaž je noću bio impresivan kao i usred dana, ali je dobijao neku posebnu dubinu, romantičnu i tajanstvenu crtu. Bakarni fenjeri visili su duž čokota vinove loze, a svetiljke u boji oko svakog stola stvarale su venac prigušene svetlosti.

U haljini ukrašenoj srebrnim šljokicama, Bili je išla ispred mene do službe za prijem gostiju. Domaćica restorana toplo nas dočeka i odvede do stola, gde je Milo čekao već nekoliko minuta. Očigledno pripit, nije bio u stanju da mi objasni zašto je Karol odsutna.

Aurora i Rafael Baros sedeli su nekoliko stolova dalje na sredini terase, kao u kutiji za nakit, i javno pokazivali svoju ljubav.

Večera je bila sumorna. Izgledalo je da je čak i Bili, obično dobro raspoložena, izgubila svoju živahnost. Vidno umorna, bila je bleđa i iscrpena. Na početku večeri sam je pronašao u našoj sobi sklupčanu na krevetu, gde je spavala čitavo popodne. Putovanje ju je sasvim izmorilo. U svakom slučaju, morao sam da se žestoko borim da je izvučem ispod pokrivača.

„Šta se dogodilo s Karol?“, upita ona Mila.

Oči mog prijatelja behu krvave, a glava samo što mu nije pala na sto. Dok je mrmljao neke polurazumljive reči i pokušavao da pruži objašnjenje, glas tenora razbi tišinu restorana.

La cucaracha, la cucaracha,

Ya no puede caminar

Grupa marijača okupi se oko našeg stola da nam otpeva serenadu. Orkestar je bio moćan: dve violine, dve trube, gitara, gitaron i vihuela.

Porque no tiene, porque le falta

Marijuana que fumar

Njihova nošnja delovala je smešno: crne pantalone s ukrasnim šavovima, kratke bluze sa srebrnim dugmadima, kravate vezane na isti način, kaiševi s pređicom sa ukrasom orla, nepromoćive čizmice. Da ne zaboravimo sombrera sa širokim obodom, velikim kao leteći tanjir.

Pevač je nastavljao da jednoličnim i turobnim glasom bučno izražava pomalo usiljenu veselost, koja je više delovala kao olakšanje nego radost življenja.

„Ovo je kič, zar ne?“

„Vi se šalite“, uzviknu Bili. „Oni su vrh!“

Pogledah je sumnjičavo. Očigledno da nismo imali istu definiciju *vrha*.

„Gospodo, neka vam ovo posluži kao primer!“, reče ona i okrenu se ka Milu i meni. „Evo vam najvernijeg izraza muževnosti.“

Pevač se pogladi po brkovima i, pošto je shvatio da je pozitivno ocenjen, razveza novu numeru i to isprati odgovarajućim plesnim korakom.

Para bailar la bamba

Se necesita una poca de grada

Una poca de grada pa mi pa ti.

Arriba y arriba

Svirka se tako nastavi dobar deo večeri. Prelazeći od stola do stola, marijači ispucase ceo repertoar narodnih pesama o ljubavi, hrabrosti, ženskoj lepoti i sušnim predelima.

Za mene je to bila demode i dosadna predstava, a za Bili oličenje ponosne duše jednog naroda.

Dok se predstava bližila kraju, u daljini se začu neko brujanje. Gosti restorana u isti mah okrenuše glavu ka moru. Na horizontu se pojavi svetla tačka. Drndanje je postajalo sve jače i jače i na nebu se ocrta silueta starog hidroaviona. Gvozdena ptica vrlo nisko nadlete restoran i ispusti cveće na terasu. Poče pravi pljusak ruža raznih boja, koje potpuno prekriše glatki pod restorana. Jak aplauz pozdravi ovu neočekivanu cvetnu kišu. Onda se hidroavion ponovo pojavi iznad naših glava i poče da izvodi vrtoglavu koreografiju. Fluorescentni dim iscrta na nebu neverovatno srce od dima, koje brzo razveja vetar. Onda se ponovo začu buka prisutnih kada se svetla pogasiše, a šef sale se uputi prema stolu za kojim su sedeli Aurora i Rafael Baros. Na srebrnom poslužavniku nosio je prsten s dijamantskim kamenom. Rafael onda kleknu i zaprosi Auroru, dok je iza njega stajao konobar sa šampanjcem zapetim kao puška, da smesta proslavi Aurorino *da*. Sve je bilo savršeno, naštimovano u mikrometar, opilo bi svakog, ali pod uslovom da bar malo voli srceparajuću romantiku i inscenirane predstave po savetu iz nekog romantičnog kataloga.

Ali zar to nije bilo baš ono što je Aurora najviše mrzela?

Bio sam suviše daleko da bih mogao da čujem njen odgovor, ali dovoljno blizu da ga s njenih usana pročitam.

„Žao m i j e...“, promrmlja ona, a da nisam znao da li su te reči bile upućene njoj samoj, prisutnima ili Rafaelu Barosu.

Zašto momci malo ne razmisle pre nego što postave to pitanje?

Nastade vrlo mučna tišina, kao da je osoblju restorana bilo neprijatno zbog odbijenog poluboga, koji je sada bio samo jadan lik, koji kleči na kolenima, nepomičan kao kip od soli, sleđen od sramote i poraza. Prošao sam ispred njega i baš u tom trenutku osetio više sažaljenja nego što sam mogao da likujem.

On najzad ustade i krenu kroz salu sa osećajem povređenog dostojanstva, a onda me, kada sam to najmanje očekivao, pogodi direktno u Tajsonovom stilu.

„I taj pokvarenjak krenu pravo prema vama i zadade vam udarac pravo u lice“, ukratko rezimira dr Mortimer Filipson.

Hotelska klinika 45 minuta kasnije

„Otprilike tako“, potvrdih dok mi je dezinfikovao ranu. „Imate sreće: ima mnogo krvi, ali vam nos nije slomljen.“ „Dobro je.“

„Lice vam je, naprotiv, oteklo kao da ste isprebijani. Jeste li se nedavno tukli?“

„Imao sam kavgu u nekom baru sa Isusom i njegovom bandom“, odgovorih neodređeno.

„Imate i jedno polomljeno rebro, kao i nezgodno uganuće zgloba. On je gadno natekao. Staviću vam mast, ali ćete morati opet da dođete kod mene sutra ujutro, da vam stavim zavoj. Kako vam se to dogodilo?“

„Pao sam na krov automobila“, odgovorili kao da je to najprirodnija stvar na svetu.

„Hm... vi živite vrlo opasno.“

„Može se tako reći, od pre nekoliko dana.“

Hotelski centar za lečenje nije bio obični mali dispanzer, već moderni kompleks sa haj-tek aparatima.

„Mi lečimo najveće zvezde na planeti“, odgovori mi lekar, nakon što sam mu dao do znanja da sam primetio luksuz.

Mortimer Filipson bio je pred penzijom. Imao je visoku britansku figuru s veoma izražajnim zagasitim licem, isklesanim crtama i bistrim i nasmejanim očima. Imao je nešto od Pitera O'Tula, kao malo starija verzija Lorenza od Arabije.

On završi s masiranjem zgloba i zatraži od jedne bolničarke da mi donese štake.

„Savetujem vam da se nekoliko dana ne oslanjate na nogu“, upozori me on i dade mi vizitkartu na kojoj je upisao termin kontrolnog pregleda za sutra.

Zahvalih mu za negu koju mi je pružio i pomoću štaka se s mukom odvucoh do svog apartmana.

Soba je bila okupana blagom svetlošću. U kaminu u središtu prostorije sijala je bistra svetlost i projektovala halo-efekat na zidove i plafon. Potražih Bili, ali nje nije bilo ni u dnevnoj sobi ni u kupatilu. Uši mi je parao zaglušujući refren pesme Nine Simon.

Povukoh zavese na prozorima ka terasi i spazih je, zatvorenih očiju, kako se kupa u džakuziju pod vedrim nebom. Ukrašena plavim mozaicima, kada je imala iskrivljen oblik. Kroz veliki kljun figure labuda, u nju se u kaskadama ulivao mlaz vode koja se presijavala u svim duginim bojama.

„Hoćete li da mi se pridružite?“ izazvala me je ne otvarajući oči.

Priđoh kadi. Bila je oivičena s dvadesetak sveća koje su formirale plamenu branu. Površina vode bleštala je kao šampanjac i jasno su se isticali zlatni mehurići koji su se dizali na površinu već od ulaza u kadu.

Odložih štake, otkopčah dugmad na košulji i skidoh farmerke, pa onda skliznuh u vodu. Bila je vrela, na granici podnošljivog. Tridesetak prskalica raspoređenih po celom bazenu više je jako gnjavilo kožu nego što je masiralo, dok se iz četiri ugla sa zvučnika razlegala očaravajuća muzika. Bili otvori oči, pruži ruku i prstima dotače lepljivi zavoj kojim mi je Filipson tek pokrio nos. Osvetljeno odozdo, lice joj je bilo prozračno, a kosa odavala utisak kao da je pobelela.

„Ratniku je potreban odmor?“ našali se ona dok mi je prilazila.

Pokušah da se oduprem njenom naletu:

„Mislim da nema nikakve koristi od toga da ponovo igramo tu epizodu s ljubljnjem.“

„Recite, ako smete, da vam se nije svidelo.“

„O tome nema ni govora.“

„Ipak je delovalo. Nekoliko sati kasnije, vaša draga Aurora bučno je raskinula veridbu.“

„Možda, ali Aurora nije s nama u ovom džakuziju.“

„Šta vi znate o tome?“, upita ona i uvuče mi se u naručje. „Na terasi svake hotelske sobe postoji durbin i svako svakoga gleda iz prikrajka. Zar to niste primetili?“

Sada je njeno lice bilo na samo nekoliko centimetara od mog. Njene oči su imale boju lipe, pore na koži su se proširile pod dejstvom pare, a kapljice znoja blistale su joj na licu.

„Možda nas gleda baš sad“, nastavi. „Nemojte mi reći da vas to pomalo ne uzbuđuje...“

Mrzeo sam tu igru. To je tako malo ličilo na mene. Pa ipak, ponesen sećanjem na naš prethodni poljubac, pustih da mi jedna ruka padne na njen bok, a druga na udubljenje njenog vrata.

Ona nežno prisloni usne na moje i moj jezik potraži njen. Ponovo se dogodi magija, ali potraja samo nekoliko sekundi, sve dok ne osetih neku jaku gorčinu u ustima, koja me natjera da prekinem s ljubljem.

Osetio sam kiselkast, oštar i opor ukus i naglo uzmakoh. Bili je izgledala preneraženo. Tada videh njene potamnele usne i ljubičasti jezik. U očima joj se video žar, ali joj je koža postajala sve bleđa i bleđa. Drhtala je, škrgutala zubima i grizla se za usnu. Zabrinut, izađoh iz džakuzija, pomogoh joj da izađe i ogrnuh je peškirom. Osetih kako joj klecaju noge, izgledalo je kao da će se srušiti. Spopade je snažan napad kašlja i ona me odgurnu, kako bi mogla da se nagne napred i povrati. Zatim bolno izbaci neku gustu i lepljivu kašu, a onda se sruši na tlo.

Ali to što je povratila nije bila hrana.

Bila je to tinta.

25.

Opasnost da te izgubim

Kad ti je cev oružja u ustima, izgovaraš samo vokale.
 REPLIKA IZ FILMA BORILAČKI KLUB ČAKA POLANIKA

Hotelska klinika**1 h izjutra**

„Jeste li vi njen muž?“, upita doktor Filipson, dok je zatvarao vrata sobe u kojoj je upravo zaspala Bili.

„Oh... ne, ne može se baš tako reći“, odgovorih.

„Mi smo njeni rođaci“, reče Milo. „Mi smo joj jedina porodica.“

„Hm... i često vam se dešava da se kupate zajedno s vašom rođakom?“, reče lekar ironično gledajući u mene.

Pre sat i po, baš kad se spremao da ubaci lopticu u poslednju rupu, u žurbi je navukao belu bluzu na golf pantalone i dotrčao da pomogne Bili. Odmah je ozbiljno shvatio situaciju i svom snagom se bacio na nju da je povratu u život, hospitalizuje i pruži joj prvu pomoć.

Pitanje ostade bez odgovora pa krenusmo za njim u njegovu ordinaciju. Bila je to dugačka prostorija, koja je gledala na dobro osvetljenu i lepo pokošenu livadu, poput terena za golf, nasred koje je lepršala zastavica. Kad sam se približio prozoru, mogao sam jasno da uočim lopticu za golf na sedam-osam metara od rupe.

„Neću da vas lažem“, započe on i zamoli nas da sednemo. „Ja uopšte ne znam od čega pati vaša prijateljica, ni šta je uzrok njene krize.“

Skide bluzu, okači je o vešalicu i smesti se preko puta nas.

„Ima povišenu temperaturu, telo pokazuje nenormalnu ukočenost i povratila je sve što je imala u želucu. Pati od migrena, teško diše i ne može da stoji“, zaključio on.

„I onda?“ dobacih, nestrpljiv da čujem dijagnozu.

Filipson otvori prvu fioku pisaćeg stola i izvuče cigaru u omotu.

„Pokazuje očigledne znake anemije“, pojasni on, „ali ono što me stvarno zabrinjava jeste ta crnkasta materija koju je povratila u velikoj, količini.“

„Podseća na tintu, zar ne?“

„Moguće...“

Zamišljen, izvuče *kohibu* iz aluminijumske folije, pomilova omot, kao da očekuje da će nešto iskrsnuti kad dodirne listove duvana.

„Tražio sam da se uradi analiza krvi, crne kaše i vlasi kose, koja je, prema vašim rečima, odjednom pobelela.“

„To se događa, zar ne? Slušao sam priče da zbog emocionalnog šoka kosa može da posedi preko noći. To se dogodilo Mariji Antoaneti noć, uoči pogubljenja.“

„Gluposti!“, odbrusi lekar. „Samo hemijska promena boje može da učini da kosa tako brzo izgubi pigment.“

„Imate li odgovarajuća sredstva da izvršite taj tip ispitivanja?“, zabrinu se Milo.

Lekar odseče krajeve *havane*.

„Kao što ste i sami mogli da konstatujete, naši aparati su poslednji krik tehnike. Pre pet godina, stariji sin šeiha jedne naftne monarhije boravio je u našem hotelu. Mladić je imao nesreću dok je skijao na vodi: žestoko se sudario s čamcem i pao u komu koja je trajala nekoliko dana. Njegov otac obećao je da će bolnici uplatiti masnu donaciju ako uspemo da ga izvučemo iz neprilike. Izvukao se bez posledica, više zahvaljujući sreći nego mom lečenju, ali šeik je održao reč, odakle potiče naš današnji radni komfor.“

Kad Mortimer Filipson ustade da nas isprati, ja zamolih da provedem noć pored Bili.

„To je glupo“, odlučno mi odgovori. „Mi imamo dežurnu bolničarku. Kao i dvojicu internista koji će raditi cele noći. Vaša *rodaka* je naš jedini pacijent. Nećemo je ostaviti ni sekundu bez nadzora.“

„Insistiram, doktore.“

Filipson sleže ramenima i vrati se u ordinaciju gundajući:

„Ako vas zabavlja da spavate u uskoj fotelji i da krivite kičmu, slobodno, ali s tim vašim uganućem i polomljenim rebrom nemojte sutra ujutro da plaćete što više ne možete ni da ustanete.“

Milo me napusti ispred sobe u koju su smestili Bili. Osetio sam da je bio sav smeten:

„Brinem se za Karol. Ostavio sam joj na desetine poruka na telefonskoj sekretarici, ali ne odgovara. Moram da je pronađem.“

„Dobro. Srećno, stari.“

„Laku noć, Tome.“

Gledao sam ga kako se udaljava hodnikom, ali se on nakon nekoliko metara zaustavi, okrenu i vrati.

„Znaš, hteo sam da ti kažem da... da mi je žao“, priznade pogledavši me pravo u oči.

Oči su mu bile crvene i sjajne, lice upalo, ali odlučnog izraza.

„Sve sam usrao onim mojim hazarderskim finansijskim ulaganjima“, nastavi on. „Mislio sam da sam pametniji od drugih. Izigrao sam tvoje poverenje i uništio sam te. Izvini...“

Ostade bez glasa. Zatrepta očima i jedna suza mu iznenada skliznu niz lice. Prvi put u životu videh ga kako plače i u taj mah se osetih razoružan i zbunjen.

„Sve je to previše glupo“, dodade on dok je trljao oči. „Verovao sam da sam uspeo da ostvarim sve, ali sam se prevario: nije najteže dobiti sve što želiš, već to posle sačuvati.“

„Milo, baš me briga za taj novac. On nije popunio nijednu prazninu, niti resio bilo koji problem, znaš to dobro.“

„Videćeš, izvući ćemo se, kao i uvek“, obeća on, pokušavajući da povрати optimizam. „Naša srećna zvezda neće nas sada napustiti!“

Pre nego što je krenuo da traži Karol, bratski me potapša po ramenu i pokuša da me smiri:

„Izvući ću nas iz ovoga, kunem ti se. Možda će biti potrebno malo vremena za to, ali uspeću.“

* * *

Lagano odškrinuh vrata i promolih glavu. Bilina soba utonula je u plavičasti polumrak. Tiho priđoh krevetu.

Spavala je nemirnim i grozničavim snom, pokrivena debelim čaršavom, tako da joj se samo lice videlo. Mlada, živahna i okretna, plavi tornado, osoba koja mi je od prvog

trenutka zagorčavala život, ostarela je čitavih deset godina za svega nekoliko sati. Uzbuđen, stajao sam nepomično pored njenog kreveta i na kraju se odvažio da joj stavim ruku na čelo.

„Ti si smejurija od devojke, Bili Doneli“, promrmljah naginjući se ka njoj.

Ona počne da se batrga u krevetu, i ne otvarajući oči, promrmlja:

„Očekivala sam da ćeš reći da sam smejurija od smaračice...“

„Takođe i smejurija od smaračice“, rekoh da bih prikrrio emocije.

Pomilovah je po licu i poverih joj se:

„Izvukla si me iz crne rupe u koju sam upao. Zbog tebe sam korak po korak umakao od tuge koja me je razdirala. Tvojim smehom i prevrtljivošću pobedila si tišinu koja me je zazidala...“

Ona pokuša nešto da kaže, ali nije imala daha i zbog isprekidanog disanja morala je da odustane od toga.

„Neću te napustiti, Bili. Dajem ti reč“, smirih je i uzeh za ruku.

Mortimer Filipson kresnu upaljačem i zapali *havanu*, a onda sa štapom za golf u ruci izađe na ledinu i napravi nekoliko koraka po livadi. Loptica za golf bila je na nešto više od sedam metara od rupe na delu terena koji je bio sasvim blago nagnut. Mortimer povuče sladostrastan dim, a onda čučnu da bolje prouči ugao udarca. Bila je to teška rupa, ali on je u nju već ubacio stotine loptica s tog rastojanja. Uspravi se, zauze stav i počne da se koncentriše. *Sreća je samo spoj volje i povoljnih okolnosti*, tvrdio je Seneka. Mortimer izvede udarac kao da mu od toga život zavisi. Loptica se zavrte po travi. Izgledalo je kao da usporava na svom putu, a onda počne da zaokreće oko rupe i ubrzava, da bi je na kraju promašila. Te večeri okolnosti nisu bile povoljne.

* * *

Milo vrtoglavom brzinom dojuri do trema i zatraži od čuvara parkinga svoj *bugati*, koji je garažirao u suterenu. Krenu ka La Pazu, tražeći pomoću GPS uređaja mesto gde se rastao s Karol.

Tog popodneva na plaži, postao je svestan živih rana svoje prijateljice. Rana za koje nije ni slutio da postoje.

Nesumnjivo, često ignorišemo muke baš onih koje najviše volimo, pomisli on tužno.

I on je bio povređen zbog portreta bez nijanse koji mu je predočila. Kao i drugi, i ona ga je uvek smatrala za neotesanog probisveta, malog gradskog seljačića, ženskaroša i prostaka. Ali morao je priznati da on nikada ništa nije učinio da je razuveri. Pošto je ta slika o njemu bila njegov zaštitni znak, prikrivala je senzibilitet koji nije umeo da izrazi. Da bi se izborio za Karolinu ljubav, morao je da bude spreman na sve, ali ona nije imala dovoljno poverenja u njega da bi mogao da joj otkrije svoju pravu ličnost.

Vozio je oko pola sata kroz noć koja beše dosta svetla. Senka brda ocrtavala se na bledoplavom nebu, bilo je to nešto što je odavno nestalo iz zagađenih gradova. Milo se uputi šumskom stazom, parkira automobil, onda zavuče ruku u torbu, izvuče cebe i flašu vode i krenu šljunkovitim putićem, kako bi stigao do obale.

„Karol! Karol!“, povika iz sve snage. Povici se izgubiše, odneseni mlakim i dosadnim povetarcem koji je duvao s mora donoseći neko turobno cviljenje.

Pronađe uvalu u kojoj su se po podne svađali. Tu je bilo tiho. Plav i pun mesec, zaljubljen u sebe, presijavao se na površini vode. Nikada Milo nije video toliko zvezda na nebu, ali ni traga ni glasa od Karol. Upali i baterijsku lampu i nastavi put, preskačući strme stene koje su se pružale duž obale. Oko sto metara dalje krenu uskom stazom koja se spuštaše do malog zatona.

„Karol!“ ponovo uzviknu dok je izlazio na plažu.

Ovog puta mu se glas razleže. Zaton je bio zaklonjen od vetra granitnom liticom od čije su se bočne ivice talasi odbijali na plažu.

„Karol!“

Milo načulji sva čula i, koliko su ga noge služile, obiđe zaton sa svih strana. Priđe strmoj steni. Ona skoro celom visinom beše presečena dugačkom pukotinom koja se završavala prirodnom pećinom, udubljenom u kamenu.

Karol je bila tu, na pesku, zgrčenih leđa, savijenih nogu, u stanju potpune iznemoglosti. Pognula je glavu, cvokotala je i još držala pištolj u stisnutoj šaci.

Milo kleknu pored nje, obuzet tihom zebnjom koja ubrzo ustupi mesto istinskoj zabrinutosti za njeno zdravlje. Umota je u ćebe koje je imao u torbi, podiže je u naručje i odnese do kola.

„Oprosti mi za ono što sam ti rekla“, promrmlja ona. „Nisam tako mislila.“

„To je zaboravljeno“, smiri je on. „Biće sve dobro.“

Vetar postade hladniji i zaduva jače.

Karol stavi ruku na Milovu kosu i podiže pogled ka njemu, dok su joj oči bile pune suza.

„Nikada ti neću učiniti ništa nažao“, obeća joj on šapatom na uvo. „Znam“, umiri ga ona i obesi mu se o vrat.

Nemoj da se srušiš, Ana, ostani uspravna, ostani uspravna!

Nekoliko sati ranije, tog istog dana, u jednoj običnoj četvrti Los Anđelesa, Ana Borovski žurila je sitnim koracima niz ulicu. Videvši je kako trči, zaštićena kapuljačom debelog flanelskog pulovera, mogli biste pomisliti da održava formu u redovnom jutarnjem džogingu.

Ali Ana nije džogirala. Obilazila je kontejnere.

Do pre samo godinu dana imala je bezbrižan život i nije oklevala da potroši više od 1.000 dolara prilikom samo jednog šopinga s drugaricama. Ali ekonomska kriza je sve izokrenula. Praktično za jedan dan, njena firma je drastično smanjila broj radnika i ukinula njeno radno mesto: šef administracije.

U narednih nekoliko meseci htela je da veruje da samo prolazi kroz loš period i nije se obeshrabrila. Spremna da prihvati bilo koje mesto koje odgovara njenom iskustvu, provodila je dane na internet sajtozima za zaposlenje, zatrpavajući razna preduzeća biografijama i motivacionim pismima, učestvovala je na forumima koji su raspravljali o traženju posla, čak je trošila novac za angažovanje konsultantskih agencija za napredovanje u službi. Ali avaj, svi ti pokušaji nisu joj ništa doneli. Za šest meseci nije uspela da se izbori ni za najmanji iole ozbiljniji razgovor za zaposlenje.

Da bi preživela, svakoga dana je provodila nekoliko sati pospremajući u domu penzionera u Montebelu, ali je za to uspevala da napabirči jedva dovoljno da plati tekuće mesečne dažbine.

Kad je stigla na Ulicu Parpl, Ana uspori korak. Još nije bilo ni 7 izjutra. Ulica je bila relativno mirna, ali je počela polako da oživljava. Sačeka da školski autobus napusti stajalište, pa onda zagnjuri glavu u kontejner. Kada joj je ova aktivnost postala navika, naučila je da ostavi po strani ponos i gordost. Na kraju krajeva, zaista nije imala izbora. Njen temperament bio je bliži cvrčku nego mravu, a i napravila je neke dugove koji su izgledali smešni u vreme kada je zarađivala 35.000 dolara godišnje, a sada su joj bili kao kamenje vezano za noge i pretili joj da je ostave bez krova nad glavom.

U prvo vreme zadovoljavala se da pretura po kontejnerima iza supermarketa kod svoje zgrade, i da sakuplja namirnice kojima je istekao rok upotrebe. Ali daleko od toga da je bila jedina koja je došla na tu ideju. Svako veče, sve brojnija populacija otpuštenih radnika, studenata i penzionera, koji su ostali bez sredstava za život, tiskala se oko metalnih kontejnera. Bilo ih je tako mnogo da je uprava supermarketa odlučila da

namirnice prska dezinfekcionim sredstvom odvratnog mirisa, kako bi rasterali tu gungulu. Ana je onda pošla u istraživanje van svoje četvrti. U početku je to iskustvo doživljavala kao traumu, ali je, kao i svako ljudsko biće, nesumnjivo bila životinja koja se brzo navikne na svaku vrstu poniženja.

Prvi kontejner bio je ispunjen do samog vrha, tako da je našla dobar plen: kutija pilećih uštipaka, dopola načeta, šolja iz Starbaksa s popriličnim ostatkom crne kafe, pa još jedna s kapucinom. U drugom kontejneru pronađe *aberkrombi* košulju, doduše pocepanu, ali mogla se oprati i okrpiti, a u trećem jedan skoro nov roman u lepom kožnom povezu. Ona stavi svoje bedno blago u ranac i nastavi turneju.

Ana Borovski vratila se kući pola sata kasnije. Bio je to mali stan u novoj i uredno održavanoj zgradi, s nameštajem svedenim na ono što joj je bilo striktno potrebno. Opru ruke, a onda usu kafu i kapučino u jednu šolju i stavi je u mikrotalasnu pećnicu da se zgreje. Isto to uradi i sa uštipcima. Čekajući da doručak bude spreman, raširi dnevnu žetvu, na kuhinjski sto. Pažnju joj posebno privukoše elegantne korice romana, urađene u gotskom stilu. Vinjeta u levom uglu ukazivala je na pisca:

Od autora „Društva anđela“

Tom Bojd? Čula je da devojke u kancelariji pričaju o njemu i da ga obožavaju, ali nikada nije čitala njegove knjige. Obrisa mrlju od milk-šejka na koricama, sve vreme razmišljajući da će za tu knjigu izvući neki dolar, a onda se kradom poveza na komšiničin bežični internet. Nova. knjiga koštala je s popustom 17 dolara. Ona otvori svoj nalog na *Ibeju* i okači ponudu: 14 dolara ako se odmah plati.

Onda opru košulju, ode da se istušira i očisti, pa poče polako da se oblači ispred ogledala.

Upravo je napunila trideset sedam godina. Dugo je izgledala mlađa nego što je stvarno bila, a onda je odjednom ostarela, kao da je vampir isisao svu svežinu iz nje.

Otkako je izgubila posao bila je primorana da se kljuka bučkurišima i hranom sumnjive ispravnosti, pa je dobila desetak kilograma, koji su se odrazili na zadnjici i licu, zbog čega je počela da liči na velikog hrčka.

Pokuša da se nasmeši, ali bez uspeha.

Došla je do ivice i propast se mogla pročitati na njenom poružnelom licu.

Požuri, zakasnićeš!

Navuče svetle farmerke, duksericu s kapuljačom i košarkaške patike.

Dobro je, ne ideš u noćni klub. Teško ćeš se vratiti u vreme kad si imala trideset jednu i izbrišeš sva ta sranja od prvih znakova starosti!

Odmah se naljuti na sebe i svoj cinizam. Osećala se tako bespomoćno. Na koga da se osloni u najmračnijim trenucima? Nije imala nikoga da joj pomogne, nikoga da mu poveri svoju nevolju. Bez pravih prijatelja, bez muškarca u svom životu - poslednji je bio daleka prošlost. Porodica? Od straha da će izgubiti obraz, nije pričala o svojim nedaćama ni ocu ni majci. A ne može se reći ni da su se oni pretrgli da je pitaju kako je. Bilo je dana kada je skoro zažalila što nije ostala u Detroitu, kao njena sestra koja je stanovala na pet minuta od roditelja. Lusi nikada nije imala nikakvih ambicija. Bila je udata za neku seljačinu, službenika u osiguranju, i rodila nepodnošljivo derište, ali barem nije morala da se svaki dan pita da li će imati šta da jede.

Čim bi otvorila vrata, Ana bi klonula. Kao i svi, uzimala je lekove protiv bolova u leđima i ibuprofen *fleš* protiv hronične migrene; gutala ih je kao bombone. Ali danas je osećala potrebu za nekim moćnim sredstvom za smirenje. Što je više nedelja prolazilo, sve više je bivala podložna krizi nesigurnosti i neprekidno živela u strahu. S tim utiskom, usađenim u njeno telo, uprkos svim naporima i dobroj volji, nije više bila u stanju da upravlja sobom. Ponekad bi joj se ta nesigurnost toliko popela na glavu da ju je obuzimao

osećaj ludila, kao što je bio slučaj s onim starim finansijskim činovnikom, koji je pre devet meseci, na nekoliko ulica odatle, ubio celu svoju porodicu, njih petoro, a onda i sebe.

Ostavio je pismo za policiju u kojem objašnjava svoj čin očajnom ekonomskom situacijom. Posle nekoliko meseci bez posla, izgubio je i kompletnu štednju nakon kraha berze.

Nemoj da se srušiš, Ana, gore glavu, gore glavu!

Borila se da se povрати. Nije dozvoljavala sebi da padne. Da je spustila ruke, potonula bi, znala je to. Trebalo je da se svim snagama bori da zadrži stan. Ponekad je imala utisak da se svela na životinju koja živi u svojoj jazbini, ali je tu barem mogla da se istušira i spava na sigurnom.

Stavi slušalice *ajpada* na uši, siđe niz stepenice i uđe u autobus, da se vrati u dom penzionera. Pospremala je tu tri sata i iskoristila pauzu za ručak da se posluži slobodnim internetom u sali za odmor.

Dobra vest. Knjiga koju je ponudila na prodaju našla je kupca po navedenoj ceni. Ana je radila do tri po podne, a onda svratila u poštu da pošalje knjigu naručiocu:

Boni del Amiko, Univerzitetsko naselje Berkli, Kalifornija.

Ona samo stavi roman u koverat, ne primetivši da je više od pola stranica prazno...

„Hej, momci, pomerite se malo!“

Opomena je radiom upućena svim vozačima flote od osam poluremorkera koji su prolazili kroz industrijsku zonu Bruklina. Kao i kod prevoza novca, vreme i način prenosa od skladišta u Nju Džerziju do preduzeća za reciklažu kod Koni Ajlanda bili su strogo propisani da bi se izbeglo rasipanje robe. Svaki kamion bio je natovaren s po trideset paleta i prevezio po trinaest hiljada knjiga upakovanih u kartonske kutije.

Bilo je oko 22 sata kada džinovski tovar prođe kroz vrata stanice za reciklažu na ogromnom terenu ograđenom žičanom ogradom, tako da je sve podsećalo na vojni logor.

Svaki kamion redom izbacila tovar na asfaltirani plato prostranog skladišta: tone knjiga još umotanih u celofan.

Celu operaciju nadgledali su sudski činovnik i predstavnik izdavačke kuće. Nije se svaki dan sto hiljada primeraka stavljalo u seckalicu zbog greške u štampi. Da bi sprečili bilo kakvu zloupotrebu, dva čoveka su brižljivo kontrolisala istovar. Prilikom svakog izručenja, sudski činovnik izvlačio je jednu knjigu iz kartona da bi konstatovao grešku u štampanju. Svaki primerak imao je isti propust: od petsto stranica, koliko je imao roman, samo je pola bilo odštampano. Priča se naglo prekidala na strani 266, i to rečenicom koja je i sama nedovršena...

Tri buldožera bila su spremna za balet oko brda knjiga, kao da se radi o običnim krhotinama koje treba samo gurnuti na pokretnu traku i velikom brzinom poslati ka razjapljenim čeljustima gvozdениh čudovišta. Industrijsko drobljenje moglo je da počne.

Dve seckalice halapljivo progutaše desetine hiljada knjiga. Mehanički proždrljiva ih iseckaše na fronce i sažvakaše. Svuda unaokolo, kroz prašinu od papira, razleteše se pocepane stranice.

Nakon obavljenog sitnjenja, mnoštvo načetih, očerupanih i iscepanih listova izađe iz utrobe čelične životinje, a onda je ta masa odlazila u presu, koja ju je sabijala i izbacivala u vidu velikih kockastih paketa, uvezanih unakrst gvozdеном žicom.

Onda sve te bale papira smestiše u skladište. Sutra će ih ponovo utovariti na druge kamione. Reciklirana papirna kaša kasnije će biti ponovo iskorišćena za novine, revije, papirne maramice i kartonske kutije.

Posao je bio završen za nekoliko sati.

Kad je sve lepo spakovano, odgovorni iz fabrike, predstavnik izdavača i sudski činovnik metodično sravnili brojeve iseckanih knjiga, koje su, svako za sebe, utvrđivali i beležili prilikom stavljanja na traku.

Ukupan broj iznosio je 99.999 primeraka...

26.

Devojka koja je odnekud došla

Oni koji padaju često povuku za sobom i one koji žele da im pomognu.

Stefan Cvajg

Hotelska klinika**8 h ujutru**

„Hej, nemoj da hrčeš kao kit umesto da bdiš nada mnom!“

Naglo otvorih oči. Ležao sam sklupčan na fotelji od hrastovog drveta iskrivljenih leđa i nagnječenog grudnog koša, a u nogama su me podilazili žmarci.

Bili je sedela u krevetu. Njeno bledo lice povratilo je nešto boje, ali joj je kosa još bila seda. U svakom slučaju, jeste povratila nešto živosti, što je bio prilično dobar znak.

„Kako se osećaš?“

„Prilično slomljeno“, priznade ona i pokaza mi jezik, koji je ponovo bio crven. „Hoćeš li biti dobar da mi doneseš neko ogledalo?“ „Nisam siguran da je to dobra ideja.“

Kako je insistirala, bio sam primoran da joj pružim zidno ogledalce, koje sam skinuo u kupatilu.

Ona se sa zebnjom ogleda, podiže kosu, razbaruši, raščupa, pažljivo se zagleda u korene, užasnuta kad primeti da se njena nestašna zlatna kosa za samo jednu noć pretvorila u frizuru neke bakice.

„Kako... kako je to moguće?“ upita ona, brišući suzu koja joj je potekla niz lice.

Stavih joj ruku na rame. Nesposoban da joj dam bilo kakvo objašnjenje, tražio sam reči ohrabrenja. Tad se vrata otvoriše i uđe Milo s doktorom Filipsonom.

Nosio je torbicu ispod miške i izgledao zabrinut, pa nas kratko pozdravi i za trenutak se udubi u proučavanje pacijentkinjinih rezultata okačenih na tabli kreveta.

„Imamo rezultate većine vaših analiza, gospođice“, objavi on nakon nekoliko trenutaka, upućujući nam pogled u kojem su se mešali uzbuđenje i zbunjenost.

On izvadi iz mantila nešto nalik belom flomasteru i stavi ispred sebe malu prozirnu tablu, koju je doneo sa sobom.

„Najpre“, započe on, dok je sve vreme škrabao neke reči, „crna i kašasta supstanca, koju ste povratili, jeste uljana tinta. U njoj su pronađeni karakteristični tragovi pigmenta boja, polimera, aditiva i reagensa...“

Prekide usred rečenice i onda upita bez oklevanja:

„Jeste li to pokušavali da se otrujete, gospođice?“

„Apsolutno ne!“ pobuni se Bili.

„Da budem iskren, pitam vas ovo zato što ne vidim kako neko može da povрати takvu materiju a da je nije prethodno uneo u organizam. To ne odgovara nijednoj poznatoj patologiji.“

„Šta ste još pronašli“, upitah koliko da nešto izjavim.

Mortimer Filipson svakom od nas pruži list papira ispunjen šiframa i terminima za koje sam čuo u *Uvodu u anatomiju*, ali čije mi pravo značenje nikad nije bilo jasno: NFS, joni, urea, kreatinin, glikemija, rezultat ispitivanja jetre, krvarenje...

„Kao što sam i mislio, rezultat analize krvi potvrdio je anemiju“, objasni on, ispisujući novi čvor na stolu. „S procentom hemoglobina od 9 grama po decilitru, vi ste daleko ispod normale. To umnogome objašnjava vaše bledilo, jak zamor, glavobolje, lupanje srca i nesvestice.“

„A ta anemija, otkud ona?“ upitah.

„Biće neophodno da se urade dodatne analize da bi se odredio uzrok“, objasni Filipson, „ali trenutno to nije ono što me brine...“

Fiksirao sam pogledom rezultate analize krvi. Iako ništa o tome nisam znao, čak i ja sam primetio da je jedan broj nenormalan:

„Procenat glikemije je alarmantan, zar ne?“

„Da“, priznade Mortimer, „0,1 grama po litru, to je oblik hipoglikemije koji je potpuno nepoznat.“

„Kako to mislite nepoznat?“ zabrinu se Bili.

„Hipoglikemija je stanje kada je procenat šećera u krvi suviše nizak“, objasni ukratko lekar. „U slučaju kad mozak ne može da primi dovoljno glukoze, osećaju se vrtoglavice i zamor, ali vaš je procenat, gospođice, izvan norme...“

„Šta to treba da znači?“

„To znači da biste s ovim procentom morali da budete mrtvi, ili makar u dubokoj komi.“

Milov i moj glas praktično se spojiše u jedan: „Sigurno je neka greška!“ Filipson odmahnu glavom:

„Ponovili smo analize tri puta. To je neshvatljivo, ali ni to nije najmisterioznije.“

On opet otvori flomaster i usmeri ga na tačku u vazduhu:

„Noćas je mladi internista, čiji sam ja mentor na doktoratu, uradio spektrografiju. To je tehnika koja omogućuje da se identifikuju molekuli u srazmeri s njihovom masom i okarakteriše hemijska struk...“

„Dobro, pređite na stvar“, prekidoh ga ja.

„Spektrografija je pokazala abnormalno prisustvo ugljenih hidrata. Da budem jasniji, gospođice, vi imate celulozu u krvi.“

On napisa reč CELULOZA na prozirnoj tabli.

„Kao što vi nesumnjivo znate“, nastavi on, „celuloza je glavni sastojak drvenastih biljaka. Pamuk i papir takođe je sadrže u značajnom obimu.“

Nisam uopšte shvatao gde nas vodi. On pojasni svoju misao tako što nam postavi pitanje:

„Zamislite da ste progutali tampone od vate. Šta će se, po vašem mišljenju, dogoditi?“

„Bez sumnje, ništa bitno“, potvrdi Milo. „Odemo u toalet i izbacimo ih...“

„Apsolutno“, saglasi se Filipson. „Čovek ne vari celulozu. To je ono što nas razlikuje od biljojeda kao što su krave ili koze.“

„Ako sam dobro razumela“, reče Bili, „ljudsko telo ne sadrži celulozu, dakle...“

„Dakle, vaš biološki sastav nije kao kod ljudskih bića. Kao da jedan deo vas postaje biljka...“, završi lekar.

On pusti da tišina potraje, kao da je i sam sumnjao u zaključke laboratorijskih analiza.

Preostao je još poslednji list papira u njegovoj torbi: rezultat sede kose. „Kosa sadrži vrlo veliku koncentraciju natrijum-hidrosulfata, poznatijeg pod imenom...“ „Hidrogen“, pogodih ja.

„U osnovi, prirodno je da ljudsko telo luči tu supstancu. Zbog toga u procesu starenja naša kosa postaje seda, jer se zaustavlja sinteza pigmenata koji joj daju boju. Ali to je normalno vrlo dug proces i ja nikada nisam video da kosa neke mlade osobe od dvadeset šest godina osedi za jednu noć“, zaokruži izlaganje lekar.

„Je li to nepovratno?“, upita Bili.

„Auh...“, promrmlja Mortimer, „ponekad smo bili svedoci delimičnog povratka boje nakon lečenja nekih bolesti ili prilikom prekida agresivnih tretmana, ali... priznajem da su takvi slučajevi retki.“

Zamišljen, pogleda Bili s neskrivenim sažaljenjem i priznade pred svima nama:

„Vaša patologija, gospođice, jasno prevazilazi kako moje, tako i kompetencije moje male klinike. Mi ćemo vas zadržati na posmatranju još danas, ali ne znam ni šta da vam savetujem, osim da se, što je pre moguće, vratite u svoju zemlju.“

Sat kasnije

Sve troje ostadosmo u sobi. Bili zaspao pošto je isplakala sve suze koje je imala. Zavaljen na stolici, Milo je u rukama držao poslužavnik i završavao obrok, koji Bili nije pojela, ne odvajajući pogled s table koju je lekar zaboravio.

Pigmenti boje

Reagensi aditiva

Anemija

Celuloza

Hidrogen

Natrijum-hidrosulfat

„Možda sam na pravom putu“, reče on i iznenada ustade.

Sad se on smesti ispred table, zgrabi flomaster i napisa zagradu, kao da želi da poveže prve dve linije.

„Ovu vrstu masne i lepljive tinte, koju je tvoja drugarica povratila, koriste mašine u roto-štampi. To znam jer sam se detaljno raspitao kako se štampaju tvoje knjige...“

„I, šta onda?“

„Celuloza je prvi sastojak drveta, jesmo li saglasni? A drvo služi za proizvodnju...“

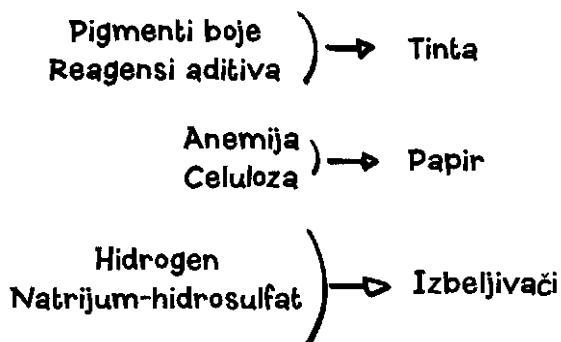
„Nameštaja?“

„Papira!“, ispravi me on, kompletirajući beleške doktora Filipsona.

„Što se tiče hidrogena i natrijum-hidrosulfata, to su dva hemijska proizvoda koji se koriste za beljenje...“

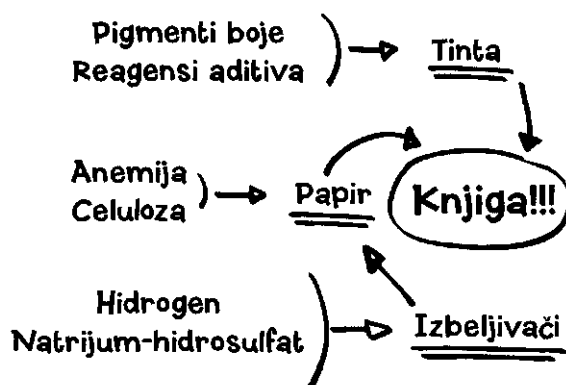
„Papira, zar ne?“

Umesto bilo kakvog odgovora, on okrenu prema meni prozirnu ploču:

„Najpre nisam hteo da verujem, Tome, u tu tvoju priču o junakinji romana koja je ispala iz knjige, ali sam primoran da prihvatim ono što je očigledno: tvoja drugarica je na putu da ponovo postane papirna ličnost.“

Za trenutak mu pogled odluta u prazno, a onda završi svoje škrabanje:

„Svet mašte upravo ponovo stiče svoja prava“, zaključio on.

Sada je već šetao po sobi i jasno gestikulirao. Nikada ga nisam video lako uzbuđenog.

„Polako!“ smirivao sam ga. „Šta si hteo time da kažeš?“

„To je očigledno, Tome! Ako je Bili ličnost od papira, ona, sasvim jednostavno, ne može da postoji u realnom svetu!“

„Kao što riba ne može da preživi van vode...“

„To je to! Seti se filmova iz našeg detinjstva. Zašto se E. T. razboleo?“

„Zato što nije mogao dugo da opstane udaljen od svoje planete.“

„Zašto Mala Sirena ne može da boravi na zemlji? Zašto njen princ ne može da živi u vodi? Zato što je svaki organizam različit i ne odgovara mu svaka okolina.“

Njegovo rezonovanje bilo je na pravom putu, s jednim izuzetkom.

„Bili je upravo provela tri dana sa mnom i mogu te uveriti da je puštala gasove i da joj stvarni život uopšte nije stran. Zašto je potonula tako iznenada?“

„Tačno je da to ostaje tajna“, saglasi se on.

Milo je voleo logiku i racionalnost. Namršten, ponovo sede na stolicu, prekrsti noge i vrati se razmišljanju.

„Trebalo bi rezonovati počev od ulaznih vrata“, promrmlja on, „od pukotine kroz koju je ličnost iz mašte mogla da se probije u našu stvarnost.“

„Već sam ti nekoliko puta rekao: Bili je pala iz jednog retka usred nedovršene rečenice“, objasnih, upotrebivši formulu koju je ona sama koristila prilikom našeg prvog susreta.

„Ah da, serija od sto hiljada knjiga, odštampana samo dopola! To su ta ulazna vrata. U vezi s tim, trebalo bi da se uverim da su dobro iseckane...“

Stade usred rečenice, otvorenih usta, i dohvati mobilni telefon. Videh ga kako prelistava desetine mejlova, a onda mi pokaza onaj koji je tražio.

„U koliko je sati Bili imala prve znake slabosti?“ upita on, ne skidajući pogled s ekrana.

„Rekao bih oko ponoći, kada sam se vratio u sobu.“

„To je 2 ujutro po njujorškom vremenu, je li tako?“

„Da.“

„Onda znam ko je uzrok njene krize“, izjavi on i pruži mi *ajfon*. Na ekranu pročitah mejl koji je moj izdavač poslao Milu:

Od: robert.brown@doubleday.com

Tema: Potvrda uništenja neispravne zalihe

Datum: 9. septembar 2010. 02.03

Za: milo.lombardo@gmail.com

Dragi gospodine,

Potvrđujem vam da je celokupna neispravna zaliha specijalnog izdanja drugog toma *Trilogije o anđelima* Toma Bojda uništena u šrederu.

Broj uništenih knjiga: 99.999.

Operacija je izvršena danas, pod kontrolom sudskog činovnika, u trajanju od 20 do 2 h, u stanici za reciklažu Šepard u Bruklinu, Njujork.

Srdačni pozdravi,

R. Braun

„Jesi li video vreme kad je mejl poslat?“

„Da“, prihvatili ja, „to savršeno odgovara vremenu kad joj je postalo loše.“ „Bili je fizički povezana s neispravnim primercima“, odsečno reče on. „I ubija je to što nestaju!“

Obojica smo bili uzbuđeni i užasnuti našim otkrićem. Naročito se osetismo bespomoćni u odnosu na situaciju koja nam je izmicala kontroli.

„Ako ništa ne učinimo, ona će umreti.“

„Ali šta ćeš sad da uradiš?“, upita me on. „Već su uništili celu zalihu!“

„Ne, da je tako, ona bi već bila mrtva. Preostala je barem jedna knjiga koju nisu iseckali.“

„Onaj primerak koji mi je izdavač poslao i koji sam ti dao!“, uzviknu on. „Šta si uradio s njim?“

Morao sam da prekopam po sećanju. U mislima sam se vratio u ono famozno veče kad se Bili pojavila u mojoj kuhinji sva mokra, onda sutradan ujutro, malo pre nego što mi je pokazala tetovažu, a onda...

Bilo mi je teško da se usredsredim. U glavi su mi iskrsavale slike, a onda munjevito nestajale: a onda... a onda... onda smo se svađali i u trenutku besa sam bacio roman u kantu za smeće u kuhinji!

„Stvarno smo u govnama!“, prosikta Milo kad sam mu objasnio gde se nalazi poslednja knjiga.

Protrljah oči. I ja sam bio u groznici. Moje uganuće, zbog kojeg su bolovi postali skoro nepodnošljivi, loše je stajalo; loša je bila i armija Meksikanaca koji su me prebili u baru pored motela; loš je bio i iznenadni i potresni poljubac koji mi je ukrala smešna devojka, koja mi uništava život...

Izmučen migrenom, zamišljao sam unutrašnjost svoje lobanje kao zemaljsku kuglu u kojoj ključa lava spremajući se za fuziju. Usred tog nepovezanog meteža, jedna očigledna stvar prođe mi kroz glavu.

„Treba da pozovemo moju kućnu pomoćnicu, da proverimo da li ipak nije bacala đubre“, rekoh Milu.

On mi pruži telefon pa pozvah Terezu. Nažalost, stara žena obavesti me da je ispraznila kantu sa smećem pre dva dana.

Milo odmah shvati i namršti se. Gde li je roman sada? U centru za Irijažu otpadaka? Čeka negde da bude spaljen ili recikliran? Možda ga je neko pokupio na ulici? Treba se baciti u potragu, ali to je traženje igle u plastu sena.

U svakom slučaju, jedno je bilo sigurno: morali smo da delamo brzo. Jer Bilin život zavisio je samo od te jedne knjige.

27.

Always On My Mind

Voleti nekoga, znati i radovati se njegovoj sreći.

Fransoaz Sagan

Bili je još spavala. Milo je hteo da se vidi s Karol pa smo se dogovorili da se za dva sata nađemo u hotelskoj biblioteci, da obavimo neka istraživanja i utvrdimo plan akcije. Čim sam prošao kroz hol, naleteh na Auroru koja je izmirivala račun na recepciji.

Ovlaš raspletene kose, s naočarima za sunce kakve nose filmske zvezde, imala je na sebi kratku haljinu u boemskom retro stilu, kratku *perfekto* bluzu, čizmice s visokim petama i starinsku putnu torbu. Na većini žena sve to bi izgledalo kao preterivanje, ali na njoj je delovalo besprekorno.

„Odlaziš?“

„Imam koncert u Tokiju sutra uveče.“

„U Kjoi holu?“ upitah, i sam se iznenadih što se sećam imena mesta gde je ona svirala kada sam je pratio na njenoj turneji po Japanu. Pogled joj zablista:

„Sećaš li se onog starog *plimuta fjuri* koji si iznajmio? Namučili smo se da pronađemo salu i stigla sam tri minuta pre početka koncerta. Koliko sam trčala, tek sam nasred scene povratila dah!“

„Ipak si dobro svirala.“

„A posle koncerta smo se cele noći vozili i išli da vidimo paklena grotla u Bepiju!“* Zbog podsećanja na tu epizodu, oboje nas obuze nostalgija. Da, imali smo mi i trenutaka sreće i blaženstva, a oni nisu bili tako daleki...

Aurora razbi tu napola neprijatnu, a napola ljupku tišinu, izvinjavajući se zbog ponašanja Rafaela Barosa. Te noći me je pozvala da sazna šta ima novo, ali ja nisam bio u svojoj sobi. Dok se hotelski momak pobrinuo za njene kofere, ja joj ukratko ispričah šta se dogodilo s Bili. Ona me je sa zanimanjem slušala. Znao sam da je njena majka umrla s trideset devet godina od kasno otkrivenog kancera dojke. Od te iznenadne smrti postala je pomalo hipohondar, u svakom slučaju, vrlo je brižljivo vodila računa o svom zdravlju i zdravlju svojih bližnjih.

„To je, izgleda, zaista ozbiljno. Odvedi je što je brže moguće da je pogleda neki stručni lekar. Ako hoćeš, mogu da ti preporučim jednog.“

„Koga?“

„Profesora Žana Batista Kluzoa, dijagnostičara bez premca. On je neka vrsta francuskog doktora Hausa. Šef je kardiologije u Parizu i najveći deo vremena posvećuje stvaranju novog veštačkog srca, ali ako odeš po mojoj preporuci, primiće te.“

„Je li to neki tvoj stari ljubavnik?“

Ona podiže pogled ka nebu.

„To je jedan veliki ljubitelj muzike koji redovno dolazi na moje koncerte u Parizu. A kad ga sretnoš, videćeš da nije Hju Lori! Ali je zato pravi genije.“

Dok je govorila, aktivirala je *blekberi* i među kontaktima pronašla doktorov broj.

„Poslaću ti ga“, reče ona i uđe u kola.

Hotelski portir zatvori njena vrata i ugledah kako se berlina udaljava ka masivnom portalu koji je obezbeđivao ulaz u kompleks. Međutim, posle pedesetak metara, taksi se zaustavi usred drvoreda i Aurora potrča prema meni da ukrade jedan brzi poljubac. Pre nego što je krenula nazad, izvadi iz džepa svoj MP3, namesti mi slušalice na uši i ode.

Osećao sam ukus njenog jezika na usnama, a u glavi mi je odjekivala muzika i reči pesme koju je programirala: bila je to najlepša Elvisova numera, koju sam joj ja otkrio kada smo bili dovoljno zaljubljeni da za jedno slušamo pesme:

*Maybe I didn't treat you
Quite as good as I should have
Maybe I didn't love you
Quite as often as I could have*

.....

*You were Always On My Mind
You were Always On My Mind*

*Možda nisam prema tebi
Bio dobar koliko je trebalo
Možda te nisam voleo
Tako često kako sam mogao*

.....

*Uvek si mi bila u mislima
Uvek si mi bila u mislima.*

28.

U iskušenju

*Čitalac se može smatrati glavnim likom romana,
podjednako kao i autor, jer bez njih se ništa ne događa.*

Elza Triole

Kako hotel može da ima tako raskošnu biblioteku?

Očigledno, velikodušnost bogatog emira nije zakačila samo kliniku. Ono najneverovatnije bila je klasična i elitistička strana tog mesta: pre bi se moglo pomisliti da se nalazite u čitaonici nekog uglednog anglosaksonskog univerziteta, a ne u hotelskoj biblioteci u malom turističkom mestu. Na hiljade knjiga, elegantno povezanih, ukrašavalo je police okružene korintskim stubovima. Prizor tog enterijera, ispunjenog slikama, s teškim isklesanim vratima, mermernim bistama i rezbarijama u drvetu, vraćao vas je nekoliko vekova unazad, uz poneki ustupak modernom vremenu: bili su tu i poslednji modeli kompjutera, ubačeni u police ormara od orahovine.

Da sam mlađi, uživao bih da radim na takvom mestu. U mojoj kući nije bilo pisaćeg stola. Domaće zadatke radio sam zatvoren u toaletu, s daskom na kolenima umesto pisaćeg stola i sa slušalicama na glavi da prigušim krike komšija.

S okruglim naočarima, puloverom od mohera i škotskom suknjom, čak je i bibliotekarka odavala utisak da je teleportovana iz nekog drugog sveta. Čim sam joj predao spisak dela koja sam hteo da pogledam, ona mi priznade da sam njen prvi čitalac toga dana:

„Gosti hotela uglavnom su ovde na odmoru i više vole da budu na plaži nego da čitaju Georga Vilhelma Fridriha Hegela.“

Jedva primetno se nasmeših prihvatajući gomilu knjiga, koje je zasladila šoljom tople čokolade s meksičkim začinima.

Da bih mogao da čitam na dnevnoj svetlosti, smestih se pored jednog od velikih prozora, kraj Koronelijevog globusa i, ne časeći ni časa, bacih se na posao.

Atmosfera je bila savršena za čitanje. Tišinu je narušavao samo zvuk koji se čuo prilikom okretanja stranica i tiho klizanje hemijske olovke po papiru. Na stolu ispred mene otvorio sam nekoliko naučnih radova koje sam dobro proanalizirao tokom studija, kao što su *Šta je literatura?* Žana Pola Sartra, *Lector in fabula* Umberta Eka i Volterov *Filozofski rečnik*. Za dva sata sam napravio desetak stranica beležaka. Bio sam u svom elementu: okružen knjigama, u svetu tišine i razmišljanja. Ponovo sam se osećao kao profesor književnosti.

„Vau! Kao da sam opet na faksu!“ uzviknu Milo kad se iznenada pojavi u velelepnoj sali, u ambijentu koji mu je bio stran.

On stavi torbu na *charlston* fotelju i nasloni mi se na rame:

„Onda, uspevaš li da pronađeš nešto?“

„Možda imam plan za akciju, pod uslovom da prihvatiš da mi pomogneš.“

„Naravno da ću ti pomoći!“

„Onda treba da podelimo uloge“, reko dok sam zatvarao penkalo. „Ti se vraćaš u Los Angeles da pokušaš da pronađeš poslednji neispravni primerak. Znam da je to nemoguća misija, ali ako on bude uništen, Bili će umreti, to je izvesno.“

„A ti?“

„Ja ću je odvesti u Pariz kod lekara kog mi je preporučila Aurora, da barem pokušamo da zaustavimo bolest, ali osim toga...“ Prikupih svoje beleške, kako bih bio jasniji. „Šta osim toga?“

„Moram da napišem treći tom romana, kako bih vratio Bili u svet mašte.“

Milo protrlja oči:

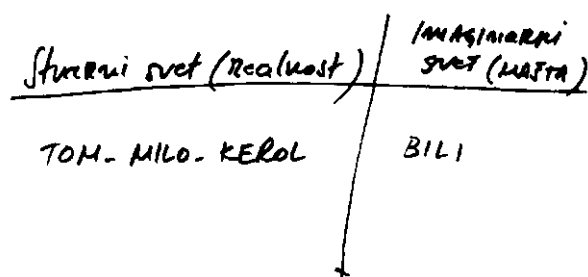
„Ne razumem baš dobro kako će je *konkretno* pisanje knjige odvesti u njen svet?“

Zgrabih svoj notes i u maniru doktora Filipsona pokušah da sumiram najvažnije tačke svojih zaključaka.

„Stvarni svet je onaj u kojem živimo ti, Karol i ja. To je stvarni život, teren na kojem možemo da delujemo i koji delimo s nama sličnima: ljudskim bićima.“

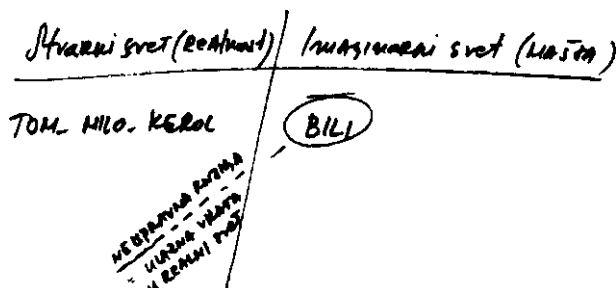
„Ovo do sada mi je jasno.“

„Nasuprot tome, imaginarni svet je svet mašte i snova. On odražava subjektivnost svakog čitaoca. To je ovo što se dešava Bili“, objasnih i pospeših svoju tvrdnju s nekoliko kratkih beležaka:

„Nastavi“, reče Milo.

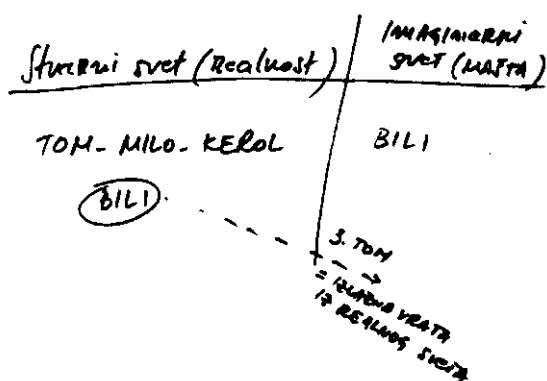
„Kao što si i sam rekao, Bili je mogla da pređe preko granice dva sveta zbog industrijskog incidenta: štampanja sto hiljada neispravnih primeraka knjige. To je ono što si ti nazvao ulaznim vratima.“

„Hm, hm“, promrmlja on u znak odobravanja. „Dakle, mi se sada zajedno s Bili nalazimo u okruženju u kojem ona propada.“

„I jedini način da je spasemo jeste da pronađemo neispravnu knjigu i tako sprečimo da ona umre u stvarnom životu...“ ponovo živnu on.

„I da je vratimo u svet mašte tako što ću napisati treći tom trilogije. To su ta izlazna vrata iz realnog sveta.“

Milo s interesovanjem pogleda moju šemu, ali sam video da ga nešto tišti.

„Ti još ne kapiraš zašto bi pisanje trećeg toma moglo da joj omogući da se vrati, je li tako?“ „Ne, ne konkretno.“

„Dobro. Ukapiraćeš. Po tebi, ko je stvorio imaginarni svet?“

„To si ti! U stvari, hoću da kažem pisac.“

„Da, ali ne samo pisac. Ja odrađujem samo pola posla.“

„A ko čini drugu polovinu?“

„Čitalac...“

On me odmeri pogledom, i dalje zbunjenog izraza lica. „Gledaj šta je napisao Volter 1764. godine“, rekoš i dadoh mu svoje beleške.

On se naže nad moje listove i pročita naglas: „Najkorisnije su one knjige kod kojih čitalac čini njihovu drugu polovinu.“

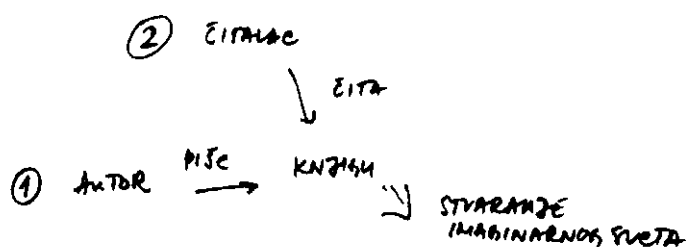
Ustadoh sa stolice i uverljivo završih svoje izlaganje: „Na kraju krajeva, šta je knjiga, Milo? Jednostavna slova, poredana određenim redom na papiru. Nije dovoljno staviti konačnu tačku na neku priču da bi ona zaživela. Ja u svojim fiokama imam nekoliko započetih neobjavljenih rukopisa, ali ih smatram mrtvim pričama jer niko nikada nije bacio pogled na njih. Knjiga dobija život tek čitanjem. Čitalac joj daje život, sastavljajući slike koje stvaraju imaginarni svet u kojem likovi žive.“

Bibliotekarkina pomoćnica prekide naš razgovor donevši šolju vruće čokolade sa začинима i za Mila. Moj prijatelj srknu gutljaj, a onda primeti:

„Svaki put kad neka od tvojih knjiga dospe u knjižare i počne prodaja, ti mi uvek kažeš da ti ona više ne pripada...“

„Tačno! Od tog trenu pripada samo čitaocu, koji ulazi u vezu s njom tako što prisvaja likove i oživljava ih u svojoj glavi. Čitalac često na svoj način interpretira određene delove, dajući im smisao koji nije isti kao onaj koji sam ja imao u glavi dok sam pisao, ali to je najveća draž igre!“

Milo me je pažljivo slušao i sve vreme švrljao po mom notesu:

Čvrsto sam verovao u tu teoriju. Uvek sam mislio da knjiga zaista postoji samo kroz njen odnos sa čitaocem. Kad sam bio u čitalačkom dobu, uvek sam pokušavao da se što je moguće više udubim u svet romana koji su mi se sviđali, predviđajući i smišljajući hiljade pretpostavki, pokušavajući uvek da budem za korak ispred pisca, čak i da u svojoj glavi produžim priču o likovima posle poslednje pročitane strane. Mašta čitaoca nadmašuje štampane reči i tekst i omogućuje priči da u potpunosti zaživi.

„Dakle, ako sam dobro razumeo, po tebi pisac i čitalac saraduju u stvaranju imaginarnog sveta?“

„Nisam ja to rekao, Milo, već Umberto Eko! I Žan Pol Sartr!“ uzvratili i pružih mu otvorenu knjigu u kojoj sam podvukao ovu rečenicu: *Čitanje je džentlmenki sporazum autora i čitaoca; jedan drugom ukazuju poverenje i zavise jedan od drugog.*“

„Ali konkretno?“

„Konkretno, počecu da pišem svoj novi roman, ali tek kada ga dohvate prvi čitaoci, imaginarni svet će zaživeti, Bili će nestati iz realnog sveta i vratiće se svom životu u mašti.“

„Onda nemamo ni sekundu za gubljenje“, reče on i sede ispred ekrana svog kompjutera. „Moram po svaku cenu da pronađem poslednji neispravni primerak knjige, to je jedini način da održimo Bili u životu dovoljno dugo da ti ostane dovoljno vremena da napišeš novi roman.“

Konektovao se na sajt Mehikano erlajnsa.

„Imaju let za Los Anđeles za dva sata. Ako sada krenem, biću predveče u Makartur Parku.“

„Šta ćeš tamo?“

„Ako planiraš da povedeš Bili u Pariz, trebaće joj pasoš, i to brzo. Održao sam neka stara poznanstva koja nam mogu biti od koristi...“

„A tvoja kola?“

On otvori tašnu i iz nje izvadi nekoliko svežnjeva novčanica, koje podeli na dva jednaka dela.

„Jedan gorila Jošide Micuka došao je jutros da ih uzme. Ovo je sve što sam mogao da dobijem, ali će nam pomoći da izdržimo nekoliko nedelja.“

„A posle toga smo ostali s praznim fiokama.“

„Da, a kad se doda ono što dugujemo za porez, mogu da ti saopštim da smo zaduženi za narednih dvesta godina...“

„To je ono što si zaboravio da mi kažeš, zar ne?“

„Mislio sam da si i sam shvatio.“

Pokušah da ublažim dramatičnost situacije.

„Treba da spasemo jedan život, to je nešto najplemenitije što postoji, zar ne?“

„Siguran sam da je tako“, odgovori on. „Ali ta Bili, je li ona vredna svega toga?“

„Verujem da je ona jedna od nas“, rekoah tražeći prave reči. „Mislim da bi ona mogla da pripada našoj porodici, porodici koju smo izabrali ti, Karol i ja. Zato što znam da se, u krajnjoj liniji, ne razlikuje mnogo od nas: ispod njenog oklopa nalazi se osećajno i plemenito biće. Jedno veliko, čisto srce, koje je život već dosta namučio.“

Još jednom se zagrlismo. Već je bio na vratima, kad se okrenu prema meni.

„Hoćeš li uspeti da napišeš taj novi roman? Mislio sam da više nisi u stanju da sastaviš ni tri reči.“

Pogledah u nebo kroz prozor: veliki sivi oblaci behu zagušili horizont, pretvorivši krajolik u ruralne engleske predele.

„Imam li izbora?“, upitah zatvarajući svoj notes.

29.

Kada smo zajedno

*Noću mi je bilo hladno pa sam ustao i
otišao da je pokrijem još jednim ćebetom.*

Romen Gari

**Aerodrom Šarl de Gol
nedelja 12. septembar**

Vozač taksija zgrabi Bilinu torbu i odlučno je strpa u gepek, zgnječivši pritom tašnu u kojoj je bio moj kompjuter. U unutrašnjosti hibridnog *prijusa* radio je bio odvrnut do daske, tako da sam morao tri puta da ponavljam destinaciju taksisti.

Kola napustiše terminal i brzo se našosmo u saobraćajnoj gužvi, zagušeni na perifernom bulevaru.

„Dobro došla u Francusku“, rekoh i bacih pogled na Bili.

Ona slegnu ramenima.

„Nećeš uspeti da mi pokvariš zadovoljstvo što sam ovde. Bio mi je san da vidim Pariz!“

Posle nekoliko kilometara i više saobraćajnih čepova, kola prodoše Kapiju Majo, pa se uputismo ka Aveniji Velike armije i nastavismo do kružnog čvora na Šanzelizeu. Bili je kao dete blenula otvorenih usta, dok je redom otkrivala Trijumfalnu kapiju, *Najlepšu aveniju na svetu*, kao i ludnicu na Trgu Konkord.

Iako sam tu dolazio nekoliko puta s Aurorom, ne bi se moglo reći da dobro poznajem Pariz. Uvek u žurbi između dva koncerta i dva aviona, Aurora, u duši nomad, nikad se nije setila da odvoji malo vremena da mi pokaže rodni grad. Nijednom se nismo zadržali duže od dva-tri dana, koje smo najčešće provodili zatvoreni u lepom stanu u Kazovoj ulici, blizu Bazilike Svete Klotilde. Od prestonice sam, dakle, poznao samo nekoliko ulica u 6. i 7. arondismanu i desetak restorana i modernih galerija, gde me je ona vodila.

Taksi pređe preko Sene i dođe na levu obalu, pa okrenu u nivou keja kod Orsea.

Kad sam spazio zvonik i obrise Crkve Sen Žermena de Prea, shvatio sam da nismo mnogo daleko od nameštenog stana koji sam iznajmio preko interneta još u Meksiku. Zaista, nakon nekoliko manevara, vozač nas ostavi u Firstenberškoj broj 5, ispred malog trga, oivičenog starim radnjicama, zasigurno jednim od najšarmantnijih koje sam u životu video.

U središnjem dvorištu nalazio se ulični kandelabar s pet kugli, okružen s četiri visoke paulovnije. Sunce se odbijalo o plavičaste krovove, prekrivene pločama od škrljca. Izgubljeno među uskim ulicama, daleko od vreve bulevara, mesto je bilo vanvremensko i romantično ostrvce, koje kao da je izašlo direktno s Peneovog crteža.

U trenutku kad pišem ove retke, prošlo je više od godine od toga jutra, ali sećanje na Bili kako izlazi iz kola, i njene oči pune divljenja, još je živo u mojoj glavi. U to vreme nisam znao da će nedelje, koje smo se spremali da provedemo zajedno, istovremeno biti i najbolnije i najlepše u mom životu.

**Internat za devojke
Univerzitetsko naselje Berkli
Kalifornija**

„Paket za tebe!“, uzviknu Ju Čen, dok je ulazila u sobu koju je od upisa na univerzitet delila s Boni del Amiko.

Boni je sedela za radnim stolom i podiže glavu od kompjutera da zahvali svojoj cimerki, pa se ponovo udubi u partiju šaha.

Bila je adolescentkinja kratko podšišane tamne kose i otvorenog lica, koje je još čuvalo detinju prirodnost. Ali u njenom bostrom i ozbiljnom pogledu moglo se naslutiti da joj, uprkos mladalačkom dobu, život nije oduvek bio lak.

Zraci jesenjeg sunca probijali su se kroz prozor i osvetljavali zidove sobice, prekrivene čudnim plakatima, koji su odavali zanimanja ove dve adolescentkinje: bili su tu Robert Patinson, Kristen Stjuart, Albert Ajnštajn, Obama i dalaj-lama.

„Nećeš da ga otvoriš?“, upita Kineskinja nakon nekoliko minuta.

„Hm...“ promrmlja Boni rasejano. „Pusti me samo da isprašim ovu mašinu.“

Ona pokuša s jednim smelim manevrom, napredujući skakačem na d4, s nadom da će uzeti protivničkog pešaka.

„To je možda poklon od Timotija“, nagađala je Ju Čen pregledajući paket. „Taj momak je lud za tobom.“

„Hm...“, ponovi Boni. „Baš me briga za Timotija.“

Kompjuter oštro uzvratil damom.

„Dobro, otvaram ga!“, odlučil Azijka.

Ne čekajući drugaričin pristanak, pocepa koverat i ugleda veliku knjigu s kožnim koricama: *Tom Bojd - Trilogija o anđelima - Tom 2*.

„Ehej, to je roman koji si kupila preko interneta“, reče ona s dozom razočaranja u glasu.

„Ahm, hm...“ reče Boni.

Sada je morala da zaštiti skakača, ali bez povlačenja. Kliknu mišem da pomeri napred pešaka, ali ponesena elanom, pomeri pogrešnog. *Prekasno...*

Na ekranu zatrepta ŠAH-MATH! Baš se mučila da pobedi prokletu staru krtitju!

Ovo baš nije obećavajuće pred šampionat, pomisli ona i napusti program.

Sledeće nedelje treba da brani boje svoje škole na svetskom šampionatu za mlade od osamnaest godina. Takmičenje će se održati u Rimu. To ju je u isti mah i uzbuđivalo i plašilo.

Pogleda na zidni sat u obliku sunca i požuri da složi svoje stvari. Zgrabi roman koji je upravo dobila i strpa ga u ranac. Kofel za put spakovaće kasnije.

„Addio, amica mia!“, dobaci dok je izlazila iz sobe.

Preskakala je po tri stepenice odjednom kako bi stigla da uhvati prevoz na stanici, ali ju je sačekala velika gužva: lokalni metro, koji je povezivao Berkli sa San Franciskom, presecao je zaliv četrdeset metara ispod nivoa vode. U vagonu počel da čita prva tri poglavlja nove knjige i siđe na Embarkaderu da uhvati kablovski tramvaj na Kalifornijskoj ulici. Natrpan turistima, tramvaj prođe preko Nob Hila i stiže do Grejs katedrale. Napusti drveni vagon dva bloka dalje, kako bi stigla do odeljenja za onkologiju bolnice Lenoks, gde je dvaput nedeljno dobrovoljno radila kao član udruženja zaduženog da bolesnike zabavi raznim igrama i umetničkim aktivnostima.

Ona se s tim programom upoznala i srodila tokom dvogodišnje agonije svoje majke Malori, koja je umrla od kancera pre nekoliko godina. Boni je već bila na faksu, ali je

imala samo šesnaest godina i bila je nedovoljno stara da legalno učestvuje u tome. Srećom, Eliot Kuper, načelnik bolnice, bio je prijatelj Gareta Gudriča, lekara koji je tokom poslednjih dana pratio njenu majku, pa je žmurio na jedno oko zbog njenog prisustva u bolnici.

„Dobar dan, gospođo Kaufman!“, dobaci ona veselim glasom i upade u jednu soba na trećem spratu.

Samo Bonino pojavljivanje obasja lice Etele Kaufman. Sve do ovih poslednjih nedelja, stara žena je uvek odbijala da učestvuje u tim glupim aktivnostima gde se crta, slika ili igraju detinjaste društvene igre. Njoj je to izgledalo isto što i predstave s klovnovima i lutkama na koncu, koje je smatrala glupim i nazadnim. Želela je samo da je puste da umre na miru i to je bilo sve. Ali s Boni je bilo drugačije. Adolescentkinja je imala karakter osobe koja izvršava svoje obaveze, i mešavinu prostodušnosti i inteligencije, što gospođu Etel nije ostavilo ravnodušnom. Njih dve su se tokom proteklih nedelja zbližile, pa su im susreti dva puta nedeljno postali neophodni. Stekle su naviku da susret započnu s nekoliko minuta ćaskanja. Etel ispita Boni o njenim predavanjima na univerzitetu i predstojećem šahovskom turniru, a onda devojka izvuče iz ranca novu knjigu:

„Iznenadenje!“, reče ona i pokaza lepu knjigu.

Eteline oči bile su stare i umorne pa Boni poče da joj čita. Prethodnih nedelja su se obe oduševljavale zapletom *Trilogije o anđelima*.

„Nisam mogla da odolim, pa sam već pročitala prva poglavlja“, priznade Boni. „Napraviću vam kratak rezime pre nego što nastavimo s čitanjem, slažete li se?“

Zrno kafe i listić čaja

Kafić u Santa Moniki

10 h ujutru

„Mislim da sam nešto pronašla!“, uzviknu Karol.

Nagnuta nad svoj noutbuk, mlada policajka povezala se na bežični internet u kafeu.

Milo se primače ekranu sa šoljom kafe s mlekom i karamelom.

Pomoću raznih reči koje je koristila za pretraživanje, Karol se najzad zaustavi na stranici Ibeja, gde se videla ponuda za prodaju jedinog primerka koji su tražili.

„Kakva stvarčica, ovo je ludilo!“, povika on i prosu polovinu svog pića na košulju.

„Ti zaista misliš da je to ta knjiga?“

„Van svake sumnje“, odsečno odgovori on pokazujući na fotografiju: „Posle uništavanja, ovaj kožni povez postoji samo u jednom primerku.“

„Nažalost, prodaja je već obavljena“, razbesne se Karol.

Knjiga je bila ponuđena na Ibeju pre nekoliko dana za smešnu sumu od četrnaest dolara i odmah je našla kupca.

„Ipak, možemo da pokušamo da stupimo u kontakt s prodavcem, da saznamo ime kupca.“

Karol pređe s reči na delo i kliknu na vezu koja joj je omogućila da učini vidljivim profil člana: korisnik *annaboro73*, upisan pre šest meseci, pozitivne ocene.

Karol posla elektronsku poštu u kojoj objasni da želi da stupi u kontakt sa osobom koja je kupila taj predmet. Onda sačekaše dobrih pet minuta, ne verujući mnogo da će im odgovor stići baš istog trenutka, sve dok Milo ne izgubi strpljenje, pa i on sa svoje strane sastavi još konkretniju poruku, obećavši nagradu od hiljadu dolara.

„Moram da se vratim na posao“, reče Karol gledajući na sat.

„Gde ti je partner?“

„Bolestan je“, odgovori ona i napusti kafić. Milo odluči da je prati i smesti se pored nje u policijskom vozilu. „Ti nemaš pravo da budeš ovde! Ja sam na dužnosti, a ovo su patrolna kola.“

On se napravi da je nije čuo i nastavi razgovor. „Šta je to, njen pseudonim?“ „Annaboro73“, odgovori Karol i upali motor.

„Dobro, Ana joj je ime, da li se slažemo?“

„To izgleda logično.“

„Boro je prezime. Nije napisala *Borou* ili *Barou*, što je uobičajeno, već *Boro*, što asocira na neko nemačko prezime.“

„Pre će biti poljsko, zar ne? Tipa Borovski.“

„Da, to je to.“

„A broj? Misliš da odgovara godini njenog rođenja?“

„Pa šta bi drugo bio“, odgovori Milo.

On se na svom telefonu već povezao na Bele strane, ali samo u Los Anđelesu je bilo više od desetak Ana Borovski.

„Dodaj mi radio“, naredi Karol pošto savlada krivinu.

Milo otkači mikrofona. Nije mogao da odoli a da ne izvede malu improvizaciju:

„Halo, Zemljo, ovde kapetan Kirk sa međuzvezdanog broda *Enterprajz*, tražimo ovlašćenje da se spustimo u bazu.“ Karol ga pogleda sa zaprepašćenjem.

„Dobro, šta sad, zar nije smešno?“

„Pobogu, Milo! Bilo bi smešno, ali da imaš osam godina...“ Ona šćepa radio i javi se vrlo autoritativno:

„Halo, centrala, ovde narednik Alvarez, broj značke 364B1213. Možete li da mi pronađete adresu izvesne Ane Borovski, znam jedino da je rođena 1973. godine?“

„Razumem, gospođo narednice, smatrajte to već obavljenim.“

* * *

Pariz

Sen Žermen de Pre

Naše dve nameštene sobe bile su na poslednjem spratu male bele zgrade koja je gledala na senoviti mali trg. Odmah smo se osetili kao kod kuće.

„Da malo procunjamo?“ predloži Bili.

Pariški vazduh joj je, po svoj prilici, povratio zdravlje. Naravno, kosa joj je još uvek bila seda, a ten bleđ, ali je izgledalo je da je malo povratila formu.

„Upozoravam te da moram da napišem petsto stranica...“

„To je sitnica, šta je to?“ našali se ona i priđe prozoru da izloži lice sunčevim zracima.

„Dobro, onda jedna brza šetnja. Taman da ti pokažem kvart.“ Navukoh bluzu, a ona za to vreme stavi malo pudera na lice. I krenusmo.

Kao dvoje turista, što smo i bili, najpre smo lutali uskim ulicama Sen Žermena i zastajali ispred svakog izloga knjižara ili starinarnice, proveravali menije kafića i zavirivali u sve antikvarnice sa starim knjigama, kojih je bilo prilično duž obale Sene.

Uprkos luksuznim buticima, koji su malo-pomalo smenjivali drevna kulturna mesta, duh kvarta sačuvao je staru magiju. U tom lavirintu uličica, vazduh je bio poseban i sve je

odisalo ljubavlju prema knjigama, poeziji i slikarstvu. Sve ulice i sve zgrade kraj kojih smo prošli, svedočile su o bogatoj kulturnoj prošlosti. Volter je stvarao u *Prokopu*, Verlen je tu dolazio da popije pelinkovac, Delakroa je imao atelje u Firstenberškoj, Rasin je živeo u Viskontijevoj, Balzak je propao kad je tu otvorio štampariju, Oskar Vajld je umro u samoći i bedi u neuglednom hotelu u Ulici lepih umetnosti, Pikaso je naslikao *Gerniku* u Ulici velikih avgustinaca, Majls Dejvis je svirao u Sen Benoinoj, Džim Morison je stanovao odmah kraj Sene...

Da vam se zavrti u glavi.

Bili je blistala, trčeći tamo-amo na suncu, s turističkim vodičem u ruci, pazeći da joj ništa ne promakne.

U podne smo napravili pauzu na terasi kafića. Dok sam ispijao italijanski espresso, posmatrao sam je kako se, sva nasmejana, gosti belim sirom u medu i hlebom zatrpanim jagodama. Među nama se nešto promenilo. Naša uzajamna agresivnost je nestala i ustupila mesto prisnosti. Sada smo bili spojeni i potpuno svesni da su trenuci koje provedemo zajedno vredni, ali privremeni, i da nam je oboma u interesu da vodimo brigu jedno o drugom.

„Dobro, idemo sad da posetimo onu crkvu!“, predloži ona i pokaza na zvonik Sen Žermena.

Dok sam vadio novčanik da izmirim račun, Bili je ispijala poslednji gutljaj tople čokolade i ustajala sa stolice. Kao neko dete koje hoće da pravi pakosti, požuri da pređe preko ulice van pešačkog prelaza, i to baš ispred kola iz suprotnog smera.

Tada se odjednom sruši nasred kolovoza.

San Francisko

Bolnica Lenoks

Sva besna, Boni je okretala stranice romana da se uveri da su zaista prazne.

„Bojim se da danas nećete moći da saznate kraj priče, gospođo Kaufman.“

Etel protrlja oči i pažljivije pogleda knjigu. Ona se naglo prekidala na strani 266 usred jedne nezavršene rečenice.

„To je sigurno greška u štampanju. Moraćeš da je odneseš u knjižaru.“

„Kupila sam je na internetu!“

„Onda si bacila pare.“

Sva besna, Boni oseti kako joj crvenilo udara u obraze. Šteta! Knjiga je bila puna strasti, a ilustracije u akvarelu prelepi.

„Za sto“, dobaci dežurni kuhinje i gurnu vrata sobe da posluži obrok na tacni.

Kao i svaki put kad je dolazila, Boni je imala pravo na obrok. Na meniju: supa od povrća, salata od briselskog kupusa i kuvani bakalar.

Boni stisnu zube i primora sebe da uzme nekoliko zalogaja. *Zašto je ova riba vlažna kao da je još u vodi? Zašto je potaž od boranije tako tamnjikav? A hladni sos od luka neslan... bljak.*

„Nije strašno, zar ne?“, gospođa Kaufman pokuša da ublaži stvar.

„Nešto između stvarno bljutavog i očigledno nečistog“, izjavi Boni.

Stara žena se jedva primetno nasmeši.

„Skupo bih platila jedan dobar sufle od čokolade. To mi je omiljeni desert.“

„Nisam ga nikada probala!“ reče Boni i obliznu se.

„Napisaću ti recept“, predloži Etel. „Daj mi hemijsku i tu knjigu! Neka barem nečemu posluži.“

Ona otvori roman i na prvoj praznoj stranici kaligrafski lepim rukopisom ispisa:

Sufle od čokolade

200 g crne čokolade

50 g šećera

5 jaja

30 g brašna

500 ml poluobranog mleka

1) izlomiti čokoladu na komade i brzo je staviti u posudu da se istopi

Pariz

Sen Žermen de Pre

„Otvori oči!“

Bili ostade da leži nasred ulice.

Klio je zakočio u poslednjem trenutku. Saobraćaj u Bonapartinoj ulici se zaustavio i gomila sveta već se okupila oko mlade žene.

Ja sam se nagnuo nad njom i podigao joj noge da joj se krv vrati u mozak. Okrenuh joj glavu na stranu i otkopčah odeću, sledeći instrukcije koje mi je dao doktor Filipson. Bili najzad povrati svest i nešto boje. Njena slabost bila je i kratka i nagla. Iznenadna, kao i ona u Meksiku.

„Ne raduj se previše: još nisam mrtva“, podrugnu se ona. Stegoh joj nadlanicu. Puls joj je još bio slab, teško je disala, a na čelu joj zablistашe graške znoja.

Imali smo zakazan sastanak kod profesora Kluzoa, lekara kog mi je preporučila Aurora. Svim srcem sam se nadao da će njegova stručnost hiti na visini njegove reputacije.

Los Anđeles

„Policija, otvarajte!“

Ana pogleda kroz špijunku i ugleda policajku koja je lupala na vrata.

„Znam da ste tu, gospođice Borovski!“, povika Karol i pokaza policijsku značku.

Pomirena sa sudbinom, Ana okrenu rezu i baci zabrinut pogled na pridošlicu. „Šta hoćete?“

„Samo da vam postavim nekoliko pitanja u vezi s knjigom koju ste prodali preko interneta.“

„Nisam ukrala tu glupu knjigu!“ branila se Ana. „Pronašla sam je u kontejneru, to je sve.“

Karol pogleda u Mila koji preuže inicijativu.

„Samo želimo da nam date adresu osobe kojoj ste je prodali.“

„Mislim da je to bila neka studentkinja.“

„Studentkinja?“

„U svakom slučaju, stanuje u studentskom gradu u Berkliju.“

San Francisko

Bolnica Lenoks

16 h

Etel Kaufman nije nikako uspevala da zaspi. Otkako je Boni otišla posle ručka, okretala se i prevrtala u krevetu. Nešto tu nije bilo u redu. U svakom slučaju, nešto ju je tištalo, a to nije kancer koji joj je razjedao pluća...

Žuljala ju je ona knjiga. Bolje rečeno, ono što je napisala na praznim stranicama. Ona se pridiže na uzglavlje i zgrabi roman s noćnog stočića, otvori ga na strani gde je kaligrafskim rukopisom napisala recept deserta iz svog detinjstva. Otkud ta nostalgija? Zbog neminovne smrti koja se svakim danom sve više približava? Verovatno.

Nostalgija... Mrzela ju je. Život je tako brzo proticao da je odlučila da se nikada ne osvrće za sobom. Uvek je živela za sadašnjicu i pokušavala da se ne obazire na prošlost. Nije čuvala uspomene, nije slavila nijedan rođendan, selila se svake druge ili treće godine, tako da se nije vezivala ni za stvari ni za ljude. Za nju je to uvek bio uslov za preživljavanje.

Ipak, tog popodneva, prošlost joj je zakucala na vrata. Ona se s teškoćom pridiže i napravi nekoliko koraka do metalnog ormara u kojem su bile složene njene stvari. Izvuče mali kofer od tvrde kože, koji se zakopčavao patent-zatvaračem, a koji joj je donela Kaća, njena nećaka, prilikom poslednje posete. Bile su to stvari koje je Kaća pronašla kad je praznila kuću svojih roditelja, pre nego što je oglasila da je na prodaju.

Prva fotografija nosila je datum *mart 1929. godine*, nekoliko meseci nakon njenog rođenja. Na njoj je zaljubljeni par ponosno pozirao s troje dece. Etel je bila u majčinom naručju, dok su brat i sestra, blizanci četiri godine stariji od nje, stajali pored oca. Lepo odeveni, iskreni osmesi, osećaj zajedništva: sa slike je prosto odisala porodična ljubav i nežnost. Etel stavi fotografiju pored svog kreveta. Nije je pogledala već decenij ama.

Sledeći je bio požuteli novinski članak s nekoliko fotografija iz četrdesetih godina prošlog veka: nacističke uniforme, bodljikava žica, nasilje... Novine vratiše Etel njenoj ličnoj priči. Imala je jedva deset godina kad je stigla u SAD zajedno s bratom. Napustili su Krakov baš kad su Nemci deo grada pretvorili u geto. Trebalo je da im se sestra pridruži kasnije, ali nije bila te sreće - umrla je od tifusa u Plazovu, a roditelji nisu preživeli logor smrti u Belzecu.

Etel nastavi povratak u prošlost. Sledeća uspomena bila je crno-bela razglednica, na kojoj je predstavljena elegantna balerina kako igra na vrhovima prstiju. Bila je to ona, u Njujorku. Tu je provela ranu mladost, u porodici roditelja svoje majke, koji su umeli da prepoznaju i podrže njen dar za balet. Vrlo brzo se istakla i dobila angažman u Njujork Siti baletu, društvu koje je tek stvorio Džordž Balančin.

Krčko Oraščić, Labudovo jezero, Romeo i Julija... igrala je glavne uloge najpoznatijih baletskih komada. Onda je bila primorana da napusti ples s dvadeset osam godina, zbog loše zalečene frakture noge, zbog koje je celoga života šepala.

Zbog jednog osećaja podiđoše je žmarci. Iza razglednice pronađe program njujorške priredbe. Posle nezgode, postala je profesor u Školi američkog baleta i učestvovala u postavljanju nekoliko muzičkih komedija na Brodveju.

Jedna druga fotografija bila je još bolnija, čak i posle tolikih decenija. Bila je to fotografija nesrećnog ljubavnika. On je imao desetogodišnjeg sina, a ona se zaljubila u njega kad je imala trideset pet godina: bila je to priča puna strasti, koja ju je zbog nekoliko sati euforije koštala godina patnje i razočaranja.

A onda...

A onda, košmar...

Košmar počinje sa sledećom slikom, pomalo mutnom, koju je sama napravila u ogledalu. Njena fotografija s okruglim trbuhom.

Kada više nije očekivala, Etel je ostala trudna na pragu četrdesetih. Dar od Boga, koji je primila s beskrajnom zahvalnošću. Nikada nije bila srećnija nego u prvih šest meseci trudnoće. Naravno, imala je i mučnine, osećala je i zamor, ali *bambino*, koji se ritao u njenom trbuhu, potpuno ju je promenio.

Međutim, jedno jutro, tri meseca pre termina, izgubila je plodovu vodu bez ikakvog jasnog razloga. Odveli su je u bolnicu, gde su je podvrgli raznoraznim pregledima. Vrlo živo se sećala svega. Beba je još bila tu, u njenom trbuhu. Osećala je udarce nogu, čula je otkucaje srca. Onda joj je dežurni ginekolog rekao da je vodenjak pukao i da bez plodove vode beba neće preživeti. Utroba joj je suva pa treba hitno izazvati porođaj. Onda je nastala noć užasa. Kad je konačno rodila bebu, odmah je znala da neće preživeti. Posle nekoliko sati natezanja, nije donela život, već samo smrt.

Mogla je da ga vidi, da ga dodirne, zagrlji. Bio je tako mali, ali i veoma lep. U trenutku porođaja još nije odlučila koje ime da mu da. Uvek ga je zvala *bambino*, *moj bambino*.

Bambino je živio samo jedan minut, a onda mu je srce stalo. Etel nikada nije zaboravila tih šezdeset sekundi tokom kojih je bila majka. Nestvarnih šezdeset sekundi. Posle toga više nije živela. Samo se pretvarala. Sva njena svetlost, sva njena radost, vera, sve je bilo potrošeno u tih šezdeset sekundi. Svaki ostatak plamena, koji je tinjao u njoj, ugasio se u isto vreme kad i njen bambino.

Internat za devojke

Univerzitetsko naselje Berkli

19 h 30 min

„Nemoj da jedeš mnogo tiramisua u Rimu!“, pakosno je posavetova ju Čen. „Ima barem milijardu kalorija unutra, a ti si se malo udebljala u poslednje vreme, zar ne?“

„Ne brini ti za mene“, uzvratila Boni dok je zakopčavala kofer. „Izgleda da to ne smeta dečacima, koliko sam mogla da primetim...“

Ona pogleda kroz prozor. Spustila se noć. U tami spazi žmirkanje svetala taksija koji je naručila.

„Odoh.“

„Samo hrabro! Pokaži zube onim primitivcima tamo!“ ohrabivala ju je Kineskinja.

Boni siđe niz stepenice internata i dade prtljag taksisti, koji ga smesti u kola.

„Idete na aerodrom, gospođice?“

„Da, ali bih htela najpre u jednu kratku posetu bolnici Lenoks.“

Suze joj potekoše niz lice i padoše na mali debeli koverat od sedefastog papira. Ona ga drhtavim rukama otvori i izvadi iz njega pramen bambinove kose. Dugo je plakala, ali joj to skide teret koji je nosila svih ovih godina,

Sada se osećala vrlo umorno. Pre nego što je ponovo legla u krevet, dođe joj iznenadna inspiracija, pa na prazne stranice knjige zalepi foto-granje, članak iz novina,

poštansku kartu i pramen kose. Sadržaj najjačih trenutaka njenog života stao je na desetak strana.

Da je mogla ponovo da počne, da li bi nešto menjala u životu? Uхвати sebe kako joj se ta misao mota po glavi. To pitanje nije imalo nikakvog smisla. Život nije video-igra gde se može krenuti od početka. Vreme prolazi, a mi prolazimo s njim i najčešće radimo ono što možemo, a ne ono što bismo hteli. Ostatak čini sudbina, a sreća povremeno doda poneko zrnce soli. To je sve.

Ona stavi knjigu u veliki kartonski koverat i pozva dežurnu bolničarku da je zamoli da taj paket preda Boni del Amiko kad sledeći put dođe u bolnicu.

Tokom vožnje, Boni se zanela svojim mislima. Zašto je osetila potrebu da vidi gospođu Kaufman? Kad su se rastale u podne, videla je da je umorna i pomalo tužna. A posebno to što joj je stara dama rekla doviđenja na nekako svečan način i insistirala da se zagrle, a to zaista nije ličilo na nju.

Kao da se vide poslednji put...

Taksi se uključi u dvostruki red vozila.

„Ostaviću kod vas torbu, važi? Vraćam se za pet minuta.“

„Ne morate da žurite. Sačekaću vas na parking.“

Internat za devojke

Univerzitetsko naselje Berkli

19 h 30 min

„Policija, otvarajte!“

Ju Čen poskoči. Iskoristila je odsutnost svoje cimerke da sedne za njen kompjuter i pokuša da pročita njene mejlove. Za tih nekoliko sekundi uhvati je panika jer je pomislila da ju je otkrila kamera za nadzor sakrivena u sobi.

Ona navrat-nanos isključi monitor i ode da otvori vrata.

„Narednik Karol Alvarez“, predstavi se Karol, koja je vrlo dobro znala da gradska policija nema nikakva ovlašćenja u univerzitetskom naselju.

„Hteli bismo da popričamo s Boni del Amiko“, preduhitri je Milo.

„Malo ste zakasnili“, odgovori Ju Čen s olakšanjem. „Samo što je pošla na aerodrom. Ide na šahovski turnir u Rimu.“

U Rimu! Koje sranje!

„Imate li broj njenog mobilnog telefona?“ upita on i izvuče svoj mobilni.

Parking bolnice Lenoks

19 h 34 min

Zvonjava Boninog mobilnog telefona na zadnjem sedištu taksija bila je prigušena u dubini njene torbe, krcate svim i svačim. Zvonjava je bila uporna, ali vozač ipak ništa nije čuo. Dok je čekao putnicu, odvrnuo je radio do daske, kako bi pratio meč između *Metsa* i *Brejvsa*.

Boni uđe u zgradu, izađe iz lifta i tiho se uputi hodnikom.

„Vreme poseta je prošlo, gospođice!“, zaustavi je bolničarka.

„Ja... htela sam samo da se pozdravim s gospođom Kaufman pre nego što krenem u inostranstvo.“

„Hm... vi ste onda ona mala volonterka, je li tako?“

Boni potvrdi klimanjem glave.

„Etel Kaufman je zaspala, ali je za vas ostavila koverat.“

Pomalo razočarana, Boni krenu za ženom u belom mantilu da uzme paket u kojem je bila knjiga.

Po povratku u taksi, na putu ka aerodromu, s čuđenjem otkri fotografije i beleške koje je dodala stara gospođa. Pod naletom emocija, nijednog trena nije ni pomislila da proveri telefon.

Međunarodni aerodrom San Francisko

Pista broj 3 Let 0966

21 h 27 min

Dobar dan dame i gospodo. Govori vam kapetan aviona. Imam zadovoljstvo da vam poželim dobrodošlicu u „boing 767“ na letu za Rim. Predviđeno vreme trajanja leta danas je 13 sati i 55 minuta. Ukcavanje je završeno. Ispred vašeg sedišta možete pronaći sigurnosno uputstvo s procedurom u slučaju nužde, pa vam preporučujemo da ga pažljivo pročitate. Osoblje aviona će vam sada demonstrirati...

Međunarodni aerodrom San Francisko

Sala za polaske

21 h 28 min

„Let za Rim? Ah, žao mi je, upravo smo završili s ukrcavanjem“, izjavi stjuardesa kad je proverila na ekranu.

„To nije istina!“, razbesne se Karol. „Nikada se nećemo dočepati te vrazje knjige! Pokušaj da pozoveš tu devojkul!“

„Već sam joj ostavio dve poruke“, reče Milo. „Mora da je stavila telefon na vibraciju.“

„Pokušaj ponovo, molim te.“

Pista broj 3

Let 0966

21 h 29 min

Počinjemo poletanje. Molimo vas da vežete pojaseve, ispravite naslone sedišta i isključite mobilne telefone. Podsečamo vas da na ovom letu, između ostalog, nije dozvoljeno pušenje, pušenje u toaletu je strogo zabranjeno.

Boni zakopča pojas i zavuče ruku u torbu da izvuče slušalice, masku za spavanje i knjigu. Dok je isključivala telefon, primeti da trepće crvena lampica, koja ukazuje na propuštene pozive i SMS-ove. Pokuša da proven, ali je prekorni pogled stjuardese odvratil od toga.

Pariz

Ponoć

Salon našeg malog stana bio je obasjan prigušenim svetlom koje se širilo iz desetak sveća. Bili je nakon mirne večeri zaspala na kauču. Ja sam sa zebnjom uključio kompjuter i obavio uobičajene pripreme za pisanje. Na ekranu se pojavi prokleta prazna strana, a s njom i mučnina, zebnja i panika, koje su, nažalost, za mene postale normalna pojava.

Možeš ti to!

Možeš ti to!

Ne.

Ustadoh sa stolice, odoh do kauča i uzeh Bili u naručje, da je odnesem do sobe. Nemirno je sanjala pa promrmlja nešto u smislu da je previše teška, ali mi se prepusti. Noć je bila sveža, a radijator u sobi odavao je samo slabu toplotu. Pronađoh u ormaru dodatni perjani pokrivač i ušuškah je kao malu devojčicu.

Baš sam se spremao da zatvorim vrata, kad začuh iza svojih leđa: „Hvala.“

Navukao sam zavese da je zaklonim od ulične svetlosti i da budemo u mraku, kako bi lepše spavala.

„Hvala ti što se brineš o meni. Niko to nije radio pre tebe.“

Niko to nije radio pre tebe. Ta rečenica mi je još odzvanjala u glavi dok sam sedao za radni sto. Gledao sam kako mi se na ekranu kursor ruga, trepćući.

Odakle potiče inspiracija? Bilo je to pitanje koje mi stalno postavljaju i čitaoci i novinari, a da budem iskren, nikada nisam bio sposoban da im odgovorim.

Pisanje podrazumeva asketski život: bilo mi je potrebno petnaest sati dnevno da namrčim četiri stranice. Nije tu bilo nikakve magije, nikakvog tajnog recepta: bilo je potrebno samo izdvojiti se od sveta, šesti za pisači sto, staviti slušalice na uši, ja preferiram s klasičnu muziku ili džez, i obezbediti ozbiljnu zalihu kafe. Ponekad, u dobrim danima, kad bi mi se složile kockice i kad bi me obuzelo nadahnuće, napisao bih i čitavih desetak stranica.

U tim dobrim periodima uspeva sam da ubedim sebe da priče već postoje negde na nebu i da mi glas anđela diktira šta treba da napišem, ali su ti trenuci bili retki, tako da mi je namera da napišem pet stotina stranica za nekoliko nedelja izgledala jednostavno smešna.

Hvala što se brineš o meni.

Mučnina je nestala. Zebnja se pretvorila u tremu. Tremu glumca pred podizanje zavese.

Stavih ruke na tastaturu i prsti sami poleteše, skoro mimo moje volje. Prvi redovi pojaviše se kao magijom doneti.

POGLAVLJE 1

Koliko se sećam, u Bostonu nikada nismo doživeli tako hladnu zimu. Grad je već mesec dana bio zavejan snegom i prekriven injem. U kafićima su se razgovori sve češće vrteli oko budućeg globalnog otopljenja, kojim su nam mediji već probijali uši. „Šta kažeš! Sve su to prazna naklapanja!“

U svom malom stanu u Južnom Bostonu, Bili Doneli spavala je nemirnim snom. Do sada joj život nije bio nimalo blagonaklon. Nije ni slutila, ali ubrzo će se to promeniti.

To je to! Krenulo je!

Odmah shvatih da će me osećanja koja sam imao za Bili osloboditi mog prokletstva. Vraćajući me u stvarnost, uspela je da pronađe ključ za katanac kojim je bio zaključan moj duh.

Prazna stranica više me nije plašila.

Počeh da kucam i nisam stao cele noći.

Rim

Aerodrom Fiumičino

Sutradan

Dame i gospodo, govori vam vaš kapetan. Upravo smo sleteli na aerodrom Fjumičino u Rimu, temperatura je 18 stepeni celzijusa. Molimo vas da nam oprostite zbog malog zakašnjenja. Ostanite na svojim sedištima dok se avion kreće po pisti i držite vezane pojaseve do potpunog prestanka rada motora. Vodite računa da prilikom otvaranja prtljažnika iznad vaših sedišta ne dođe do ispadanja prtljaga i proverite da nešto ne zaboravite. U ime cele posade Junajted erlajnsa, želimo vam prijatan dan i nadamo se da ćemo vas ponovo videti na našim linijama.

Boni del Amiko nikako nije uspevala da se prene iz dremeža. Tokom celog leta spavala je isprekidanim snom punim košmara, kojih nikako nije uspevala da se oslobodi.

Napusti avion sva mamurna i ne primeti da je u mreži svog sedišta zaboravila knjigu koju joj je ostavila Etel Kaufman.

30.

Lavirint života

*Ništa nije tragičnije nego sresti osobu koja je ostala
bez daha, izgubljena u lavirintu života.*

Martin Luter King

Ponedjeljak, 13. septembar

15. pariški arondisman

9 h ujutru

Sido smo na stanici Balar, terminalu metroa na liniji 8. Na početku pariške jeseni, temperatura je bila blaga, a u vazduhu se osećao dah povratka u školu.

Evropska bolnica *Marija Kiri* bila je ogromna zgrada na obali Sene, na ivici Parka Andrea Sitroena. Prednja fasada, sva u staklu, natkriljivala je ugao ulice i nudila efekat ogledala u kojem se umnožavalo okolno drveće.

Prema onome što sam mogao da pročitam u brošuri, ona je okupljala službe starih bolnica prestonice i predstavljala jednu od najmodernijih u Evropi, naročito zbog kardiovaskularnog odeljenja, u kojem je radio i profesor Kluzo.

Pošto smo tri puta pogrešili ulaz i izgubili se u meandrima velikog popločanog središnjeg dvorišta, neki službenik nam pokaza put do lifta, koji nas odveze do pretposlednjeg sprata.

Uprkos dogovorenom sastanku, bili smo primorani da čekamo lekara skoro ceo sat. Po rečima njegove sekretarice Korin, profesor Kluzo, koji stanuje u zgradi gde su se nalazili njegovi bolesnici, vratio se ovog jutra čak iz Njujorka, gde dva puta mesečno drži predavanja u prestižnoj Medicinskoj školi na Harvardu.

Strpljivo smo čekali pod Korininim nadzorom u divnoj ordinaciji s nameštajem u divnoj harmoniji drveta i metala. Odatle se pružao vrhunski pogled na Senu i krovove Pariza. Kad se stane pored staklenog zida, mogli su se uočiti brodići kako lenjo klize po reci, most Mirabo i kopija Kipa slobode na kraju Ostrva labudova.

Čovek, koji naglo uđe u prostoriju, više je ličio na inspektora Kolomba nego na eminentnog profesora medicine. Imao je gustu kosu, tamno i loše obrijano lice i izgužvani kišni mantil prebačen preko ramena kao ogrtač. Ispod zelenkastog pulovera nosio je kariranu košulju, koja je padala preko neuglednih pantalona od rebrastog somota na tufne. Da mi je taj tip preprečio put na ulici, verovatno bih dobio želju da ga zveknem. Teško je poverovati da on, pored službe u bolnici, rukovodi timom lekara i inženjera koji već petnaest godina rade na stvaranju autonomnog veštačkog srca.

On promrmlja neki nejasan izraz u znak izvinjenja za zakašnjenje, obesi kabanicu pored žučkaste bluze i, očigledno zbog dejstva razlike u vremenskim zonama, sruči se u fotelju.

Negde sam pročitao da naš mozak prilikom prvog susreta s novim licem u deliću sekunde donosi odluku o tome da li je ta osoba pouzdana. To je toliko brz proces da naše razumske sposobnosti jednostavno nemaju vremena da utiču na taj prvi instinktivni utisak.

A toga jutra, uprkos njegovom nemarnom izgledu, profesor Kluzo ostavio je utisak osobe od poverenja.

Ni Bili nije dozvolila da je poremeti njegovo ponašanje i detaljno mu opisa svoje simptome: gubitak svesti, veliki zamor, bledilo, zadihanost pri najmanjem naporu, mučnine, groznicu, gubitak težine i pečenje u stomaku.

Dok ju je slušao i skoro nečujno neprekidno mrmljao *hm, hm*, pružih mu medicinski dosije s analizama Mortimer a Filipsona. On stavi naočare s dvostrukim staklima, kakve su se mogle videti sedamdesetih godina prošlog veka, i prelete pogledom preko dokumenata, sumnjičavo se kezeći, ali žar u njegovom pogledu, koji se probijao kroz okrugla stakla naočara, odavao je bistrinu i živu inteligenciju.

„Moramo ponovo da uradimo preglede“, reče on odlučno i autoritativno baci kartonsku fasciklu u korpu za đubre. „Te analize urađene u dispanzeru egzotičnog hotela i priča o devojci od papira, tinti i celulozi... ništa od toga ne stoji na čvrstim nogama.“

„A šta je onda s mojim nesvesticama?“ iznervira se Bili. „A moja kos...“

On je grubo prekide:

„Po mom skromnom mišljenju, vaše učestale nesvestice povezane su s naglim smanjenjem dotoka krvi u mozak. Dakle, one neizostavno imaju poreklo u srčanoj ili vaskularnoj anomaliji. I imate mnogo sreće jer je upravo to moja specijalnost, a ovo je najbolje evropsko odeljenje za takve poremećaje.“

On nažvrlja na receptu spisak pregleda koje treba izvršiti u toku dana i predloži da se ponovo vidimo uveče.

Rim

Aerodrom Fjumičino

Boing 767, koji je doleteo iz San Franciska, stajao je parkiran na svom portalu. Putnici su se iskricali pre više od pola sata i služba održavanja bacila se na čišćenje unutrašnjosti aviona.

Majk Portoj, pilot na toj liniji, stavi tačku na izveštaj o letu i zatvori laptop.

Navrh mi je glave ovo večito piskaranje! - pomisli on zevajući.

Nekako je sklepaio izveštaj, ali ga je let od petnaest sati potpuno iscrpao. Baci pogled na ekran telefona. Žena mu je ostavila nežnu i brižnu poruku. Pošto nije imao snage da je zove, posla joj jednu od *copy/paste* poruka koje je držao u rezervi. Danas je bolje da uradi tako nego da čavrlja sa svojom dušicom. Ove večeri bi trebalo da se sretne s Frančeskom. Svaki put kada je dolazio u Rim, pripremao se da okuša sreću kod lepe stjuardese koja je radila u birou za izgubljene stvari. Sa svojih dvadeset godina, sveža, seksi, zanosnih oblina, Frančeska ga je prosto izluđivala. Do sada je uvek odbijala njegovo udvaranje, ali večeras će se to promeniti, osećao je to.

Majk izađe iz svoje pilotske kabine. Popravi frizuru i zakopča dugmad na sakou.

Nikada ne potcenjuj ugled uniforme.

Ali pre nego što je napustio avion, trebalo je da pronađe nešto kao izgovor da priđe mladoj Italijanki. On ugleda ekipu za čišćenje, koja je brzo i efikasno završavala posao. Na prvim kolicima, među novinama i iskorišćenim papirnim maramicama, zapazi lepu knjigu u povezu od naborane tamnoplave kože. Priđe, uze knjigu u ruku, pogleda korice ukrašene zvezdama, ime autora i naslov ispisan pozlaćenim slovima: *Tom Bojd - Trilogija o anđelima - Tom 2.*

Nikad čuo, ali ovo će poslužiti. Evo mog mamca!

„Ne možete da odnesete tu knjigu, gospodine.“

On se okrenu, uhvaćen na delu. Ko se usudio da tako s njim razgovara?

Bila je to jedna od spremačica. Jedna crnka, prilično lepa. Bedž na njenom vratu obavestavao je da joj je prezime Kaela, a marama koja joj je pridržavala kosu imala je na sebi naslikanu belu zvezdu na plavoj osnovi, kao somalijska zastava.

On je prezrivo odmeri od glave do pete:

„Ja sam zadužen za to!“ reče on odlučno i pokaza na knjigu. „Upravo ja moram da odem u biro za nađene stvari.“

„Ja sam obavezna da o tome obavestim svog šefa, gospodine.“

„Obaveštavajte i Boga Oca ako vam to pričinjava zadovoljstvo“, naruga se on sležući ramenima.

Uze knjigu u ruke i napusti avion.

Večeras će Frančeska spavati u njegovom krevetu!

Ulica Marija de Bernardija

U taksiju, koji ju je vozio u njen hotel, Boni se konačno seti da uključi mobilni telefon. Vrveo je od poruka! Najpre je njen otac pucao od brige, zatim luckasti tekst od Ju Čen, koja je tvrdila da ju je tražila policija i naročito mnogo poziva nekog Mila, koji je izražavao želju da od nje otkupi roman Toma Bojda koji je ona nabavila putem interneta. *Kakva ludnica!*

Obuze je loš predosećaj, zavuče ruku u torbu i primeti da knjiga više nije tu.

Zaboravila sam je u avionu!

Taksi je već skretao na auto-put kad Boni ispusti krik: „Stanite, molim vas! Možete li da napravite polukružno?“

Evropska bolnica Marija Kiri

Obala Sene,

Pariz

„Opustite se, gospođice. Pregled je potpuno bezbolan.“

Bili je ležala, golih grudi, okrenuta na levu stranu. Kardiolog joj na desnu stranu grudi zalepi tri elektrode, a onda joj namaza dojke velikom količinom gela.

„Uradićemo vam ehografiju srca, da ispitamo i lokalizujemo eventualno prisustvo tumora.“

On onda pređe s reči na delo i poče da pomera sondu od Bilinih bedara do grudne kosti, svaki put praveći po nekoliko snimaka. Jasno sam razaznao na ekranu otkucaje srca koje kao da se skupilo od straha. Takođe sam video zabrinuti izgled lekara, čije se lice sve više kamenilo kako je pregled odmicao.

„Je li ozbiljno?“ nisam mogao da se uzdržim a da ne pitam.

„Profesor Kluzo će prokomentarisati sve rezultate“, odgovori mi on pomalo hladno.

Ali onda samoinicijativno dodade:

„Verujem da ćemo elektrokardiografiju kompletirati sa IRM-om.“

Rim**Aerodrom Fjumičino**

„Je li Frančeska tu?“, upita Majk Portoj i gurnu vrata biroa za nađene stvari. Pilotu je bilo teško da sakrije razočaranje.

Zamenica iza šaltera promoli nos iza novina i pruži mu nekakvu nadu: „Na pauzi je u *Da Vinčiju*.“

Majk se udalji a da ne reče ni *hvala*, niti se potruđi da ostavi knjigu koju je pokupio u avionu.

U jednom kutku Terminala 1, *Da Vinči* je bila mala oaza u srcu aerodroma. U dekoru stubova od crvenog mermera, prostorija je imala formu netipičnu za kafiće, sa stubovima i lukovima prekrivenim bršljanom.

Putnici su se gurali duž ogromnog šanka u obliku slova U, da ispiju jaki espresso i da se naslade poslasticama kuće.

„Hej! Frančeska!“ dobaci pilot kad ju je primetio.

Svaki put mu je bila sve lepša. Upravo je čavrljala s jednim mladim zaposlenim: bio je to neki klovn s keceljom, plaćen da s pompom priprema kafu, počev od nepečenog zrna do serviranja u šolji.

Majk priđe, stavi knjigu na šank, pokuša da se uključi u razgovor i nametne svoj američki jezik i sebe kao predmet razgovora. Ali lepa Italijanka smejala se u društvu svog mladog prijatelja, upijala svaku njegovu reč i treptala očima. On je imao laskavi osmeh, nasmejane oči i tamne kovrdže. Nabijen testosteronom, Majk izazovno pogleda rimskog anđela i pozva Frančesku da večera s njim. Poznavao je jednu malu tratoriju blizu Trga cveća, gde pripremaju ukusna predjela i...

„Večeras izlazim s Đanlukom“, odgovori ona odmahujući glavom.

„Auh... onda možda sutra? Ostajem dva dana u Rimu.“

„Zahvaljujem se, ali... ne!“, odbi ona i nastavi luđački da se smeje sa svojim prijateljem.

Majk preblede. Nešto mu se tu nije uklapalo. Kako je ta mala prostakuša mogla da preferira tog jadnika? On je osam godina studirao da usavrši vrhunsku profesiju od ugleda, koja fascinira ljude. Ovaj drugi je imao neko sranje od posla i promenljivo radno vreme. On je osvajao nebo, a ovaj je za svoj posao bio plaćen sedamsto devedeset evra neto.

Da ne bi potpuno izgubio glavu, Majk natera sebe da nešto naruči. Dvoje golupčića uveliko nastaviše razgovor na italijanskom. Osvoji ga očaravajući miris kafe. Popi svoj *lungo* u jednom dahu, iako je opekao jezik.

Tim gore, moraću da platim neku kurvu pored San Lorenca, pomisli on ljutito, jer je savršeno znao da to ne može da zameni Frančeskin smeh.

Ustade sa svog taburea i napusti kafić podvijenog repa, a pritom zaboravi na šanku knjigu u kožnom povezu, s gotskim ilustracijama...

Aerodrom Fjumičino**Biro za nađene stvari.****Pet minuta kasnije.**

„Žao mi je, gospođice, niko nije doneo vaš roman“, saopšti Frančeska Boni.

„Jeste li sigurni?“, upita mlada devojka. „To mi je veoma važna knjiga. U njoj su i fotografije i...“

„Slušajte, ispunite ovaj formular i najpreciznije moguće opišite izgubljeni predmet, navedite takođe broj vašeg leta, pa ako nam je neko donese, odmah ćemo vam telefonirati.“

„U redu“, odgovori tužno Boni.

Baci se na popunjavanje formulara, ali joj je neki glas u dubini duše govorio da više nikad neće videti tu čudnu nezavršenu knjigu Toma Bojda i da nikada neće probati sufle od čokolade po receptu gospođe Kaufman...

Evropska bolnica *Marija Kiri*

Obala Sene, Pariz

19 h 15 min

„Korin, rezultate Bili Doneli!“ dreknu umesto pozdrava Žan Batist Kluzo uletevši u ordinaciju.

Iznenadi se zbog mog začuđenog pogleda. Stajao sam pored interfona u njegovoj ordinaciji.

„Nikada nisam razumeo kako funkcioniše ova mašina: mnogo je tu dirki!“, promrmlja on češkajući se po glavi.

Po svoj prilici je mislio na svoj *blekberi*, poslednji model, koji je treptao i vibrirao svaka dva minuta, ali on tome nije pridavao nikakvu važnost.

Celog dana je imao operacije i izgledao još umorniji nego jutros.

Noć je pala na Pariz pa je prostorija utonula u polumrak. Ali Kluzo se nije potrudio da uključi svetlo. Zadovoljio se time da se osloni na centralno dugme daljinskog upravljača, kojim se na zidu aktivirao ogroman ravan ekran, a na njemu su počeli da se redaju rezultati Bilinih pregleda.

Lekar se primače osvetljenom panou da prokomentariše prvi dokument:

„Analiza krvi potvrdila je smanjenje procenta krvnih zrnaca, a posledica toga je vaše anemično stanje“, objasni on, gledajući mladu ženu kroz prizmu neobičnih naočara.

Onda pritisnu dirku kako bi prešao na sledeću sliku:

„Što se tiče elektrokardiografije, ona je jasno ukazala na prisustvo nekoliko srčanih miksoma.“

„Miksoma?“, zabrinu se Bili.

„To su tumori u srcu“, naglo precizira Kluzo.

On se još više primače ekranu i usmeri daljinski upravljač na detalj medicinske slike, koji je predstavljao tamnu masu u obliku male lopte.

„Vaš prvi tumor je u desnoj srčanoj pretkomori. On ima klasičnu formu, s jednim tankim vlaknom želatinastog sastava. On mi na prvi pogled izgleda relativno benigno...“

Pusti da prođe nekoliko sekundi pa onda pređe na drugu sliku:

„Drugi tumor me mnogo više zabrinjava“ priznade on. „Ima neuobičajenu veličinu, oko deset centimetara, i vlaknastu, čvrstu i žiličastu formu. Uglavio se u nivo kapaste dijafragme i njegov položaj ometa dotok krvi bogate kiseonikom u levu stranu srca. Time se objašnjava vaša zadihanost, bledilo i nesvestice, pošto se organizam ne napaja dovoljno krvlju.“

Približih se da poblize pogledam sliku. Tumor je imao oblik grozda i bio je vlaknima okačen o srčanu komoru. Nisam mogao a da ne pomislim na korenje i žilice drveta kroz koje teče sok - izgledalo je kao da neko drvo raste u Bilinom srcu.

„Ja... ja ću umreti, zar ne?“ upita ona drhtavim glasom.

„S obzirom na veličinu miksoma, ako se on odmah ne otkloni, zaista postoji veliki rizik od arterijske embolije i iznenadne smrti“, potvrdi Kluzo.

On isključi ekran, upali svetla i opet se dohvati fotelje.

„To je hirurški zahvat na otvorenom srcu. Naravno, svi takvi zahvati su visokorizični, ali kako stvari sada stoje, najveća opasnost je da se ništa ne čini.“

„Kad možete da me operišete?“ upita ona.

Doktor gromkim glasom pozva svoju sekretaricu Korin da mu donese raspored. On je već bio dobrobrano ispunjen zakazanim operacijama i intervencijama mesecima unapred. Plašio sam se da će nas uputiti na nekog od svojih kolega, ali u ime prijateljstva s Aurorom, našao je slobodan termin za petnaest dana.

Taj tip mi se definitivno mnogo sviđao.

Od: bonnie.delamico@berkeley

Tema: Trilogija o anđelima — Tom 2

Datum: 13. septembar 2009. 22:57 h

Za: milolombardo@gmail.com

Dragi gospodine,

Pronašla sam nekoliko poruka koje ste ostavili na mom telefonu, kojima ste me obavestili da želite da otkupite moj primerak knjige Toma Bojda, za kog tvrdite da ste mu agent i prijatelj.

Osim što knjiga nije na prodaju, obaveštavam vas da sam je, nažalost, izgubila na letu između San Franciska i Rima i ona u ovom trenutku još nije pronađena. Ostavila sam upit u birou za nađene stvari na aerodromu Fjumičino.

Nadam se da ćete dobiti ovu moju poruku i šaljem vam iskrene pozdrave.

Boni del Amiko.

Rim

Aerodrom Fjumičino

Kafe Da Vinči

Prvi putnici iz Berlina, s leta Flaj Italije, počeli su da se iskrcavaju. Među njima i slavni slikar i dizajner Luka Bartoleti, koji se vraćao s kraćeg puta u nemačku prestonicu. Proveo je tri dana u intervjuima povodom retrospektivne izložbe njegovih radova, koju je organizovala *Hamburška železnička stanica*, inače gradski muzej savremene umetnosti. Njegova platna našla su se kraj dela Endija Vorhola i Ričarda Longa, što je bilo veliko javno priznanje za životno delo.

Luka nije gubio vreme u čekanju kofera ispred pokretne trake s prtljagom. Mrzeo ja da se pretrpava i uvek je putovao bez prtljaga. U avionu je jedva dotakao poslužen obrok, koji se sastojao od gumene salate, omleta na samrti i gipsane torte od krušaka.

Pre nego što je krenuo do svojih kola, svratio je da nešto pojede u *Da Vinčiju*. Kafić se upravo zatvarao, ali gazda prihvati da primi poslednju porudžbinu. Luka izabra kapučino i topli sendvič s mocarelom, paradajzom i italijanskom šunkom. Sede za šank da završi s čitanjem zanimljivog članka u *Republici*, koji je započeo u avionu. Kada za trenutak odloži novine da bi srknuo gutljaj kafe, spazi knjigu u plavoj koži, koju je malopre zaboravio pilot. Luka je bio veliki pristalica buk-krosinga. Kupovao je knjige u enormnim količinama i nijednu nije zadržavao, već ih je 'ostavljao na javnim mestima kako bi ih još neko pročitao. Dakle, najpre pomisli da je roman ostavljen dobrovoljno, ali na njemu nije bila zalepljena nikakva etiketa, što bi potkrepilo tu njegovu pomisao.

Dok je halapljivo jeo sendvič, Luka poče da prelistava roman.

Budući da ga nije mnogo interesovala beletristika, pisac Tom Bojd mu nije bio poznat, ali ga zbuni to što je otkrio da je roman nepotpun i što su prazne strane nekom poslužile kao foto-album. Završi obrok i napusti kafić sa svojim otkrićem ispod miške. Na parking u suterenu pronađe stari bordo DS kabriolet, koji je nedavno kupio na licitaciji. Stavi knjigu na suvozačevo sedište i uputi se ka jugozapadnom delu grada.

Luka je stanovao iza Trga Santa Marije na poslednjem spratu oker zgrade u živopisnoj i lepoj četvrti Trastevere. Potkrovlje je bilo pretvoreno u veliki stan, gde je napravio i atelje. Čim upade u svoju jazbinu, prostoriju obasja jaka svetlost, koja mu je bilo neophodna za stvaranje slika. Luka pritisnu prekidač da je malo ublaži. Prostor nije odavao utisak da neko u njemu stanuje, toliko je bio ogoljen. Sve se vrtelo oko ogromnog centralnog kamina s okruglim staklima. Svud okolo bili su stalci za slikanje, četkice svih boja, tone slikarskog platna, daščica obloženih kožom, šiljatih noževa i desetine posuda za slikanje. Ali nigde ni kreveta, ni polica, ni kauča, ni televizora.

Luka proveri poslednja platna. Sva su bila jednobojna: varijacije bele boje sa žlebovima, brazdama, reljefima i bojama nabacanim četkicom, što je na svetlu delovalo originalno. Bila su to vrlo cenjena dela, koja su dostizala vrlo visoku cenu. Ali Luka nije bio budala. Znao je da uspesi i priznanja kritike ne odražavaju nužno i talenat. Živimo u vremenu koje je toliko zasićeno potrošnjom, zagađeno bukom, brzinom i stvarima, da ljudi imaju utisak da doživljavaju neku vrstu pročišćenja kada kupuju njegove slike.

Slikar skide jaknu i s uzbuđenjem poče da prelistava strane ukrašene fotografijama života Etel Kaufman.

Već dugo je sva fantazija nestala iz njegovog života. Ipak je te večeri osetio žarku želju da proba sufle od čokolade...

31.

Ulice Rima

Bićeš voljen onoga dana kad budeš mogao da pokažeš svoje slabosti a da ih neko drugi ne iskoristi da uveća svoju snagu.

Čezare Paveze

Pariz**14.-24. septembar**

Uprkos tome što je Bilina bolest stalno pretila, dve nedelje pre operacije bile su jedan od najharmoničnijih perioda našeg boravka u Parizu.

Moj roman je dobro napredovao. Uхватила me je glad za pisanjem pa su moje radne noći bile ispunjene poletom i kreativnošću. Obavezao sam se da za Bili postavim mirnu i srećnu osnovu za življenje. Na mom kompjuteru sam joj, stranu po stranu, stvarao sliku života o kojem je oduvek sanjala: spokojan život, oslobođen demona, razočaranja i pukotina.

Uglavnom sam radio do zore, a zatim izlazio u rano jutro, u vreme kad su cisterne prskale vodom trotoare Sen Žermena. Pio sam prvu jutarnju kafu za šankom bistrea u Ulici Bisi, a onda prelazio u pekaru u Dofenovom pasažu, gde su pravili pite savijače s pečenim jabukama i fondanom. Vraćao sam se u naše gnezdo na Firstenberškom trgu i pripremao dve bele kafe slušajući radio. Bili bi mi se zevajući pridruživala pa bismo doručkovali naslonjeni na bar američke kuhinje koja je gledala na mali trg. Ona je pevušila, pokušavajući da razume francuske reči. A ja sam kupio mrvice od lisnatog testa, koje su se zadržale po uglovima njenih usana i gledao je u oči dok je čkiljila na suncu koje joj je tuklo u lice.

Dok sam ja nastavljao s radom, Bili je provodila jutro u čitanju. Pronašla je neku englesku knjižaru blizu Notr Dama i zamolila me da joj sastavim spisak romana koje treba neizostavno pročitati. Od Štajnbeka, preko Dikensa, do Selindžera, u toku tih petnaest dana progutala je nekoliko romana koji su obeležili moju ranu mladost, notirala ih, ispitivala me o autorima i zapisivala u notes rečenice koje su je impresionirale.

U popodnevnim časovima, pošto bismo odspavali nekoliko sati, često sam je pratio u mali bioskop u Kristininu ulicu, gde su se prikazivala stara remek-dela za koja nikada nije čula, a koja je otkrivala s divljenjem: *Nebo može da čeka, Sedam godina vernosti, Prodavnica iz ugla...* Posle predstave bismo uz bečku čokoladu prepričavali film i svaki put kad bih izneo neki podatak koji joj je bio nepoznat, zaustavljala se da to zabeleži u notes. Ja sam bio Henri Higin, a ona Eliza Dulitl! Bili smo srećni.

Uveče bismo se bacali na pripremu jela po receptima iz nekog starog kuvara, koji smo pronašli u maloj biblioteci našeg stana. S više ili manje uspeha, pokušavali smo da pripremimo jela kao što su: teletina u belom vinu, patka s nadevom od krušaka, kačamak s limunom ili - naš najveći uspeh - pečeni jagnjeći but s medom i majčinom dušicom.

U toku te dve nedelje otkrio sam drugo lice njene ličnosti: bila je inteligentna i suptilna mlada žena, odlučna da se obrazuje. Otkako smo odložili oružje, bio sam posebno uzdrman novim osećanjima koja sam razvijao prema njoj.

Posle obroka sam joj čitao strane koje sam napisao u toku dana i to nam je služilo kao osnova za duge razgovore. U bifeu malog salona pronašli smo i stavili šapu na načetu flašu viljamovke. Proizvođačka etiketa bila je dopola pocepana, ali nas je umirivalo što je rakija destilisana uz poštovanje starinskih tradicija i što ju je proizveo neki mali proizvođač severno od Ardeša. Prvo veče nam je ta ljuta rakija opekla ždrelo, što nas ipak nije odvratilo da i sutradan nastavimo s punim čašama. Treće veče smo je ocenili: *na kraju krajeva, i nije tako loša*; a četvrto veče bila je *zaista odlična*. Sada je već ta vatrena voda činila sastavni deo našeg ceremonijala i pod dejstvom razbijača kočnica zvanog alkohol, među nama se razvijalo još više poverenja. Bili mi je tako pričala o svom detinjstvu, o sumornoj prvoj mladosti, o strahu u koji je zapadala zbog osećaja samoće, koji ju je uvek usmeravao ka nesigurnim ljubavnim pričama. Pričala mi je da pati zato što nikada nije srela čoveka koji je voli i poštuje, o svojim nadama i porodici o kojoj je sanjala.

Uglavnom se završavalo tako što bi se uspavala na kauču, slušajući staru ploču na 33 obrtaja, koju je vlasnik stana zaboravio, pokušavajući da prevede reči pevača sa omota, sede kose, s cigaretom u ustima, koji tvrdi da *kako vreme ide, sve odlazi, da zaboravljamo strasti i zaboravljamo sasvim tihe glasove koje izgovaraju skromni ljudi: ne vraćaj se mnogo kasno, i pazi da se ne prehladiš*.

Pošto bih je odneo u sobu, ponovo sam silazio u salon i sedao ispred ekrana. Za mene je onda počinjala noć rada u samoći, ponekad zanosna, ali često bolna, jer sam znao da će Bili godine sreće, koje sam za nju pripremao, provesti daleko od mene, u svetu čiji sam tvorac, ali u kojem nisam čak ni postojao, i to pored čoveka koji je bio moj najljući neprijatelj.

Pre nego što je Bili prodrila u moj život, ja sam zaista stvorio lik Džeka kao svoju suprotnost. On je otelovljavao sve ono što sam mrzeo i što mi je smetalo kod muškog roda. Džek je bio moj alter ego, tip čoveka kakvog sam najviše mrzeo, kakav nisam želeo da postanem.

U ranim četrdesetim, lepa njuška, otac dvoje dece, radi kao zamenik direktora velike kompanije za osiguranje u Bostonu. Oženio se vrlo mlad, sa zadovoljstvom je varao ženu koja se na to odavno navikla. Siguran u sebe, slatkorečiv, poznavao je žensku psihologiju i zahvaljujući tom talentu uspevao da već prilikom prvog susreta stekne poverenje sagovornice. Rado je prihvatao njene predloge i ponašanje s određenom dozom mačizma, koji ga je činio jakim i muževnim. Prema ženi kojoj je želeo da se udvara najčešće je bio blag i nežan, pa su se zaljubljivale u njega s neodoljivim utiskom da su jedinstvene i osećajem da je takvo njegovo ponašanje rezervisano samo za njih.

U stvari, čim bi postigao cilj, Džekov egocentrični karakter izbijao bi na videlo. Kao pravi manipulator, uspevao je uvek da odigra ulogu žrtve i preokrene situaciju u svoju korist. Svaki put kad bi posumnjao u svoju ljubavnicu, omalovažavao ju je vrlo grubim rečima jer je imao sposobnost da pogodi slabosti svojih naložnica i da ih potčini svojoj moći.

Taj perverzni i narcisoidni zavodnik osvajao je i uvlačio svoje kandže u neizlečivo povređene žene, a ja sam imao nesreću da mu pošaljem moju Bili. Ona se zaljubila baš u njega i zahtevala da pored njega gradi svoj život.

Otad sam se uhvatio u sopstvenu zamku jer se ne može u potpunosti menjati karakter nekog lika iz romana. Uzalud, iako sam bio autor knjige, nisam bio njen bog. Mašta ima sopstvena pravila pa se taj obični pokvarenjak ne može pretvoriti u idealnog zeta u narednom tomu knjige.

Dakle, svake noći sam se bacao na posao, pažljivo se vraćao unazad, postepeno pratio Džekov razvoj i posvećivao mu sve veći broj stranica.

Uprkos tom pomalo veštačkom preobražaju, Džek je za mene ostajao Džek: tip kog sam mrzeo najviše na svetu, a kojem sam sticajem čudnih okolnosti bio primoran da ustupim ženu u koju sam zaljubljen.

Pacifičke palisade, Kalifornija 1

5. septembar

9 h 01 min

„Policija! Otvorite, gospodine Lombardo!“

Milo se s teškoćom probudi. Protrlja oči i posrćući ustade iz kreveta.

Ostao je budan do kasno zajedno s Karol, a dobar deo noći proveli su ispred kompjutera, pretražujući, nažalost bez uspeha, razne forume i sajtove za internet prodaju, a sve to u potrazi za izgubljenim primerkom knjige. Svaki put kad je to bilo moguće, ostavljali su poruke i sastavljali uzbunjujuće mejlove. Bio je to naporan rad, koji su proširili na sve italijanske sajtove, koji su manje-više imali veze s prodajom knjiga ili literaturom.

„Policija! Otvorite, ili ćemo...“

Milo odškrinu vrata. Pojavi se jedna pomoćnica šerifa. Mala crnka zelenih očiju i irsko-američkog šarma, poput Tereze Lisbon.

„Dobar dan, gospodine. Karen Kalen, iz Šerifske kancelarije Kalifornije. Imamo nalog da izvršimo vaše iseljenje.“

Milo izađe na verandu upravo kad se kamion za selidbe parkirao ispred kuće.

„Kakvo je ovo sranje?“

„Ne komplikujte nam posao, molim vas!“, zapreti policajka odmah. „Ovih poslednjih nedelja primili ste od vaše banke nekoliko upozorenja za hitno namirivanje obaveza.“

Dva radnika za iseljenje već su se smestila ispred ulaza i samo su čekali odobrenje da počnu s pražnjenjem stana.

„Uostalom“, nastavi policajka i pruži mu koverat, „evo sudskog naloga za vaše iseljenje i zaplenu dobara.“

„Mislite na...“

„Na *bugatija*, koji ste založili, da.“

Pomoćnica šerifa glavom dade znak dvojici *izbacivala*, koji za manje od pola sata iznesoše sav nameštaj iz kuće.

„I znajte da ovo nije bogzna šta u odnosu na ono čemu će vas podvrgnuti poreska administracija!“, sadistički mu dobaci Karen i zalupi vrata vozila.

Milo ostade sam na ulici, s koferom u ruci. Odjednom postade svestan da nema gde da prenoći. Kao grogi bokser, napravi nekoliko koraka desno, pa levo, a da nije bio potpuno siguran gde da ide. Pre tri meseca otpustio je dve osobe koje su radile za njega i prodao poslovne prostorije u centru. Eto. Nije više imao ni posao, ni krov nad glavom, ni automobil, ništa. Već je suviše dugo odbijao da se suoči sa stvarnošću, misleći da će se na kraju sve srediti, ali ga je ovog puta sve ružno sustiglo.

Zraci jutarnjeg sunca zablistашe na tetovažama koje su ukrašavale gornji deo njegovih mišica. Bili su to belezi prošlosti, koji su ga odveli na ulicu, u gužvu, nasilje i bedu, a za koje je mislio da im je u međuvremenu izmakao.

Iz misli ga trže zavijanje policijske sirene. Okrenu se sa željom da pobegne, ali shvatio je da ovog puta neće biti maliciozni. Bila je to Karol.

Ona je odmah shvatila šta se dešava i nije htela da dozvoli da nevolja uzme maha. Odlučna, dohvati Milov kofer i baci ga na zadnje sedište patrolnih kola.

„Imam jedan vrlo udoban kauč, skoro kao krevet, ali nemoj da misliš da ćeš kod mene samo da se izležavaš. U dnevnom boravku odavno želim da promenim tapete, a treba okrečiti i kuhinju i popraviti ventile na tušu. Takođe, u kupatilu imam slavinu koja curi i tragove vlage koje treba ukloniti. U stvari, vidiš da mi je ovaj tvoj peh dar s neba...“

Milo joj se zahvali diskretnim pokretom glave.
 Nije više imao posao, ni kuću, ni kola.
 Ali mu je preostala Karol.
 Sve je izgubio.
 Izuzev onog najhitnijeg.

Rim

Četvrt Trastevere

23. septembar

Slikar Luka Bartoleti uđe u mali porodični restoran u zabačenoj uličici.

U dekoru starog nameštaja, mesto je bez pompe preporučivalo rimsku kuhinju. Ovde se jelo za stolovima s kariranim stolnjacima i pilo vino iz boce.

„Đovani!“, pozva on.

Sala je bila prazna. Bilo je tek 10 izjutra, ali se u vazduhu već osećao divan miris hleba. Restoran je pripadao njegovim roditeljima više od četrdeset godina, a sad je njime rukovodio njegov brat.

„Đovani!“

Jedna silueta pojavi se u okviru vrata. Ali to nije bio njegov brat.

„Zašto vičeš toliko?“

„Dobar dan, mama.“

„Dobar dan.“

Bez poljupca. Bez zagrljaja. Bez topline.

„Tražim Đovanija.“

„Tvoj brat nije ovde. Otišao je kod Marčela da kupi pišalandree.“

„Dobro, sačekaću ga.“

Kao i svaki put kad bi se susreli nasamo, između njih se ispreči teška tišina, puna prekora i gorčine. Retko su se viđali, malo su pričali. Luka je dugo živeo u Njujorku, zatim se posle razvoda vratio u Italiju i najpre nastanio u Milanu, a onda kupio stan u Rimu.

Da bi razbio neprijatnu tišinu, prođe iza bara i pripremi sebi espresso. Luka nije bio baš domaći. Njegov posao mu je često služio kao izgovor da ne prisustvuje krštenjima, venčanjima, prvim pričestima i nedeljnim ručkovima koji su se otezali unedogled. Ipak je na neki svoj način voleo porodicu i patio zbog toga što nije znao kako da uspostavi komunikaciju s njom. Majka nikada nije razumela njegovo slikarstvo, a još manje njegove uspehe. Ona nije umela da objasni zašto ljudi kupuju jednobojne slike za desetine hiljada evra. Luka je mislio da ga ona smatra za neku vrstu varalice: prevaranta koji je uspevao da sebi obezbedi udoban život bez pravog rada. To nerazumevanje je još više podrivalo njihov odnos.

„Imaš li vesti od svoje kćerke?“ upita ona.

„Sandra se upravo vratila u gimnaziju u Njujorku.“

„Ne viđaš je uopšte?“

„Ne viđam je često“, potvrdi on. „Podsećam te da njena majka vodi brigu o njoj.“

„A kada se vidite, to nije baš sjajno, zar ne?“

„Molim te, nisam došao da slušam te besmislice!“, uzviknu Luka i ustade da krene.

„Sačekaj!“ naredi ona.

On se zaustavi na samom pragu.

„Izgledaš zabrinuto.“

„To je moja stvar.“

„Šta si hteo da pitaš svog brata?“

„Da li je sačuvao neke fotografije.“

„Fotografije? Ti nikad ne uzimaš fotografije! Uvek ponavljaš da ne voliš da se opterećuješ uspomenama.“

„Hvala ti za pomoć, mama.“

„Koje fotografije tražiš?“ Luka poče da vrda:

„Vratiću se kasnije, kad Đovani bude tu“, reče i otvori vrata. Stara žena ga sustiže i povuče za rukav.

„Tvoj život postao je kao i tvoje slike, Luka! Jednobojan, suvoparan i prazan.“

„To je tvoje mišljenje.“

„Ti vrlo dobro znaš da je to istina“, reče ona tužno.

„Doviđenja, mama“, reče on i zatvori vrata za sobom.

Stara žena slegnu ramenima i vrati se u kuhinju. Na četvrtastom komadu drveta, koji im je služio kao tabla za plan rada, nalazio se pohvalni članak iz *Republike*, o Lukinom delu. Ona ga pročita, iseče i složi u veliku fasciklu, gde je već godinama čuvala sve što je ikada napisano o njenom sinu.

Luka se vrati u stan. Iskoristio je četkice umesto daščica da njima podloži centralni kamin oko kojeg je organizovao svoj atelje. Dok se vatra raspaljivala, sakupi sve svoje slike, poslednje nedovršene kompozicije i radove u toku, temeljno ih popraska *vajt špiritom* pa ih baci u vatru.

Tvoj život postao je kao i tvoje slike, Luka! jednobojan, suvoparan i prazan. Hipnotisan plamenom svog slikarskog dela, umetnik je s olakšanjem gledao kako njegov rad nestaje u dimu.

Neko zazvoni. Luka se naže nad prozor i spazi pognutu siluetu svoje majke. Siđe da popriča s njom, ali ona je u međuvremenu nestala i zadovoljila se time da ostavi jedan veliki koverat u poštansko sanduče.

On protrlja oči i bez oklevanja ga otvori. U njemu su bile baš fotografije i dokumenti koje je hteo da zatraži od brata!

Kako li je samo pogodila?

Pope se u svoj atelje i raširi na radnom stolu uspomene iz jednog dalekog vremena.

Leto 1980 - godina kada je imao osamnaest i sreo Stelu, svoju prvu ljubav, kćerku ribara iz Porto Venerea. Njihova šetnja duž luke, pa onda zagrljaj ispred uskih raznobojnih kućica stisnutih uz more; popodneva provedena u kupanju u maloj uvali.

Božić iste godine - Stela i on se šetaju ulicama Rima. Flert na raspustu kojem ne može da se odoli.

Proleće 1981 - račun hotela iz Sijene, prva noć kada su vodili ljubav.

1982 - sva pisma koja su napisana te godine. Obećanja, planovi, vihor života.

1983 - rođendanski poklon od Stele: kompas koji je kupila na Sardiniji, s ugraviranim natpisom *Neka te život uvek vodi ka meni*.

1984 - prvo putovanje u SAD. Stela na biciklu na Golden gejtju. Magla na feribotu za Alkatraz. Hamburgeri i milkšejkovi iz Lorinog dajnera.

1985 - smeh, ispružene ruke... par zaštićen dijamantskim štitom... *1986*- godina kada je prodao svoju prvu sliku... *1987*- da se pravi dete ili da se još čeka? Prve sumnje... *1988* - kompas više ne pokazuje sever...

Jedna prigušena suza poteče niz Lukino lice.

Kurvo, jednog dana ćeš zažaliti!

Napustio je Stelu kad je imao dvadeset osam godina. Nastupio je ružan period kada se sve u njemu uzburkalo. Nije više znao koji smisao da da svom slikarstvu, a njihova veza pretrpela je posledice umetničke krize. Jedno jutro je ustao i zapalio svoja platna, kao što je uradio i maločas. Zatim je jednostavno otišao. Nije ništa objašnjavao, preduzeo je energične korake i mislio samo na sebe i svoje slikarstvo. Našao je utočište na Menhetnu, gde je promenio stil tako što je ostavio po strani slikovitost, kojom je do krajnjih granica oplemenjivao rane radove, i počeo da slika samo jednobojne beličaste kompozicije. Tu se oženio jednom sposobnom galeristkinjom, koja je znala kako da promoviše njegov rad i da mu otvori put ka uspehu. Dobili su kćerku i razveli se nekoliko godina kasnije, ali su nastavili poslovnu saradnju.

Nikada više nije video Stelu. Saznao je od svog brata da se vratila u Porto Venere. On ju je izbrisao iz života. Jednostavno ju je precrtao.

Zašto se baš danas u mislima opet vratio na tu staru priču?

Možda zato što ona još nije završena.

Rim

Bebingtonska čajdžinica

Dva sata kasnije

Poslastičarnica-čajdžinica nalazila se na Španskom trgu, tačno u podnožju stepenica Crkve Svete Trojice.

Luka je sedeo za malim stolom u dnu sale, za istim onim gde je po navici sedeo kada je tu dolazio sa Stelom. Radnja je u svojoj branši bila najstarija u Rimu. Osnovana su je dvojica Engleza pre sto dvadeset godina, u vreme kada se čaj prodavao samo u apotekama.

Dekoracija nije mnogo menjana u odnosu na XIX vek, a oko lokala formirala se engleska enklava u samom srcu Rima, što je stvaralo kontrast između mediteranskog izgleda tog dela grada i šarma britanskog paba. Zidovi su bili prekriveni panelima i zastrti policama od tamnog drveta, na kojima su se nalazile na desetine knjiga i kolekcija starih čajnika.

Luka je otvorio knjigu Toma Bojda na praznoj strani, baš iza one na kojoj je gospoda Kaufman završila kratki album svoje životne priče. Dirnulo ga je postavljanje tih uspomena po delovima života koji su sledili jedan za drugim. Kako je ta magična knjiga bila u stanju da ispuni želje i oživi prošlost, Luka zalepi i svoje fotografije, crteže i snimke. Na poslednjem snimku su bili on i Stela na skuteru. Beše to rimski raspust 1981. godine. Imao je tada devetnaest godina. Napisao je i ovih nekoliko reči: *Nemoj nikada prestati da me voliš...*

Zagledao se nekoliko trenutaka u fotografiju. Uskoro će imati pedeset godina i može se reći da je imao relativno ispunjen život, koji mu je doneo dosta zadovoljstava: putovao je, živeo od svoje umetnosti, spoznao uspeh. Ali kad se bolje razmisli, on nikada nije upoznao ništa intenzivnije od magije novih početaka, kada je život još pun obećanja i spokoja.

Luka zatvori knjigu i na korici zalepi crvenu etiketu na kojoj napisa nekoliko reči. Preko telefona se poveza s veb-sajtom za buk-krosing i ostavi kratku poruku. Zatim iskoristi trenutak kada ga niko ne gleda i čušnu knjigu na jednu od polica između Kitsove poezije i romana Meri Šeli.

Luka izađe na trg da uzme motor koji je parkirao blizu taksi stanice. Kanapom veza putnu torbu na prostor za prtljag iza sedišta i zajaha *dukati*. Onda odmače duž parka Vile Borgeze, zaobiđe Narodni trg, pređe preko Tibra i uz reku stiže do Trastevere. Ne gaseci motor, zaustavi se ispred porodičnog restorana i podiže vizir kacige. Budući da ga je očekivala, njegova majka izašla je na trotoar. Pogleda svoga sina s nadom da bar ponekad mogu jedno drugom iskazati ljubav samo očima.

Luka zatim ubrza i krenu ka putu kojim se izlazi iz grada, u Porto Venere, govoreći sebi da možda još nije kasno...

* * *

Los Angeles

Petak, 24. septembar

7 h ujutro

Milo je sedeo na vrhu merdevina, samo u potkošulji i radnom kombinezonu. S valjkom u rukama, vešto je krečio zidove kuhinje.

Karol otvori vrata svoje sobe i pridruži mu se.

„Već si se bacio na posao?“, upita ona zevajući.

„Da, nisam mogao da spavam.“

Ona pregleda kako je urađeno krećenje.

„Ne radiš površno, a?“

„Ti se šališ! Već tri dana radim kao crnac!“

„Dobro, tačno je da ne izlaziš loše na kraj s tim“, prihvati ona. „Pripremi mi jedan kapučino, molim te?“

Milo pristade, a Karol se za to vreme smesti za mali okrugli sto u dnevnom boravku. Posluži se žitaricama iz posude, a zatim otvori kompjuter da pregleda mejlove.

Njeno sanduče bilo je puno. Milo joj je poslao kompletan listing bratstva Tomovih čitalaca, koji već tri godine šalju poruke Bojdu na veb-sajtu. Zahvaljujući skupljenim mejlovima, poslatim na sve četiri strane sveta, mogla je da alarmira hiljade čitalaca. Igrala je otvorenih karata, obavestavala ih o potrazi za nezavršenim primerkom drugog toma *Trilogije o anđelima*. Otad je svako jutro pronalazila brojne poruke s recima ohrabrenja i podrške. Ali taj mejl, koji joj se upravo pojavio pred očima, bio je najinteresantniji:

„Dođi da vidiš!“, dobaci mu ona.

Milo joj pruži vrelu šoljicu kapučina i pogleda preko ramena. Jedan član je tvrdio da je uočio famozni primerak na sajtu *bookcrossing.com*. Karol kliknu na označenu adresu i nađe se na veb-stranici nekog italijanskog udruženja, koje je s ciljem promovisanja bukrosing čitanja ohrabrialo članove da knjige ostavljaju na javnim mestima, kako bi mogle da kruže. Pravila *knjige putnika* bila su jednostavna: ko želi da neka knjiga krene na večni put, mogao je da je registruje na sajtu i dobije kod pre nego što je *pusti ma slobodu*.

Karol ukuca *Tom Bojd* u prozorčetu za pretragu i dobi listu knjiga svog prijatelja, koje se mogu naći slobodne u prirodi.

„To je ta!“ uzviknu Milo i pokaza na jednu od fotografija. On zalepi nos za ekran, ali ga Karol odgurnu:

„Pusti me da vidim!“

Nije bilo nikakve sumnje: delo je imalo tamnoplave kožne korice, s pozlaćenim zvezdicama i naslovom romana ispisanim goticom.

Novim klikom Karol sazna da je knjiga prethodne večeri ostavljena u Bebingtonskoj čajdzinici, na Španskom trgu broj 23 u Rimu. Ona otvori još jednu stranicu i uđe u listing informacija koje je želeo da da *luca66*, pseudonim čoveka koji je roman *pustio na slobodu*. Navedeno je tačno mesto gde je delo ostavljeno: polica u dnu kafea, kao i čas *oslobađanja*: 13.56 po lokalnom vremenu.

„Moramo u Rim!“ odluči ona.

„Ne pre nagluj!“ smirivao ju je Milo.

„Nego kako!“ pobuni se ona. „Tom računa na nas. Sinoć si razgovarao telefonom s njim. Opet je počeo da piše, ali Bili još strepi za život.“ Milo se naceri:

„Bojim se da ćemo stići prekasno. Već je prošlo nekoliko sati otkako je knjiga ostavljena.“

„Da, ali to nije isto kao da ju je taj tip ostavio na nekoj stolici ili klupi! On ju je sakrio na polici s drugim knjigama. Mogu proći i nedelje pre nego što je neko primeti!“

Ona pogleda Mila i shvati da je ovaj, pošto je doživljavao razočaranje za razočaranjem, na kraju izgubio poverenje u sebe.

„Radi kako hoćeš, ali ja idem tamo.“

Ona se nakači na sajt avio-kompanije. Bio je jedan let za Rim u 11.40. Dok su ispunjavali formulare, naiđoše na upit o broju karata.

„Dve“, reče Milo i spusti glavu.

Rim

Španski trg

Sutradan

U središtu trga, pored monumentalne fontane Barkača, grupa korejskih turista upijala je svaku reč turističkog vodiča:

Tokom dugog perioda, Španski trg smatran je delom španske teritorije. Ovde se takode nalazi međunarodno sedište Malteškog reda, koji se zasniva na statutu bla, bla, bla, bla, bla...

Pogleda prikovanog za dno fontane, sedamnaestogodišnja Iseul Park bila je opčinjena izuzetno bistrom tirkiznoplavom vodom, na čijem dnu su se videli novčići koje su tu bacali turisti. Iseul nije volela da bude deo klišeja azijskih turista u grupi, koji su često bili predmet podsmeha. Nije se osećala ugodno u tom krdu, toj prevaziđenoj formuli putovanja koja se sastojala od dnevne posete nekoj evropskoj prestonici i čekanja satima da svako napravi isti snimak na istom mestu.

Osećala je zujanje u ušima, sva smetena, drhtala je. Naročito ju je gušio boravak u gužvi. Krhka kao grančica, išunja se iz grupe i skloni se u prvi lokal koji joj se nade na putu. Bila je to Bebingtonska čajdzinica, Španski trg broj 23...

Rim

Aerodrom Fjumičino

„Dobro, hoće li konačno da otvore ovo sranje od vrata?“, povika Milo.

Dok je stajao na sredini aviona, cupkao je od nestrpljenja.

Putovanje je bilo naporno. Nakon polaska iz Los Angelesa, najpre su se zadržali u San Francisku, zatim u Frankfurtu i najzad se spustili na italijansko tlo. Proven svoj sat: bilo je pola jedan.

„Siguran sam da nećemo nikada pronaći tu knjigu!“, progunđa on. „Napravili smo sav ovaj put nizašta, a i guši me u grlu. Videla si šta su nam poslužili za jelo. Za ovu cenu karte to je uvreda, mrvica, tek toliko da se nešto ubaci u kljun...“

„Prestani s tim tvojim jadikovkama!“, zamoli ga Karol. „Ne mogu više da slušam tvoju kuknjavu za svaku sitnicu! Na kraju krajeva, ti si ipak pravi smarač!“

Žagor odobravanja začu se u redu.

Vrata se najzad otvoriše i putnici počеше da se iskrcajavu. Milo krenu svojim putem, dok Karol siđe pokretnim stepenicama i požuri da što pre stigne do taksi stanice. Nažalost, red je bio ogroman, a kola su kružila beskrajno sporo.

„Baš onako kako sam ti i rekao.“

Ona ga čak i ne udostoji odgovora. Na licu mesta izvadi policijsku legitimaciju, razgrnu red i autoritativno pokaza svoj *sezam* službeniku zaduženom za red prilikom ukrcavanja putnika u taksi vozila.

„*American police! We need a car, right now. It's a matter of life or death!*“, povika ona u stilu Prljavog Harija.

Ovo je smešno. To nikada neće proći, pomisli Milo i odmahnu glavom.

Ali nije bio u pravu. Tip sleže ramenima, ne postavi nijedno od trideset šest hiljada pitanja koja je Milo očekivao i za manje od deset sekundi nađoše se u taksiju.

„Španski trg“, reče Karol vozaču. „Bebingtonska čajdžinica.“

„I požurite“, dodade Milo.

Rim

Bebingtonska čajdžinica

Iseul Park sede za jedan mali sto u dnu čajnog salona. Mala Korejka pila je veliku šolju čaja i grickala pecivo s umućenim kremom. Grad joj se svideo, ali bi joj se još više svideo da je mogla slobodno da švrlja ulicama, da se iz prve ruke upozna s drugom kulturom, da priča s ljudima, da sedne na terasu nekog kafea obasjanu suncem, da ne mora svaki čas gleda na sat i da nema obavezu da svakih deset sekundi pravi snimak pod pritiskom grupe.

Dok je čekala, pogled joj nije bio prikovan za sat, već za ekran mobilnog telefona. Još nije bilo nikakve poruke od Džimba. Ako je u Italiji bilo jedan po podne, u Njujorku je moralo biti 7 izjutra. Možda se još nije probudio.

Da, ali već pet dana kako su se rastali, a on nijednom nije zvao, niti odgovorio na desetine njenih mejlova i SMS poruka. Kako je to moguće? Ipak su u Njujorku proživeli mesec dana kao u snu. Džimbo je studirao glumu, a Iseul je provela kraj leta na studijskom gostovanju na slavnom njujorškom univerzitetu. Bio je to divan period u kojem je otkrila ljubav u naručju svog američkog prijatelja. On ju je prošlog utorka ispratio na aerodrom, gde se pridružila svojoj grupi, i obećali su jedno drugom da će se čuti svakoga dana, da će nastaviti da razvijaju svoju ljubav uprkos udaljenosti i da će se ponovo videti za Božić. Međutim, otkako je izrekao to lepo obećanje, Džimbo nije davao nikakve znake života, a u njoj se nešto pokidalo.

Ona stavi deset evra na sto da izmiri svoj račun. To mesto je stvarno bilo puno šarma, sa svom tom drvenarijom i redovima polica s knjigama. Zamalo pa da poverujete da se nalazite u nekoj biblioteci. Ona ustade. Nije mogla da odoli želji da zaviri među police. Na

faksu je proučavala englesku književnost, a neki od autora koje je obožavala bili su tu: Džejn Ostin, Šeli, Džon Kits i...

Ona protrlja oči kad otkri knjigu koja je bila pravi uljez. Tom Bojd? Nikako mu nije mesto u XIX veku! Izvuče knjigu s police i otkri crvenu etiketu zalepljenu na korice. Gonjena radoznalošću, diskretno se vrati za svoj sto kako bi mogla što pažljivije da prouči knjigu.

Samolepljiva nalepnica nosila je neobičan natpis:

Dobar dan! Ja nisam izgubljena! Besplatna sam! Nisam kao druge knjige. Namenjena sam da putujem i obilazim svet. Ponesite me, pročitajte i onda me ostavite na nekom javnom mestu.

Hm... Iseul je bila pomalo sumnjičava. Ona odlepi etiketu, prelista roman i otkri njegov čudni sadržaj i prazne stranice, koje su neke druge osobe prisvojile da ispričaju svoje priče. Nešto je dirnu. Ova knjiga joj je izgledala kao da ima nekakvu magnetsku moć. Etiketa je tvrdila da je besplatna, ali je ona i dalje oklevala da je stavi u torbu...

Rim

Bebingtonska čajdžinica

Pet minuta kasnije

„To je tamo!“, viknu Milo i pokaza prstom na police u dnu čajnog salona.

Gosti i osoblje trgoše se kad spaziše slona zalutalog u staklarsku radnju. On se uputi ka policama tako žustro da se jedan stogodišnji čajnik zaljulja i zaplesa u vazduhu, ali ga Karol uhvati *in extremis*.

„Između Kitsa i Meri Šeli“, naglasi joj on.

To je to, stigli su do cilja. Džejn Ostin, Kits, Šelijeva, ali... ali nema Tomove knjige.

„Gnjavator, aha!“, uzviknu on i grubo udari pesnicom po drvenom panelu.

Dok je Karol tražila roman na drugoj polici, zaposleni u kafeu zapreti da će pozvati policiju. Milo smanji ton i izvini se. Dok je govorio, spazi jedan prazan sto na kojem je u tanjiru bio ostatak peciva, zajedno s posudom sa *šantiji* kremom. Obuze ga predosećanje, pa priđe stolu i otkri crvenkastu cedulju zalepljenu na lakirano drvo. Pređe pogledom preko teksta i ispusti dugačak uzdah:

„Pre oko pet minuta...“ dobaci on Karoli, mašući u njenom pravcu malom crvenom nalepnicom.

32.

Zlom na zlo

*Hteo sam da shvatiš šta je istinska hrabrost, umesto
što zamišljaš da je to čovek koji drži pušku u ruci.
Istinska hrabrost je kada znaš kada treba da počneš
da se boriš, i da to radiš bez prestanka.*

Harper Li

Bretanja**Južni Finister****Subota, 25. septembar**

Osunčana terasa restorana bila je nadneta nad zalivom Odjern. Obala Bretanje je bila lepa kao i meksička, čak i kada je bilo hladno vreme.

„Brrr, ledi se kamen!“, uzdrhta Bili dok je zakopčavala rajsferšlus svoje *kupevent* jakne.

Budući da je njena operacija bila predviđena za sledeći ponedeljak, odlučili smo da malo skrenemo misli i častimo se odmorom za vikend daleko od Pariza. Što se tiče važnijih događaja, potrošio sam jedan deo našeg novca za iznajmljivanje kola i male kuće blizu Plogofa, naspram ostrva na Seni.

Konobar pompezno stavi nasred stola posudu s morskim plodovima koje smo naručili.

„Ti ne jedeš ništa?“, iznenadi se ona.

Sumnjičavo sam pogledao tu kombinaciju ostriga, morskih ježeva, škampa i palurda, a sve vreme sanjao hamburger sa šunkom. Uprkos svemu, pokušah da se izborim s jednim škampom. „Dobar dečko“, našali se ona.

Pruži mi jednu ostrigu, na koju je upravo iscedila krišku limuna.

„Probaj, nema ništa bolje na svetu.“

Osmotrih sluzavi prizor s nepoverenjem.

„Pomisli na mango kada smo bili u Meksiku!“, bila je uporna.

Treba upoznati ukuse stvarnog sveta...

Progutah čvrsto meso mekušca zatvorenih očiju. U ustima mi se zadrža miris alge i lešnika.

Bili mi dobaci pogled, smejući se. Vetar joj razbaruši sedu kosu.

Iza nas se primećivalo njihanje mreža i malih raznobojnih brodića, koji su bili usidreni i spremni da sa svojim vlasnicima krenu u lov na školjke i rakove.

Nemoj da misliš na sutra, ni na trenutak kada ona više neće biti tu. Živi ovaj trenutak.

Šetnja krivudavim ulicama luke, a onda duga šetnja duž plaže Treskadek. Šetnja kolima kroz zaliv Trepase do punte Raz, uz Bilino uporno insistiranje da vozi. Luđački smeh kad smo se setili epizode sa šerifom koji nas je zaustavio zbog prekoračenje brzine u Kaliforniji. Postadoh svestan da već delimo mnogo sećanja. Javi mi se spontana želja da pričamo o budućnosti, ali je odmah potisnuh.

I na kraju, naravno, kiša, koja nas iznenadi usred šetnje po stenama.

„Ovde, kao i u Škotskoj, kiša čini sastavni deo pejzaža“, dobaci mi ona dok sam ja dahtao.

„Možeš li da zamisliš posetu Hajlandu i Loh Lomondu po sunčanom vremenu?“

Rim

Trg Navona

19 h

„Probaj ovo, to je prste da polizeš!“ reče Karol i pruži Milu kašičicu svog deserta: tartuf sa šantiji kremom.

Milo je pakosno pogleda i proba ledeni krem s čokoladom. Ovaj je imao vrlo zgusnut sastav, s ukusom bliskim tartufima, koji se divno slagao sa srcem od marele.

Sedeli su za stolom na terasi nekog restorana na Trgu Navona, mestu gde obavezno mora da prođe svako ko nogom kroči u Večni grad. Po celom slavnom trgu bile su raspoređene terase i hladnjaci sa sladoledom, idealno mesto za ulične portretiste, zabavljače i prodavce.

Kad je noć počela da pada, konobarica dođe da upali sveću na njihovom stolu. Osećala se prijatnost u vazduhu. Milo je nežno gledao svoju prijateljicu. Uprkos razočaranju što su izgubili trag Tomovoj knjizi, oboje su proveli popodne puno bliskosti u otkrivanju grada. U nekoliko navrata propustio je da joj prizna ljubav koju već dugo oseća prema njoj. Ali strah da će izgubiti njeno prijateljstvo blokirao je sve njegove želje. Osećao se ranjivim i plašio se da će mu srce prepući. Toliko bi želeo da ga ona doživljava u drugačijem svetlu. Tako bi voleo da joj pruži drugačiju sliku o sebi. Da joj pokaže da bi jednoga dana mogao da postane čovek koji će osećati da je voljen.

Pored njih je jedan par Australijanaca večerao sa svojom petogodišnjom kćerkicom, koja je u jednom trenutku počela da razmenjuje poglede i da se glasno smeje zajedno sa Karol.

„Ovo devojčice je stvarno neodoljivo, šta misliš?“

„Da, sjajna je.“

„I dobro vaspitana!“

„A ti, želiš li decu?“ upita on pomalo iznenada. Ona odjednom pređe u defanzivu: „Zašto me to pitaš?“

„Auh... zato što bi ti bila odlična majka.“

„Šta ti znaš o tome?“, reče ona agresivno.

„Osećam to.“

„Prestani da pričaš besmislice!“

On odjednom postade potišten i iznenađen žestinom njenog brzog odgovora.

„Zašto tako reaguješ?“

„Poznajem te i sigurna sam da je to deo tvojih marifetluka koje pričaš curama da ih smotaš. Zato što misliš da je to baš ono što one žele da čuju.“

„Nipošto! Nepravедna si prema meni! Šta sam ti učinio da budeš tako gruba prema meni?“ iznervira se Milo i obori čašu.

„Ti me ne poznaješ, Milo! Ne znaš ništa o mom intimnom životu.“

„Pa dobro, ispričaj mi onda, zaboga! Šta je to, kakva je to tajna koja te nagriža?“

Ona ga zamišljeno odmeri i požele da poveruje u njegovu iskrenost. Možda je ipak pre naglila.

Milo podiže čašu i salvetom obrisala stolnjak. Bilo mu je žao što je vikao, ali više nije mogao da podnese njene iznenadne promene ponašanja.

„Zašto si postala tako gruba i osorna kada sam dotakao tu temu?“, upita on najtišim glasom.

„Zato što sam već bila trudna“, priznade ona i okrenu glavu od njega.

Istina je izašla sama po sebi. Kao kad pčela izleti iz nekog bokala, gde je bila zarobljena godinama.

Milo se prenerazi i ostade sleđen na svojoj stolici. Video je samo Karoline oči, koje su sijale u noći kao zvezde tužnog srca.

Mlada žena izvadi avionsku kartu i stavi je na sto.

„Baš hoćeš da znaš? Vrlo dobro. Odlučila sam da ti se poverim. Da ti poverim svoju tajnu, ali hoću da posle toga ne dodaš nijednu reč i da ne daješ nikakav komentar. Ispričaću ti ono što niko ne zna, a kada završim, ustaću i uzeću taksi da me odveze na aerodrom. Ima jedan poslednji polazak u 21.30 za London, a odande let u 6 ujutro za Los Anđeles.“

„Ti si sigurna da...“

„Sigurna. Da ti ispričam i polazim. A zatim ćeš sačekati barem nedelju dana pre nego što me pozoveš ili se vratiš da spavaš kod mene. Može samo tako ili nikako.“

„Slažem se“, potvrdi on. „Učinićemo kako ti želiš.“

Karol pogleda oko sebe. U središtu trga, okačene za obelisk, ogromne statue fontane *Četiri reke* posmatrale su je strogo i preteći.

„Prvi put je to uradio ono veče kada mi je bio rođendan. Tada sam punila jedanaest godina“, započe ona.

Bretanja

Plogof - Punta Raz

„Nećeš me valjda ubeđivati da umeš da potpališ vatru?“, našali se Bili.

„Naravno da umem!“ odgovorih zbunjeno.

„Vrlo dobro. Hajde, muškarčino, gledam te zadivljenim očima pokorne žene.“

„Ako misliš da ćeš me tako naterati...“

Na veliku Bilinu sreću, nevreme se stušiti na Finister, zatrese prozorske kapke i donese provalu oblaka na prozore naše kuće u kojoj je vladala polarna hladnoća. Očigledno, *rustični šarm*, pojam koji je korišćen u oglasu, na francuskom mora da je bio sinonim za *bez radijatora* i *loša izolacija*.

Kresnuh šibicu i pokušah da potpalim gomilu suvog lišća koje sam stavio ispod cepanica. Hrpa se vrlo brzo upali... i jednako brzo ugasi.

„Nešto ti ne ide“, oceni Bili i pokuša da prikrije osmeh.

Toplo odevena u bademantil, s peškirom kao turbanom na glavi, odskakuta do peći.

„Nađi mi novinskog papira, molim te.“

Zavukoh ruku u fioku neke vitrine i izvukoh stari broj *L'Equipe*, s datumom 13. jul 1998. godine, broj nakon pobede reprezentacije Francuske na Svetskom šampionatu u fudbalu. Novine su nosile upečatljiv naslov ZA VEČNOST i prikazivale snimak Zinedina Zidana kako se baca u zagrljaj Juriju Đorkaefu.

Bili raširi listove jedan po jedan i zgužva ih u rastresitu lopticu:

„Treba pustiti da papir diše“, objasni ona. „To me je otac naučio.“

Onda, ne štedeći na količini, izabra sitna drva, i to samo ona najsuavlja, i stavi ih na hrpu zgužvanog papira. Zatim rasporedi i krupnije cepanice i to tako što napravi neku vrstu kupe.

„Sad možeš da upališ“, reče ona ponosno.

Stvarno, dva minuta kasnije, lep plamen rasplamsao se u kaminu.

Začu se hućanje vetra, koji zatrese prozore tako snažno da pomislih da će pući. Onda jedan prozorski kapak zaškripa, a u isto vreme nestade struja i prostorija utonu u polumrak.

Počeh da preturam po strujomeru s nadom da će struja ponovo doći zahvaljujući mom trudu.

„Nije to ništa“, rekoh i napravih umirujuću facu. „Bez sumnje preklopnik ili neki osigurač...“

„Možda“, odgovori ona rugajući mi se, „ali to po čemu sad čeprkaš je vodomer. Osigurači su kod ulaza...“

Kao vešt igrač, primih ovu primedbu sa osmehom. Dok sam prelazio preko sobe, ona me zgrabi za ruku i... „Čekaj!“

Ona odveza peškir s kose i kaiš bademantila, koji pade na pod. Zatim je uzeh u zagrljaj, a naše iskrivljene senke se prepleše na zidu.

Rim

Trg Navona

19 h 20 min

Karol drhtavim glasom iznese Milu golgotu svog uništenog detinjstva. Ispriča mu o godinama košmara kada joj je očuh dolazio u krevet. Bile su to godine u kojima je izgubila sve: osmeh, snove, nevinost i radost življenja. Pričala mu je o noćima kada joj je ta nezasita zver, kada bi se najzad smirila, prilikom odlaska iz uvek ponavljala: *Nećeš da kažeš mami, nemoj da kažeš mami*. Kao da mama nije bila u toku!

Pričala je o osećaju krivice, zakonu ćutanja i želji da se baci pod autobus svaki put kad se vraćala iz škole. Onda i taj abortus, kome je bila tajno podvrgnuta s četrnaest godina, kada su je ostavili rasporenu, skoro mrtvu, sa šupljinom u truhu i neizlečivom patnjom.

Ispriča mu o Tomu koji joj je pomogao da se vrati u život, danima izmišljajući za nju magični svet *Trilogije o anđelima*.

Ona najzad pokuša da mu objasni svoje nepoverenje prema muškarcima, o veri u život, koju je izgubila i nikad je više nije ponovo pronašla, o gađenju koje je i danas iznenada obuzme, iako se oseća bolje.

Karol prestade da priča i ostade na svojoj stolici.

Milo je održao reč i nije otvarao usta. Ipak, jedno pitanje nametalo se samo po sebi.

„Pa kada se sve to završilo?“

Karol je oklevala s odgovorom. Okrenu glavu da proveri je li mala Australijanka otišla zajedno s roditeljima. Ispi gutljaj vode i navuče pulover koji je držala na ramenima.

„To je već drugi deo istine, Milo, a nisam sigurna da pripada meni.“

„A... a kome onda pripada?“

„Tomu.“

Bretanja

Plogof - Punta Raz

Vatra poče da biva sve slabija i da širi po prostoriji drhtavu svetlost. Pripijeni jedno uz drugo, umotani u isto ćebe, ljubili smo se tako strasno kao u doba prvih ljubavi.

Jedan sat kasnije ustadoh da podstaknem vatru i ubacim cepanicu u ognjište.

Umirali smo od gladi, ali su kredenac i frižider bili prazni. U vitrini sam uspeo da napipam flašu jabukovog vina s čudnim natpisom *made in Quebec*. Radilo se o ledenom napitku, vinu proizvedenom od jabuka ubranih na drvetu usred zime, kad je plod i sam smrznut. Otvorih bocu i pogledah kroz prozor: nevreme je davalo sebi oduška i nije se video ni prst pred okom.

Umotana u krevetski pokrivač, Bili mi se pridruži pored prozora s dve šolje.

„Želela bih da mi nešto ispričaš“, poče ona i poljubi me u vrat. Zgrabi moju bluzu, stavljenu preko naslona stolice, i izvadi moj novčanik. „Mogu li?“

Dadoh joj znak glavom da može. Ona otvori napola rasparanu postavu iza pregrade za kartice, izvrnu je i iz nje ispade metalna čaura. „Koga si to ubio?“, upita ona i pokaza mi mali metak.

Los Angeles

Četvrt Makartur Park

29. april 1992.

Imam sedamnaest godina. Nalazim se u školskoj biblioteci, pripremam ispite, kad jedna učenica ulazi vičući: „Oslobođeni su!“ Svi u sali shvataju da ona misli na presudu u aferi s Rodnijem Kingom.

Pre godinu dana, mladi crnac pozvan je na sud po prijavi policije Los Anđelesa zbog prekoračenja brzine. U pijanom stanju, odbio je da saraduje s policajcima, koji su onda pokušali da ga savladaju električnim pendrekom. Pošto im je pružio otpor, žestoko su ga premlatili, ne znajući da će tu scenu s balkona snimiti zaljubljenik u kamere i već sutradan poslati kasetu Kanalu 5. Slike su vrlo brzo objavljene i putem televizijske mreže obišle ceo svet. I izazvale bes manjina, opšti stid i negodovanje javnosti. „Oslobođeni su!“

Odjednom se prekida svaki razgovor i počinju da pljušte psovke sa svih strana. Osećam kako u meni počinju da rastu gnev i odvratnost. Crnci su većina u četvrti. Odmah shvatam da stvari kreću na loše i da bi bilo najbolje da se vratim kući. Na ulici se vest o presudi širi kao virus. Vazduh je nabijen električitetom i ogorčenjem. Naravno, to nije prva policijska mrlja ni prvi sudski fijasko, ali ovog puta postoji snimak, a to sve menja. Cela planeta je videla kako se četiri pobesnela policajca bacaju na tog jadnika: više od pedeset udaraca pendrekom i desetak udaraca nogom sručilo se na čoveka vezanog lisicama. Nerazumljivo oslobađanje predstavlja kap koja će prečiti čašu. Godine vladavine Regana i Buša nanele su strašnu štetu najsiromašnijima. Ljudima ih je preko glave. Dosta je nezaposlenosti i bede. Dosta s haranjem droge i obrazovnim sistemom koji stvara nejednakosti.

Kad sam se vratio kući, uključujem televizor i uzimam posudu sa žitaricama. Pobuna je eskalirala na raznim mestima i ja već vidim šta će nastati u naredna tri dana: pljačke, požari, neredi, sukobi s policijom. Blokovi koji se ukrštaju s Firencom i Normandijom gore u ognju i krvi. Razni tipovi beže s kutijama punim namirnica, koje su pokrali po radnjama. Drugi vuku kolica ili palete na točkovima, na kojima prevoze nameštaj, krevete ili aparate za domaćinstvo. Vlast uporno poziva na mir, a ja znam da od toga nema ništa. I zaista se događa sve što sam predvideo...

Skupljam svu ušteđevinu, koju sam sakrio u radio-aparatu, uzimam skejtbord i jurim kod Markusa Blinka.

Markus je mala protuva iz kraja, *dobrica* koji ne pripada nijednoj bandi i zadovoljava se preprodajom ukradenih sitnica, dilovanjem trave i švercom oružja. Išli smo zajedno u osnovnu školu i prilično me gotivio zato što sam u dva-tri navrata pomogao njegovoj majci da popuni papire za socijalnu pomoć. U kraju je ključalo. Svi su već naslućivali da će bande izazvati haos i da će iskoristiti nered da namire račune s drugim bandama i policijom. Markus mi je za dvesta dolara prodao *glok 22*, kakvih je bilo na desetine u svakom gradu u to gadno vreme, kada su mnogi korumpirani policajci preprodavali službeno oružje, a onda izjavljivali da su ga izgubili. Markus mi za još dvadeset dolara takođe daje i šaržer s petnaest metaka. Tako naoružan, vraćam se kući, osećajući hladni i teški metal u džepu.

Te noći ne spavam mnogo. Mislim na Karol. Sada imam samo jednu brigu: da to zlostavljanje konačno prestane. Mašta može mnogo, ali ne može sve. Priče koje joj pričam omogućuju joj bekstvo u imaginarni svet, gde na nekoliko sati zaboravi fizičku i mentalnu torturu kojoj ju je podvrgavao njen mučitelj. Ali to više nije dovoljno. Živeti u mašti nije rešenje na duge staze, ne više nego kad neko uzima drogu ili se opija da zaboravi na svoju bedu.

Tu se ništa ne može: kad-tad, uvek se sve završava tako što stvarni život prevlada nad imaginarnim.

Sutradan se nasilje potpuno nekontrolisano razbuktava. Helikopteri stalno nadleću grad, a televizijski kanali daju direktan prenos iz grada u opsadnom stanju. Los Anđeles: pljačke, batinjanja, kuće u plamenu, razmena vatre između snaga reda i pobunjenika. Toliko reportaža koje otvoreno prikazuju dezorganizaciju i nesposobnost policije, nemoćne da spreči pljačke.

Pod pritiskom situacije, zbog sve većeg broja mrtvih, gradonačelnik preko medija daje izjavu kojom najavljuje vanredno stanje i da će pozvati Nacionalnu gardu da uspostavi prekid vatre od sumraka do zore. Loša ideja: u gradovima kažu da ljudi najviše polude baš kad se fešta bliži kraju.

U našem kraju je bilo dosta radnji koje su držali Azijci, a koji su ceo život uložili u njih. U to vreme je napetost između Crnaca i Korejaca bila na vrhuncu i drugog dana pobune većina malih trgovina, samoposluga i prodavnica alkohola u vlasništvu Korejaca biva uništeno, a policija ne interveniše.

Skoro je podne. Već čitav sat držim ravnotežu na mom skejtu ispred bakalnice Karolinog očuha. Uprkos rizicima, on je ipak otvorio radnju, bez sumnje se nadajući da će ga pljačka zaobići jer je *domaći*. Ali ubrzo shvata da je vrag odneo šalu i ja vidim da se sprema da spusti gvozdenu zavesu na izlog.

To je trenutak koji sam izabrao za izlazak na bojište.

„Treba li vam pomoć, gospodine Alvarez?“

On nije nepoverljiv prema meni. Dobro me poznaje, a ja imam facu koja uliva poverenje.

„Ehej, Tome! Može, pomози mi da unesem ove drvene ploče.“

Uzimam po jednu pod svaku mišku, pratim ga i ulazim u radnju.

To je pomalo jadna bakalnica, kakvih ima na desetine u kraju. Tip prodavnice koja nudi samo najneophodnije proizvode i sudbina joj je da preko noći nestane čim se u blizini pojavi neki Volmart.

Kruz Alvarez je Latinoamerikanac srednje građe, dosta zdepast, širokog i četvrtastog lica. Ima izgled glumca koji igra trećerazredne uloge u filmovima o prostituciji, a može proći i kao gazda noćnog kluba.

„Uvek sam im govorio da će jednog dana ove kurve od...“, započe on pa učuta kad spazi *glok* 22 uperen u njega.

Bakalnica je bila prazna, tad nije bilo bezbednosnih kamera. Trebalo je samo da pritisnem okidač. Neću ništa da mu kažem, čak ni *crkni, prljavi pokvarenjače*. Nisam tu da uspostavljam pravdu i ispravljam previde zakona. Ne želim da slušam ni njegova objašnjenja. U mom gestu nema ničega slavnog, nikakvog junaštva, nikakve hrabrosti. Samo hoću da patnja kojoj je Karol izložena prestane, a ovo je jedini način koji sam pronašao. Pre nekoliko meseci, a da joj to nisam rekao, anonimno sam prijavio slučaj Centru za socijalno planiranje porodice, koji se nije ni oglasio. Zatim sam policiji poslao pismo, na koje niko nije obratio pažnju. Ne znam više gde je dobro, a gde zlo. Ne verujem u Boga, a ne verujem ni u sudbinu. Verujem samo da mi je mesto ovde, s tim oružjem i da moram povući obarač.

„Tome! Šta ti to namera...“

Približavam se da pucam u metu koja mi je sasvim blizu. Ne želim da ga promašim i hoću da iskoristim samo jedan metak. Otvaram vatru.

Glava mu eksplodira, a kapi krvi padaju na moju odeću. Sam sam u radnji. Sam na svetu. Ne mogu više da stojim na nogama. Drhte mi ruke i celo telo. *Odlazi!*

Dižem čauru i stavljam je u džep, kao i *glok*. Zatim se, trčeći, vraćam kući. Tuširam se, spaljujem odeću, a pošto sam ga detaljno obrisao, oslobađam se pištolja bacivši ga u kontejner. U magnovenju, odlučio sam da sačuvam čauru, da se prijavim u slučaju da neko nedužan bude optužen umesto mene. Da li bih zaista imao hrabrosti da to i uradim?

To nikada neću saznati.

Bretanja

Plogof - Punta Raz

„Nikome nisam ispričao šta sam učinio, do sada. Živeo sam s tim, to je sve.“

„Šta se posle dogodilo?“ upita Bili.

Ponovo legosmo na kauč. Sklupčana iza mene, prelazila je rukom preko mojih grudi, dok sam je ja držao za bokove, kao prikačen za neki splav.

Izrekavši sve to, spao mi je teret sa srca. Osećao sam da me ona razume i da me ne osuđuje, a to je sve što sam očekivao.

„To veče je Buš Stariji održao govor preko televizije i rekao da anarhiju više neće tolerisati. Sutradan je četiri hiljade vojnika Nacionalne garde okupiralo grad, a uskoro im se pridružilo i nekoliko kontingenata marinaca. Četvrtog dana počeo je da se vraća mir i gradonačelnik je proglasio prekid vatre.“

„A istraga?“

„U pobuni je smrtno stradalo pedesetak ljudi i bilo je nekoliko hiljada ranjenih. U narednim nedeljama je u gradu izvršeno na hiljade hapšenja, manje-više opravdanim, delom i samovoljnih, ali niko nikada nije bio optužen za ubistvo Kruza Alvareza.“

Bili pređe rukom preko mojih trepavica i poljubi me u vrat:

„Da spavamo sada.“

Rim

Trg Navona

„Doviđenja, Milo, hvala što si me saslušao bez prekida“, reče Karol, ustajući.

Još u šoku, on ustade za njom i zadrža je blagim pokretom ruke. „Čekaj... Kako si sigurna da je to učinio Tom kad ti on nikad nije pričao o tome?“

„Ja sam policajac, Milo. Pre dve godine dobila sam ovlašćenje da proverim neke arhive LAPD i zatražila pristup dosijeu o ubistvu moga očuha. Nije bilo bogzna čega u njemu: dve-tri izjave komšija, nekoliko fotografija s mesta zločina i kratak, potpuno površan izveštaj o uzimanju otisaka. Nikoga nije bilo briga da sazna ko je ubio sitnog trgovca iz Makartur Parka. Ipak, na jednom od snimaka se veoma jasno vidi skejtbord, oslonjen uspravno uza zid, s naslikanim meteorima na dasci.“

„A taj skejtbord...“

„Ja sam ga poklonila Tomu“, reče ona, okrenu se i ode.

33.

Osloni se na mene

*Možemo da činimo dobre stvari za onog koga
volimo. Rečima, spokojstvom, zadovoljstvom.
Ti si mi dala ono najdragocenije od svega: osećaj
da mi nedostaješ. Ne mogu da živim bez tebe,
čak i dok te gledam, ti mi nedostaješ.*

Kristijan Boben

Ponedeljak, 27. septembar

Pariz

Evropska bolnica Marija Kiri

Brojna hirurška ekipa okruživala je profesora Žana Batista Kluzoa.

Ovaj testericom otvori Bilin grudni koš, odozdo naviše, sve do brade.

Onda priđe srčanoj maramici, da proveri koronarne arterije i sredi vantelesnu cirkulaciju ubacivanjem jakog rastvora s kalijumom, koji veštački izazva srčani zastoj. Kao zamena srca radila je pumpa, a umesto pluća respirator.

Svaki put kad bi vršio operaciju na otvorenom srcu, Žan Batist Kluzo osećao je isto divljenje pred tim skoro magičnim organom koji nas povezuje sa životom: 100.000 otkucaja dnevno, 36.000.000 godišnje, više od 3.000.000.000 u toku života. A sve to iz jedne zakrvljene pumpe koja izgleda tako krhko...

Najpre otvori desnu srčanu pretkomoru, zatim levu i pristupi odstranjivanju dva tumora, čisteći za svakim tkivo kako bi sprečio pojavu recidiva. Vlaknasti tumor zaista je imao neuobičajenu veličinu.

Prava sreća da je otkriven na vremel

Za svaki slučaj, on pretraži srčane komore i šupljine, u potrazi za još nekim miksomom, ali ne uoči više nijedan.

Kada je završio s intervencijom, poveza srce s aortom, provetri pluća, stavi drenove da izvuče krv i zaši grudni koš čeličnom iglom.

Brzo urađeno je dobro urađeno! - pomisli on i skide rukavice, pa izađe iz operacione sale.

Južna Koreja

Ženski univerzitet Iva

Sunce je zalazilo nad Seulom. Kao i svako veče u vreme špica, ulice korejske prestonice bile su zakrčene saobraćajem.

Iseul Park izađe iz stanice metroa, krenu trotoarom, prođe kroz popločani prolaz i dođe do univerzitetskog naselja. Uvučen u srce studentske četvrti, Univerzitet Iva brojao je više od dvadeset hiljada studenata i bio je jedan od najboljih i najprestižnijih u zemlji.

Iseul siđe niz ogromne blago nagnute stepenice i izađe na ono što su svi zvali *rupa*: prostor sav u staklu, sastavljen od dve zgrade, jedne naspram druge, s betonskim međuprostorom za šetnju. Ona se uputi ka glavnom ulazu tog prozirnog zdanja u obliku parobroda, čije je prizemlje sa svim tim buticima i bifeima ličilo na ultramoderni trgovački centar. Uđe u lift, krenu na gornje spratove, na kojima su bile učionice, pozorište, bioskop, sportska sala, a njoj je posebno interesantna bila velika biblioteka, otvorena dvadeset četiri sata dnevno. Ona zastade kod automata da kupi zeleni čaj, pa onda pronade mesto u dnu prostorije. Ovde se čovek stvarno osećao kao da je u XXI veku: svaki sto imao je formu radnog mesta, s kompjuterom i trenutnim pristupom svim knjigama iz biblioteke koje su numerisane.

Iseul protrlja oči. Jedva se držala na nogama. Prethodno večer vratila se sa svog studijskog putovanja i već je imala posla preko glave. Dobar deo večeri proveđe u zapisivanju i čitanju predavanja, istovremeno neprekidno bacajući pogled na ekran telefona kad god zavibrira da najavi dolazak mejla ili SMS-a. Nažalost, nijedan nije bio onaj kojem se nadala.

Drhtala je, bilo joj je hladno, počinjala je da ludi. Zašto joj Džimbo ne daje nikakav znak života? Da li se prevarila u njemu, a obično je vrlo nepoverljiva i oprezna s ljudima?

Bilo je oko ponoći. Biblioteka se malo-pomalo praznila, ali je izvestan broj studenata ostajao tu do tri-četiri ujutro. Tako je bilo i sada...

Iseul izvadi iz torbe knjigu Toma Bojda, koju je pronašla u čajnom salonu u Italiji. Poče da okreće stranice, sve dok ne naiđe na fotografiju Luke Bartoletija i njegove prijateljice Stele, na skuteru na rimskim ulicama, kad su imali dvadesetak godina.

Nemoj nikada prestati da me voliš, napisala je mlada Italijanka. Bilo je to upravo ono što je ona želela da kaže Džimbu...

Izvadi makaze i tubu lepka iz svog školskog pribora i iskoristi prazne strane da na njima zalepi najlepše fotografije napravljene tokom četiri nedelje sreće koje je proživela s njim.

Zapljusnu je talas sećanja kad naiđe na karte za predstave i izložbe koje su posećivali: *Retrospektiva Tima Bartona* u MoMa, muzička komedija *Čikago* u Ambasador teatru, kao i svi filmovi koje su otkrili u Njujorškoj kinoteci: *Doni Darko*, *Rekvijem za san*, *Brazil*...

Radila je cele noći, unoseći u to celo svoje biće i srce. U ranu zoru, crvenih očiju i s pometnjom u glavi, zaustavi se kod pošte u upravnoj zgradi da kupi koverat s pečatnim voskom, stavi unutra knjigu s tamno-plavim koricama i posla je u SAD.

Pariz

Evropska bolnica Marija Kiri

Sala za srčanu reanimaciju

Bili se postepeno budila. Još s respiratorom, nije mogla da govori zbog intubacione sonde u dušniku.

„Skinućemo vam to za nekoliko sati“, smirivao ju je Kluzo.

On proverio male elektrode na njenim grudima, koje će stimulisati srce u slučaju da zastane.

„Zasad nema nikakvog problema“, reče on. Nasmehih se Bili, a ona mi odgovori treptanjem. Sve je išlo dobro.

Sreda, 29. septembar

Njujork

Grinič Vilidž

„U frci sam!“, žalila se devojka dok se oblačila. „Rekao si mi da si navio budilnik!“

Ona navuče suknju, obu mokasine i zakopča bluzu. Mladić je ležao u krevetu i posmatrao je blaženim osmehom.

„Ako hoćeš da me nazoveš, imaš moj broj...“, reče ona dok je otvarala vrata.

„Okej, Kristi.“

„Moje ime je Keri, stoko!“

Džejms Limbo zvani Džimbo iskezi se od uva do uva. Ustade i proteže se, ne potruđi se da se izvini, niti da zadrži jednokratnu *prijateljicu*. Izađe iz sobe i ode da pripremi nešto za doručak.

Sranje, nema više kafe! - opsova on kad otvori kuhinjski ormar.

Pogleda kroz prozor stana u zgradi od smeđeg kamena i spazi Keri Mejčin Čouz kako prelazi ulicu, odlazeći ka Hjustonovoj ulici.

Dobro parče. Sve u svemu, osrednje... šest od deset, oceni on ravnodušno. *U svakom slučaju, nedovoljno da bismo ponovili.*

Vrata stana se otvoriše i Džonatan, njegov cimer, uđe s dve šolje kafe koje je kupio u kafedžinici na uglu ulice.

„Sreo sam dostavljača iz UPS-a dole na ulazu u zgradu“, reče on i bradom pokaza na paket koji je nosio ispod miške.

„Hvala“, reče Džimbo i zgrabi koverat i duplu late kafu s karamelom.

„Duguješ mi 3,75 dolara“, opomenu ga Džonatan. „Plus 650 za stanarinu, koje sam ti pozajmio pre dve nedelje.“

„O, dobro bre!“ promumla Džimbo gledajući adresu na koverti.

„To je od Iseul Park, zar ne?“

„U šta li sam se upetljao?“, upita Džimbo poluglasno, otvarajući koverat u kojem nađe knjigu Toma Bojda.

Čudna stvar, pomisli dok je listao roman i gledao zalepljene fotografije raznih vlasnika.

„Dobro znam da te baš briga za moje mišljenje, ali dopusti mi da ti nešto kažem: nisi se lepo poneo prema Iseul.“

„Stvarno me baš briga za tvoje mišljenje“, potvrdi Džimbo i ispi gutljaj kafe.

„Ima i dosta njenih poruka na kompu. Čak brine da ti se nešto desilo. Budi bar toliko uviđavan da je obavestiš na čemu je s tobom. Zašto si takav kreten s devojka? U čemu je tvoj problem?“

„Moj problem je u tome što je život kratak i što ćemo svi da pocrkamo jednoga dana. Je li ti to dovoljno objašnjenje?“

„Ne, ne vidim kakve to veze ima.“

„Ja hoću da postanem režiser, Džonatane. Moj život su filmovi i ništa drugo. Znaš li šta je rekao Trifo? Film je važniji od života! Pa dobro, za mene je to isto. Ne želim da se vežem, neću dete, neću brak. Svako može biti muž ili otac, ništa lakše, ali samo je jedan Kventin Tarantino ili Martin Skorseze.“

„Hm... tebi nisu sve koze na broju, stari moj...“

„Ako ne razumeš, utoliko gore po tebe. Pusti sad to!“, odgovori Džimbo iz kupatila.

Istušira se i obuče na brzinu.

„Dobro, žurim“, dobaci on i zgrabi torbu. „Imam predavanje u podne.“

„I to je to! I ne zaboravi stanar...“ Prekasno, već je zalupio vrata.

Džimbo je bio gladan. Kod *Mamuna* kupi falafele na kartonu i proždra ih halapljivo na putu ka Filmskom fakultetu. Kako je imao još vremena, zaustavi se u kafiću koji se graničio sa školskom zgradom da popije koka-kolu.

Za šankom ponovo pregleda knjigu s gotskim koricama, koju mu je poslala Iseul. Mlada i lepa Korejka bila je vrlo seksi i inteligentna. Oboje su se lepo zabavljali, ali sada je postala dosadna s tim sladunjavim fotografijama.

Knjiga ga ipak zaintrigira. *Trilogija o anđelima?* To mu je nešto govorilo... Razmisli i seti se da je u *Varajetiju* pročitao da je Holivud otkupio prava na roman i da se sprema snimanje filma za koji se najavljuje da će biti apsolutni svetski hit. Ali zašto je ovaj primerak romana u ovakvom stanju? On ustade s taburea i sede ispred jednog od kompjutera koji su bili na raspolaganju gostima. Otkuca *Tom Bojd* i ime romana i naiđe na hiljade podataka, ali ograniči potragu na poslednjih sedam dana i otkri da je neko preplavio forume s nadom da će pronaći neobični primerak knjige s praznim listovima od 266. strane.

A taj primerak je bio upravo ovaj koji je on imao u svojoj torbi!

Izađe na trotoar, ne prestajući da razmišlja o onome što je upravo pročitao. Onda mu se u glavi rodi jedna ideja.

Grinič Vilidž

Istoga dana

Kasno po podne

Keruak i komp. bila je mala knjižara na Grin stritu, specijalizovana za kupovinu i prodaju polovnih i antikvarnih knjiga.

U tesno skrojenom odelu i s tamnom kravatom, Kenet Endruz dodade u izlog knjigu koju je tek nabavio prilikom burnog ostavinskog postupka između naslednika jedne stare kolekcionarke: bio je to primerak knjige *Sidi, Mojsije*, s potpisom Vilijama Foknera. Knjiga se našla između originalnog izdanja Skota Ficdžeralda, skupocenog originalnog rukopisa ser Artura Konana Dojla, plakata za neku izložbu koji je potpisao Endi Vorhol i koncepta pesme Boba Dilana, koji je on napisao na računima iz restorana.

Kenet Endruz bavio se tim poslom već skoro pedeset godina. Doživeo je slavna vremena boemske književnosti kada je u pedesetim godinama XX veka Vilidž bio omiljeni kraj bitnika, pesnika i kantri pevača. Ali s poskupljenjem zakupnina, avangardni umetnici su se već odavno preselili u druge četvrti, pa su sada stanovnici Griniča bili srećni ljudi, koji su njegove relikvije kupovali po izuzetno visokim cenama i tako pomalo oživljavali dah prošlih vremena koja nikad nisu spoznali.

Zvono na vratima radnje zazvecka.

„Dobar dan“, reče Džimbo dok je prilazio.

Već je nekoliko puta dolazio u ovu radnju i smatrao je da je živopisna. Prigušeno svetlo, ustajali miris i stare slike u bakrorezu stvarali su utisak da se nalazite u dekoru nekog starog filma ili u paralelnom svetu, izolovanom od gradske vreve.

„Dobar dan“, odgovori Endruz. „Šta mogu da učinim za vas?“

Džimbo stavi knjigu Toma Bojda na pult, kako bi je pokazao knjižaru.

„Da li vas zanima ovo?“

Stari čovek stavi naočare i detaljno pregleda roman, praveći prezrive grimase: veštačka imitacija kože, popularna beletristika, greška u izradi, da ne govorimo o svim tim

fotografijama koje su tu smandrljane zajedno. Po njemu, knjiga je bila dobra samo za kontejner.

Baš se spremio da to i kaže svom sagovorniku, kad se iznenada priseti kratkog članka koji je pročitao u reviji *Američko knjižarstvo*, u vezi sa specijalnim izdanjem bestselera koje je u potpunosti uništeno zbog greške u štampanju. Moglo bi biti da to...

„Nudim vam devedeset dolara“, predloži on sledeći intuiciju.

„Šalite se“, ljutnu se Džimbo. „To je poseban primerak. Mogu da dobijem deset puta više na internetu.“

„Pa dobro, onda, hajde. Mogu da ti ponudim sto pedeset dolara. To je moja poslednja ponuda: uzmi ili ostavi.“

„Posao zaključen“, odluči Džimbo nakon kraćeg razmišljanja.

Kenet Endruz sačeka da mladić napusti radnju, pa pronade članak iz revije koji je govorio o knjizi.

Loš posao za Dabldej! Kompletni tiraž 100.000 primeraka specijalnog izdanja drugog toma *Trilogije o anđelima*, uspešnog autora Toma Bojda, morao je biti uništen.

„Hm, zanimljivo“, proceni stari knjižar. Uz malo sreće, možda je došao do jedinstvenog primerka...

* * *

Rim

Četvrt Prati

30. septembar

S belom keceljom na sebi, Milo je služio arančini, pitone i pice u sicilijanskom restoranu u Scipionovoj ulici. Posle Karolinog odlaska, odlučio je da ostane nekoliko dana u Rimu, pa mu je ovaj posao omogućavao da plati omanju hotelsku sobu i da se besplatno hrani. Svakoga dana razmenjivao je elektronsku poštu s Tomom i bio oduševljen što je ovaj opet počeo da piše. Obnovio je kontakt sa Dabldejom i raznim drugim izdavačima, kako bi im saopštio da su prerano otpisali njegovog prijatelja i da će uskoro u knjižarama imati novi roman Toma Bojda.

„Večeras slavim rođendan“, reče mu jedna stalna gošća, lepa crnka koja je radila u deluks prodavnici cipela u Vija Kondoti.

„Drago mi je što sam to saznao.“

Ona zagriže arančini, a nekoliko mrvica ostade joj na nakarminisanim usnama.

„Organizujem proslavu s prijateljima u mom stanu. Ako vam odgovara da navratite...“

„Ljubazno od vas, ali ne mogu.“

Pre samo nedelju dana ne bi morala da ga moli, ali otkad mu se Karol poverila, više ništa nije bilo isto. Bio je potresen pričom svoje prijateljice, koja mu je otkrila skrivenu stranu dvoje ljudi koje je voleo najviše na svetu. Obuzela su ga kontradiktorna osećanja: beskrajno saosećanje s Karol, za koju je osetio još jaču ljubav, ponos i poštovanje prema Tomovom činu, ali i uvređenost što je tako dugo bio isključen iz tog kruga poverenja - a naročito mu je bilo žao što se on sam nije setio da odradi taj *prijavi posao*.

„Mislim da ću onda ostati da probam i kasato“, reče mesnata Italijanka i pokaza na kolač prekriven prezrelim voćem.

Milo se spremao da joj iseče parče kad mu telefon zavibrira u džepu. „Izvinite me.“

Bio je to mejl od Karol, koji se sastojao od dve reči: *Pogledaj ovo!* U prilogu je bio prateći tekst.

Nekako kliknu tačskrin lepljivim rukama i zadrža se na sajtu koji mu je omogućio da pregleda spisak profesionalnih knjižara, specijalizovanih za retke knjige.

Ako su informacije bile tačne, knjižara iz Grinič Vilidža upravo je ponudila na prodaju knjigu koju su tražili!

Skoro istovremeno dobi SMS od Karol:

Sastanak na Menhetnu?

I on odgovori kratko:

Stížem.

Skide kecelju, ostavi je na šank i kidnu iz restorana. „Šta bi s mojim desertom?“, pobuni se gošća.

34.

The Book of Life

*Vreme za čitanje uvek je ukradeno vreme.
To je bez sumnje razlog zbog kojeg se metro
smatra najvećom bibliotekom na svetu.*

Fransoaz Sagan

Pariz**Evropska bolnica Marija Kiri**

Bili se oporavljala začuđujućom brzinom. Izvučen joj je veštački respirator, drenovi i razne elektrode, pa su je onda prebacili u odeljenje bolnice predviđeno za oporavak.

Kluzo je svaki dan dolazio i proveravao da li je došlo do eventualnih infektivnih komplikacija ili tragova izliva tečnosti u srčanu maramicu, ali je prema njegovom mišljenju sve bilo pod kontrolom.

Što se mene tiče, od bolnice sam napravio ispostavu kancelarije. Od 7 i 30 do 19, sa slušalicama na ušima kako me ne bi uznemiravao spoljašnji svet, radio sam na laptopu u bifeu u prizemlju. U podne sam dobijao obrok za zaposlene, a tu pogodnost lično mi je obezbedio Kluzo.

Kad li je ovaj tip spavao? Da li je jeo? To je tajna... I tako sam, kao pratilac, dobio krevet u Bilinoj sobi pa smo noći provodili zajedno.

Nikada nisam bio tako zaljubljen.

Nikada nisam pisao s takvom lakoćom.

Grinič Vilidž**1. oktobar****Kraj popodneva**

Karol stiže prva ispred male knjižare u Grin stritu. Knjižara *Keruak i komp.*

Ona pogleda kroz izlog i nije mogla da veruje svojim očima. Knjiga je bila tu!

Ukrašena etiketom *jedinstveni primerak*, stajala je na polici pored zbirke pesama Emili Dickinson i plakata za film *Neprilagođeni*, s posvetom Merilin Monro.

Ona oseti Milovo prisustvo iza leđa.

„Sve čestitke za istrajnost“, reče on prilazeći joj. „Ovaj put sam stvarno mislio da je više nikada nećemo pronaći.“

„Jesi li siguran da je to ta knjiga?“

„Odmah ćemo proveriti“, reče on i uđe u radnju.

Kenet Endruz samo što nije zatvorio radnju. Stajao je ispred polica i vraćao na mesto knjige s kojih je upravo obrisao prašinu. Prekide slaganje i dočeka nove mušterije.

„Gospodine, gospođo, šta mogu da učinim za vas?“

„Želimo da pogledamo jednu od vaših knjiga“, zamoli Karol i pokaza prstom na Tomov roman.

„Ah! Izuzetno delo!“ uzviknu knjižar i uze knjigu iz izloga, rukujući njome sa istom oprežnošću kao da u ruci ima prvi odštampani primerak.

Milo pregleda roman sa svim njegovim dodacima, iznenađen načinom na koji su ga razni čitaoci prisvojili.

„Onda?“ upita Karol zabrinuto.

„To je taj.“

„Kupujemo ga!“ reče ona puna entuzijazma. Bila je uzbuđena i ponosna. Zahvaljujući njoj, Bili je sada van opasnosti!

„Odličan izbor, gospodo. Spakovaću vam knjigu. Kako želite da izmirite račun?“

„Oh... A koliko košta?“

Iskusan i lukav, Kenet Endruz umeo je da nanjuši oduševljenje mušterije i nije nimalo oklevao da razreže nerazumnu cenu. „Šest hiljada dolara, gospođo.“

„Šta! Vi se šalite?“ zagrcnu se Milo.

„To je jedinstven primerak, jedan jedini!“ nije se dao knjižar.

„To je pljačka!“

Stari čovek im pokaza vrata:

„Ja vas, naravno, ne primoravam ni na šta.“

„Tako znači! Nosite se u...“, razljuti se Milo.

„Idem tamo iz ovih stopa, dragi gospodine, i želim vam prijatno večer“, uzvratila Endruz i ponovo stavi roman na policu.

„Sačekajte!“, zamoli Karol pokušavajući da smiri loptu. „Platiću traženu sumu.“

Izvadi novčanik i pruži knjižaru kreditnu karticu.

„To je vrlo ljubazno, gospođo“, reče on uzimajući mali plastični pravougaonik.

Pariz

Evropska bolnica Marija Kiri

Istog dana

„Dobro, mogu li da se vratim kući? Dosta mi je ovog produžavanja!“ požali se Bili.

Profesor Kluzo joj uputi strog pogled.

„Boli li vas kad pritisnem ovde?“, upita je on pipkajući je po grudnom košu. „Malo.“

Lekar je bio zabrinut. Bili je imala temperaturu. Ožiljak joj je pocrveneo i zagnojio se, a šav se blago rastavio. Možda je to bila samo površinska infekcija, ali on ipak naredi da se urade nekoliko pregleda i analiza.

Njujork

„Kako to odbijena?“, zagrme Milo.

„I ja sam zbunjen“, izvini se Kenet Endruz, „ali izgleda da postoji mali problem s kreditnom karticom vaše žene.“

„Ja nisam njegova žena“, ispravi ga Karol.

Ona se okrenu Milu.

„Možda nema dovoljno na računu. Moram da pozovem banku da izvrši prenos novca s drugog računa, ali danas je petak, a za to verovatno treba vremena“, objasni ona knjižaru.

„Nema nikakvih problema. Dođite ponovo kad budete mogli.“

„Ovaj roman nam je veoma važan“, napomenula je ona.

„Čuvaću ga do ponedeljka uveče“, obeća Endruz.

„Mogu li vam verovati?“

„Imate moju reč, gospođo.“

Pariz

Evropska bolnica *Marija Kiri*

Ponedeljak, 4. oktobar

„Jao!“ jauknu Bili kad joj bolničarka stavi toplu kompresu na grudni koš.

Ovoga puta bol je bio žešći. Tokom vikenda je imala temperaturu i profesor Kluzo premestio ju je iz odeljenja za oporavak na kardiologiju.

Pregledao joj je ožiljak od rane. Bio je potpuno upaljen, a iz rane je neprekidno curila neka tečnost. Kluzo se plašio zapaljenja kostiju i koštane srži - medijastaze, retke ali opasne komplikacije koju uzrokuju stafilokoke.

Naredio je razne preglede, ali nijedan mu nije bio od velike pomoći. Rendgenski snimak grudnog koša pokazao je pucanje dva čvrsta šava, ali je bilo teško objasniti razlog blagih hematoma nastalih još tokom operacije.

Možda se brinuo bez razloga...

Oklevao je, a zatim odlučio da radije sam izvrši poslednji pregled. Zari tanku iglu u šupljinu između dva plućna krila, da bi punktirao malo medijastinalne tečnosti. Već golim okom je bilo uočljivo da je nalaz neophodan.

Prepisa intravenoznu terapiju antibioticima i hitno posla laboratoriji da uradi nalaz.

* * *

Grinič Vilidž

Ponedeljak, 4. oktobar

9 h 30 min

Kao što je radio svako jutro kad je bio u Njujorku, milijarder Oleg Mordorov zastade ispred malog kafića u Brumovoj ulici da naruči kapučino. Izade na trotoar s plastičnom čašom u ruci i uputi se ka Grin stritu.

Jesenje sunce je blagom svetlošću obasjavalo zgrade na Menhetnu. Oleg je voleo da luta ulicama. To za njega nije bilo izgubljeno vreme. Naprotiv, bili su to trenuci razmišljanja u toku kojih je često donosio najznačajnije odluke u životu. Imao je zakazan sastanak u 11 sati, da konačno ugovori važan posao u vezi svojih nepokretnosti. Kompanija kojom je upravljao spremala se da otkupi kuće i skladišta u Vilijamsburgu, Grinpointu i na Koni Ajlandu i da na tom prostoru sagradi luksuzne kuće. Bio je to projekat za koji nije imao neophodni pristanak stanovnika te četvrti, ali to nije ni bio problem.

Oleg je imao četrdeset četiri godine, ali mu je njegovo pomalo okruglo lice davalo mlađi izgled. U farmerkama, jakni od somota i dukserici s kapuljačom, izgledom nije odavao ko je u stvari: jedan od najbogatijih Rusa. Nije pokazivao spoljne znake bogatstva, nije se vozio luksuznom limuzinom, a telohranitelj, koji ga je ipak čuvao, umeo je da se neupadljivo drži na distanci. S dvadeset šest godina predavao je filozofiju u Avačinskom zalivu, gde su mu predložili da bude član opštinskog veća Petropavlovsk Kamčatski, lučkog grada na krajnjem istoku Rusije. Intenzivno je učestvovao u lokalnom životu, onda podržao perestrojku i Jeljcinove reforme, a posle se bacio na biznis, udruživši se s poslovnim, ali ne baš čestitim ljudima, koji su umeli da izvuku korist od privatizacije javnih preduzeća na legalan ali nimalo legitiman način. On u osnovi nije imao profil špekulanta pa su njegovi protivnici sebi uvek dozvoljavali da pogrešno protumače spoljnu pojavu bezopasnog zanesenjaka, kojom je, u stvari, prikrivao hladnu i nesalomivu volju. Danas je hodao svojim nezavisnim putem, otarasivši se u međuvremenu neugodnih prijateljstava. Posedovao je imovinu u Londonu, Njujorku i Dubaiju, jahtu, privatni avion, profesionalnu košarkašku ekipu i tim u Formuli 1.

Oleg se zaustavi ispred izloga male knjižare *Keruak i komp*. Pogled mu privuče plakat za film *Neprilagođeni*, s potpisom Merilin Monro.

Poklon za Marike? Zašto da ne...

Izlazio je s Marike van Eden, dvadesetčetvorogodišnjim holandskim top-modelom, koja je već dve godine bila na naslovnim stranama svih modnih časopisa.

„Dobar dan“, dobaci on ulazeći u radnju.

„Mogu li vam pomoći?“ dočeka ga Kenet Endruz.

„Ovaj potpis Merilin Monro? Je li pravi?“

„Razume se, gospodine, imam i potvrdu o verodostojnosti. To je dobar primerak...“
„Koji košta?“

„Tri hiljade i petsto dolara, gospodine.“

„U redu“, prihvati Oleg i ne pokušavajući da se cenjka. „To je za poklon. Možete li lepo da ga upakujete?“

„Odmah.“

Dok je knjižar oprezno savijao plakat, Oleg izvadi platinastu kreditnu karticu i stavi je na pult, baš pored knjige s plavim kožnim koricama. *Tom Bojd - Trilogija o anđelima. To je Marikin omiljeni pisac...* On uze sebi slobodu da otvori i prelista roman. „Koliko za ovu knjigu?“ „Ah, žao mi je, ona nije za prodaju.“

Oleg se nasmeši. Oduvek se u poslovima zanimao pretežno za one stvari koje *tobože* nisu za prodaju. „Koliko?“ ponovi on.

Njegovo okruglasto lice izgubi dobroćudni izgled. Sada su mu oči sijale neprijatnim plamenom.

„Već je prodana, gospodine“, objasni mirno Endruz.

„Ako je već prodana, šta će ovde?“

„Mušterija će danas doći da je preuzme.“

„Dakle, još nije platila.“

„Nije, ali smo se dogovorili i ja sam dao reč.“

„Dobro, koliko košta vaša reč?“

„Moja reč nije na prodaju“, odgovori odlučno knjižar.

Endruz odjednom oseti nelagodu. Tip je u sebi imao nešto preteće i nasilno. Brzo provuče kreditnu karticu i pruži Rusu paket i priznanicu, osećajući olakšanje što je stavio tačku na ovu razmenu.

Ali Oleg nikad nije odustajao. Umesto da ode, smesti se u fotelju od braon kože, naspram šanka. „Sve je na prodaju, zar ne?“

„Ne verujem, gospodine.“

„Šta je ono rekao vaš Šekspir?“ upita Oleg, dok je pokušavao da se seti navoda. „*Novac ružno čini lepim, staro mladim, nepravedno pravednim, bestidno plemenitim...*“

„To je pogled jednog vrlo ciničnog čoveka, slažete se, zar ne?“

„Šta se to ne može kupiti?“ provocirao ga je Oleg.

„Vi to vrlo dobro znate: prijateljstvo, ljubav, dostojanstvo, čast...“

Oleg odlučno odbaci taj argument:

„Ljudsko biće je slabo i vrlo potkupljivo.“

„Složićete se sa mnom da postoje moralne i duhovne vrednosti koje su van logike interesa.“

„Svaki čovek ima cenu.“

Endruz mu ovog puta pokaza vrata: „Želim vam prijatan dan.“ Ali Oleg se ne pomeri ni pedalj:

„Svaki čovek ima cenu“, ponovi on.

„Koja je vaša?“

Grinič Vilidž

Dva sata kasnije

„Kakva je ovo svinjarija?“, iznervira se Milo stigavši pred radnju.

Karol nije mogla da veruje svojim očima. Ne samo da je gvozdена zavesa bila navučena na izlog, već je na jednom kartonu navrat-nanos bilo napisano obaveštenje eventualnim mušterijama:

ZATVORENO ZBOG PROMENE VLASNIKA

Ona oseti kako joj potekoše suze. Obeshrabrena, sede na ivicu trotoara i zari glavu među šake. Upravo je podigla šest hiljada dolara. Pre samo četvrt sata je javila Tomu dobru vest, a evo, knjiga joj je opet izmakla ispred nosa.

Milo besno prodrma zavesu, ali Karol ustade i pokuša da ga urazumi.

„Možeš da polomiš šta god hoćeš, ali to neće ništa promeniti.“

Ona izvadi šest hiljada dolara u gotovini i dade mu veći deo tog novca.

„Slušaj, meni već ističe odsustvo, ali ti moraš da odeš u Pariz i pružiš podršku Tomu. To je najbolje što možemo da učinimo u ovom trenutku.“

Tako i bi. Još utučeni, odvezoše se taksijem do aerodroma JFK, a onda svako krenu na svoju stranu: Karol u Los Anđeles, a Milo za Pariz.

Njuark

Kasno po podne

Nekoliko desetina kilometara odatle, s jednog drugog njujorškog aerodroma, privatni avion milijardera Olega Mordorova polete prema Evropi. Biće to jedna ekspresna poseta

Parizu, da priredi iznenađenje svojoj Marike. Te prve nedelje u oktobru, mlada manekenka nastupala je u francuskoj prestonici na Fešn vik. Sve modne kuće otimala su se o nju kad je trebalo da predstave najnoviju kolekciju. Žena klasične lepote, u isto vreme i sofisticirana, mlada Holandanka blistala je sjajem koji je bio svojstven samo njoj. Kao da su bogovi s Olimpa pustili da jedna iskra njihove večnosti sklizne na Zemlju.

Udobno zavaljen u svoje gnezdo, Oleg je rasejano prelistavao knjigu Toma Bojda, a onda je uvuče u plastični koverat ukrašen vrpcom.

Originalan poklon, pomisli. Nadam se da će joj se svideti.

Ostatak puta provede u sređivanju nekih poslova i odspava dva sata.

Pariz, Bolnica Marija Kiri

5. oktobar

5 h 30 min

„Podmukla bolnička infekcija!“, izvali grubo Kluzo uletevši u sobu.

Zahvaćena groznicom i umorom, Bili nije mogla da sastavi malo duži period sna.

„Loše vesti?“ naslućivala je ona.

„Vrlo loše: pregled tečnosti pokazao je prisustvo klica. Razvija se medijastinitis: ozbiljna infekcija koja zahteva hitnu i radikalnu intervenciju.“

„Ponovo ćete me operisati?“

„Da, odmah se penjemo u blok.“

Privatni avion Olega Mordorova spusti se na aerodrom Orlijug u 6 ujutro. Jedna neupadljiva kola čekala su ga na aerodromu, da ga odvezu na ostrvo Sen Luj u samom srcu Pariza.

Kola se zaustaviše na Burbonskom keju, ispred lepog neobičnog hotela iz XVII veka. S putnom torbom u ruci i kovrtom pod miškom, Oleg se liftom pope do petog sprata. Dupleks je obuhvatao dva poslednja sprata i nudio lep pogled na Senu i most Mari: bila je to ludorija koju je poklonio Marike na početku veze.

Oleg je imao svoj komplet ključeva. Uđe u stan. Svuda je vladala tišina, sve je bilo utonulo u bledu svetlost ranoga jutra. Prepozna Marikin bisernosivi strukirani mantil na kauču, ali pored njega se nalazila i muška kožna jakna, koja nije bila njegova...

On odmah shvati i ne nađe za shodno da se penje do sobe.

Kad siđe na ulicu, pokuša da sakrije svoju sramotu od vozača. Obuzet besom, svom snagom hitnu poklone u reku.

Bolnica Marija Kiri

7 h 30 min

U Kluzoovom prisustvu, internista namesti defibrilatore. Bili beše utonula u dubok san pod anestezijom. Hirurg zatim stupi na scenu i brižljivo izvuče sve konce koji su još stezali njen grudni koš, a onda potpuno oslobodi ivice grudne kosti, da podstakne obamrla i inficirana tkiva.

Iz rane je curila gnojna tečnost. Kluzo se odluči za operaciju zatvorenog grudnog koša. Da bi upio vodnjikavu tečnost iz rane, namesti šest malih drenova povezanih s bočicama pod jakim pritiskom. Zatim završi intervenciju tako što učvrsti grudni koš novim čeličnim koncem, da zarastanje ne bi bilo ometeno pokretima disanja.

Konačno, operacija je prilično dobro p...
„Gospodine, krvari!“, povika internista.

* * *

Zaštićen plastičnom kovertom, roman s kožnim koricama tamnoplave boje plutao je po Seni, ali onda voda počne da se probija unutra.

Poslednjih nedelja, knjiga je mnogo putovala, od Malibua i San Franciska, zatim preko Atlantika do Rima, pa do Azije, da bi se vratila na Menhetn, a onda još jednom prešla okean do Francuske.

Na neki svoj način, promenila je život svih koji su je imali u rukama.

Taj roman nije bio kao drugi. Priča se rodila u glavi jednog adolescenta, povređenog dramom koju je doživljavala njegova prijateljica iz detinjstva.

Mnogo godina kasnije, kada je autor i sam bio okružen demonima, knjiga je propustila u realni svet jednog od likova da mu pritekne u pomoć.

Ali kad je tog jutra voda reke počela da natapa stranice knjige, stvarnost je očigledno odlučila da ponovo uzme sva prava u svoje ruke, vrlo odlučna da otera Bili s lica zemlje.

35.

Iskušenje srca

Kad nešto tražiš, a to ne nađeš, događa se da nađeš ono što ne tražiš.

DŽEROM K. DŽEROM

Bolnica Marija Kiri

8 h 10 min

„Ponovo je otvorite“, naredi Kluzo.

Dešavalo se ono čega se najviše plašio: desna komora je prsla i to je izazvalo snažan mlaz krvi. Krv je curila na sve strane i preplavila deo tela na kojem su radili. Internista i bolničarka nisu uspevali da usisaju svu krv pa je Kluzo morao rukama da pritisne srce i tako zaustavi krvarenje.

Ovog puta je Bilin život visio o koncu.

Kej Sen Bernara

8 h 45 min

„Ej, momci, vreme je za posao, a ne za doručak!“ podviknu kapetan Karina Anjeli ulazeći u salu za odmor glavnog sedišta Rečne brigade.

S kroasanom u jednoj ruci i šoljom čaja u drugoj, poručnici Dijaz i Kapela prelazili su pogledom naslove *Parizanina* i slušali jutarnju hroniku na radiju.

S kratkom neposlušnom kosom i šarmantnim crvenim pegama, Karina je bila i ženstvena i autoritativna. Pomalo ljuta zbog oklevanja da se krene na posao, ugasi radio i potera ljude.

„Malopre je zvala Uprava! Hitno! Neki pripiti tip je skočio s mosta Mari. Dakle, sklanjajte prste sa...“

„Stižemo, šefice!“, prekide je Dijaz.

„Nemojte tako grubo.“

Za nekoliko sekundi, sve troje zauzeše mesta na *Kormoranu*, patrolnom čamcu koji su koristili za nadgledanje pariške reke. Plovilo je seklo talase duž Keja Anrija IV i prošlo ispod mosta Sili.

„Neko stvarno treba da bude blesav pa da poželi da se baci u vodu po ovoj hladnoći“, primeti Dijaz.

„U svakom slučaju, ni vaše face nisu baš najsvežije“, oceni Karina.

„Najmlađi dežurni celu noć nije prestajao da me budi“, pravdao se Kapela.

„A vi, Dijaze?“

„Kod mene je to zbog majke.“

„Vaše majke?“

„Komplikovano je“, reče on neodređenim tonom. Nije imala želju da sazna. Čamac nastavi trasom duž Ulice Žorža Pompidua, sve dok...

„Vidim ga!“, povika Kapela iza svojih kolega.

Čamac uspori i prođe ispod mosta Mari. Napola udavljen, sputanih pokreta zbog kišnog mantila na sebi, tip se s teškom mukom koprcao u vodi i pokušavao da se dočepa ivice.

„Ovaj će se stvarno udaviti“, konstatova Karina.

„Idemo li?“

„Red je na tebe, Dijaze!“, tvrdio je Kapela.

„Šališ se? Ja sam sinoć...“

„Okej, razumela sam“, prekide ga mlada oficirka. „Na kraju krajeva, ja sam ovde jedina koja ima nešto u pantalonama!“

Ona zakopča kombinezon za plivanje i baci se u vodu pred zabezeknutim pogledima svoja dva pomoćnika.

Zapliva do čoveka, umiri ga i povuče ka *Kormoranu*, gde ga Dijaz prihvati i ogrnu čebetom, a onda pristupi pružanju prve pomoći.

Još dok je bila u vodi, Karin spazi kako neki predmet pluta na površini reke. Ona ga zgrabi. Bio je to veliki plastični koverat, a u takve se ne stavlja biorazgradivi nusproizvod. Kako je i borba protiv ekološkog zagađenja takođe bila u nadležnosti Rečne brigade, ona pokupi paket i dodade ga Kapeli da ga stavi u čamac.

Bolnica Marija Kiri

Hirurška ekipa radila je celo jutro i pokušavala da spase Bili.

U pokušaju da popravi stanje nastalo pucanjem srčane komore, Kluzo iskoristi parče kože s abdomena da zatvori rez.

Bila je to poslednja šansa.

Ali prognoza je bila sumorna.

Kej Sen Bernara

9 h 15 min

Po povratku u upravnu zgradu Rečne brigade, poručnik Kapela poštara se da isprazni čamac pa onda pristupi čišćenju šmrkom pod visokim pritiskom.

Pokupi plastični koverat koji je bio natopljen vodom kao sunđer. U njemu je bila vrlo prljava knjiga na engleskom. Taman se spremao da je baci u korpu za smeće, kada se predomisli i ostavi je na keju.

A onda, protiču dani...

Milo mi se pridružio u Parizu i pomogao mi da preguram teške trenutke. Lebdeći između života i smrti, Bili ostade više od jedne nedelje na reanimaciji, pod budnim nadzorom profesora Kluzoa, koji je svaka tri sata proveravao stanje pacijentkinje.

Pun razumevanja, dozvolio mi je stalni pristup odeljenju. Tako sam dobar deo dana provodio sedeći na stolici kod nje u sobi, s laptopom na kolenima, grozničavo kucajući na tastaturi u ritmu brujanja aparata za monitoring i respiratora za veštačko disanje.

Uspavana sredstvima za ublažavanje bola, Bili je bila opasana cevčicama, zatrpama elektrodama, grudnim drenovima i infuzijama koje su polazile od njenih ruku i grudi. Retko je otvarala oči, a kada bi to učinila, u njenom pogledu bila je samo patnja i strah. Želeo sam da joj olakšam i otrem suze, ali sve što sam mogao da učinim bilo je da nastavim da pišem.

Sredinom oktobra, dok je sedeo za stolom na terasi jednog kafića, Milo je završavao dugačko pismo za Karol. Uvuče listove papira u koverat, plati svoju *perije* kiselu vodu s mentom i pređe preko ulice da stigne do obale Sene kod Malakeovog keja. Uputi se ka Francuskom institutu, gde nađe poštansko sanduče i stavi u njega pismo. Za trenutak se promovira ispred polica s antikvitetima. Kvalitetne stare knjige bile su poredane pored razglednica Robera Doanoa, vintidž plakata *Crne mačke*, ploča iz šezdesetih godina prošlog veka i užasnog priveska za ključeve u obliku Ajfelove kule. Milo zastade ispred knjižare specijalizovane za stripove. Njegovi dečački snovi bili su ispunjeni tim izmišljenim likovima, počev od Hulka do Spajdermena iz Marvelovih stripova, a tog popodneva sa zanimanjem otkri nekoliko albuma Asteriksa i Taličnog Toma.

Na poslednjoj polici bila su poredana izdanja *sve za 1 evro*. Milo poče radoznalo da pretura po njima: bila su tu stara požutela džepna izdanja, poderani časopisi, a u tom vašaru nađe i roman s veoma oštećenim tamnoplavim kožnim koricama.

Ovo je neverovatno!

On pregleda knjigu: povez je bio sav ispran, stranice slepljene i suve kao da su od kamena.

„Where... where did you get this book?“, upita on prodavca, nesposoban da izgovori bilo šta na francuskom.

Knjižar koji je natučao nekoliko engleskih reči, objasni mu da ju je pokupio na keju, ali Milo nije uspeo da sazna kojim se čudom knjiga, kojoj je izgubio svaki trag u Njujorku, deset dana kasnije našla u Parizu.

I dalje zbunjen, okretao ju je i prevrtao po rukama. Roman je bio tu, ali u takvom stanju... Antikvar shvati odakle potiče njegova zbunjenost. „Ako želite da je obnovite, mogu vam preporučiti nekoga“, predloži i pruži mu vizitkartu.

Pomoćna zgrada Samostana Sen Benoe Negde u Parizu

U prostoriji u kojoj se nalazila samostanska zanatska knjigovežnica, sestra Mari Klod pregleda knjigu koja joj je bila poverena. *Telo* knjige bilo je uništeno i spljošteno, a korice od imitacije kože veoma oštećene. Restauracija, koja je od nje zatražena, izgledala joj je nemoguća, ali monahinja svejedno odlučno prionu na posao.

Ona najpre krajnje savesno skinu povez knjige. Zatim pomoću ovlaživača, koji je bio jedva nešto veći od nalivpera, poprska roman blagom parom, prateći temperaturu na digitalnom ekranu. Oblak vlage nakvasi papir i odvoji slepljene strane. Kako behu mokri, listovi su bili slabašni i delimično isprani. Sestra Mari Klod između svake strane zavuče upijače i s beskrajnim strpljenjem uzme da fenom za kosu *knjigu povratu u život*.

Nekoliko sati kasnije, stranice su mogle da se okreću, ali su i dalje bile mekane. Sveštenica ih pedantno proverila jednu po jednu i svaki put se uveri da je posao dobro urađen. Odlepi fotografije, koje se lako odvojiše, kao i male pramenove kose koji su bili

tako tanki da su joj ličili na *kosu anđela*. Najzad, da bi knjizi vratila originalnu formu, stavi je u presu da tako ostane tokom noći.

Sutradan, sestra Mari Klod pristupi izradi nove kože. U srcu radionice, okružena tišinom i mirom, radila je ceo dan s hirurškom preciznošću, kako bi napravila povez od obojene teleće kože. Ukrasi ga etiketom od jagnjeće kože, na kojoj ugravira naslov pozlaćenim slovima.

U 19 sati, mladi Amerikanac čudnog imena zakuca na vrata samostanskog sestrinstva. Sestra Mari Klod predade Milu knjigu, a ovaj je obasu s toliko komplimentata za njen rad da nije mogla a da ne pocrveni...

* * *

„Probudi se!“, podviknu mi Milo i prodrma me. *Za ime boga!*

Opet sam zaspao ispred ekrana u Bilinoj bolničkoj sobi, gde su je smestili pre nego što će je ponovo operisati. Tu sam provodio noći uz prećutnu saglasnost osoblja.

Zavese su bile spuštene, a prostorija osvetljena slabašnom svetlošću noćne lampe.

„Koliko je sati?“ upitah, trljajući oči.

„Jedanaest uveče.“

„Koji je dan?“

„Sreda.“

Nije mogao a da ne doda podrugljivo:

„Pre nego što mi postaviš sledeće pitanje, da ti kažem da je uveliko 2010. godina i da je Obama i dalje predsednik.“ „Hm...“

Kad god bih se uneo u neku svoju priču, potpuno sam gubio predstavu o vremenu.

„Koliko si napisao stranica?“, upita on, pokušavajući da pročita preko mojih leđa.

„Dvesta pedeset“, rekoh i okrenuh se prema ekranu. „Na sredini sam.“

„Kako je Bili?“

„Pod stalnim nadzorom, na reanimaciji.“

Nekako svečano izvuče iz torbe luksuzno uvezanu knjigu.

„Imam poklon za tebe“, reče on zagonetno.

Bio mi je potreban koji trenutak da shvatim da se radi o mojoj knjizi koju sam zajedno s Karol jurio na sve četiri strane sveta.

Knjiga je bila temeljno obnovljena, a korice od kože tople i glatke na dodir.

„Bili više ne mora da strahuje“, umiri me Milo. „Sada je samo preostalo da završiš svoju priču i da je pošalješ u njen svet.“

* * *

Prolaze nedelje, meseci

Oktoibar, novembar, decembar...

Vetar je raznosio žuto lišće koje je padalo po trotoarima, a blagu toplinu jesenjeg sunca zamenila je zimska hladnoća.

Kafići povukoše stolice s terasa i upališe grejalice. Prodavci kestenja pojavili se na ulazima u metro, prolaznici kao po komandi počeli da navlače kape i stavljaju šalove.

Ponet elanom, pisao sam sve brže i brže, kucajući skoro kao bez daha po tastaturi kompjutera, opsednut pričom u kojoj sam sada više bio igračka nego stvaralac, hipnotisan brojevima strana koje su prolazile po tekstu koji sam napisao: 350, 400, 450...

Bili je izdržala šok i uspešno prošla test srca. Najpre su joj skinuli cevčicu, koja joj je zaprečavala grkljan, i zamenili je maskom s kiseonikom. Kluzo onda postepeno smanji doze lekova za smirenje bolova, izvuče joj drenove i infuzije i s olakšanjem utvrdi da bakteriološki nalazi ne pokazuju nove tragove infekcije.

Zatim je oslobodiše zavoja i prekriše joj ušivene rane providnom trakom. Tokom svih tih nedelja, njen ožiljak postajao je neprimetan.

Bili ponovo poče da pije i jede samostalno. Gledao sam kako pravi prve korake, pa kako se penje uz stepenice uz pomoć fizioterapeuta.

Koren njene kose povratio je originalnu boju, a ona osmeh i vitalnost.

Sedamnaestog decembra Pariz se probudio pod prvim pahuljama snega koji je celo jutro padao.

A 23. decembra, konačno sam stavio tačku na svoj roman.

36.

Moje poslednje viđenje s Bili

*Najstrasniju ljubav čine dva sna koji se susreću i
na kraju kao saučesnici beže u stvarnost.*

Romen Gari

Pariz**23. decembar****20 h**

U predvečerje Božića, groznica praznične kupovine bila je u punom jeku. Bili me je držala podruku i prepustila da je vodim između belih kućica od Trga Konkorda i kružnog toka Jelisejskih polja. Veliki točak, rasveta, skulpture od leda, isparenja toplog vina i medenjaka unosili su čar magije i čarolije u tu aveniju.

„Odlučio si da mi pokloniš par cipela?“ ogłosi se ona dok smo prolazili ispred luksuznih radnji na Montenjovoj aveniji.

„Ne, vodim te u pozorište.“

„Da gledamo neku predstavu?“

„Ne, nego da večeramo!“

Kad smo stigli ispred fasade od belog mermera pozorišta na Jelisejskim poljima, uđosmo u lift da se popnemo do restorana na vrhu.

U oplemenjenom dekoru, kombinaciji drveta, stakla i granita, salom su dominirali pastelni tonovi i ukrasni stubovi boje šljive.

„Želite li da nešto popijete?“, upita šef sale, nakon što nas je smestio u jedan od malih separea sa svilenim zavesama, kao stvoren za prisnost.

Naručih dve čaše šampanjca i izvadih iz džepa sićušnu posrebreu kutiju.

„Obećanje održano“, rekoš i pružih joj predmet.

„Je li to neki nakit?“

„Ne, ne zanosi se...“

„Ah, pa da, to je USB fleš!“ otkri ona kad skide poklopac s malog stika. „Završio si svoj roman!“

Potvrđih klimanjem glave, Donesoše nam aperitiv.

„I ja imam nešto za tebe!“ reče ona zagonetnim tonom, dok je vadila telefon iz torbe. „Pre nego što nazdravimo, htela bih da ti ovo vratim.“

„Pa to je moje!“

„Da, jutros sam ti ga ukrala“, priznade ona bez kompleksa. „Znaš da mnogo volim da čeprkam...“

Uzeh moj mobilni, gundajući, a ona se zadovoljno osmehnu.

„Dozvolila sam sebi, između ostalog, da pročitam nekoliko tvojih SMS poruka. Vidim da se ono sa Aurorom sređuje!“

Iako se može reći da je pomalo i bila u pravu, odmahnuh glavom u znak poricanja. Poslednjih nedelja Aurorine poruke bile su brojnije i nežnije. Pisala je da joj nedostajem, izvinjavala se za neke od svojih grešaka i između redova prizivala drugu šansu, na koju je naš par možda imao pravo.

„Ona je ponovo zaljubljena! Lepo sam ti rekla da sam i ja ispunila svoj deo ugovora!“, potvrdi ona i izvuče iz džepa zgužvani komad papirnog stolnjaka s benzinske stanice.

„Bila su to lepa vremena“, rekoh i s nostalgijom se prisetih dana kad smo potpisali taj dogovor.

„Da, opalila sam ti lep šamar, ako se sećaš!“

„Dakle, večeras je kraj avanture?“

Ona me pogleda, sa željom da izgleda ležerno.

„Pa da! Misija je završena za oboje: ti si završio knjigu, a ja sam ti vratila ženu koju voliš.“

„Ti si žena koju volim.“

„Nemoj sad da komplikuješ, molim te“, zamoli ona, dok je šef sale prilazio da primi narudžbinu.

Okrenuh glavu da prikrijem tugu i pogled mi skliznu kroz prozor, odakle se s vrtoglave visine, na kojoj se nalazio restoran, pružao predivan pogled na krovove Pariza. Pustih konobara da ode, pa je upitah:

„Šta će se sada dogoditi?“

„O tome smo već nekoliko puta razgovarali, Tome. Ti ćeš poslati rukopis svom izdavaču, a čim pročitaju tekst, u njihovoj svesti će se formirati imaginarni svet koji opisuješ. A moje mesto je u tom imaginarnom svetu.“

„Tvoje mesto je ovde, sa mnom!“

„Ne, to je nemoguće! Ne mogu da budem u isto vreme i u stvarnosti i u mašti. Ne mogu da živim ovde! Bila sam blizu smrti i pravo je čudo što sam još živa.“

„Ali sada ti je bolje.“

„Ja sam u izgnanstvu i ti to vrlo dobro znaš. Ako ostanem, opet ću se razboleti, ali se neću izvući.“

Bio sam izvan sebe zbog njenog mirenja sa sudbinom.

„Ali skoro se može reći da... da ti pričinjava zadovoljstvo što me napušta!“

„Ne, nije mi zadovoljstvo, ali smo još od početka znali da naša priča može biti samo prolazna. Znali smo da nemamo budućnosti i da nećemo moći ništa da gradimo zajedno.“

„Ali među nama se nešto dogodilo!“

„Naravno: ovih poslednjih nedelja doživeli smo neku vrstu divne privremene veze, ali su naše dve stvarnosti nepomirljive. Ti živiš u stvarnom svetu, a ja sam samo imaginarno stvorenje.“

„Vrlo dobro“, rekoh i ustadoh od stola, „ali bi mogla da pokažeš barem malo žaljenja.“

Bacih ubrus na stolicu i ono malo novca što mi je ostalo na sto, pa napustih restoran.

Žestoka hladnoća okovala je grad i ledila mi kosti. Podigoh okovratnik kaputa i pređoh aveniju do Plaze, gde su trojica taksista čekala mušterije. Bili mi pritčra s leđa i snažno me zgrabi za mišicu: „Ti nemaš prava da me tako ostaviš! Nemaš pravo da upropastiš sve ono što smo proživeli!“

Tresla se od jeze koja ju je podilazila. Suze su joj tekle niz obraze, para izlazila iz usta.

„Šta ti misliš?“ povika ona. „Da se ne osećam poraženom što ću te uskoro izgubiti? Ali, jadni stari moj, ti i ne znaš do koje mere te volim!“ Besna zbog mojih prekora, nastavi:

„Ti hoćeš da ti kažem da se nikada nisam tako dobro osećala s nekim čovekom u čitavom životu. Nisam čak ni znala da se može doživeti ta vrsta osećanja prema nekome!“

Nisam znala da strast može da ide zajedno s divljenjem, humorom i nežnošću! Ti si jedini koji si mi čitao knjige. Jedini koji me stvarno sluša kada pričam i u čijim očima se ne osećam previše blesavom. Jedini koji ceni moje duhovne vrednosti koliko i moje seksi noge. Jedini koji u meni vidi i druge stvari, a ne samo devojkicu koju treba prevariti... Ali si suviše glup da to shvatiš.“

Uzeh je u naručje. I ja sam bio besan na svoj egoizam i tu nepremostivu prepreku koja nas odvajanjem stvarnosti od mašte sprečava da doživimo ljubavnu priču koju zaslužujemo.

Poslednji put se vratismo *kući*, u naš mali stan na Firstenberškom trgu, skrovište u kojem smo započeli našu ljubav.

Poslednji put zapalih vatru u kaminu, da joj pokažem da sam naučio: najpre zgužvani papir, zatim sitna drva i na kraju cepanice raspoređene u obliku kupe, odnosno viggama.

Poslednji put popismo po gutljaj jake rakije, ovoga puta kruškovače.

Poslednji put nam Leo Fere otpeva da *Kako vreme teče, sve odlazi*.

Vatra počne da plamti i da ostavlja blistave odsjaje po zidovima. Legli smo na kauč. Bili je stavila glavu na moj stomak, a ja sam joj milovao kosu.

„Moraš nešto da mi obećaš“, započne ona i okrenu se ka meni.

„Sve što budeš želela.“

„Obećaj mi da nećeš ponovo pasti u crnu rupu u koju si nedavno skliznuo, i da se nikada više nećeš ubijati lekovima.“

Bio sam dirnut njenim silnim preklinjanjem, ali ne i previše siguran da ću biti u stanju da to obećanje i održim kad ponovo budem sam.

„Nastavio si da koračaš kroz život, Tome. Ponovo si počeo da pišeš i da voliš. Imaš prijatelje. Budi srećan sa Aurorom, pravi decu. Ne daj se...“

„Baš me briga za Auroru!“, prekidoh je.

Ona se uspravi i nastavi.

„Kad bih mogla da živim deset života, to ne bi bilo dovoljno da ti zahvalim za sve ono što si učinio za mene. Stvarno ne znam šta će biti sa mnom i gde ću završiti, ali budi siguran da ću, gde god da budem, nastaviti da te volim.“

Ona ode do pisaćeg stola i izvadi iz fioke obnovljenu knjigu koju mi je doneo Milo.

„Šta to radiš?“

Čim pokušah da ustanem i dođem do nje, obuze me vrtoglavica, koliko nagla, toliko i snažna. Glava mi postade teška i zahvati me neodoljiva pospanost.

Šta mi se ovo događa?

Napravih nekoliko nesigurnih koraka. Bili je otvorila roman i pomislih da ponovo čita famoznu stranu 266 koja se naglo prekida sa: *kriknu ona, padajući...*

Oči su mi se same zatvarale, snaga me izdavala i iznenada shvatih: *Rakija! Bili je samo liznula usnama, dok sam ja...* „Ti... nešto si stavila u flašu?“

Ona i ne pokuša da negira i izvadi iz džepa bočicu s narkoticima, koju je verovatno ukrala u bolnici. „Ali zašto?“

„Da bi me pustio da odem.“

Vratni mišići su mi bili paralizovani i osetio sam strašnu želju da povraćam. Borio sam se protiv obamrlosti i pokušavao da se održim da ne padnem, ali sve oko mene počne nekako da se razdvaja.

Moja poslednja jasna slika bila je kako Bili žaračem razgrće žar i baca roman u vatru. Pomoću te knjige je došla, pomoću nje će i otići.

Nisam bio u stanju da je sprečim; padoh na kolena i vid mi se još više zamuti. Bili je otvorila moj kompjuter i više sam naslućivao nego što sam video da se sprema da u njega ubaci posrebneni USB...

Onda se sve zaljulja oko mene i začuh prepoznatljivi zvuk mejla, poslanog s mog kompjutera. Dok sam gubio svest i rušio se na parket, neki slabašan glasić prošapta mi jedno jedva čujno *volim te*, koje se istopi u limbu sna u koji sam tonuo.

* * *

Menhetn

Medisonova avenija

U trenutku kad je u Njujorku prošlo 16 sati, Rebeka Tajler, direktorka Dabldejevog književnog sektora podiže slušalicu da odgovori na poziv svoje pomoćnice.

„Upravo smo primili rukopis poslednjeg Toma Bojda“, izvesti je Dženis.

„Nije baš poranio“, oglasi se Rebeka. „Već mesecima ga čekamo.“

„Da vam ga odštampam?“

„Da, što je brže moguće.“

Rebeka takođe zatraži da se otkazu dva naredna sastanka. Treći tom *Trilogije o anđelima* bio je prioritet izdavačke kuće i žurila je da proceni kakav je tekst.

Poče da čita malo pre 17 sati i produži s čitanjem do kasne večeri.

Ne rekavši ni reč svojoj šefici, Dženis odštampa verziju romana i za sebe. Napusti kancelariju u 18 sati i metroom se vrati u mali stan u Viliijamsburgu, govoreći sebi da je potpuno luda što preuzima toliki rizik. Ta vrsta profesionalne greške mogla je da je košta otpuštanja s posla. Ali toliko je želela da pročita kraj trilogije da nije mogla da odoli.

Tako je, dakle, u glavama ove dve prve čitateljke počela da se formira slika imaginarnog sveta koji je Tom opisao.

Sveta u kojem će Bili od sada živeti.

Pariz

24. decembar

9h

Kada sam sutradan ujutro otvorio oči, osećao sam mučninu i ukus zemlje u ustima. Stan je bio prazan i hladan. U kaminu je ostao samo sivi pepeo.

Napolju je nebo bilo tmurno, a kiša je dobovala po prozorima.

Bili je otišla iz mog života naglo, kao što je u njega i ušla, kao metak koji mi je probio srce, i ostavila me opet samog i jadnog.

37.

Venčanje mojih najboljih prijatelja

*Jedini prijatelji dostojni pažnje su oni koji mogu
da vas pozovu u četiri sata ujutro.*

Marlen Ditrih

Osam meseci kasnije**Prva nedelja septembra****Malibu, Kalifornija**

Posed je predstavljao repliku francuskog dvorca, koju je šezdesetih godina prošlog veka sagradio ekscentrični milijarder na uzvišenju Zuma Biča. Šest hektara zelenila, vrtova i vinograda stvarali su utisak da se usred nekog sela u Burgundiji, a ne na obali Tihog okeana, u gradu surfera i plaža s belim peskom.

Takvo zaštićeno okruženje izabrali su Milo i Karol da u njemu proslave stupanje u brak. Od kraja naše avanture, moji prijatelji počeli su da neguju nežnu ljubav, a ja sam bio prvi koji se pridružio njihovoj sreći, koja je, po mom mišljenju, predugo odlagana.

Život je nastavio svojim tokom. Vratio sam dugove i sredio poteškoće sa sudom. Treći tom trilogije, koji je objavljen pre šest meseci, našao je put do srca čitalaca. Što se tiče prvog filma, adaptiranog prema mojim romanima, bio je na čelu letnje prodaje karata.

Kolo sreće se u Holivudu brzo okreće: od odbačenog luzera, opet sam postao pisac uspeha, kojem sve polazi za rukom. *Sic transit gloria mundi.*

Milo je ponovo otvorio naše kancelarije, ali je sada vodio poslove s oprežnošću poglavice Sijuksa. Povratio je svog *bugatija*, ali s obzirom na to da mu je buduća žena bila trudna, trampio ga je za Volvoov karavan!

Ukratko, Milo više nije bio onaj Milo...

Iako mi se život naoko ponovo smešio, bio sam u žalosti zbog Bilinog nestanka. Otišla je i ostavila mi u dubini srca rezervu neiscrpane ljubavi, s kojom nisam znao šta da radim. Da bih ostao veran svom obećanju, više nisam uplovljavao u kandže antidepressiva, anksiolitika i kristal meta, i koliko je moguće, pokušavao sam da ostanem čist. Da ne bih bio neaktivan, naširoko sam preduzimao promotivne turneje i tako za nekoliko meseci obišao sve četiri strane sveta. Sama činjenica da ponovo vidim svet imala je na mene terapeutsko dejstvo, ali čim bih se našao sam, bolna uspomena na Bili izbijala je na površinu i surovo me podsećala na magiju našeg susreta, varnice naših verbalnih duela, začetak naših rituala i toplinu naše prisnosti.

Sada sam podvukao crtu na svoj ljubavni život i prekinuo svaki kontakt sa Aurorom. Naša priča nije bila od onih koje zaslužuju drugu šansu. Izgubio sam sve planove za budućnost i zadovoljavao se da živim dan za danom, s onim što mi život pruža.

Ali nisam smeo sebi da dozvolim novi put ka paklu. Ako bih se drugi put srušio, ne bih mogao više da se podignem i nisam imao prava da razočaram Karol i Mila, koji su se neprestano zauzimali da mi ponovo udahnu želju za životom. Da ne bih remetio njihovu ljubav, prikrivao sam svoju tugu i rane i pretvarao se da mi pričinjava zadovoljstvo što me pozivaju na kasting večeri, koje su organizovali petkom uveče, da bih i ja sreo srodnu

dušu. Zakleli su se da će uspeti da otkriju retki biser i s tim ciljem mobilisali sve svoje veze. Za nekoliko meseci, zahvaljujući njihovim naporima, sreo sam poveći broj odabranih kalifornijskih slavnih ličnosti - profesorke fakulteta, scenaristkinje, nastavnice, psihologe... ali ta igra me nije mnogo zanimala i naši razgovori nisu nikada išli dalje od obroka.

„Kumov govor!“, zatraži neko od zvanica.

Bili smo ispod velikog belog šatora, dovoljno prostranog da pod svoje okrilje prihvati sve goste. Među njima je bio veliki broj policajaca,

vatrogasaca i ambulantnih bolničara, s kojima je Karol saradivala na poslu, i familije. Milova majka i ja bili smo praktično jedini s njegove strane. Atmosfera je bila opuštena i neformalna. Vetar je duvao, drmao zavese od platna i nanosio mirise sveže trave i morskog vazduha.

„Da čujemo kumov govor!“, ponoviše gosti uglas.

Svi počеше da zveckaju noževima po čašama, tražeći da ustanem i održim zdravicu, koju bih najradije preskočio, jer osećanja koja nosim u srcu za svoje prijatelje nisu od onih koja se iznose pred četrdeset osoba.

Ipak primorah sebe da odigram i tu igru. Ustadoh i nastala tišina.

Dobar dan svima,

Čast mi je što sam izabran za svedoka ovog venčanja dvoje mojih najboljih prijatelja i, da budem iskren, moja dva jedina prava prijatelja.

Najpre se okrenuh prema Karol. Ona je sva blistala u haljini protkanoj sitnim kristalima.

Karol, poznajemo se još od detinjstva, bolje rečeno, oduvek. Tvoja i moja priča neumitno su povezane i nikada ne bih mogao da budem srećan kad bih znao da ti nisi.

Uputih joj osmeh i ona mi uzvratila treptanjem očima. Zatim se obratili Milu.

Milo, brate moj, zajedno smo upoznali sve i delili sve: od naše teške mladosti do vrtoglavog uspona, ponovo do dna života. Zajedno smo pravili greške i zajedno ih ispravljali. Zajedno smo sve izgubili i sve ponovo dobili. I nadam se da ćemo zajedno nastaviti naš put.

Milo mi dade jedva primetan znak glavom. Video sam da mu oči blistaju i da je uzbuđen.

Normalno, reči su moj zanat, ali su reči nemoćne da izraze moju sreću da vas danas vidim sjedinjene.

Nešto pre više od godinu dana, oboje ste mi dokazali do koje mere mogu da računam na vas u najdramatičnijim okolnostima. Pokazali ste mi da stara poslovice „prijateljstvo udvostručuje radost i prepolovljava muke“ nije samo puki izraz.

Zahvaljujem vam iz dubine duše i obećavam da ću uvek biti tu kada vam budem potreban, da vam pomognem u očuvanju vaše sreće tokom čitavog vašeg života.

Onda podigoh čašu, a zvanice su me pratile:

Želim vam prijatan dan i pozivam vas da nazdravite mladencima.

„Za mladence!“, povikaše gosti uglas.

Primetih kako Karol briše suzu, a Milo krenu ka meni da me zagrlji. „Moramo da razgovaramo“, šapnu mi na uvo.

Sklonismo se na jedno mirno mesto na imanju. Bilo je to spremište za čamce, sagrađeno na obali jezera na kojem je plivalo jato labudova. Nadneta iznad pontona, mala zgrada sadržala je vanvremensku kolekciju čamaca od lakiranog drveta, najcenjeniju u Novoj Engleskoj. „O čemu si hteo da razgovaramo, Milo?“

Moj prijatelj popusti kravatu. Ulagao je napor da izgleda spokojno, ali su crte njegovog lica izražavale da ga nešto muči i da je zabrinut.

„Ne mogu više da živim u laži, Tome. Znam da sam morao da ti to kažem ranije, ali...“

Prekide da protrlja oči.

„Šta se događa?“ upitah ga zaintrigiran.

„Nemoj mi reći da si opet izgubio novac na berzi?“

„Ne, radi se o Bili...“

„Šta, Bili?“

„Ona... ona postoji. U svakom slučaju, ne stvarno, ne kao Bili, ali...“

Nisam ništa razumeo od onoga što je pokušavao da mi kaže. „Časna reč, reklo bi se da si popio!“

On duboko uzdahnu da povрати mir i sede na stolarsku klupu.

„Treba postaviti stvari u kontekst. Seti se u kakvom si stanju bio pre godinu dana. Potpuno si obrao bostan. Pravio si gluposti jednu za drugom: prekoračenja brzine, droga, problemi sa zakonom. Nisi više pisao, zapao si u samoubilačku depresiju, izgledalo je da odatle ništa ne može da te izvuče, ni terapija, ni lekovi, ni naša podrška.“

Sedoh pored njega i odjednom se zabrinuh.

„Jedno jutro“, nastavi on, „dobio sam poziv od našeg izdavača, koji nas je obavestio o grešci u štampanju novog tiraža drugog toma trilogije. Poslao mi je poštom primerak i ja sam otkrio da se knjiga prekida baš na sredini, recima: *kriknu ona, padajući...* Tokom čitavog dana ta rečenica nastavila je da mi se vrzma po glavi i na to sam mislio prilikom mog popodnevnog sastanka u studiju Kolumbije. Producenti su završavali kasting za adaptaciju tvog romana i toga dana je ekipa filma obavljala testove za sporedne uloge. Na trenutak sam se popeo na scenu gde je bila audicija za Bili. Tu sam sreo tu devojkicu...“

„Koju devojkicu?“

„Zove se Lili. Mlada, pomalo udarena, znaš taj tip što se vucara od kastinga do kastinga. Bila je bleđa, s očima s teškom maskarom; podsećala je na neku junakinju iz Kasavetesovih filmova. Kad je završila kasting, ja sam smatrao da je dobra, ali joj pomoćnik režisera nije ostavio mnogo nade. Taj momak je stvarno govno jer je bilo očigledno da je ta devojkica pljunuta Bili. Onda sam je pozvao da popijemo piće i ona mi je ispričala svoju životnu priču.“

Milo napravi nepodnošljivu pauzu da sačeka moju reakciju. Iako je svaku reč izgovarao oprezno, bilo mi je dovoljno da shvatim da okoliša.

„Nastavi, zaboga!“

„Igrala je razne manje uloge, služavke, statistkinje i tako to, i potajno, ali bezuspešno, želela karijeru manekenke, ali je sve vreme pokušavala da postane komičarka. Napravila je nekoliko fotografija za časopise i publikacije niskog profila i pojavljivala se u kratkometražnim filmovima, ali nije bila Kejt Mos. Iako je još bila mlada, već je odavala utisak da je na kraju karijere. Osetio sam da je ranjiva i pomalo izgubljena na tom nemilosrdnom terenu mode, gde devojkice proganjaju jedna drugu i gde one koje su tek prešle dvadesetu nemaju više nikakvu budućnost...“

Ledena jeza prođe mi niz kičmu i pope se do potiljka. Osetio sam kako mi krv udara u slepoočnice. Nisam želeo tu istinu koju se spremio da mi otkrije.

„Šta pokušavaš da mi kažeš, Milo? Šta si predložio toj devojci?“

„Ponudio sam joj 15.000 dolara“, završi on priznanjem.

„Petnaest hiljada dolara da odigra ulogu Bili, ali ne u filmu, već u tvom životu.“

38.

*Lili*Sudbina deli karte, ali mi ih igramo.Rendi Pauš

„Ponudio sam joj 15.000 dolara da odigra ulogu Bili, ali ne u filmu, već u tvom životu.“

Milovo otkriće delovalo je na mene kao aperkat. Bio sam grogi, kao uspavani bokser koji se srušio nasred ringa. On iskoristi moju zbunjenost da se opravda:

„Znam da to izgleda besmisleno, ali morao sam nešto da preduzmem, Tome! Nisam mogao da sedim skrštenih ruku. Bilo je potrebno da primiš elektrošok, dovoljno snažan da te natera da živneš. Bila je to poslednja karta koju sam mogao da odigram da te izvučem iz rupe.“

Izbačen iz koloseka, slušao sam ga a da ga nisam razumeo.

Bili, obična glumica? Sva ta avantura obična manipulacija? Nisam smeo da dopustim da budem tako nasamaren...

„Ne, ne verujem ti“, rekoh. „To ne može biti. Na stranu fizička sličnost, ali ima previše dokaza koji potvrđuju Bilino postojanje.“

„Kojih?“

„Tetovaža, na primer.“

„Bila je lažna. Samo privremeni natpis koji je napravio šminker u studiju.“

„Ali znala je sve o Bilinom životu.“

„Pročitao sam s Lili sve tvoje romane i ona ih je dobro proanalizirala. Nisam joj dao šifru za ulazak u program tvog kompjutera, ali pokazao sam joj biografske podatke tvojih likova.“

„A odakle tebi pristup?“

„Platio sam jednom hakeru da provali u tvoju mašinu.“

„Ti si pravo kopile!“

On je sve lepo argumentovao, ali ja nisam dopuštao da me uveri. „Ali ti si me sam vodio kod psihijatra da me smesti u duševnu bolnicu!“

„Zato što sam znao da će moj plan delovati, da ćeš reagovati odbijanjem i pokušati da pobegneš.“

Slike svega što sam doživeo s *Bili* jasno prodoše kroz moju glavu. Sortirao sam ih s nadom da ću ukazati Milu na kontradiktornosti.

„Čekaj! Ona je umela da popravi *bugati* kada se pokvario! Gde je naučila mehaniku ako joj braća nisu automehaničari?“

On odgovori kao iz topa.

„Običan kabl koji sam lično olabavio. Bio je to manevar koji sam smislio zajedno s njom, da dodatno odagnamo tvoje sumnje. Ne trudi se: postojao je samo jedan detalj koji je mogao da je oda, ali, srećom, nisi obratio pažnju na to.“

„Koji?“

„Bili je levoruka, a Lili je dešnjakinja. Glupo, zar ne?“

U tom trenutku mi ponesta sećanja. Bilo je nemoguće da se setim da li govori istinu.

„Tvoja objašnjenja su lepa, ali ti prelaziš preko onog najvažnijeg: Biline bolesti.“

„Tačno je da su se stvari iskomplikovale kada ste stigli u Meksiko“, priznade Milo. „Iako još nisi bio sposoban da ponovo počneš da pišeš, bilo je očigledno da ti je bolje, a naročito da se između tebe i te devojke nešto događa. Hteli to da priznate ili ne, počeli ste da se zaljubljujete. U tom trenutku sam pomislio da ti otkrijem čitavu priču, ali je Lili htela da nastavi. Ona je i predložila da izrežiramo te bolesti.“

Osećao sam se kao guska u magli.

„A s kojim ciljem?“

„Zato što te je volela, idiote jedan! Zato što ti je želela sreću: da ponovo počneš da pišeš i ponovo osvojiš Auroru. To je i uspela!“

„Onda je seda kosa bila...“ „... farba.“

„Tinta u ustima?“

„Sadržaj običnog punjenja za nalivpero, nasut ispod jezika.“

„A rezultat analiza u Meksiku? Celuloza pronađena u njenom telu?“

„Sve to nas je zabavljalo, Tome. Doktor Filipson je tri meseca pre toga otišao u penziju. Rekao sam mu da si ti moj prijatelj i da želim da te nasamarim. On se dosađivao kao pacov u svom dispanzeru i ta šala ga je veoma zabavljala. Ali, kao i u svakom planu, postojalo je zrnice peska koje je sve poremetilo kada ti je Aurora predložila da odvedeš Bili kod profesora Kluzoa...“

„Kluzo nikada ne bi pristao na šalu! Kada smo bili u Parizu, Bilini simptomi nisu bili simulirani. Ona je zamalo umrla, u to sam siguran.“

„U pravu si, ali tu se dogodilo nešto neobično, Tome! Bili je stvarno bila bolesna a da to nije ni znala, a to je otkriveno zahvaljujući dr Kluzou, koji je dijagnostikovao njene srčane miksme. Tako sam vas, na neki način, spasao oboje.“

„A ta knjiga koju si nedeljama tražio po celom svetu?“

„Tu su me događaji pretekli“, priznade on. „Karol ništa nije znala i čvrsto je verovala u tu priču. Ona je preuzela inicijativu. Ja sam se zadovoljio da nastavim da igram...“

Milo nije imao vremena da završi rečenicu jer ga je moj žestok udarac pesnicom poslao na pod.

„Nisi imao pravo to da radiš!“

„Da te spašavam?“ upita on ustajući. „Ne, to nije pravo, to je obaveza!“

„Ne po svaku cenu!“

„Pa nije baš po svaku cenu.“

On obrisa kap krvi koja je potekla iz njegovih usta, a onda odsečno izgovori:

„Ti bi učinio isto što i ja. Nisi oklevao da ubiješ da bi zaštitio Karol, onda nemoj da mi držiš lekcije! To je priča našeg života, Tome! Čim jedno od nas upadne u problem, drugo dvoje mu pruža pomoć svim sredstvima. Zbog toga smo uvek na nogama. Ti si me izvukao s ulice. Bez tebe bih još bio u zatvoru i ne bih se ženio ženom koju volim. Bez tebe bi se Karol možda obesila o neku gredu umesto što se sad sprema da donese na svet novi život. A ti? Gde bi bio danas da smo te ostavili da se uništiš. Zatočen na nekoj klinici? Možda mrtav?“

Bela svetlost curila je kroz matirana stakla prozora. Ostavio sam da njegovo pitanje visi u vazduhu. Za trenutak sam bio zaokupljen nečim drugim.

„Šta se sada dešava s tom devojkom?“

„Sa Lili? Ne znam ništa o njoj. Dao sam joj njenu lovu i ona je nestala bez traga. Mislim da je napustila Los Anđeles. Jedno vreme je vikendom radila u nekom kabareu na Sansetu. Svraćao sam tamo, ali su mi rekli da je otišla i da je nisu više ponovo videli.“

„Kako se preziva?“

„Ne znam! Nisam čak siguran ni da joj je Lili pravo ime.“

„Imaš li neki trag?“

„Slušaj, razumem da želiš da je pronađeš, ali žena koju ti tražiš je drugorazredna glumica, konobarica u nekom striptiz klubu, a ne Bili koju si voleo.“

„Zadrži svoje briljantne misli za sebe. Dakle, nemaš nikakvu informaciju?“

„Ne, žao mi je, ali znaj: kad bi bilo potrebno da se sve ponovi, uradio bih to deset puta.“

Izađoh iz spremišta pod utiskom Milovog priznanja i napravih nekoliko koraka na drvenom pontonu koji se pružao nad jezerom. Beli labudovi plivali su između divljih irisa, potpuno ravnodušni na ljudske nevolje.

Pokupih automobil na parkingu i uputih se duž obale do Santa Monike, a onda uđoh u grad. U mojoj glavi vladao je kaos i imao sam utisak da vozim bez cilja. Prođoh kroz Ingvud i nastavih ka Van Nesu i Vermontskoj aveniji, pa onda shvatih da me neka nevidljiva sila dovela u kraj mog detinjstva.

Parkirah kabriolet pored žardinijera za cveće, koje su još u moje vreme sadržale samo opuške cigareta i jalovu zemlju.

U podnožju kula se sve promenilo i ništa se nije promenilo. Još uvek isti onaj tip momaka koji šutiraju na koš na asfaltnom terenu, dok drugi stoje naslonjeni na zidove i čekaju da se nešto desi. Za trenutak zaista pomislih da mi se jedan od njih obraća rečima. „Hej, Mister Frik!“

Ali postao sam stranac i niko me nije zadirkivao. Pređoh preko ograđenog terena za košarku do parkinga. *Moje* drvo još je bilo tu. Još iskrivljenije, s još manje lišća, ali još živo. Kao i pre, sedoh na suhu travu i naslonih se leđima na stablo.

U tom trenutku jedan *mini kuper* naglo prođe s jedne na drugu stranu terena i zaustavi se. Karol izađe iz kola, još u venčanici. Videh je kako ide prema meni, s velikom sportskom torbom u desnoj ruci, dok je levom pridržavala dugačke bele skute i trudila se da se ne isprljaju.

„Neee! Biće venčanje na parkingu!“, povika jedan od delija sa sportskog terena.

Njegovi pajtosi priđoše da osmotre scenu, ali se brzo okrenuše svojim brigama.

Karol mi se pridruži ispod drveta. „Zdravo, Tome.“

„Zdravo, ali mislim da si pogrešila datum: nije mi rođendan.“ Ona se jedva primetno nasmeši, a onda joj jedna suza diskretno poteče niz obraz.

„Milo mi je sve otkrio pre nedelju dana. Kunem ti se da pre toga nisam ništa znala“, objasni mi ona i sede na zidić parkinga.

„Žao mi je što sam ti pokvario venčanje.“

„Nije to ništa ozbiljno. Kako se osećaš?“

„Kao neko ko je otkrio da je žrtva manipulacije.“ Ona izvuče kutiju cigareta, ali je ja pokretom ruke zaustavih:

„Jesi li poludela! Podsećam te da si trudna.“

„Onda prestani da pričaš gluposti! Ne moraš sve da prihvataš na taj način.“

„Kako hoćeš da ih drugačije prihvatam? Prevaren sam, to je sve, i to me prevario najbolji prijatelj!“

„Slušaj, videla sam kako se ta devojka ponašala prema tebi, Tome. Videla sam kako te je gledala i sigurna sam da njena osećanja nisu bila lažna.“

„Ne, bila su tačno procenjena. Petnaest hiljada dolara, toliko beše?“

„Oh, nemoj sad i ti da preteruješ! Milo nikada nije od nje tražio da spava s tobom!“

„U svakom slučaju je požurila da nestane čim je ugovor izvršen!“

„Stavi se na njeno mesto. Misliš li da joj je bilo lako da usvoji tu konfuziju s identitetom? Ona je shvatila da si se ti zaljubio u lik iz romana, u nekoga ko nije stvarno ona.“

Mora da je bilo istine u ovome što je govorila Karol. U koga sam se ja stvarno zaljubio? U lik koji sam stvorio i kojim je Milo manipulirao kao nekom marionetom? U promašenu glumicu koja je tu pronašla ulogu svog života? U stvari, u nijednu od njih dve. Zaljubio sam se u devojkicu zbog koje mi je u srcu meksičke pustinje doprlo do svesti da u njenom društvu imam više volje za životom, da sve ima više ukusa i da odiše lepšim bojama.

„Moraš da je pronađeš, Tome, a ako to ne uradiš, žalićeš do kraja života.“

Odmahnuh glavom.

„To je nemoguće: izgubio joj se svaki trag, čak ne znamo ni kako se zove.“

„Biće potrebno da pronađeš neko bolje opravdanje.“

„Šta hoćeš da kažeš?“

„Vidiš, ni ja nikada neću biti srećna kad znam da ti nisi.“

Po intenzitetu njenog glasa, osetio sam koliko je to iskreno rekla.

„Dakle, donela sam ti ovo.“

Ona se nagnu nad svoju torbu i pruži mi košulju umazanu krvlju.

„To je simpa poklon, ali više bih voleo kompjuter“, rekoh da razbijem napetost.

Nije mogla da se uzdrži a da se ne osmehne, pa mi objasni:

„Sećaš li se jutro kada sam se zajedno s Milom pojavila kod tebe i kada si nam prvi put ispričao za Bili? Stan ti je bio u neredu, a terasa isprevrtna. Bilo je krvi na staklu i tvojoj odeći...“

„Da, bio je to dan kada je *Bili* posekla dlan.“

„U tom trenutku me je to što sam videla krv mnogo zabrinulo. Zamislila sam sve i svašta: da si možda ubio ili ranio nekoga. Onda sam se sutradan vratila kod tebe i oprala mrlje od krvi. U kupatilu sam pronašla ovu okrvavljenu košulju i ponela je da je sklonim, za slučaj eventualne istrage. Nisam se od nje nikada odvajala, a kada mi je Milo priznao istinu, odnela sam je u laboratoriju da ispituju DNK. Uporedila sam rezultate s bazom podataka i...“

Ona pripremi svoj efekat iznenađenja i izvuče fasciklu iz torbe.

„... i obaveštavam te da je tvoja drugarica jedan plemeniti delinkvent.“

Otvorih fasciklu i naiđoh na fotokopiju FBI dosijea, koji mi Karol prokomentarisao.

„Ona se zove Lili Ostin, rođena 1984. godine u Ouklandu. Bila je uhapšena u dva navrata u poslednjih pet godina. Ništa opasno: 2006. godine zbog opiranja agentu prilikom protesta protiv abortusa, a drugi put 2009. godine zbog pušenja nekog sranja u parku.“

„To je dovoljno da bude registrovana?“

„Ti ne gledaš TV, zar ne? Kalifornijska policija sistematski prikuplja DNK uzorke uhapšenih ili osumnjičenih osoba kada počine prekršaje. Ako to može da te smiri, i ti si deo tog kluba.“

„Znaš li njenu novu adresu?“

„Ne, ali sam uporedila njeno ime u našoj bazi podataka i pronašla ovo.“

Pruži mi list papira. Bila je to upisnica na Univerzitet *Braun* za tekuću školsku godinu.

„Lili je nastavila studije književnosti i dramaturgije“, objasni Karol.

„Kako je ona mogla biti primljena na Braun? To je jedan od najboljih univerziteta u zemlji...“

„Zvala sam univerzitet: ona je uključena u paralelni program studija. Pretpostavljam da je poslednje mesece provela u učenju jer je ostvarila odličan rezultat na prijemnim ispitima.“

Pogledah dva dokumenta, opsednut tom nepoznatom Lili Ostin, čije se postojanje malo-pomalo materijalizovalo pred mojim očima.

„Mislim da ću se sad vratiti svojim gostima“, reče ona i pogleda na sat. „A ti bi morao da ideš i pronađeš nekog.“

Sledećeg ponedeljka sedoh na prvi avion za Boston. Stigoh u 16 sati u prestonicu Masačusetsa, iznajmih automobil na aerodromu i krenuh ka Providensu.

Studentsko naselje Univerziteta *Braun* sastojalo se od imponantnih zgrada od crvene opeke, okruženih zelenkastim livadama. Za mnoge studente tad je bio kraj radnog dana. Pre nego što sam krenuo, tražio sam na internetu satnicu nastave koju je pohađala Lili i srce mi je lupalo u grudima dok sam čekao ispred vrata amfiteatra, gde se završavao čas.

Bio sam dovoljno povučen i prikriven da me ne primeti, pa je ugledah kako izlazi iz sale zajedno s ostalim studentima. Stvarno mi je bio potreban koji trenutak da je prepoznam. Skratila je kosu, koja je bila još tamnija. Nosila je kačket od tvida i tamni komplet - kratka siva suknja iznad crnih hulahopki, strukirani džemper s okruglim okovratnikom, što joj je davalo izgled Londonke. Čvrsto sam odlučio da joj priđem, ali sam čekao da ostane sama. Pratio sam grupu - dva tipa i još jedna devojka - do kafića u blizini faksa. Dok je pila čaj, Lili se upustila u zanimljivu diskusiju s jednim od studenata. Bio je to dosta sofisticiran tip domorođačke lepote. Što sam je duže gledao, sve više mi je izgledala vedra i spokojna. Nastavljajući studije daleko od Los Anđelesa, izgledalo je da je pronašla ravnotežu.

Neke osobe mogu tako da učine i ponovo počnu svoj život. Ja nisam znao kako da nastavim svoj.

Pazeći da me ne vidi, izađoh iz kafića i sedoh u kola. Taj upad u studentski svet me je deprimirao. Naravno, bio sam zadovoljan što znam da se ona oseća dobro u svojoj koži, ali devojka koju sam danas video nije *moja Bili*. Očigledno je okrenula stranu, a kad sam je video da razgovara s tim dvadesetogodišnjim tipom, osetio sam se starim. Na kraju krajeva, deset godina razlike među nama možda nije predstavljalo zanemarljivu prepreku.

Dok sam vozio ka aerodromu, govorio sam sebi da sam uzalud putovao. Još gore: kao fotograf koji ne uspeva da napravi snimak nečega što nestaje i neće se više nikada pojaviti, tako sam i ja propustio odlučujući trenutak, koji je mogao da preokrene moj život ka svetlosti...

U avionu za Los Anđeles uključih laptop.

Možda sam bio na polovini svoga života, ali sam već znao da nikada više neću sresti devojkicu kao što je Bili, koja je u intervalu od nekoliko nedelja učinila da verujem u neverovatno i omogućila mi da napustim opasni teren gde reke izvire u bedi i završavaju tako što se survaju u ponor patnje.

Moja avantura s Bili bila je završena, ali nisam želeo da zaboravim ni najmanju epizodu. Trebalo je da ispričam našu priču. Priču za one koji su bar jednom u životu imali priliku da upoznaju ljubav, koji su je doživljavaju sada i nadaju se da će je sresti i sutra.

Dakle, otvorih praznu stranu i odmah napisah naslov mog sledećeg romana: *Devojka od papira*.

U toku tih pet sati koliko je trajao let, u jednom dahu završih prvo poglavlje.

POGLAVLJE 1
Kuća na okeanu

„Tome, otvori mi!“

Uzvik se izgubi u naletu vetra i ostade bez odgovora.

„Tome! To sam ja, Milo. Znam da si tu. Izađi iz tog
tvog brloga, pobogu!“

Malibu

Los Angeles, Kalifornija

Kuća na plaži

Milo Lombardo već je pet minuta bez prestanka lupao po drvenim roletnama na prozorima koji gledaju na terasu kuće njegovog najboljeg prijatelja.

„Tome! Otvori ili provaljujem vrata! Znaš da sam u stanju da to uradim!“

39.

Devet meseci kasnije

*Romanopisac ruši kuću od cigle u pravom životu,
da bi sagradio drugu: kuću u svom romanu.*

Milan Kundera

Prolećni vazduh duvao je nad starim Bostonom.

Lili Ostin prolazila je uskim strmim ulicama Bikon Hila. Drveće u cvatu, plinske lampe i kuće od opeke s teškim drvenim vratima, davale su joj četvrti očaravajući šarm.

Ona se zaustavi ispred izloga antikvarnice na raskrsnici Rivera i Bajronove, pa uđe unutra. Prostor je bio skučen, a romani poredani pored eseja. Pažnju joj privuče gomila knjiga: Tom je napisao novi roman...

Već godinu i po je svesno izbegavala sve što je vezano za fikciju da ne bi naletela na njega. Jer svaki put kada bi ga slučajno srela, u metrou, autobusu, na nekom oglasnom plakatu ili terasi kafića, rastužila bi se i zaplakala. Kada bi njene drugarice s fakulteta pričale o njemu (to jest o njegovim knjigama), želela je da im kaže: *Vozila sam se „bugatijem“ s njim, prešla meksičku pustinju s njim, živela u Parizu s njim, vodila sam ljubav s njim...* Ponekad, kad bi videla čitaoce udubljene u treći tom *Trilogije o anđelima*, osetila bi ponos i poželeva bi da im vikne: *Zahvaljujući meni možete da čitate tu knjigu! Napisao ju je za mene!*

Ona pročita naslov nove knjige: *Devojka od papira*.

Zaintrigirana, prelista prvih nekoliko stranica. Bila je to priča o njoj! Bila je to njihova priča! Srce poče snažno da joj lupa. Pohita na kasu, plati primerak i nastavi da čita na klupi u Narodnom vrtu, velikom gradskom parku.

Lili je grozničavo okretala stranice priče čiji kraj joj je bio poznat. Ponovo je proživljavala avanturu kroz Tomovu prizmu i s radoznalošću otkrivala razvoj njihovih osećanja. Priča iznenada prestade na 36. poglavlju i ona sa zebnjom poče da čita dve poslednje glave.

Ovim romanom Tom je priznao da mu je ona spasla život, ali posebno je naglasio da joj je oprostio njenu podvalu i da njegova ljubav nije otišla zajedno s njom.

Bila je na ivici suza kada je saznala da je dolazio na Braun prethodne jeseni, da ju je našao, ali da nije hteo da pričao s njom. Ona je doživela isto razočaranje godinu dana ranije! Jednog jutra, nije više bitno kojeg, sela je u avion za Los Anđeles s čvrstom namerom da mu otkrije istinu i s potajnom nadom da njihova ljubav nije završena.

Stigla je u Malibu predveče, ali je kuća na plaži bila prazna. Onda je uzela taksi da oproba sreću u Milovoj vili na Pacifičkim palisadama.

Kako je u kući gorelo svetlo, ona priđe i kroz prozor primeti kako dva para upravo večeraju. Milo i Karol, koji su izgledali veoma zaljubljeni, a Tom i neka nepoznata devojka. U trenutku se strašno rastužila i bila skoro postidjena jer je mogla da pomisli da Tom nije našao zamenu za nju. Sada je shvatila da se radi o jednom od onih kastinga petkom, koje mu je organizovalo dvoje prijatelja s ciljem da sretne srodnu dušu!

Kada je zatvorila knjigu, imala je osećaj da će joj srce iskočiti iz grudi. Ovaj put se nije radilo samo o nadi. Bilo je očigledno: ta ljubavna priča bila je daleko od kraja. Oni su

možda doživeli samo prvo poglavlje tako da je imala čvrstu nameru da drugo napiše zajedno s njim!

Noć je pala na Bikon Hil. Prelazeći ulicu da stigne na stanicu metroa, Bili naiđe na otmenu staru Bostonku, koja je prelazila popločani prolaz i držala svog jorkširskog terijera ispod miške.

Lili je bila toliko srećna da nije mogla da se uzdrži a da joj ne dovikne koliko je srećna. „Devojka od papira, to sam ja!“, povika ona i pokaza joj korice knjige.

Knjižara „Fantomi i anđeli“
ima zadovoljstvo
da vas pozove na susret s piscem Tomom Bojdom
u utorak 12. juna, od 15 do 18 sati
na promociju njegovog novog romana:
Devojka od papira

Los Angeles

Bilo je skoro 19 sati. Red mojih čitalaca smanjio se i promocija se bližila kraju.

Milo je ostao sa mnom čitavo popodne. Raspravljao se s mušterijama i dodavao soli na njihove upadice i šale. Zbog njegovog smisla za lako uspostavljanje komunikacije i zdravog humora, ljudima je čekanje bilo manje naporno.

„Jaooo, koliko je sati!“ uzviknu on gledajući na sat. „Dobro, pustiću te da završiš sve sam, stari moj. Treba da organizujem jednu bočicu s mlekom!“

Njegova kćerka rodila se pre tri meseca i, kako se moglo i predvideti, potpuno je podetinjio.

„Ima već više od sat kako ti govorim da kreneš“, primetih.

On navuče sako, pozdravi osoblje knjižare i požuri da se pridruži svojoj porodici.

„Ah, naručio sam ti taksi“, obavesti me dok je prelazio preko praga. „Čekaće na raskrsnici s druge strane ulice.“

„U redu. Poljubi Karol!“

Ostadoh još deset minuta da završim s potpisivanjem i razmenim koju reč sa šeficom knjižare.

U knjižari *Fantomi i anđeli* svetio je bilo toplo i prigušeno, drveni pod je škripao, police su bile uske, a knjižara nije bila mnogo upadljiva. Nešto između *Male radnje na uglu* i *Čering Kros rouda 84*. Mnogo pre nego što je štampa raširila glas o meni, knjižara je zdušno podržala moj prvi roman, verovatno zbog svog naziva. Od tada sam veran tom mestu i svaku svoju promotivnu turneju počinjem odatle.

„Možete izaći na zadnji izlaz“, reče mi ona.

Počela je da spušta gvozdenu zavesu kad neko zalupa na prozor. Neka zakasnela čitateljka mahala je primerkom knjige i sklapala ruke moleći je da je puste da ude.

Pošto me upita pogledom, knjižarka prihvati da joj otvori. Odvrnuh kapicu nalivpera i ponovo sedoh za sto.

„Zovem se Sara!“, reče devojka i pruži svoju knjigu.

Dok sam joj pisao posvetu na praznoj strani, još jedna mušterija iskoristi otvorena vrata i upade u knjižaru.

Vratih Sari njen primerak i, ne dižući pogled, uzeh sledeću knjigu.

„Za koga je?“ upitah.

„Za Lili“, odgovori mi ona mirnim i ozbiljnim glasom.

Potpuno odsutan, spremih se da ispišem njeno ime, kad ona dodade:

„Ali ako tako više voliš, može i Bili...“

Podigoh glavu i onda shvatih da mi je život upravo pružio drugu šansu.

Četvrt sata kasnije, oboje smo bili na trotoaru. Ovoga puta sam čvrsto odlučio da je ne pustim da ode.

„Hoćeš li da te otpratim?“, predložih. „Čeka me taksi.“

„Ne, moj auto je tu sasvim blizu“, reče ona i pokaza na kola parkirana iza mene.

Okrenuh se i ne poverovah svojim očima. Bio je to onaj isti stari *fijat 500*, ružičasti slatkiš koji nas je prevezao preko meksičke pustinje!

„Možeš da zamisliš koliko sam se samo vezala za taj automobil“, opravda se ona.

„Kako si ga pronašla?“

„Kad bi samo znao! To je priča za roman...“

„Dobro, pa pričaj!“

„To je *duga* priča.“

„Imam sve vreme ovog sveta.“

„Onda bismo možda mogli da odemo negde na večeru.“

„Vrlo rado!“

„Ali ja vodim“, reče ona i smesti se za volan svog *bolida*. Isplatih vozača taksija i otpustih ga, pa se smestih na sedište pored Lili.

„Gde idemo?“, upita ona i dade kontakt.

„Gde god hoćeš.“

Ona pritisnu gas i pokrenu krtiju, koja je i dalje bila nikakva i neudobna. Ja sam ipak bio u oblacima i imao opojni utisak da je nikada nisam ni napuštao.

„Vodim te da jedemo jastoga i morske plodove!“ predloži ona. „Znam jedan divan restoran na Aveniji Melrouz. U stvari, pozovi ti mene, zato što se ne može reći da u ovom trenutku ležim na parama. I nemoj opet da izigravaš curicu: te ne jedem ovo, te ne jedem ono, te ostrige su mi lepljive... Ti, naravno, voliš jastoga? Ja ga obožavam, naročito pečenog i prženog na konjaku. Prava poslastica! A krabe? Pre nekoliko godina, kada sam bila konobarica u jednom restoranu na Long Biču, služila sam *leteću krabu*... Može da bude teška i do 15 kila, razumeš! U stanju je da se penje po drveću i otrese kokosove orahe, a kada padnu na zemlju, kleštima ih oljušti i pojede mesnato jezgro! To je ludo, zar ne? Ima ih na Maldivima i Sejšelima. Znaš li gde su Sejšelska ostrva? Maštam da odem tamo. Lagune, tirkizna voda, plaže s belim peskom... Takode i džinovske kornjače na ostrvu Silueta. Fasciniraju me te džinovske kornjače. Znaš li da mogu da dostignu i do 200 kilograma i da žive više od 190 godina? To je ludo, šta kažeš? A Indija? Jesi li već išao tamo? Jedna od mojih drugarica pričala mi je o divnom prenoćištu u Pondišeriju, koje...“